

Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Slovenskej Ľupči

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

(Baranovo SKUEV0299, Brezinky SKUEV0297, Brvnište SKUEV0298, Červený grúň SKUEV0150, Demänovská slatina SKUEV0061, Ďumbierske Tatry SKUEV0302, Horné lazy SKUEV0153, Jelšie SKUEV0059, Kopec SKUEV0301, Kráľovoľské Tatry SKUEV0310, Salatín SKUEV0197, Suchá dolina SKUEV0154, Škribňovo SKUEV0300, Tlstá SKUEV0058, Turková SKUEV0296)

25. júl 2025

Obsah

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1 Názov a kategória chráneného územia	4
1.2 Prekryv s inými chránenými územiami a územiami medzinárodného významu	4
1.3 Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov	18
1.4 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)	19
1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma	38
2. PREDMET A CIELE OCHRANY	38
2.1 Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany	40
2.2 Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany	64
3. CIELE OCHRANY A OPATRENIA NA ICH DOSIAHNUTIE	74
3.1 Stanovenie cieľov ochrany	74
3.2 Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využívania územia	76
3.3 Opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany, harmonogram a merateľné indikátory ich plnenia, subjekt zodpovedný za ich plnenie	91
4. FINANCOVANIE A VYHODNOCOVANIE OPATRENÍ	121
4.1 Odhad finančných prostriedkov potrebných na vykonanie opatrení a zdroje financovania	121
4.2 Spôsob vyhodnocovania programu starostlivosti	139
5. PREHĽAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV	145
6. MAPOVÉ PRÍLOHY	150
6.1 Mapa chráneného územia a jeho ochranného pásma	151
6.2.1 Mapa prekryvu Národného parku s inými chránenými územiami	152
6.2.2 Mapa prekryvu chráneného územia a jeho ochranného pásma s existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území	153
6.3.1 Mapa predmetov ochrany – rastlinné druhy	154
6.3.2 Mapa predmetov ochrany – živočíšne druhy	155
6.3.3 Mapa predmetov ochrany – nelesné biotopy	156
6.3.4 Mapa predmetov ochrany – lesné biotopy	160
6.4 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia	164
6.5 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov	165
6.6 Mapa ekologicko-funkčných priestorov – prekryv s územiami európskeho významu	166
6.7.1 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – bezzásahové územia	167
6.7.2 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – pravidelná starostlivosť	168

<i>6.7.3 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie alebo zachovanie stavu nelesných biotopov</i>	<i>169</i>
<i>6.7.4 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie prirodzeného charakteru vodných tokov</i>	<i>170</i>
<i>6.8 Mapa turistickej infraštruktúry a miest vyhradených pre využívanie verejnosťou</i>	<i>171</i>
7. PRÍLOHY	172

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Názov a kategória chráneného územia

Názov územia: **Národný park Nízke Tatry.**

Názov pohoria zaviedol Dionýz Štúr (1860) v podobe Nižné Tatry – die Niedere Tatra, bol preložený do maďarčiny so zmenou významu ako Alacsony Tátra, čo sa potom prenieslo aj do slovenského jazyka ako Nízke Tatry.

V období pred vyhlásením NP Nízke Tatry aj Stredoslovenský prírodný park (autorský názov Dušana Kubínyho z roku 1963, ktorý nekorešpondoval a kategóriami chránených území podľa zákona SNR č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody); Ďumbiersky národný park (návrh z rokov 1966 – 1967), Nízkotatranský národný park Slovenského národného povstania (návrh z rokov 1968 – 1969).

V roku 1978 bol Nariadením vlády SSR č. 119/78 Zb. zriadený a vyhlásený Národný park Nízke Tatry (NAPANT). Rozloha tohto u nás najväčšieho chráneného územia bola vymedzená na 205 085 ha vrátane ochranného pásma. Z celkovej rozlohy národného parku tvorilo 123 990 ha ochranné pásmo a 81 095 ha vlastné územie národného parku (nariadenie vlády SSR č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z. z.).

Po prehodnotení stavu územia, najmä vzhľadom na nové majetkové vzťahy bol vypracovaný návrh úpravy hraníc národného parku i ochranného pásma. Na základe toho v r. 1997 Nariadením vlády SR č. 182/97 Z.z. bola podľa nových hraníc stanovená výmera národného parku na 72 842 ha a ochranného pásma na 110 162 ha (nariadenie vlády SR č. 182/1997 Z. z. o Národnom parku Nízke Tatry v znení zákona NR SR č. 543/2002 Z. z.).

Týmto programom starostlivosti **sa pripravuje vyhlásenie** v kategórii **národný park** (ďalej aj „NP“ alebo „NP Nízke Tatry“) podľa § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 543/2002 Z. z.“ alebo „zákon“). Osobitne sa vymedzuje ochranné pásmo NP Nízke Tatry (ďalej aj „OP NP“).

Mapa vymedzenia NP a jeho ochranného pásma je v prílohe č. 6.1.

1.2 Prekrýv s inými chránenými územiami a územiami medzinárodného významu

Aktuálny program starostlivosti NP Nízke Tatry vypracovala Správa NP Nízke Tatry so sídlom v **Banskej Bystrici** za účelom zonácie NP Nízke Tatry, spresnenia hraníc NP a jeho ochranného pásma, ako aj stanovenia cieľov ochrany, ktorými je hlavne zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov vrátane zabezpečenia nerušeného priebehu prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia národného parku. Tento cieľ sa zabezpečuje práve zonáciou národného parku (§ 30 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.).

Podiel území s 5. stupňom ochrany (zóna A) je v zmysle návrhu zonácie 25 571,51 ha (28,86 %), so 4. stupňom (zóna B) 21 201,91 ha (23,93 %), s 3. stupňom ochrany (zóna C) 41 286,79 ha (46,59 %) a 2. stupňom ochrany (zóna D) 550,21 ha (0,62 %) z celkovej výmery národného parku.

NP Nízke Tatry sa prekrýva s **45 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území** (v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.) a to s 9 národnými prírodnými rezerváciami (NPR), 20 prírodnými rezerváciami (PR), 1 chráneným areálom (CHA), 12 národnými prírodnými pamiatkami (NPP) a 3 prírodnou pamiatkou (PP). Celková výmera týchto chránených území

predstavuje 13 618,64 ha (vrátane výmery vyhlásených ochranných pásiem jednotlivých maloplošných chránených území – prehľad je uvedený v *tabuľke č. 1*). Podiel existujúcich území v 5. stupni ochrany je v navrhovanom NP 12 882,77 ha (14,54%), v 4. stupni ochrany je 112,67 ha (0,13 %) a v 3. stupni ochrany je 75 614,65 ha (85,33 %). Po schválení zonácie NP Nízke Tatry budú maloplošné chránené územia v národnom parku zrušené, s výnimkou jaskýň.

Ochranné pásma NP Nízke Tatry sa podľa návrhu zonácie prekrýva s **14 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území** (v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.) a to 5 prírodnými rezerváciami (PR), 6 chránenými areálmi (CHA), 1 národnou prírodnou pamiatkou (NPP) a 2 prírodnými pamiatkami (PP). Celková výmera týchto chránených území predstavuje 384,61 ha (prehľad je uvedený v *tabuľke č. 2*). Podiel území s 5. stupňom ochrany v ochrannom pásme NP Nízke Tatry je 0,26 % (141,75 ha), so 4. stupňom ochrany je 0,24 % (132,46 ha), s 3. stupňom ochrany 0,01 % (3,68 ha), zvyšných 99,50 % (54 839,13 ha) je v 2. stupni ochrany.

Značná časť NP Nízke Tatry ako aj časť jeho ochranného pásma je **súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000**.

Chránené vtáčie územie Nízke Tatry (SKCHVU018 Nízke Tatry) bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry. Prekrýv s navrhovaným NP predstavuje rozlohu 81 822,875ha (3. – 5. stupeň ochrany) a s navrhovaným OP NP predstavuje rozlohu 14 420,012 ha (2. stupeň ochrany).

Ostatné **územia európskeho významu (ÚEV)** sú vymenované v *tabuľke č. 3*.

Mapy prekryvov s inými chránenými územiami sú v prílohách č. 6.2.1 a 6.2.2

Tab. č. 1 Prehľad maloplošných chránených území, ktoré sú súčasťou NP Nízke Tatry (stav k 1.5.2025)

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Barania hlava</i>	Prírodná rezervácia	4	13,40	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 1/2006 z 2.2.2006, ktorou sa vyhlasuje prírodná rezervácia	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu aktívne vrchoviská a rašeliniskové smrekové lesy a ohrozených a zriedkavých druhov národného významu.	1135
<i>Brankovský vodopád</i>	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	27,71	Uznesenie rady ONV v Liptovskom Mikuláši č. 106/80 z 27.6.1980 Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 z 30.9.1996	Hlavnou hodnotou územia je ústredný objekt - mohutná, skalná, vápencová hrana, cez ktorú prepadáva vo forme vodopádu málovodný horský potôčik. Svojou výškou patrí medzi najvyššie vodopády u nás.	223
<i>Demänovská dolina</i>	Národná prírodná rezervácia	5	836,88	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2771/73-OP z 24.4.1973	Rastlinné spoločenstvá lesných porastov reprezentujú fytocenózy trávnatých bučinových smrečín a smrekových kosodrevín. V drevinovom zložení prevláda Pinus sylvestris, menej sú zastúpené Picea excelsa a Larix decidua. Pozoruhodný výskyt Globularia cordif.	239
<i>Demänovské jaskyne</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa		Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9277/1972-OP z 28.12.1972	Účelom je zachovanie prírodných hodnôt. Demänovská ľad. jaskyňa, Demänovská. Jaskyňa Mieru, Demänovská jaskyňa Slobody spolu s Pustou jaskyňou tvoria jeden jaskynný systém dlhý vyše 20 km, vyerodovaný ponor. riekou Demänovkou vo vápencoch stred. triasu, ktorá i dnes preteká cez mohutné priestory týchto jaskýň.	240
	Ochranné pásmo	3	1517,05			
<i>Ďumbier</i>	Národná prírodná rezervácia	5	2 043,76	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2769/1973-OP z 24.4.1973	Ochrana pásma lesov, kosodreviny, hôľ, skalných útvarov, rastlínstva, živočíšstva a celkového krajinného rázu územia v uzáveroch dolín Bystrá, Ludárová, Štiavnica a v ľadovcovom kotle Ďumbiera na vedecko-výskumné, naučno-exkurzné a turistické ciele.	246
<i>Hnilecká jelšina</i>	Národná prírodná rezervácia	5	84,59	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácií.	Ochrana zachovalých zriedkavých spoločenstiev nivy Hnilca s výskytom chránených a ohrozených druhov flóry a fauny. Chránené územie leží v NP Nízke Tatry a NP Slovenský raj.	257
<i>Jánska dolina</i>	Národná prírodná rezervácia	5	1 696,14	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 49/1984-32 z 30.4.1984 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácií.	Ochrana zachovalých lesných spoločenstiev s bohatstvom chránených druhov rastlín a živočíchov, krasových foriem vrátane najhlbších jaskýň SR a typickej horskej krajiny NP Nízke Tatry na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.	280

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Jaskyňa mŕtvych netopierov</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	1732
<i>Jaskyňa zlomísk</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	1747
<i>Kamenné mlieko</i>	Prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Všeobecne záväzná vyhláška KÚŽP v Žiline č. 4/2009 z 15.12.2009	Jaskyňa	1179
<i>Kozí chrbát</i>	Prírodná rezervácia	5	37,43	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č.83/1993 z 23. marca 1993	Ochrana stabilného spoločenstva pôvodných porastov javorového alpského sutinového lesa na severozápadných a západných svahoch Kozieho chrbta so špecifickým druhovým zložením, vytvárajúcim prirodzenú drevnú líniu. Výskyt veľmi starých platanových lesov (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a niektoré vzácne taxóny flóry.	834
<i>Malá Stanišovská jaskyňa</i>	Prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Všeobecne záväzná vyhláška KÚŽP v Žiline č. 4/2009 z 15.12.2009	Jaskyňa	1181
<i>Martalúзка</i>	Prírodná rezervácia	5	154,82	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č.2/1999 z 25.3.1999 o vyhlásení prírodnej rezervácie	Ochrana krajinársky hodnotného územia so skalným amfiteátrom a zachovalými živočíšnymi a rastlinnými spoločenstvami, kt. sa viažu na prirodzené les. spoločenstvá šiesteho a siedmeho vegetačného stupňa a subalpínske lúky.	1057
<i>Moštenické travertíny</i>	Prírodná pamiatka	4	1,71	Uznesenie plenárneho zasadnutia ONV v Banskej Bystrici č.27/1981-ONV z 29.4.1981 VZV KÚ v B.Bystrici č.6/2003 zo 4.3.2003	Predstavuje významný príklad najzachovalejšej časti monumentálnych travertínových terás, dokumentujúcich vývoj prírody v štvrtohorách, a významné nálezisko chránených druhov rastlín (<i>Lilium bulbiferum</i> , <i>Buphtalmum salicifolium</i> , <i>Corthusa matthioli</i> a iné) juhozápadne od r. Národný park Nízke Tatry.	364
<i>Ohnište</i>	Národná prírodná rezervácia	5	851,87	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2770/1973-OP z 24.4.1973 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie	Ochrana zaujímavých geomorfologických výtvarov, krasového systému, prirodzených lesných porastov pralesovitého charakteru, vedecky významných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev na dolomitoch a dolomitických vápencoch.	367

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Okno	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001 – Účinnosť od 1.8.2001	Ochrana významných geologických, geomorfologických, mineralogických a biotických hodnôt. Medzi jej najvzácnejšie zložky patria najmä jazerné formy sintrovej výplne, subteránna recentná fauna a vzácne fosílné a subfosílné pozostatky živočíchov.	1777
Pod Latiborskou hoľou	Národná prírodná rezervácia	5	160,76	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 30 z 21.8.1964, Vyhláška KÚŽP v Banskej Bystrici č. 7/2006 z 11.12.2007	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu: bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy. Územie na svahoch s južnou expozíciou v západnej časti Nízkych Tatier. Vedecký objekt pre potreby lesného hospodárstva.	380
	Ochranné pásmo	4	0,47			
Pralesy Slovenska – Bystrá dolina	Prírodná rezervácia	5	1 180,38	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Kr 10 Kosodrevina (* 4070), Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430), Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220). Biotopy národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade.	1287
Pralesy Slovenska – Holičná	Prírodná rezervácia	5	32,01	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1299
Pralesy Slovenska – Hromisko	Prírodná rezervácia	5	95,45	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1301

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Pralesy Slovenska – Chmelinec</i>	Prírodná rezervácia	5	316,96	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410). Biotop národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.	1302
<i>Pralesy Slovenska – Kolesová</i>	Prírodná rezervácia	5	71,32	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410).	1308
<i>Pralesy Slovenska – Kozí chrbát</i>	Prírodná rezervácia	5	107,62	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.1Bukové jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140).	1310
<i>Pralesy Slovenska – Kráľova hoľa</i>	Prírodná rezervácia	5	186,88	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1311
<i>Pralesy Slovenska – Martalúžka</i>	Prírodná rezervácia	5	20,19	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1321
<i>Pralesy Slovenska – Nemecká</i>	Prírodná rezervácia	5	34,00	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1323
<i>Pralesy Slovenska – Obrštín</i>	Prírodná rezervácia	5	104,95	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180). Biotop národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls 6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy.	1324
<i>Pralesy Slovenska – Príslop</i>	Prírodná rezervácia	5	18,15	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410).	1327

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Pralesy Slovenska – Ráztocká hoľa</i>	Prírodná rezervácia	5	331,82	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430).	1329
<i>Pralesy Slovenska – Snožka</i>	Prírodná rezervácia	5	113,64	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180).	1337
<i>Pralesy Slovenska – Špiglová</i>	Prírodná rezervácia	5	23,02	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130).	1342
<i>Pralesy Slovenska – Veľká Vápenica</i>	Prírodná rezervácia	5	64,75	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1346
<i>Pralesy Slovenska – Zadná hoľa</i>	Prírodná rezervácia	5	142,71	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1351
<i>Salatín</i>	Národná prírodná rezervácia	5	1 192,99	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2958/1982-32 z 30.4.1982 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácií	Ochrana komplexu zachovalých prírodných hodnôt v západnej časti Nízkych Tatier. Vyznačuje sa pestrou geologickou stavbou, zaujímavým georeliéfom, prítomnosťou mnohých krasových foriem, floristickou pestrosťou s množstvom prealpínskych a dealpínskych druhov, endemitov i reliktov.	412

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Skalka</i>	Národná prírodná rezervácia	5	2 659,81	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/1997 z 23.1.1997 o vyhlásení prírodnej rezervácie, Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 112/1999 Zz z 3.5.1999	Ochrana ekosystémov horskej a vysokohorskej ťadovcovej, hrebeňovej a lúčnej krajiny v západnej časti Nízkych Tatier s výskytom významných floristických a faunistických prvkov. Centrum územia s úspešne introdukovaným kamzíkom (<i>Rupicapra rupicapra tatrica</i>)	1024
<i>Stanišovská jaskyňa</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9278/1972-OP z 28.12.1972	Ochrana 1680 m dlhých jaskynných priestorov a chodieb, ktoré vyerodovala pozemná riečka Štiavnica vo vápenci str.triasu v 2 úrovniach. Vchod je vo výške 761 m n.m. Bola osídlená v stredoveku. Horné časti majú bohatú výzdobu. K jaskyni patrí i Malá Stanišovská jaskyňa.	428
<i>Starý hrad</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001 – Účinnosť od 1.8.2001	Jaskyňa	1780
<i>Štefanová</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	1797
<i>Štrosy</i>	Prírodná rezervácia	5	94,79	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č.15/1999 z 5.8.1999 o vyhlásení prírodnej rezervácie	Ochrana ojedinelého ostrovčekovitého výskytu kamenitých sutí v stredných polohách Slovenska ako významného ekosystému so špecifickými rastlinnými a živočíšnymi stanovištami. Časť CHÚ leží v ochrannom pásme NAPANT.	1065
<i>Turková</i>	Národná prírodná rezervácia	5	106,10	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 7282/65-osv./5 z 15.7.1965	Predstavuje zachovalé lesné spoločenstvá reliktného charakteru na vápenci (<i>Pinetum dealpinum</i> a <i>Fagetum dealpinum</i>). Územie bude využité ako vedecký objekt s možnosťou štúdia dlhodobej sukcesie rôznych biocenóz.	459
	Ochranné pásmo	4	30,93			
<i>Veľká ťadová priepasť</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	1755

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Vrbické pleso</i>	Národná prírodná pamiatka	5	0,73	Uznesenie rady ONV v Liptovskom Mikuláši č. 47/75 z 28.3.1975	predstavuje najvýznamnejší a najznámejší fenomén ľadovcového jazera v Nízkych Tatrách. Nachádza sa v nadmorskej výške 1113 m. Vznikla zatarasením doliny morénou. Najhlbšie miesto jazera je 8 m, časť jazera je zarastená vegetáciou. Má veľmi estetické prostredie, sú tu stopy pleistocénneho zaľadnenia. Najväčšie pleso v Nízkych Tatrách.	478
	Ochranné pásmo	4	24,71			
<i>Zápoľná</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	2265
<i>Záskočská jaskyňa</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Jaskyňa	1767

Tab. č. 2 Prehľad maloplošných chránených území, ktoré sú súčasťou ochranného pásma NP Nízke Tatry (stav k 1.1.2026)

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Baranovo</i>	Prírodná rezervácia	5	15,83	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993	Chránené územie je pozoruhodné zachovanými pôvodnými lesnými spoločenstvami a vzácnymi biotopmi ohrozených a chránených živočíchov. Teplomilné stredomorské druhy sa tu nachádzajú na severnej hranici svojho areálu.	826
<i>Brezinky</i>	Chránený areál	4	8,69	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2007 z 19.4.2007	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu slatiny s vysokým obsahom báz, aktívne vrchoviská, prechodné rašeliniská a trasoviská, degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy a vresoviská s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov.	1141
<i>Brvnište</i>	Chránený areál	4	74,77	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 6/2006 z 27.11.2006	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu s exklávnym výskytom chráneného druhu cyklámen fatranský (<i>Cyclamen fatrense</i>).	1137
<i>Bystrianska jaskyňa</i>	Národná prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9288/1972-OP z 28.12.1972	Predmet ochrany v OP - citlivé jaskynné geosystémy. Jaskyňa je vytvorená v strednotriasových vápencoch činnosťou podzemnej riečky Bystrianky na zlomových a puklinových plochách. Objavenie jaskyne - r. 1927, sprístupnenie - r. 1941.	232
	Ochranné pásmo	3	104,16	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2005 z 8.12.2005		
<i>Demänovská slatina</i>	Chránený areál	4	1,66	Vyhláška KÚ v Žiline č.2/2012 z 30.4.2012	Účelom vyhlásenia chráneného areálu a jeho ochranného pásma je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Slatiny s vysokým obsahom báz (7230) a Prirodzené distrofné stojaté vody (3160), druhov európskeho významu a druhov národného významu.	1208
<i>Horné Lazy</i>	Prírodná rezervácia	4	34,29	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 3252/1981-32 z 30.6.1981 o vyhlásení chráneného náleziska	Ochrana teplomilnej flóry a fauny na lokalite lesostepného charakteru na vedecko-výskumné, kultúrno-výchovné ciele.	260
<i>Jakub</i>	Chránený areál	4	12,70	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č.3/1999 z 25.3.1999	Ochrana teplomilných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev s vysokou druhovou diverzitou na relatívne malom území. Výskyt mnohých ohrozených a chránených druhov živočíchov a rastlín predovšetkým z čeľade vstavačovitých.	1058

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Jelšie</i>	Prírodná rezervácia	5	26,10	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 2777/1973-OP z 24.4.1973 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie.	Ochrana ojedinelého, uceleného a najzachovalejšieho komplexu spoločenstiev jaseňovej jelšiny v Liptovskej kotline, ktorý je vedeckovýskumným objektom.	290
<i>Kopec</i>	Chránený areál	4	3,76	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 4/2008 z 30.7.2008	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte, porasty borievky obyčajnej, pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch.	1153
<i>Mačková</i>	Prírodná rezervácia	5	42,23	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č.83/1993 Zz z 23. marca 1993	Typické ukážky bukových a borovicových porastov na vápencovom podloží vrátane vývojových štádií stepného a lesostepného charakteru, ako aj fragmenty sutinových spoločenstiev. Synúzia podrastu zahŕňa bohatý výskyt chránených a vzácných druhov rastlín.	838
<i>Meandre Lúžňanky</i>	Prírodná pamiatka	4	1,74	Uznesenie pléna ONV v L. Mikuláši č.9/1988 z 30.6.1988 Nariadenie ONV v L. Mikuláši č.9/1988 z 30.6.1988 VZV KÚ v Žiline č. 3/2003 z 12.6.2003	Ochrana geomorfologicky a krajinársky významnej lokality so zachovanými prírodnými meandrami potoka Lúžňanka v Nízkych Tatrách dôležitého z vedecko-výskumného a náučného a kultúrno-výchovného hľadiska.	352
<i>Netopieria jaskyňa</i>	Prírodná pamiatka	Neaplikuje sa	-	Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 3/2008 z 26. mája 2008 - Ú. od 1.7.2008	Jaskyňa je prístupná návštevníkom za účelom zotavenia a poznávania jej prírodných a historických hodnôt.	1146
<i>Pralesy Slovenska – Flos</i>	Prírodná rezervácia	5	55,05	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210).	1298
<i>Suchá dolina</i>	Chránený areál	4	3,11	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2008 z 1.10.2008	Ochrana zachovalého prioritného biotopu európskeho významu Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte.	1156

Tab. č. 3 Prehľad území európskeho významu, ktoré sú súčasťou ochranného pásma a NP Nízke Tatry (stav k 1.1.2026)

Názov CHÚ	Kategória	Existujúci stupeň ochrany	Navrhovaný stupeň ochrany po schválení zonácie NAPANT	Celková výmera (ha)	Výmera v navrhovanom ochrannom pásme (ha)	Výmera v navrhovanom národnom parku (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
<i>Alúvium Hrona</i>	Územie európskeho významu	2, 3	C, OP (3,2)	485,52	-	0,55	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0303
<i>Baranovo</i>	Územie európskeho významu	2, 3, 4, 5	A, B, C, D (5, 4, 3, 2)	861,83	861,83	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0299
<i>Brezinky</i>	Územie európskeho významu	4	OP (4)	8,95	2,09	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0297
<i>Brvnište</i>	Územie európskeho významu	4	OP (4)	75,45	75,45	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0298
<i>Červený grúň</i>	Územie európskeho významu	2, 3	C, OP (3, 2)	246,27	93,90	152,37	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0150
<i>Demänovská slatina</i>	Územie európskeho významu	4	OP (4)	1,67	1,67	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0061
<i>Ďumbierske Tatry</i>	Územie európskeho významu	2, 3, 4, 5	A, B, C, D, OP (5, 4, 3, 2)	44 125,94	6 650,93	37 473,39	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0302

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Existujúci stupeň ochrany	Navrhovaný stupeň ochrany po schválení zonácie NAPANT	Celková výmera (ha)	Výmera v navrhovanom ochrannom pásme (ha)	Výmera v navrhovanom národnom parku (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
Horné lazy	Územie európskeho významu	2, 4	OP (4, 2)	37,80	37,80	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0153
Jelšie	Územie európskeho významu	2, 4, 5	OP (5, 4, 2)	36,20	36,20	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0059
Kopec	Územie európskeho významu	4	OP (4)	3,76	3,76	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0301
Kráľovohoľské Tatry	Územie európskeho významu	2, 3, 4, 5	A, B, C, D, OP (5, 4, 3, 2)	30 632,02	741,08	29 863,69	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0310
Salatín	Územie európskeho významu	2, 3, 5	A, B, C, D (5, 4, 3, 2)	3 361,84	162,28	3199,56	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 1/2012 z 3. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0197
Skribňovo	Územie európskeho významu	3	A, C (5)	128,18	-	128,18	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0300

Názov CHÚ	Kategória	Existujúci stupeň ochrany	Navrhovaný stupeň ochrany po schválení zonácie NAPANT	Celková výmera (ha)	Výmera v navrhovanom ochrannom pásme (ha)	Výmera v navrhovanom národnom parku (ha)	Vyhlasovací predpis	Číslo v štátnom zozname
Suchá dolina	Územie európskeho významu	4	OP (4)	3,11	3,11	-	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0154
Tlŕstá	Územie európskeho významu	2, 3	A, B, C, D (5, 4, 3, 2)	292,46	13,00	279,47	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0058
Turková	Územie európskeho významu	2, 4, 5	A, B, C, D (5, 4, 3, 2)	403,42	12,49	390,92	Výnos Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu	SKUEV0296

1.3 Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov

Národný park Nízke Tatry po vymedzení zón bude zodpovedať manažmentovej kategórii chránených území podľa IUCN Národný park – kategória II. Tá je definovaná ako rozsiahle prírodné alebo prírode blízke územie, určené na ochranu veľkoplošných ekologických procesov spolu s množstvom druhov a ekosystémov charakteristických pre dané územie, ktoré zároveň dávajú možnosť pre uplatnenie duchovných, vedeckých, vzdelávacích, rekreačných zámerov, či pre návštevnosť, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany územia. Predmetom ochrany v zmysle uvedenej definície sú v prípade NP Nízke Tatry ekosystémy listnatých, zmiešaných a ihličnatých lesov, skalných biotopov a mokradí. Rekreácia a oddych v tomto území budú založené predovšetkým na zážitku z vnímania prírody. Poznávanie prírody a krajiny ako súčasť programov pre návštevníkov a rekreácia sú hlavnou úlohou manažmentu takéhoto chráneného územia.

Národný park Nízke Tatry v dôsledku predchádzajúcej činnosti človeka v podobe lokálne intenzívnej hospodárskej činnosti sa približoval podľa kritérií IUCN ku kategórii V. – Chránená suchozemská krajina. Cielenu činnosťou predchádzajúcich generácií obyvateľov obhospodarujúcich územie bolo intenzívne využitie horských oblastí predovšetkým na poľnohospodárstvo - pre potreby pastvy hospodárskych zvierat, ktoré pozmenilo oblasť vtedajších lesov a vytvorilo hõlny charakter pozdĺž hlavného hrebeňa Nízkeho Tatier a jemu priľahlých menej sklonitých oblastí horského pásma.

Následne sa započala banská činnosť zasahujúca aj oblasť Nízkeho Tatier, ktorá ale nemala tak významný dopad na súčasný vzhľad krajiny v národnom parku. Jedným z najľahšie identifikovateľných antropických zásahov banskej činnosti do krajiny je osídľovanie vyššie položených oblastí – baníkmi ako príklad tohto dopadu je vznik banských osád ako je napr. Magurka v rámci katastrálneho územia obce Partizánska Ľupča, ktorá je začlenená do D zóny Národného parku Nízke Tatry. Sprievodným javom banskej činnosti bola i ťažba dreva, ktorá spôsobila zmenu druhového zloženia lesov a ovplyvnenie reliéfu krajiny v blízkosti ťažísk.

Ďalším významným vplyvom bola cielená lesohospodárska činnosť, ktorá v novom miléniu nadobudla charakter aktívneho boja so škodlivými činiteľmi ako vietor, či biotickými (fyziologickými) škodlivými činiteľmi a zmenila ráz lesnej krajiny i vekové rozvrstvenie lesných spoločenskostí. Spracovávaním kalamitnej drevnej hmoty sa opätovne zvýšil impakt človeka, no je potrebné dodať, že štruktúra novovysadených lesov je podstatne prirodzenejšia ako lesy obnovované v minulosti. Súčasne platná legislatíva na úseku ochrany prírody a lesníctva sa pričinila k odkloneniu od intenzívneho hospodárenia v chránenej lesnej krajine. Ďalším argumentom o dosiahnutí kategórie II. podľa kritérií IUCN je snaha o reguláciu návštevnejosti najmä v citlivých územiach a obmedzenie činností negatívne ovplyvňujúcich kvalitu prírodného prostredia. V kontexte uvedených skutočností je možné pozorovať jasný cieľ podpory prirodzených procesov v predmetnom chránenom území, čo napĺňa definíciu rozsiahleho prírodného alebo prírode blízke územia, určeného na ochranu veľkoplošných ekologických procesov spolu s množstvom druhov a ekosystémov charakteristických pre dané územie, ktoré zároveň dávajú možnosť pre uplatnenie duchovných, vedeckých, vzdelávacích, rekreačných zámerov, či pre návštevnosť, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany územia.

Predmetom záujmu je nielen biotopová ochrana v podobe listnatých, zmiešaných a ihličnatých lesov, skalných biotopov, mokradí a lúk, ale i druhová ochrana vzácnych jedincov flóry a fauny. Môžeme hovoriť o synergickom efekte, kde v dôsledku ochrany živej zložky sa dosiahne zvýšenie

ekologickej stability územia a adaptácie krajiny na zmenu prírodných podmienok v dôsledku klimatických zmien.

Samotná rekreácia návštevníkov tohto chráneného územia bude spočívať v ďalšom rozvoji mäkkých foriem cestovného ruchu ako napr. oddych založený predovšetkým na zážitku z vnímania krás prírody. Poznávanie prírodných procesov v chránenej krajine bude primárnou úlohou národného parku spolu s podporou biodiverzity. Sekundárnym cieľom bude poskytnutie zachovaného prírodného prostredia pre potreby rekreácia návštevníkov chráneného územia.

1.4 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)

Tab. č. 4 Súpis dotknutých územnosprávnych jednotiek na území NP Nízke Tatry (stav k 1.5.2025)

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	505	Liptovský Mikuláš	510262	Liptovský Mikuláš	821179	Iľanovo
						847054	Ploštín
				510386	Demänovská Dolina	810304	Demänovská Dolina
				510408	Dúbrava	813401	Dúbrava
				510467	Hybe	820610	Hybe
				510564	Kráľova Lehota	828173	Kráľova Lehota
				510581	Lazisko	830895	Lazisko
				510696	Liptovské Kľačany	832553	Liptovské Kľačany
				510734	Liptovský Ján	832677	Liptovský Ján
				510858	Malužiná	835820	Malužiná
				510874	Nižná Boca	840785	Nižná Boca
				510904	Partizánska Ľupča	845400	Partizánska Ľupča
				510912	Pavčina Lehota	845671	Pavčina Lehota
				511099	Uhorská Ves	866369	Vislavce
				511129	Vážec	867527	Vážec
				511170	Východná	870862	Východná
				511188	Vyšná Boca	871184	Vyšná Boca
				511196	Závažná Poruba	872644	Závažná Poruba
				558281	Liptovská Porúbka	832448	Liptovská Porúbka
		508	Ružomberok	510629	Liptovská Lúžna	832413	Liptovská Lúžna
				510637	Liptovská Osada	832430	Liptovská Osada
				510661	Liptovská Štiavnica	832502	Liptovská Štiavnica
				510998	Ružomberok	853801	Ružomberok
				511005	Liptovské Sliače	856410	Liptovské Sliače
6	Banskobystrický kraj	601	Banská Bystrica	508471	Baláže	800619	Baláže
				508560	Donovaly	812641	Donovaly
				508616	Hiadeľ	816124	Hiadeľ
				508675	Brusno	819671	Brusno
				508764	Medzibrod	836605	Medzibrod
				508799	Moštenica	838586	Moštenica
				508802	Motyčky	838659	Motyčky
				508861	Podkonice	847411	Podkonice
				508896	Pohronský Bukovec	847836	Pohronský Bukovec
		603	Brezno	508446	Bacúch	800384	Bacúch
				508462	Beňuš	802689	Beňuš
				508489	Braváčovo	806145	Braváčovo
				508497	Brezno	806528	Brezno

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

				508535	Dolná Lehota	811572	Dolná Lehota
				508608	Heľpa	816019	Heľpa
				508624	Horná Lehota	817201	Horná Lehota
				508691	Jarabá	822213	Jarabá
				508705	Jasenie	822302	Jasenie
				508811	Mýto pod Ďumbierom	839175	Mýto pod Ďumbierom
				508829	Nemecká	839591	Nemecká
				508870	Pohorelá	847798	Pohorelá
				508900	Polomka	848051	Polomka
				508951	Ráztoka	851884	Ráztoka
				509043	Šumiac	861871	Šumiac
				509051	Telgárt	862436	Telgárt
				509124	Závadka nad Hronom	872563	Závadka nad Hronom
				557251	Bystrá	839159	Bystrá
				523631	Liptovská Teplička	832537	Liptovská Teplička
7	Prešov ský kraj	706	Poprad	524026	Vernár	869228	Vernár
				524034	Vikartovce	869457	Vikartovce

Tab. č. 5 Súpis dotknutých územnosprávnych jednotiek na území ochranného pásma NP Nízke Tatry (stav k 1.5.2025)

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	505	Liptovský Mikuláš	510262	Liptovský Mikuláš	803286	Bodice
						810282	Demänová
						821179	Iľanovo
						847054	Ploštín
				510386	Demänovská Dolina	810304	Demänovská Dolina
				510408	Dúbrava	813401	Dúbrava
				510467	Hybe	820610	Hybe
				510564	Kráľova Lehota	828173	Kráľova Lehota
				510581	Lazisko	830895	Lazisko
				510696	Liptovské Kľačany	832553	Liptovské Kľačany
				510734	Liptovský Ján	832677	Liptovský Ján
				510793	Ľubela	833266	Kráľovská Ľubela
				510858	Malužiná	835820	Malužiná
				510874	Nižná Boca	840785	Nižná Boca
				510904	Partizánska Ľupča	845400	Partizánska Ľupča
				510912	Pavčina Lehota	845671	Pavčina Lehota
				511048	Svätý Kríž	859656	Svätý Kríž
				511099	Uhorská Ves	866369	Vislavce
				511129	Važec	867527	Važec
				511170	Východná	870862	Východná
				511188	Vyšná Boca	871184	Vyšná Boca
				511196	Závažná Poruba	872644	Závažná Poruba
				558281	Liptovská Porúbka	832448	Liptovská Porúbka
		508	Ružomberok	510629	Liptovská Lúžna	832413	Liptovská Lúžna
				510637	Liptovská Osada	832430	Liptovská Osada
				510661	Liptovská Štiavnica	832502	Liptovská Štiavnica
				510823	Ludrová	834084	Ludrová
				510998	Ružomberok	853801	Ružomberok
				511005	Liptovské Sliače	856410	Liptovské Sliače
6	Banskobystrický kraj	601	Banská Bystrica	508438	Banská Bystrica	801101	Sásová
						801453	Kostiviarska
						866423	Uľanka
				508471	Baláže	800619	Baláže
				508560	Donovaly	812641	Donovaly
				508616	Hiadeľ	816124	Hiadeľ
				508675	Brusno	819671	Brusno
				508756	Lučatín	833657	Lučatín
				508764	Medzibrod	836605	Medzibrod
				508799	Moštenica	838586	Moštenica
				508802	Motyčky	838659	Motyčky
				508861	Podkonice	847411	Podkonice
				508896	Pohronský Bukovec	847836	Pohronský Bukovec
				508942	Priechod	849782	Priechod
				508985	Selce	854794	Selce
				509019	Staré Hory	858447	Staré Hory
				509035	Špania Dolina	861057	Špania Dolina
				557285	Nemce	801437	Nemce
		603	Brezno	508446	Bacúch	800384	Bacúch
				508462	Beňuš	802689	Beňuš
				508489	Braváčovo	806145	Braváčovo
				508497	Brezno	806528	Brezno

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

				508535	Dolná Lehota	811572	Dolná Lehota
				508608	Heľpa	816019	Heľpa
				508624	Horná Lehota	817201	Horná Lehota
				508691	Jarabá	822213	Jarabá
				508705	Jasenie	822302	Jasenie
				508811	Mýto pod Ďumbierom	839175	Mýto pod Ďumbierom
				508829	Nemecká	839591	Nemecká
				508853	Podbrezová	847216	Podbrezová
				508870	Pohorelá	847798	Pohorelá
				508900	Polomka	848051	Polomka
				508934	Predajná	849413	Predajná
				508951	Ráztoka	851884	Ráztoka
				509043	Šumiac	861871	Šumiac
				509051	Telgárt	862436	Telgárt
				509086	Valaská	866792	Valaská
				509094	Vaľkovňa	867314	Vaľkovňa
				509124	Závadka nad Hronom	872563	Závadka nad Hronom
				557251	Bystrá	839159	Bystrá
7	Prešovský kraj	706	Poprad	523631	Liptovská Teplička	832537	Liptovská Teplička
				523933	Štrba	861375	Štrba
				524026	Vernár	869228	Vernár
				524034	Vikartovce	869457	Vikartovce
				524107	Šuňava	840963	Nižná Šuňava
						871354	Vyšná Šuňava

NP Nízke Tatry sa rozprestiera na **31 lesných celkoch** (LC, resp. LHC) a jeho ochranné pásmo na 28 LC, resp. LHC. Podrobnosti sú v tabuľkách č. 6a, 6b, 6c, 6d, 6e, 6f a 6g.

Tab. č. 6a Užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v NP Nízke Tatry v správe štátu

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Štátny	LESY SR, š.p. OZ Horehronie	BEŇUŠ	927,712	2024-2033
		ĎUMBIER	777,306	2019-2028
		JASENIE	5305,942	2020-2029
		LESY ČERVENÁ SKALA	1514,797	2017-2026
		LESY TELGÁRT	1728,176	2017-2026
		POHORELÁ	2250,871	2024-2033
		POLOMKA	2171,085	2024-2033
		PREDAJNÁ	714,233	2019-2028
	LESY SR, š.p. OZ Poľana	BRUSNO	2263,461	2020-2029
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	1832,959	2020-2029
	LESY SR, š.p. OZ Tatry	ČIERNY VÁH	3995,476	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	349,067	2018-2027
		JAVORINKA	5480,232	2024-2033
		KRÁĽOVA LEHOTA	52,528	2024-2033
		LESY BENKOVO ŠTÁTNE I.	1411,132	2020-2029
		LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	3959,176	2019-2028
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	3298,978	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	77,211	2024-2033
		MALUŽINA	5123,3	2024-2033
		MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	4,939	2018-2027
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	4,998	2024-2033
		SVARÍNKA	2221,382	2021-2030
	Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici	BRUSNO	824,768	2020-2029
		DEMÄNOVÁ	0,412	2018-2027
		ĎUMBIER	1801,206	2019-2028
		JASENIE	1181,767	2020-2029
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	169,352	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	40,329	2024-2033
		PREDAJNÁ	1943,52	2019-2028
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	232,369	2020-2029
		ČIERNY VÁH	443,244	2024-2033
		JAVORINKA	1002,304	2024-2033
		LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	1005,755	2019-2028
		LESY TELGÁRT	993,563	2017-2026
		SVARÍNKA	398,27	2021-2030
	Spolu štátny užívatelia		55 501,82 ha	

Tab. č. 6b Užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Bačík Milan	DEMÄNOVÁ	4,062	2018-2027
	Beznáková Barbara, Ing.	DEMÄNOVÁ	15,557	2018-2027
	Bútora a Mrmus	DEMÄNOVÁ	0,158	2018-2027
	Bútora Pavol, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,09	2018-2027
	DEVANA spol. s r. o.	DEMÄNOVÁ	64,416	2018-2027
	Dobák Ivan	DEMÄNOVÁ	8,262	2018-2027
	Húsková Eva a spol.	DEMÄNOVÁ	6,286	2018-2027
	CHEMOSTAV, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	0,22	2018-2027
	Ing. Štefan Čajka - LESOS	DEMÄNOVÁ	54,545	2018-2027
	KASE, s.r.o.	LIPTOVSKÝ JÁN	164,096	2024-2033
	Komposesorát a urbariát pozemkové spoločenstvo Kráľova Lehota	KRÁĽOVA LEHOTA	34,004	2024-2033
	Komposesorát, pozemkové spoločenstvo Dolná Lehota	JASENIE	14,873	2020-2029
		PREDAJNÁ	469,733	2019-2028
	Konská hlava s. r. o.	DEMÄNOVÁ	252,85	2018-2027
	Kresťanko Róbert, Mgr.	DEMÄNOVÁ	14,185	2018-2027
	Lehotský Tibor, PaedDr.	DEMÄNOVÁ	3,212	2018-2027
	Lesné pozemkové spoločenstvo v Liptovskej Tepličke	LPS LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	45,9	2014-2023
	Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o.	PARTIZÁNSKA ĽUPČA	5699,485	2018-2027
	LES-WOOD, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	107,61	2018-2027
	LESY MESTA BREZNO, s.r.o.	MESTSKÉ LESY BREZNO-ČERTOVICA	1771,362	2019-2028
	Majitelia pôdy - pozemkové spoločenstvo Smrečany	LIPTOVSKÝ JÁN	484,548	2024-2033
	MALIARIK, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	0,861	2018-2027
	Mestské lesy spol. s.r.o. Ružomberok	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,02	2018-2027
		MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	995,595	2018-2027
	Mrmus Ondrej, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,184	2018-2027
	Obec Demänovská Dolina	DEMÄNOVÁ	1,048	2018-2027
	Obec Jasenie	JASENIE	1,603	2020-2029
	Palko Dušan	DEMÄNOVÁ	107,576	2018-2027
	PALU, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	32,47	2018-2027
	Pasienkové pozemkové spoločenstvo Moštenica	SLOVENSKÁ ĽUPČA	3,401	2020-2029
	Pasienkovo-pozemkové spoločenstvo Pohronský Bukovec	BRUSNO	0,02	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbáristi obce Východná	KRÁĽOVA LEHOTA	48,468	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo bývalých urbáristov Nižný Sliač - Laziská dolina	DEMÄNOVÁ	722,348	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Dúbrava	DEMÄNOVÁ	430,799	2018-2027

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát BIELO-MARUŠOVÁ Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	383,326	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát Marcovská Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	1,215	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	573,129	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Mošnica	DEMÄNOVÁ	126,14	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Ploštín	DEMÄNOVÁ	585,148	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Podtureň	LIPTOVSKÝ JÁN	288,809	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Svätajánskej doliny v Liptovskom Petre	LIPTOVSKÝ JÁN	936,226	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Urbár Demänová	DEMÄNOVÁ	36,541	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo urbáriátu v Lazisku	DEMÄNOVÁ	106,503	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Urbáru Jasenie	JASENIE	9,711	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo v Bodiciach	DEMÄNOVÁ	265,022	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo vlastníkov súkromného lesa v Liptovskej Porúbke	LIPTOVSKÝ JÁN	130,661	2024-2033
		PROJEKT PSVSL LIPT. PORÚBKA	0,992	2018-2027
		PROJEKT PSVSL LIPT. PORÚBKA 2	1,284	2019-2028
	RE - ARCH a.s.	DEMÄNOVÁ	1,141	2018-2027
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Hybe	KRÁĽOVA LEHOTA	2,683	2024-2033
	SALATÍN, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	50,932	2018-2027
	Spolok bývalých urbárikov pozemkové spoločenstvo Vyšná Boca	MALUŽINA	574,649	2024-2033
	STK Bratislava, a.s.	DEMÄNOVÁ	135,699	2018-2027
	Súkromní vlastníci v k.ú. Demänovská Dolina	DEMÄNOVÁ	0,656	2018-2027
	Súkromní vlastníci v k.ú. Lazisko	DEMÄNOVÁ	0,607	2018-2027
	Szentivány a spol.	LIPTOVSKÝ JÁN	28,198	2024-2033
	Šoltýssky komposesorát pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	141,673	2018-2027
	Šramka Štefan, RNDr.	DEMÄNOVÁ	0,006	2018-2027
	Šuránek Miroslav	DEMÄNOVÁ	37,33	2018-2027
	Šuránek Roman	DEMÄNOVÁ	118,581	2018-2027
	Tatry mountain resorts, a.s.	DEMÄNOVÁ	105,241	2018-2027
	TMP s. r. o.	DEMÄNOVÁ	0,053	2018-2027
	Urban Branislav a spol.	DEMÄNOVÁ	3,759	2018-2027
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Iľanovo	DEMÄNOVÁ	734,868	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	46,903	2024-2033
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Pavčina Lehota,	DEMÄNOVÁ	412,822	2018-2027
	Urbár Kováčová - Sokolče, pozemkové spoločenstvo	DEMÄNOVÁ	0,357	2018-2027
	Urbár pozemkové spoločenstvo Lipt. Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	160,28	2024-2033

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo	ČIERNY VÁH	0,455	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	2225,478	2018-2027
	Urbár Závažná Poruba, p.s.	DEMÄNOVÁ	1065,333	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	442,451	2024-2033
	Urbariát - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	759,878	2018-2027
	Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Pohorelá	LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	55,01	2019-2028
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Dovalovo	KRÁĽOVA LEHOTA	550,815	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe	KRÁĽOVA LEHOTA	2193,903	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Likavka	DEMÄNOVÁ	56,012	2018-2027
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovská Porúbka	LIPTOVSKÝ JÁN	1782,534	2024-2033
		PROJEKT DOPLNOK LC LIPT. JÁN	12,381	2014-2023
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovský Peter	LIPTOVSKÝ JÁN	23,962	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Vikartovce	LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	5,079	2019-2028
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	10,261	2014-2023
	Urbársko pozemkové spoločenstvo v Polomke	POLOMKA	41,253	2024-2033
	Urbársky spolok obce Nižná Boca, pozemkové spoločenstvo	MALUŽINA	438,45	2024-2033
	Vojtek Jakub, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,208	2018-2027
	Zelinka Ján, Ing.	DEMÄNOVÁ	2,617	2018-2027
	Zimáni Ivo	DEMÄNOVÁ	0,215	2018-2027
Spolu neštátni užívatelia			27 227,287 ha	

Tab. č. 6c Neznámy užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v NP Nízke Tatry

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Neznámy obhospodarovateľ	LIPTOVSKÝ JÁN	7,908	2024-2033
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	1,417	2014-2023
		JAVORINKA	1,289	2024-2033
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	6,448	2018-2027
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	18,955	2020-2029
		POHORELÁ	0,01	2024-2033
Spolu neznámy neštátni užívatelia			36,027 ha	

Tab. č. 6d Sumárny údaj o užívateľoch jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v NP Nízke Tatry

Vlastník	Výmera (ha)
Spolu štátny užívatelia	55 501,82
Spolu neštátni užívatelia	27 227,29
Spolu neznámy neštátni užívatelia	36,027
Spolu lesné pozemky	82 765,13

Tab. č. 6e Užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v ochrannom pásme NP Nízke Tatry v správe štátu

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Štátny	LESY SR, š.p. OZ Horehronie	BEŇUŠ	318,241	2024-2033
		ĎUMBIER	769,32	2019-2028
		JASENIE	86,713	2020-2029
		LESY ČERVENÁ SKALA	5,173	2017-2026
		POHORELÁ	471,404	2024-2033
		POLOMKA	2647,177	2024-2033
		PREDAJNÁ	1079,376	2019-2028
	LESY SR, š.p. OZ Poľana	BANSKÁ BYSTRICA	803,008	2019-2028
		BRUSNO	1103,688	2020-2029
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	2243,235	2020-2029
		STARÉ HORY	2655,407	2019-2028
	LESY SR, š.p. OZ Tatry	ČIERNY VÁH	971,929	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	399,206	2018-2027
		KRÁĽOVA LEHOTA	110,421	2024-2033
		LESY BENKOVO ŠTÁTNE I.	1551,02	2020-2029
		LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	34,092	2019-2028
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	1546,365	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	22,339	2024-2033
		MALUŽINA	402,471	2024-2033
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	1,108	2024-2033
		PARTIZÁNSKA ĽUPČA	22,4	2018-2027
		Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici	BRUSNO	0,492
	ČIERNY VÁH		0,936	2024-2033
	PREDAJNÁ		0,9	2019-2028
	SLOVENSKÁ ĽUPČA		0,139	2020-2029
Spolu štátny užívatelia			17 246,56 ha	

Tab. č. 6f Užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v ochrannom pásme NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Gregorová Alžbeta	STARÉ HORY	0,643	2019-2028
	Guoth Miroslav	DEMÄNOVÁ	72,07	2018-2027
	Hazucha Radislav	DEMÄNOVÁ	2,413	2018-2027
	Hazucha Radislav a spol.	DEMÄNOVÁ	16,596	2018-2027
	Hazucha Teofil	DEMÄNOVÁ	3,335	2018-2027
	Hazucha Teofil a spol.	DEMÄNOVÁ	0,031	2018-2027
	Hegedűš Vincent, Mgr.	SLOVENSKÁ ĽUPČA	78,105	2020-2029
	Hlásnik Karol	PREDAJNÁ	11,883	2019-2028
	Horvátová Zlatica	JASENIE	0,962	2020-2029
	Hôrčík Ján	JASENIE	4,822	2020-2029
	Hrdinová Božena, PaedDr., rod. Ruskov	STARÉ HORY	3,92	2019-2028
	Húlek Ján a spol.	DEMÄNOVÁ	5,699	2018-2027
	Humený a Vyšňan	DEMÄNOVÁ	27,236	2018-2027
	Humený Mário, Ing.	DEMÄNOVÁ	6,573	2018-2027
	Cheben Ján, Ing.	DEMÄNOVÁ	88,467	2018-2027
	CHEMOSTAV, s.r.o.,	DEMÄNOVÁ	2,914	2018-2027
	Chytilová Anastázia, Ing.	KRÁĽOVA LEHOTA	11,474	2024-2033
	Ing. Štefan Čajka - LESOS	DEMÄNOVÁ	18,861	2018-2027
	Ivan Ľudovít, Mgr.	PREDAJNÁ	1,907	2019-2028
	Jakubec Jozef	JASENIE	0,869	2020-2029
	Jakubec Peter	JASENIE	0,467	2020-2029
	Jurkovič Ľubomír	DEMÄNOVÁ	0,006	2018-2027
	Kelovská Viera a spol.	DEMÄNOVÁ	2,517	2018-2027
	Kmeťová Zuzana	JASENIE	2,488	2020-2029
	Kňazovický Andrej, Bc.	JASENIE	0,5	2020-2029
		PREDAJNÁ	0,312	2019-2028
	Kohútik Ján	PREDAJNÁ	0,446	2019-2028
	Kollár Marek a Jaroslava	KRÁĽOVA LEHOTA	0,388	2024-2033
	Komár Ervín a spol.	DEMÄNOVÁ	3,283	2018-2027
	KOMO-ZP s.r.o.	BRUSNO	185,917	2020-2029
	Komposesorát a urbariát pozemkové spoločenstvo Kráľova Lehota	KRÁĽOVA LEHOTA	503,343	2024-2033
	Komposesorát, pozemkové spoločenstvo Dolná Lehota	PREDAJNÁ	750,908	2019-2028
	Kordíková Elena	JASENIE	2,321	2020-2029
	Kováč Ján	JASENIE	4,996	2020-2029

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Kováč Marián	DEMÄNOVÁ	0,001	2018-2027
	Kučera Peter	ŽUMBIEK	2,017	2019-2028
	Lehotský Tibor, PaedDr.	DEMÄNOVÁ	3,892	2018-2027
	Lesné pozemkové spoločenstvo v Liptovskej Tepličke	LPS LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	873,754	2014-2023
	Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o.	PARTIZÁNSKA ĽUPČA	1670,969	2018-2027
	LES-WOOD, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	9,534	2018-2027
	LESY MESTA BREZNO, s.r.o.	MESTSKÉ LESY BREZNO-ČERTOVICA	1821,183	2019-2028
	Lipták Miroslav	KRÁĽOVA LEHOTA	1,466	2024-2033
	Macháček Marek, Ing.	PREDAJNÁ	4,274	2019-2028
	Majer Miroslav, Ing.	JASENIE	7,246	2020-2029
	Majeríková Zuzana	PREDAJNÁ	2,394	2019-2028
	Malček Michal	PREDAJNÁ	2,842	2019-2028
	Marcinová Mária	PREDAJNÁ	4,65	2019-2028
	Mestské lesy spol. s.r.o. Ružomberok	MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	691,269	2018-2027
	Mičuda Dušan, Ing.	DEMÄNOVÁ	8,586	2018-2027
	Milatová Janeta	JASENIE	2,301	2020-2029
	Mistrík Ján	JASENIE	5,391	2020-2029
	Mižda František a spol.	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	2,927	2014-2023
	Nahálka Vladimír	DEMÄNOVÁ	0,453	2018-2027
	Noge Martin, Ing.	DEMÄNOVÁ	25,367	2018-2027
	Obec Brusno	BRUSNO	7,508	2020-2029
	Obec Horná Lehota	PREDAJNÁ	48,368	2019-2028
	Obec Jasenie	JASENIE	46,969	2020-2029
	Obec Liptovská Osada	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	21,519	2018-2027
	Obec Podkonice	SLOVENSKÁ ĽUPČA	29,521	2020-2029
	Obec Šumiac	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	91,905	2024-2033
	Obladan Ján	JASENIE	0,768	2020-2029
	Osadský urbársky spolok, pozemkové spoločenstvo Liptovská Osada	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	297,058	2018-2027
	Ostrožlíková Jarmila	DEMÄNOVÁ	0,004	2018-2027
	Palko Dušan	DEMÄNOVÁ	26,891	2018-2027
	Palovič Boris	DEMÄNOVÁ	0,037	2018-2027
	Palovičová Marta, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,037	2018-2027
	Pánik Bohdan	BANSKÁ BYSTRICA	4,076	2019-2028

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Pasienkové pozemkové spoločenstvo Moštenica	SLOVENSKÁ ĽUPČA	65,462	2020-2029
	Pasienkové pozemkové spoločenstvo v Podkoniciach	SLOVENSKÁ ĽUPČA	55,925	2020-2029
	Pasienkovo - urbárske pozemkové spoločenstvo Dubová	BRUSNO	16,041	2020-2029
	Pasienkové pozemkové spoločenstvo v Podkoniciach	SLOVENSKÁ ĽUPČA	55,925	2020-2029
	Pasienkovo - urbárske pozemkové spoločenstvo Dubová	BRUSNO	16,041	2020-2029
	Pasienkovo-pozemkové spoločenstvo Pohronský Bukovec	BRUSNO	8,304	2020-2029
	Peniak a spol. s r.o.	ĎUMBIER	4,304	2019-2028
	Pethô Miroslav a spol.	DEMÄNOVÁ	6,395	2018-2027
	Petko Milan	JASENIE	0,793	2020-2029
	Petrik Ondrej, Ing.	PREDAJNÁ	1,169	2019-2028
	Pikulová Oľga	PREDAJNÁ	1,974	2019-2028
	Poľnohospodárske družstvo Š u m i a c	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	17,097	2024-2033
	Pozemkové a pasienkové spoločenstvo Baláže	SLOVENSKÁ ĽUPČA	27,524	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo - urbárske združenie Kynceľová	SLOVENSKÁ ĽUPČA	39,458	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Bartková Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	35,689	2018-2027
		PROJEKT PS BARTKOVÁ, L.LÚŽNA	3,804	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná	KRÁĽOVA LEHOTA	81,184	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Nižný Sliač - Laziská dolina	DEMÄNOVÁ	286,21	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo bývalých urbárikov Ľubefa	DEMÄNOVÁ	553,873	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Dúbrava	DEMÄNOVÁ	843,173	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Hiadeľ	BRUSNO	56,644	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Kalište	SLOVENSKÁ ĽUPČA	17,898	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát BIELO-MARUŠOVÁ Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	1,008	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát Marcovská Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	164,837	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	455,31	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Matejovo	DEMÄNOVÁ	20,829	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Mošnica	DEMÄNOVÁ	15,246	2018-2027

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Pozemkové spoločenstvo NEMČAN	SLOVENSKÁ ĽUPČA	62,699	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo pasienkárov Heľpa	POHORELÁ	125,054	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Ploštín	DEMÄNOVÁ	64,362	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Svättojánskej doliny v Liptovskom Petre	LIPTOVSKÝ JÁN	57,287	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Urbár Demänová	DEMÄNOVÁ	3,918	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Urbár Štrba	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	0,201	2014-2023
	Pozemkové spoločenstvo Urbár Vyšná Šuňava	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	0,245	2014-2023
	Pozemkové spoločenstvo urbáriátu v Lazisku	DEMÄNOVÁ	98,546	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Urbáru Jasenie	JASENIE	224,778	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo urbáru občanov obce Liptovské Sliače	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	612,141	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo v Bodiciach	DEMÄNOVÁ	23,503	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo vlastníkov súkromného lesa v Liptovskej Porúbke	LIPTOVSKÝ JÁN	45,809	2024-2033
	Pribilincová Zuzana	DEMÄNOVÁ	0,007	2018-2027
	Pšenčíková Anna, PhDr.	JASENIE	0,219	2020-2029
	Puš Štefan	PREDAJNÁ	7,703	2019-2028
	Refková Mária	POHORELÁ	0,747	2024-2033
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Brusno	BRUSNO	89,42	2020-2029
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Hybe	KRÁĽOVA LEHOTA	7	2024-2033
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovská Teplička	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	10,981	2014-2023
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovské Kľačany	DEMÄNOVÁ	38,168	2018-2027
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	20,383	2024-2033
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Malužiná	MALUŽINA	11,044	2024-2033
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Medzibrod	BRUSNO	2,16	2020-2029
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Podkonice	SLOVENSKÁ ĽUPČA	51,011	2020-2029
	Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Predajná	JASENIE	4,519	2020-2029
	Rončáková Anna	JASENIE	0,332	2020-2029
	Rybár Alojz	PREDAJNÁ	3,88	2019-2028
	Rybár Ľubo	PREDAJNÁ	0,765	2019-2028

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Rybár Ľuboš	PREDAJNÁ	0,034	2019-2028
	Sabol Ján, Ing.	PREDAJNÁ	0,42	2019-2028
	SALATÍN, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	323,823	2018-2027
	Sanitra Michal	JASENIE	0,818	2020-2029
	Sekáčová Janka	JASENIE	1,096	2020-2029
	Schenkova Jaroslava	JASENIE	0,245	2020-2029
	Smolová Ružena	JASENIE	0,438	2020-2029
	Smrečanský Ondrej, Mgr.	DEMÄNOVÁ	0,553	2018-2027
	Spolok bývalých urbarialistov, pozemkové spoločenstvo Nemecká	BRUSNO	114,983	2020-2029
	Spolok bývalých urbárikov pozemkové spoločenstvo Vyšná Boca	MALUŽINA	609,519	2024-2033
	Spolok majiteľov majetku Michalovo, pozemkové spoločenstvo	KRÁĽOVA LEHOTA	9,685	2024-2033
	Spolok Malček - Cencer	JASENIE	13,136	2020-2029
	Staroň Kvetoslav, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,813	2018-2027
	Staroň Rastislav, Ing.	DEMÄNOVÁ	13,46	2018-2027
	Staš Ondrej	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,712	2018-2027
	Stoklasa Jiří, JUDr.	JASENIE	0,678	2020-2029
	Súkromní vlastníci v k.ú. Lazisko	DEMÄNOVÁ	1,36	2018-2027
	Súkromní vlastníci v k.ú. Pavčina Lehota	DEMÄNOVÁ	0,512	2018-2027
	Svl v k. ú. H. Lehota	ĎUMBIER	14,095	2019-2028
		PREDAJNÁ	9,86	2019-2028
	Svl v k.ú. D. Lehota	PREDAJNÁ	25,712	2019-2028
	Šarinová Emerenciána	JASENIE	0,567	2020-2029
	Ševčáková Mária, Mgr.	JASENIE	0,564	2020-2029
	Šoltýssky komposesorát pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	11,516	2018-2027
	Šramka Štefan, RNDr.	DEMÄNOVÁ	0,1	2018-2027
	Šramota František	KRÁĽOVA LEHOTA	1,942	2024-2033
	Štrbová Pavlína	JASENIE	0,687	2020-2029
	Šuhajda Peter, Ing.	JASENIE	0,398	2020-2029
		PREDAJNÁ	2,078	2019-2028
	Šuránek Miroslav	DEMÄNOVÁ	86,727	2018-2027
	Šuránek Roman	DEMÄNOVÁ	4,925	2018-2027
	Tále a.s. Horná Lehota	ĎUMBIER	4,547	2019-2028
	Tanáč Dušan	JASENIE	3,084	2020-2029
	TEXIMA, spol. s r.o.	ĎUMBIER	5,742	2019-2028

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Tréger Juraj	KRÁĽOVA LEHOTA	2,601	2024-2033
	Trnovský Ivan	DEMÄNOVÁ	9,035	2018-2027
	URBÁR - pozemkové spoločenstvo Zámotie	BRUSNO	135,628	2020-2029
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Iľanovo	DEMÄNOVÁ	88,803	2018-2027
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Pavčina Lehota	DEMÄNOVÁ	77,124	2018-2027
	Urbár Kováčová - Sokolče, pozemkové spoločenstvo	DEMÄNOVÁ	165,825	2018-2027
	Urbár pozemkové spoločenstvo Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	53,467	2024-2033
	Urbár Rudlová, pozemkové spoločenstvo	BANSKÁ BYSTRICA	41,566	2019-2028
	Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo	DEMÄNOVÁ	0,233	2018-2027
		ČIERNY VÁH	234,168	2024-2033
	Urbár Závažná Poruba, p.s.	DEMÄNOVÁ	227,901	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	91,851	2024-2033
	Urbariát - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	978,023	2018-2027
	Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Ondrej	BRUSNO	192,431	2020-2029
	Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Pohorelá	POHORELÁ	221,756	2024-2033
	Urbárske a pozemkové spoločenstvo Šumiac	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	260,917	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Dovalovo	KRÁĽOVA LEHOTA	352,754	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Horná Lehota	PREDAJNÁ	294,661	2019-2028
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe	KRÁĽOVA LEHOTA	506,041	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Likavka	DEMÄNOVÁ	105,762	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	153,578	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovská Porúbka	LIPTOVSKÝ JÁN	325,76	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Lučatín	SLOVENSKÁ ĽUPČA	7,382	2020-2029
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Sásová Banská Bystrica	BANSKÁ BYSTRICA	74,734	2019-2028
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Uhorská Ves	LIPTOVSKÝ JÁN	84,159	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo v Podkoniciach	SLOVENSKÁ ĽUPČA	341,942	2020-2029

	Urbárske pozemkové spoločenstvo Vikartovce	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	18,246	2014-2023
--	--	--	--------	-----------

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej	ĎUMBIER	354,408	2019-2028
	Urbárske združenie pozemkové spoločenstvo Priechod	SLOVENSKÁ ĽUPČA	115,856	2020-2029
	Urbársko pozemkové spoločenstvo Mýto pod Ďumbierom	ĎUMBIER	340,467	2019-2028
	Urbársko pozemkové spoločenstvo v Polomke	POLOMKA	382,802	2024-2033
	Urbársky spolok obce Nižná Boca, pozemkové spoločenstvo	MALUŽINA	493,487	2024-2033
	Vágner Milan	JASENIE	4,136	2020-2029
	Vicianová Martina, rod. Bubelínyov	PREDAJNÁ	0,876	2019-2028
	WH DANUBIUS, s.r.o.	KRÁĽOVA LEHOTA	98,035	2024-2033
	Winding Jana, Ing.	ĎUMBIER	0,58	2019-2028
	Združenie urbáriátu pozemkové spoločenstvo Medzibrod	BRUSNO	457,233	2020-2029
	Združenie urbáriátu, pozemkové spoločenstvo Selce	SLOVENSKÁ ĽUPČA	298,831	2020-2029
	Združenie vlastníkov lesných pozemkov pozemkové spoločenstvo Liptovská Osada	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	3,566	2018-2027
	Zmok Peter	DEMÄNOVÁ	9,621	2018-2027
	ZSML Kráľova Lehota	KRÁĽOVA LEHOTA	4,847	2024-2033
	Zverko Fedor, Ing.	PREDAJNÁ	0,555	2019-2028
	Železiarne Podbrezová, a.s.	PREDAJNÁ	6,411	2019-2028
	Žilka Peter, Mgr.	PREDAJNÁ	1,786	2019-2028
	Žilková Oľga	PREDAJNÁ	3,895	2019-2028
Spolu neštátni užívatelia			27 227,287 ha	

Tab. č. 6g Neznámy užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v ochrannom pásme NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Nznámy obhospodarovateľ	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	3,166	2014-2023
		JASENIE	30,288	2020-2029
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,085	2018-2027
		BANSKÁ BYSTRICA	0,277	2019-2028

Spolu neznámy neštátni užívatelia	33,816 ha
--	------------------

Tab. č. 6h Sumárny údaj o užívateľoch jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v ochrannom pásme NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Výmera (ha)
Spolu štátny užívatelia	17 246,56
Spolu neštátni užívatelia	27 227,287
Spolu neznámy neštátni užívatelia	33,816
Spolu lesné pozemky	44 507,663 ha

Tab. č. 7 Prehľad druhov pozemkov KN-C a foriem vlastníctva v NP Nízke Tatry (stav KN-C k 1.5.2025)

Druh pozemku forma vlastníctva	NP Nízke Tatry výmera (ha)							
	orná pôda (2)	záhrada (5)	trvalý trávny porast (7)	lesný pozemok (10)	vodná plocha (11)	zastavaná plocha a nádvorie (13)	ostatná plocha (14)	SPOLU
štátne	1,077	0,76	2449,996	53923,106	165,062	87,482	76,143	56703,626
súkromné	0	0,103	393,553	1751,894	0,105	47,472	33,99	2227,117
miest, obcí, samosprávneho kraja	0,016	0,122	489,363	1800,37	1,524	7,268	12,378	2311,041
cirkevné	0	0	0	11,536	0	0,069	0,01	11,615
neidentifikované (bez LV)	0,14	0	1966,211	25282,366	53,89	39,264	15,123	27356,994
SPOLU	1,233	0,985	5299,123	82769,27	220,581	181,555	137,644	88610,393

Druh pozemku forma vlastníctva	NP Nízke Tatry podiel (%)							
	orná pôda	záhrada	trvalý trávny porast	lesný pozemok	vodná plocha	zastavaná plocha a nádvorie	ostatná plocha	SPOLU
štátne	0,0012	0,0009	2,7649	60,8542	0,1863	0,0987	0,0859	63,99
súkromné	0,0000	0,0001	0,4441	1,9771	0,0001	0,0536	0,0384	2,51
miest, obcí, samosprávneho kraja	0,0000	0,0001	0,5523	2,0318	0,0017	0,0082	0,0140	2,61
cirkevné	0,0000	0,0000	0,0000	0,0130	0,0000	0,0001	0,0000	0,01
Neidentifikované (bez LV)	0,0002	0,0000	2,2189	28,5321	0,0608	0,0443	0,0171	30,87
SPOLU	0,0014	0,0011	5,9802	93,4081	0,2489	0,2049	0,1553	100,00

1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma

Výmera NP Nízke Tatry je 88 610,39 ha, ochranné pásmo NP má výmeru 55 117,14 ha. Program starostlivosti NP Nízke Tatry vypracovala Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Slovenskej Ľupči za účelom vymedzenia zón a spresnenia hraníc v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z.. Výmera NP Nízke Tatry a jeho OP sa upravila z dôvodu rozšírenia i miernej redukcie územia, ako aj upresnením výmery v prostredí GIS a prešla dôkladnou štúdiou hodnotiacou stupeň prirodzenosti daného prostredia.

Zmeny v priebehu hraníc NP Nízke Tatry a ochranného pásma NP uvádzame v prílohách č. 1 a č. 2.

Podiel území s 5. stupňom ochrany (zóna A) je v zmysle návrhu zonácie 25 571,51 ha (28,86 %), so 4. stupňom (zóna B) 21 201,91 ha (23,93 %), s 3. stupňom ochrany (zóna C) 41 286,79 ha (46,59 %) a 2. stupňom ochrany (zóna D) 550,21 ha (0,62 %) z celkovej výmery národného parku.

Zoznam parciel, ktoré celé alebo čiastočne zasahujú do Národného parku Nízke Tatry a do jeho ochranného pásma (podľa evidencie katastra nehnuteľností – register C, stav k 1.5.2025) sú uvedené v prílohe č. 3

2. PREDMET A CIELE OCHRANY

Ciele ochrany a manažmentu Národného parku Nízke Tatry

Dlhodobý cieľ 1: Zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov

- Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.
- Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hôlného pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite, zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).
- Operatívny cieľ 1.3 (a, b): Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a udržanie/zlepšenie stavu nelesných ekosystémov (C zóna).
- Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí a vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.

Uvedené operatívne ciele sú zamerané na udržanie alebo zlepšenie stavu jednotlivých biotopov a druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany územia a naplňajú ciele ochrany druhov a biotopov európskeho významu pre SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry, SKUEV 0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0150 Červený Grúň, SKUEV0296 Turková, SKUEV0300 Škribňovo, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, Suchá dolina SKUEV0154, SKUEV0303 Alúvium Hrona.

Dlhodobý cieľ 2: Zvyšovanie úrovne poznania predmetov ochrany a faktorov ovplyvňujúcich ich stav

- Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.
- Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne.

Dlhodobý cieľ 3: Aplikovanie zásad udržateľnosti cestovného ruchu postaveného najmä na rekreácii pri poznávaní prírody a krajiny a vzdelávacej ponuke pre návštevníka

- Operatívny cieľ 3.1: Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry.
- Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry.
- Operatívny cieľ 3.3: Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.

Dlhodobý cieľ 4: Zachovanie krajinného rázu územia a jeho estetickej a prírodnej hodnoty

- Operatívny cieľ 4.1: Zamedzenie urbanizovania územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu poľnohospodárskych častí územia vrátane ochranného pásma národného parku.
- Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.
- Operatívny cieľ 4.2: Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí.

Územie Nízkych Tatier sa vyznačuje výnimočne rozmanitým a rozsiahlym horským prostredím, ktoré tvorí najväčšie súvislé horské pásmo na Slovensku. Dominantným prvkom je hlavný hrebeň s výraznými vrcholmi ako Ďumbier, Chopok či Dereše, ktorý je obklopený hlbokými dolinami, skalnatými územiami a vysokohorskými lúkami. Táto oblasť predstavuje jeden z najcennejších prírodných celkov v krajine vďaka zachovaným prírodným biotopom, pestrej mozaike lesných typov a prítomnosti viacerých ohrozených a chránených druhov. V území sa nachádzajú aj významné krasové javy, jaskyne, rašeliniská a druhovo bohaté lesy, ktoré sú súčasťou európskej sústavy NATURA 2000. Vyznačuje sa aj **mimoriadnou biologickou rozmanitosťou** v rôznych skupinách organizmov. Je to vďaka pestrosti horninového geologického podkladu, členitosti reliéfu a geografickej polohe. Okrem chránených druhov tu bolo zistených množstvo vzácnych

a ohrozených druhov, často s raritným výskytom v rámci Slovenska vrátane niekoľkých endemitov. Výnimočnosť územia zvyšujú aj viaceré kultúrohistorické a technické objekty nachádzajúce sa v území národného parku a jeho ochranného pásma.

Nakoľko územie NP Nízke Tatry má značný prekryv s **európskou sústavou chránených území Natura 2000** (SKUEV0310 Kráľovoľské Tatry, SKUEV 0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0150 Červený Grúň, SKUEV0296 Turková, SKUEV0300 Škribňovo, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, Suchá dolina SKUEV0154, SKUEV0303 Alúvium Hrona, CHVU018 Chránené vtáčie územie Nízke Tatry), cieľom je **zachovať a, ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu**, ktoré sú predmetom ochrany vo vyššie uvedených územiach sústavy Natura 2000. Pre kategóriu chránených území II. Národný park sú podľa Príručky k prideľovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN (Kadlečík, J. et al., 2014) definované **hlavné ciele** národného parku: uchovanie biotopov, druhov a genetickej rozmanitosti, udržiavanie environmentálnych / ekosystémových služieb a cestovný ruch, turistika a rekreácia.

NP Nízke Tatry sa preto vyhlasuje najmä za účelom ochrany (a obnovy) prirodzených ekosystémov, procesov v nich prebiehajúcich, biotopov európskeho a národného významu, a chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Ciele (manažmentu) sú však zamerané širšie. Pri stanovovaní ich poradia v kapitole 2.2 sa vychádzalo z prioritizácie cieľov podľa hodnotenia manažmentových kategórií IUCN, kde ochrana a obnova prirodzených ekosystémov a starostlivosť o návštevníka národného parku pri interpretácii patria medzi prioritné ciele národných parkov.

2.1 Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany

Predmetom ochrany chráneného územia sú predovšetkým:

- a) **biotopy európskeho významu a národného významu** podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „**vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z.**“). Sú uvedené v tabuľkách č. 8, 9 a 10.

Tab. č. 8 Biotopy európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany jednotlivých ÚEV v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Kód NATURA 2000	Názov biotopu
Al9	4060	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni
Kr10	4070*	Kosodrevina
Al1	6150	Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom podklade
Al3	6170	Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnobylinné porasty
Tr1	6210	Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte

Tr8	6230*	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
Br6, Al5, Lk5	6430	Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
Lk1	6510	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk2	6520	Horské kosné lúky
Ra3	7140	Prechodné rašeliniská a trasoviská
Ra6	7230	Slatiny s vysokým obsahom báz
Sk3	8110	Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni
Sk6	8160*	Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni
Sk1	8210	Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou
Sk2	8220	Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk8	8310	Nesprístupnené jaskynné útvary
Ls5.2	9110	Kyslomilné bukové lesy
Ls5.1	9130	Bukové a jedľové kvetnaté lesy
Ls5.3	9140	Javorovo-bukové horské lesy
Ls5.4	9150	Vápnomilné bukové lesy
Ls4	9180*	Lipovo-javorové sutinové lesy
Ls7.1, Ls7.3	91D0*	Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách
Ls1.3, Ls1.4	91E0*	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
Ls6.2	91Q0	Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy
Ls9.1, Ls9.2	9410	Horské smrekové lesy

Tab. č. 9 Biotopy národného významu, ktoré sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Názov biotopu
Kr11	Vysadená kosodrevina
Al6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom substráte
Lk6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr1	Prameniská horského až subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách
Lk3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Ls8	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy
Ls 6.1	Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy

Tab. č. 10 Biotopy európskeho významu, ktoré nie sú predmetom ochrany v UEV, ale sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Názov biotopu
Vo 2	Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharion</i> (3150)
Pr 3	Penovcové prameniská (* 7220)
Pi 5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch (*6 110)
Br 6	Brehové porasty deväťsilov (6430)
Al 2	Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150)

Mapy biotopov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v NP sú zobrazené v mapových prílohách č. 6.3.3 a 6.3.4.

Vysvetlivky:

* prioritné biotopy európskeho významu – biotopy, za zachovanie ktorých má Európska únia mimoriadnu zodpovednosť

b) biotopy chránených druhov rastlín podľa prílohy č. 4 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.:

- druhy rastlín európskeho významu:

MACHORASTY: kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), ochyrea tatranská (*Ochyraea tatrensis*), korýtkovec (*Scapania massolongi*)

CIEVNATÉ RASTLINY: zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*), *zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), *cyklámen purpurový fatranský (*Cyclamen purpurascens* subsp. *immaculatum*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), *klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*), *poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), *poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*);

Vysvetlivky:

* prioritné druhy európskeho významu – druhy, za zachovanie ktorých má Európska únia mimoriadnu zodpovednosť

- druhy rastlín, húb a lišajníkov národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia:

LIŠAJNÍKY (LICHENES) – LICHENIZOVANÉ HUBY: *jamkatec veľký (*Ricasolia amplissima*, syn. *Lobaria amplissima*), jamkatec pľúcny (*Lobaria pulmonaria*), koléma černejúca (*Collema nigrescens*), napúchavec plstnatý (*Leptogium saturninum*)

HUBY (FUNGI) – ASKOMYCÉTY (ASCOMYCOTA): misôčka tmavá (*Pseudoplectania melaena*).

HUBY (FUNGI) – BAZÍDIOMYCÉTY (BASIDIOMYCETES): tvarožník laponský (*Amylocystis lapponica*), kyjačík Zollingerov (*Clavaria zollingeri*), zubček severský (*Climacodon septentrionalis*), práchnovček lekársky (*Fomitopsis officinalis*), lievikovec kyjakovitý (*Gomphus clavatus*), lúčnica citrónovožltá (*Hygrocybe citrinovirens*), muchotrávka jelšová (*Amanita friabilis*), náramkovka cisárska (*Catathelasma imperiale*), práchnovček ružový

(*Rhodofomes roseus* syn. *Fomitopsis rosea*), hriab úhľadný horský (*Rubroboletus rubrosanguineus*, syn. *Suillellus rubrosanguineus*).

MACHORASTY: prútnik hviezdovitý (*Bryum pseudotriquetrum*), šupinka Menziesova (*Neckera menziesii*),

CIEVNATÉ RASTLINY: vstavač ploštičný (*Anacamptis coriophora*), diablík močiarny (*Calla palustris*), ostrica barinná (*Carex limosa*), škarda sibírska (*Crepis sibirica*), rosička okrúhlohlístá (*Drosera rotundifolia*), plesnivec alpínsky (*Leontopodium alpinum*), linnéovka severná (*Linnaea borealis*), skalienka ležatá (*Loiseleuria procumbens*), čerkáč kytkový (*Lysimachia thyrsoflora*), prvosienka pomúčená pravá (*Primula farinosa* subsp. *farinosa*), lomikameň okrúhlohlístý pravý (*Saxifraga rotundifolia* subsp. *rotundifolia*), šašina hrdzavá (*Schoenus ferrugineus*), barička prímorská (*Triglochin maritima*), kľukva močiarna (*Vaccinium oxycoccus*, syn. *Oxycoccus palustris*).

- ostatné druhy rastlín, húb a lišajníkov národného významu:

LIŠAJNÍKY (LICHENES) – LICHENIZOVANÉ HUBY: bradatec drsný (*Usnea filipendula*, syn. *Usnea dasopoga*), dutohlávka horská (*Cladonia stellaris*), pľuzgierka islandská (*Cetraria islandica*), diskovka dierkovaná (*Menegazzia terebrata*), jaseňovka nádherná (*Heterodermia speciosa*)

HUBY (FUNGI) – ASKOMYCÉTY (ASCOMYCOTA): bolínka ihličňanová (*Camarops tubulina*).

HUBY (FUNGI) – BAZÍDIOMYCÉTY (BASIDIOMYCETES): hrboľnačka čiernastá (*Boletopsis leucomelaena*), hodvábnica fialovomodrá (*Entoloma euchroum*), peniazovka jarná (*Gymnopus vernus*), *jelenkovka chlpatá (*Hydnellum mirabile*), jelenkovka modrastá (*Hydnellum caeruleum*), jelenkovka sírovožltá (*Hydnellum geogenium*), kalichovka zlatolupeňová (*Chrysomphalina chrysophylla*), koreňovica kužeľovitá (*Phaeocollybia christinae*), koreňovica olivová (*Phaeocollybia festiva*), korkovka smreková (*Phellodon violascens*, syn. *Bankera violascens*), kyjak useknutý (*Clavariadelphus truncatus*), **lupeňopórovec hnedožltý (*Phylloporus pelletieri*), lúčnica granátovočervená (*Hygrocybe punicea*), lúčnica ovčia (*Hygrocybe ovina*), pakyjačík purpurový (*Alloclavaria purpurea*), rýdzik ostrý (*Lactarius acris*), rýdzik fialovkastý (*Lactarius lilacinus*), rýdzik šupinatý (*Lactarius olivinus*), rýdzik nádherný (*Lactarius repraesentaneus*), sliziak ružový (*Gomphidius roseus*), šamonia modrejúca (*Chamonixia caespitosa*), trsovec horský (*Bondarzewia mesenterica*), zvončekovec sadzový (*Hydropus atramentosus*), zamatka jedľová (*Oudemansiella melanotricha*), zamatka čiernastá (*Xerula causseii*), číruška černejúca (*Pseudotrachelium metapodium*).

MACHORASTY: rakyt sautorov (*Anacamptodon sauteri*), drsnolist Rugelov (*Anomodon rugelii*), vázovka plavá (*Arctoa fulvella*), hruškovka ostrá (*Blindia acuta*), bankovec tatranský (*Brachythecium trachypodium*), bankovec pestrý (*Brachythecium oxycladum*), prútnik prostredný (*Bryum intermedium*), prútnik čiaskovitý (*Bryum turbinatum*), háčikovec čiernastý (*Catoscopium nigrum*), dvojhrotka briadkatá (*Dicranella cerviculata*), dvojhrot gaštanový (*Dicranum spadiceum*), kosákovec Sendtnerov (*Drepanocladus sendtneri*), šišiačík lopatkovitý (*Encalypta spathulata*), drobivka alpínska (*Grimmia alpestris*), drobivka nepravideľná (*Grimmia anomala*), drobivka otvorená (*Grimmia ramondii*), drobivka krivozubá (*Grimmia reflexidens*), drobnolist útlý (*Gyroweissia tenuis*), trúchnivka odstávajúca (*Herzogiella striatella*), zmáčanec Smithov (*Hygrohypnum smithii*), drobnolistok Muellerov (*Isopterygiopsis muelleriana*), drapúľka plstnatá (*Lescurea*

radicosa), bakuľka trojrohá (*Meesia triquetra*), merík ostňovitý (*Mnium spinulosum*), žľabovka Sendtnerova (*Molendia sendtneriana*), žľabovka tenkorebrová (*Molendia tenuinervis*), peniažkovec najjemnejší (*Myurella tenerima*), šupinka perovitá (*Neckera pennata*), šupinka drobná (*Neckera pumila*), bochník horský (*Orthotrichum alpestre*), bochník čiaškovitý (*Orthotrichum cupulatum*), celokrajka štíhla (*Pohlia filum*), celokrajka dlhokrú (*Pohlia longicollis*), celokrajka tupolistá (*Pohlia obtusifolia*), rašeliník lesklý (*Sphagnum subnitens*), ampulka guľovitá (*Splachnum sphaericum*), širokolist stříbristý (*Stegonia latifolia*), rakyt pestrý (*Stereodon callichrous*), fúzačik Enderesov (*Streblotrichum enderesii*), ostnochl pórsky (*Syntrichia norvegica*), krkuľka pílkatá (*Tayloria serrata*), krkuľka tenká (*Tayloria tenuis*), zrasťoľub zúžený (*Tetraplodon tenuis*), zrasťoľub meríkovitý (*Tetraplodon mnioides*), strapaňa nórsky (*Timmia norvegica*), skrútenec hrotitý (*Tortula mucronifolia*), brčkavec stlačený (*Ulota coarctata*)

CIEVNATÉ RASTLINY: ostrica skalná (*Carex rupestris*), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*), chocholačka žltobiela (*Corydalis capnoides*), kučeravec čiarkovitý (*Cryptogramma crispa*), stračia nôžka tatranská (*Delphinium oxysepalum*), horec ľadový (*Gentiana frigida*), horec pľúcny (*Gentiana pneumonanthe*), horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), horec jarný (*Gentiana verna*), hakélia zohnutá (*Hackelia deflexa*), večernica slovenská (*Hesperis slovacica*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), nezábudka úzkolistá (*Myosotis stenophylla*), všivec Oederov (*Pedicularis oederi*), lomikameň pozmenený (*Saxifraga mutata*), lomikameň trváci (*Saxifraga wahlenbergii*).

- c) **biotopy zriedkavých, vzácných alebo ohrozených druhov rastlín, húb, lišajníkov a živočíchov**, ktoré nie sú druhmi európskeho významu ani druhmi národného významu (z prílohy č. 4 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.), no sú mimoriadne zriedkavé a vzácné v rámci Nízkych Tatier, Slovenska alebo celej Európy, prípadne sú z územia opísané ako nové druhy pre vedu [pre územie NP sú tieto druhy veľmi cenné a ich ochrana je nevyhnutná].

MAKROSKOPICKÉ RIASL: chary (*Chara* spp.);

LIŠAJNÍKY (LICHENES) – LICHENIZOVANÉ HUBY: fúzatec vláskovitý (*Bryoria capillaris*), fúzatec Nádvorníkov (*Bryoria nadvornikiana*), hříbik krvavý (*Mycoblastus sanguinarius*), iskrovka vresová (*Immadophila ericetorum*), kalícia (*Calicium abietinum*), lekanaktis (*Lecanactis abietina*), štítnatec jablkovitý (*Peltigera leucophlebia*), stopkovnica (*Chaenotheca brunneola*), stopkovnica (*Chaenotheca trichialis*), skvamária sadrovcová (*Squamaria gypsacea*), konárník slivkový (*Evernia prunastri*), šáločka (*Lecidea huxariensis*),

HUBY (FUNGI) – ASKOMYCÉTY (ASCOMYCOTA): hrubátka fialovočierna (*Pachyella violaceonigra*), krásavka (*Brunnicipila calycioides*), kyjovec tmavnúci (*Trichoderma alutaceum*, syn. *Podostroma alutaceum*), lachnetka mäsovočervená (*Lachnum carneolum*), lentária slizká (*Multiclavula mucida*), šošovka žltá (*Podophacidium xanthomelum*), tatrea d'umbierska (*Tatraea dumbirensis*), vlnuška tmavokrvavá (*Lachnellula fuscousanguinea*), zvonkovka (*Tarsetta gregaria*), zvonkovka (*Tarsetta catinus*), žezlovka (*Ophiocordyceps stylophora*), žezlovka hlavičkatá (*Tolypocladium capitatum*), spooneromyces (*Spooneromyces helveticus*), spooneromyces malovýtrusný (*Spooneromyces microsporus*), čiaška včasná (*Peziza ninguis*), skrytohubka žltobrušená (*Cryptomyces maximus*), tvrdokôrka vrbová (*Godronia fuliginosa*), *Roseodiscus subcarneus*.

HUBY (FUNGI) – BAZÍDIOMYCÉTY (BASIDIOMYCETES): antrodiela oranžovkastá (*Antrodiella mentschulensis*), bledokožovka ružovkastá (*Leptosporomyces roseus*, syn. *Belonioscypha*

culmicola), hodvábnica Bloxamova (*Entoloma bloxamii*), húževnatček bobří (*Lentinellus castoreus*), húževnatček vlčí (*Lentinellus vulpinus*), jelenkovka (*Hydnellum aurantiacum*), jelenkovka páľčivá (*Hydnellum peckii*), jelenkovka pásikavá (*Hydnellum conrescens*), jelenkovka voňavá (*Hydnellum suaveolens*), *jelenkovec (*Hydnellum martioflavum* syn. *Sarcodon martioflavus*), drsnopórovec černejúci (*Rigidoporus crocatus*), kalichovka drevná (*Arrhenia epichysium*), kalichovka vrúbkovaná (*Lichenomphalia umbellifera*), korkovec čierny (*Phellodon niger*), **pahliva ihličinová (*Crepidotus stenocystis*), slizovnica obyčajná (*Zhuliangomyces illinitus*, syn. *Limacella illinita*), slizovnica slzivá (*Limacella guttata*), ohňovec ohraničený (*Phellinus nigrolimitatus*), ohňovec smrekový (*Phellinus chrysoloma*), strmuľník strapkatý (*Clitocybula lacerata*), zvončekovec hnedoobrúbený (*Hydropus marginellus*), žilnačka belavá (*Hermanssonia centrifuga*, syn. *Phlebia centrifuga*), zubáčik krehký (*Dentipellis fragilis*), oranžovec vláknitý (*Pycnoporellus fulgens*), jelenkovec Lundellov (*Sarcodon lundellii*), jelenkovec čučoriedkový (*Sarcodon glaucopus*), sarkopória mäkká (*Sarcoporia polyspora*), antrodiela žltorúrková (*Flaviporus citrinellus*), trúdnikovček voňavý (*Tyromyces odoratus*, syn. *Skeletocutis odora*), šupinovka bledookrajová (*Pholiota squarrosoides*), ihlohubka voňavá (*Mycoacia nothofagi*), kostrovka (*Skeletocutis cummata*), lastúrník (*Resupinatus conspersus*), jelenkovec oranžový (*Sarcodon versipellis*), kožkovec rozpukaný (*Cystostereum murrayi*), štítovka lemovaná (*Pluteus luctuosus*), zubánka (*Hyphodontia latitans*), koreňovica zahrotená (*Phaeocollybia lugubris*), koreňovica matná (*Phaeocollybia jennyae*), šťavnačka smreková (*Hygrophorus piceae*), drobnojazyček holonohý (*Microglossum olivaceum*), lúčnica oranžová (*Hygrocybe aurantiosplendens*), lúčnica žltkastohlúbiková (*Hygrocybe flavipes*), lúčnica výstredná (*Hygrocybe fornicata*), lúčnica ohnivá (*Hygrocybe intermedia*), lúčnica liadková (*Hygrocybe nitrata*), lúčnica hnednúca (*Hygrocybe phaeococcinea*), lúčnica páchnuca (*Hygrocybe quieta*), lúčnica nádherná (*Hygrocybe splendissima*) kalichovka (*Chromosera cyanophylla*), lúčnica (*Hygrocybe salicis-herbaceae*)

Vysvetlivky:

⁺ extrémne vzácny druh, zaznamenaný na území NP Nízke Tatry, jediné nálezisko pre Slovensko

⁺⁺ prvonález pre Slovensko, výskyt druhu potvrdený na Slovensku iba na území NP Nízke Tatry

CIEVNATÉ RASTLINY: pochybok nízky (*Androsace chamaejasme*), archangelika lekárska (*Archangelica officinalis*), rutovník koriandrolistý (*Callianthemum coriandrifolium*), žerušnica trojlistá (*Cardamine trifolia*), ostrica hruboklásková (*Carex approximata*), ostrica sadzová (*Carex fuliginosa*), turica uhorská (*Erigeron hungaricus*), sekernica tmavá (*Hedysarum hedysaroides*), chrastavec slovenský (*Knautia slovacica*), ometlina smutná (*Koeleria tristis*), púpavec horský (*Leontodon pseudotaraxaci*), kôprovniček jednoduchý (*Ligusticum mutellinoides*), nátržník Crantzov (*Potentilla crantzii*), žeruška alpínska (*Pritzelago alpina*), vrba bobkolistá (*Salix phylicifolia*), vrba sieťkovaná (*Salix reticulata*), pabodliak alpínsky (*Saussurea alpina*), lomikameň vždyzelený (*Saxifraga aizoides*), skopólia kranská (*Scopolia carniolica*), sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*).

- d) **druhy živočíchov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v UEV a CHVÚ s prekryvom s NP Nízke Tatry podľa prílohy č. 5 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.:**

MÄKKÝŠE: Pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*), pimprlík mokradňový (*Vertigo angustior*),

HMYZ – CHROBÁKY: boros Schneiderov (*Boros schneideri*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fuzáč karpatský (*Pseudogaurotina excellens*)*, fuzáč alpský (*Rosalia alpina*)*,

HMYZ – MOTÝLE: priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), spriadač kostihojový (*Euplagia quadripunctaria*)*, mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*), jasoň červenooký (*Parnassius apollo*),

MIHULE: mihuľa ukrajinská (*Eudontomyzon mariae*) (nevyskytuje sa priamo v území NP, ale v hlavnom toku rieky Hron – SKUEV0303 Alúvium Hrona),

RYBY: hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*) (nevyskytuje sa priamo v území NP, ale v hlavnom toku rieky Hron – SKUEV0303 Alúvium Hrona),

OBOJŽIVELNÍKY: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Lissotriton (=Triturus) montandoni*),

VTÁKY: pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), lelek obyčajný (*Caprimulgus europaeus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikľavý (*Clanga pomarina*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), jariabok hôrny (*Tetrastes bonasia*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*),

CICAVCE – NETOPIERE: uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), netopier Bechsteinov (*Myotis bechsteini*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*),

CICAVCE – HLODAVCE: svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*)*, hraboš tatranský (*Microtus tatricus*),

CICAVCE – ŠELMY: vlk dravý (*Canis lupus*)*, vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), medveď hnedý (*Ursus arctos*),

CICAVCE – KOPYTNÍKY: kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*).

- e) druhy živočíchov národného významu, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ018 Nízke Tatry, ale nie sú zaradené medzi druhy európskeho významu:

VTÁKY: prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), žltochvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*).

- f) druhy živočíchov národného významu, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV Nízke Tatry a CHVÚ018 Nízke Tatry, ale sú predmetom ochrany NP Nízke Tatry:

MÄKKÝŠE: slizniak karpatský (*Bielzia coreulans*),

HMYZ – CHROBÁKY: krasoň jedľový (*Eurythyrea austriaca*),

PLAZY: vretenica severná (*Vipera berus*),

VTÁKY: jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), sova obyčajná (*Strix aluco*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*),

CICAVCE – HLODAVCE: hraboš snežný (*Microtus nivalis*),

- g) druhy živočíchov európskeho významu, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV Nízke Tatry a CHVÚ018 Nízke Tatry, ale sú predmetom ochrany NP Nízke Tatry:

HMYZ – CHROBÁKY: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), drevník ryhovaný (*Rhyssodes sulcatus*),
HMYZ – MOTÝLE: modráčik čiernoškvrnný (*Maculinea arion*),
RYBY: lipeň tymiánový (*Thymallus thymallus*),
CICAVICE – ŠELMY: mačka divá (*Felis silvestris*), kuna lesná (*Martes martes*), tchor tmavý (*Mustela putorius*),

Muchárka pralesná (*Laphria empyrea*): v rokoch 2020 – 2021 znovuobjavený druh, ktorý sa na Slovensku pokladal za vyhynutý. V nasledujúcich rokoch prebiehal v lokalite výskum, ktorý potvrdil, že daný druh sa tam vyskytuje stabilne.

Križiak stromový (*Araneus saevus*): potvrdený v roku 2022 (M. Kupec, T. Kizek), predchádzajúci údaj zo Slovenska je z Veporských vrchov z roku 1971 (Miller).

Na dané druhy bude v projekte ochrany a následnom programe starostlivosti o NP venovaná náležitá pozornosť zlepšeniu poznatkov o týchto druhoch a následne na navrhnutie opatrení, ktoré pomôžu zachovať tieto druhy v území.

Poznámka: Predmetom ochrany by mohli byť aj ostatné druhy živočíchov uvedené v prílohe č. 5 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z. a to druhy európskeho významu, ako aj druhy národného významu s prirodzeným výskytom na území NP Nízke Tatry vrátane vtákov, ako aj druhy vzácne a ohrozené uvedené v červených zoznamoch pre jednotlivé skupiny druhov. U mnohých skupín a druhov je potrebné systematicky dopĺňať informácie o ich výskyte, rozšírení stave populácií ktoré absentujú, sú nedostatočné alebo neaktuálne. Pre mnohé z nich je potrebný cielený vedecký výskum realizovaný odborníkmi, špecialistami, tiež sledovať výskyt nových druhov v súvislosti so zmenami klímy či inak podmieneným výskytom. Následne môžu byť zaradené ako predmety ochrany.

Vysvetlivky:

tučne sú označené druhy európskeho významu

* prioritné druhy európskeho významu – druhy, za zachovanie ktorých má Európska únia mimoriadnu zodpovednosť

Biotopy druhov rastlín, ktoré sú predmetom ochrany v území a chránených, vzácných a ohrozených druhov rastlín, ktoré sa v území vyskytujú, sú zobrazené v mapovej prílohe č. 6.3.1.

Biotopy druhov živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany v území a chránených, vzácných a ohrozených druhov živočíchov, ktoré sa v území vyskytujú sú zobrazené v mapovej prílohe č. 6.3.2.

h) Abiotické javy

ABIOTICKÁ KRAJINNÁ SFÉRA – ZLOŽKY, PRVKY, PROCESY, FORMY A JAVY

Krajinná sféra predstavuje synergicky pôsobiaci komplexný heterogénny geosystém priestoru, v ktorom prebiehajú toky energie, materiálu a informácií plynutím času. Krajina je tvorená čiastkovými geosférami, čiže najvrchnejšou časťou zemskej kôry spolu s georeliéfom, spodnou časťou atmosféry, hydrosférou, pedosférou, biosférou a socio-ekonomickou sférou medzi ktorými jestvujú súbory vzájomných väzieb alebo prírodných procesov. Definovaný geosystém (Krcho 1974, 1981, 1991) je vyjadrený vzťahom $GS(p,t) = \{Fs(p,t), Ss(p,t)\}$; kde do vzájomnej interakcie vstupujú dva relatívne autonómne subsystémy, Fs fyzickogeografická sféra a Ss socioekonomická sféra. Krajinná sféra a jej čiastkové subsystémy majú priestorový (p) a časový (t) aspekt. Abiotická krajinná sféra tvorí neživú zložku krajiny (horniny, georeliéf, vodstvo,

podnebie, pôdy), kde medzi jej prvkami prebiehajú prírodné procesy utvárajúce prírodné formy a javy.

GEOLOGICKÁ STAVBA NÍZKYCH TATIER

Nízke Tatry sú súčasťou pásma jadrových pohorí Vnútrotných Západných Karpát. Jadrové pohoria predstavujú terciérne tektonické hráste, kde v ich osovej časti vystupuje eróziou obnažené jadro kryštalinika pozostávajúce hlavne z granitoidových a metamorfovaných hornín, ktoré je lemované obalovými mladopaleozoickými a predovšetkým mezozoickými sekvenciami a príkrovmi. Tieto druhohorné obalové sekvencie sú autochtónnymi sedimentárnymi súvrstviami, ktoré sedimentovali priamo na kryštalinickom podklade a spolu s ním sú označované ako tatrikum. Nad tatrikom ležia v tektonickej superpozícii alochtónne horninové sekvencie alebo príkrovy, ktoré sa sem od juhu presunuli v strednej až spodnej kriede (Hók et al., 2001). Spodný príkrov, nazývaný fatrikum, je označovaný ako križňanský, nad ním leží ďalšia samostatná jednotka - hronikum, tiež označovaná ako chočský príkrov.

Kryštalinikum tatrika je výsledkom hercýnskych magmatických, metamorfných a tektonických procesov polyfázového charakteru, pričom vek najstarších hornín je na základe rádiometrických datovaní stanovený na spodný karbón (405 Ma) (Jurewicz, 2007), prevažná väčšina granitoidných hornín je karbónskeho veku (Kováč et al., 1993).

Obalové sekvencie tatrika sa skladajú takmer výhradne z mezozoických súvrství, ktoré začínajú ílovitými bridlicami spodného triasu a pokračujú (s niekoľkými hiátmi) do strednej kriedy (cca 90 Ma) (Kováč et al., 1993; Hók et al., 2001). Koncom kriedy vznikali vplyvom zmenšovania pôvodného druhohorného sedimentačného priestoru čiastkové tektonické jednotky, digitácie a šupiny s časťou kryštalinika a mezozoického pokryvu.

HORNINY NÍZKYCH TATIER

Hlavné stavebné prvky kryštalickeho masívu charakterizujú rozsiahle telesá granodioritov a prevaha vysokometamorfovaných komplexov ležiacich diskordantne pod kryštalickejšími bridlicami (Kalvoda, 1974). V tatranskom žulovom telese sú najviac zastúpené svetlo šedé, miestami dozelená sfarbené granodiority so stredne zrnitou textúrou a porfyrickou štruktúrou. Z metamorfitov sa najviac vyskytujú biotitické pararuly, svory a zriedkavo fylity, ďalej potom amfibolity, gäbroamfibolity, ortoruly a rôzne typy migmatitov (Kováč et al., 1993; Nemčok et al., 1994).

Petrologické zloženie obalových sekvencií tatrika je odlišné ako v prípade kryštalickeho jadra. Suchozemskú sedimentáciu triasu reprezentujú kremence a bridlice, pojmom karpatský keuper označuje Hók et al. (2001) súbory pestro sfarbených hornín červených, fialových a žltých pieskovcov, bridlíc a dolomitov. Naopak morskú sedimentáciu stredného triasu zastupujú guttensteinské vápence a ramsauské dolomity, plytkovodnú sedimentáciu strednej jury predstavujú krinoidové a piesčité vápence (hiarlatzké vápence), ktorých sedimentácia pokračuje až do spodnej kriedy (Hók et al., 2001). Prevažná väčšina kriedových sedimentov je tvorená slieňovcami, slieňitými bridlicami a vápencami, paleogén je zastúpený prevažne bazálnymi zlepenkami a vápnitými pieskovecami (Lukniš 1973).

GEOLOGICKÝ VÝVOJ

Nízke Tatry sú súčasťou horského systému mediteránnych alpíd, ktoré medzi strednou kriedou a miocénom vznikli kolíziou afrického a severoeurópskeho kontinentu (Plant et al., 2005). Základné črty stavby celému západokarpatskému fundamentu podľa Kováča et al. (1993) vtlačil varísky orogénny cyklus a väčšinu kryštálických komplexov je možné s ním geneticky spájať. Po skončení týchto pohybov bolo kryštalinikum obnažené a na tomto podklade sa v depresiách sporadicky usadzovali kontinentálne sedimenty permu (299-251 Ma) (Hók et al., 2001).

Spodný trias (250 Ma) je reprezentovaný kremencami a bridlicami predstavujúcimi ešte terestrickú sedimentáciu, ktorá bola v strednom triase (230 Ma) vystriedaná morskou karbonatickou sedimentáciou. Najvrchnejší trias a spodná jura (200-185 Ma) sa vyznačujú prerušením sedimentácie s oblastným výskytom terestrických sedimentov. V strednej jure (165 Ma) bol sedimentárny priestor dnešných Tatier charakteristický plytkovodným až lagunárnym prostredím, za vzniku vápencových sérií, zachovaných hlavne v dnešnej východnej časti pohoria (Kalvoda, 1974; Kováč et al., 1993). Hlavná fáza kriedového vrásnenia už súvisí s kolísavými pohybmi na počiatku alpínskych orogenetických procesov a odohrala sa pravdepodobne v strednej kriede (90 Ma). V tomto období prebehli aj gravitačné presuny príkrovov (chočského a krížňanského), pričom samotný posun mal veľmi krátke trvanie, podľa Kováča et al. (1993) nie viac ako 1 mil. rokov.

Počas paleocénu až eocénu (60-40 Ma) transgradujúce more postupne zaplavilo erózne zarovnanú oblasť Vysokých Tatier, čo spôsobilo ukladanie flyšových sedimentov. Kalvoda (1974) podľa litologického zloženia flyšu usudzuje, že táto oblasť sa vtedy asymetricky zdvíhala a klesala. Koncom eocénu sa začal tektonický nepokoj Západných Karpát, vyklenulo sa územie jadrových pohorí a paleogénne more ustúpilo na sever. Následná fáza alpínskeho vrásnenia v oligocéne až spodnom miocéne (30-20 Ma) výrazne rozčlenila pôvodnú klenbu celej slovenskej pevniny (Kalvoda, 1974). Pred zdvihom v strednom pliocéne (3,6 Ma) mala krajina zvlnený až stredohorský ráz, pričom Kalvoda (1974) usudzuje, že kryštalinikum Tatier bolo denudáciou odkryté na prelome miocénu a pliocénu (5,3 Ma). Koncom pliocénu (2,6 Ma) predstavovali Vysoké Tatry tektonicky diferencovanú a asymetricky uklonenú eleváciu, charakteristickú etapovými zdvihmi bez výrazných znakov glaciálnej denudácie (Lukniš, 1973; Kalvoda, 1974).

TEKTONICKÉ POMERY

Hlavnú úlohu pri zdvihy klenbohráste Nízkych Tatier a Vysokých Tatier podľa Janáka et al. (2001) pripisuje Podtatranskému zlomu. Zjednodušene sa Podtatranský zlom považuje za samotne sa vyskytujúcu tektonickú poruchu, avšak sa v oblasti vyskytuje okrem hlavného zlomu niekoľko čiastkových listrických zlomov, ktoré naň pod rôznymi uhlami nadväzujú. Kinematika celého zlomového systému naďalej ostáva predmetom skúmania, avšak predpokladá sa, že je výsledkom prechodovej tektonickej zóny medzi Nízkymi Tatrami a Liptovskou kotlinou. Podstatným rysom podtatranského zlomu je príkry úklon zlomovej plochy smerom na juh.

Čertovická línia prebieha SV— JZ smerom. Podľa kvalitatívnej interpretácie gravimetrických dát (Kvitkovič 1977) predstavuje najvýraznejšie rozhranie hustoty vo väčších hĺbkach kôry v Západných Karpatoch. Línia je tektonickým stykom tatríd a veporíd. V stredoslovenskej epicentrálnej oblasti sa zistili aj ďalšie pripovrchové zlomy smerov SV— JZ, SZ— JV a Z— V, ktoré často nachádzajú odraz aj v dnešnej morfológii územia. Do systému smeru SZ— JV prináleží aj hlbinný skýcovský zlom, ktorý spolu s čertovickou líniou tvoria v príslušných úsekoch ohraničenie

kremnicko-štiavnického bloku. Vertikálne pohyby najmä na severo-južnom zlomovom systéme v bádenskom a sarmatskom období podmienili v stredoslovenskej oblasti rozsiahly vulkanizmus. Predmetnú oblasť v neotektonickom období postihovali diferencované pohyby, pričom najviac boli vyzdvihnuté vrásovo – zlomové morfoštruktúry fatro – tatranského typu (Mazúr 1976).

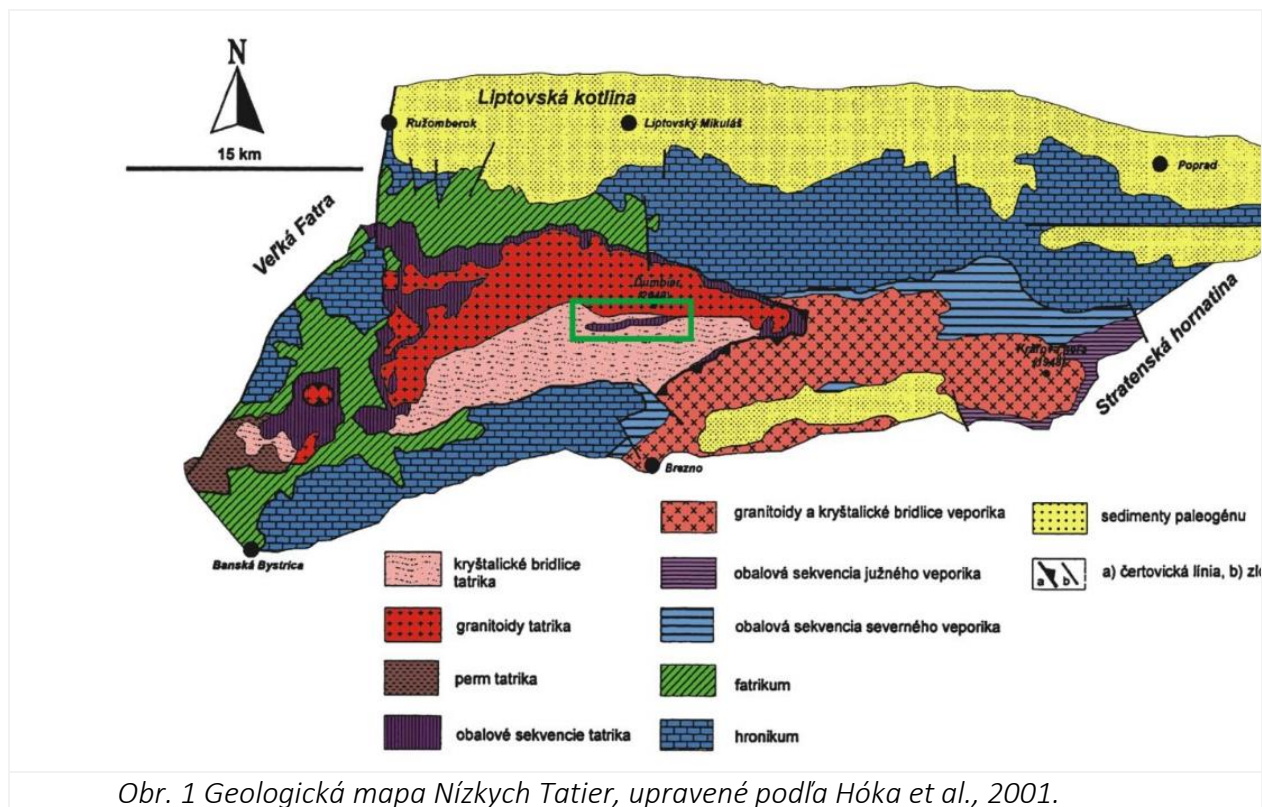
Seizmické oblasti Nízkych Tatier a predpolia

Seizmicky aktívne oblasti, resp. seizmogénne, zdrojové alebo ohniskové (epicentrálne) zóny, sú oblasti so zvýšeným seizmickým ohrozením. V Nízkych Tatrách a priľahlých oblastiach boli v minulosti derivované z geofyzikálne interpretovaných zlomových zón. Na Slovensku boli prvýkrát definované Fusánom et al. (1979, 1981, 1987) a Šefaru et al. (1998) v spojitosti seizmogénnych zón s novodefinovanými neotektonickými blokmi v Západných Karpatoch. Na základe geologického štúdia tektonických zón bola zistená Čertovická sutúra. Hlavnou krehkou štruktúrou, ktorá generuje zemetrasenia, je Hronský zlomový systém, okolie Banskej Bystrice. Maximálna epicentrálna intenzita potenciálnych zemetrasení $I_{max} = 7^{\circ} - 8^{\circ}$ MSK-64, predpokladaná hĺbka hypocentier je menej než 10 km. Hók et al. (2000) študovali neotektonický charakter Slovenska. Pod termínom neotektonika pre územie Slovenska a Západných Karpát definujú v zhode s Hrašnom (1998) také tektonické udalosti a procesy, ktoré sa odohrali od konca miocénu po recent. Tento časový úsek zahŕňa približne posledných 5,4 miliónov rokov. Hók et al. (l. c.) na základe mapy zlomov a zlomových systémov. V oblasti okolia Nízkych Tatier vyčlenili regióny stredoslovenské neovulkanity a stredné Slovensko, pričom aktívne zemetrasné oblasti zahŕňujú čertovickú zónu.

Lokalizovanie pozície pohorelskej neotektonickej línie (Hók, Vojtko 2011) vychádza zo zistenej skutočnosti, že predstavuje deliaci tektonický element medzi severným a južným veporikom, pričom rozdiely medzi spomenutými tektonickými jednotkami sú diktované predovšetkým litostratigrafickým a faciálnym obsahom vrchnopaleozoických a mezozoických horninových sukcesí. Na základe reinterpretácie litostratigrafického obsahu vrtných prác možno pokračovanie pohorelskej línie situovať v zakrytom podloží stredoslovenských neovulkanitov.

GEOLOGICKÉ ČLENENIE NÍZKYCH TATIER

Geograficky delíme Nízke Tatry na Ďumbierske Tatry – západná časť a Kráľovoľské Tatry – východná časť. Hranica medzi týmito časťami pohoria sa približne zhoduje s Čertovickou líniou, ktorá tvorí geologické rozhranie tatrika a veporika, t.j. dvoch tektonických jednotiek (obr. 1 Bezák – Biely 1997).

Základnou jednotkou Kráľovoľských Tatier je veporikum, ktoré je budované najmä kryštalinickými komplexmi, ale tiež mladopaleozoickým a hlavne mezozoickým slabom metamorfovaným obalovým sekvenciám Veľkého Boku (sever) a Struženíka (východne svahy Kráľovej hole). Nad veporikom je zložitá sústava príkrovov hronika, chočský príkrov (Bezák – Biely 1997). Oblasť Trangošky sa nachádza v Ďumbierskych Tatrách, ktoré patria do pásma jadrových pohorí (ďalej jadrové pohoria). Jadrové pohoria tvoria megaantiklinálne hrsti s výstupmi predmezozoických komplexov. Tie sú lemované autochtónnym a príkrovným mezozoikom (Mahel' 1986). Ich základom je tatrikum, na ktorom ležia príkrovové jednotky, tzv. subtatranské príkrovy – spodnejšie fatrikum (krížňanský príkrov) a vyššie hronikum (chočský príkrov; Hók et al. 2001).

Tatrikum Ďumbierskych Tatier

Tatrikum je tvorené tatrickým kryštalinikom a jeho mladopaleozoickým, no najmä mezozoickým autochtónnym obalom (Hók et al. 2001). Do tohto obalového mezozoika patrí aj trangošská synklinála. Leží vnútri tatrického kryštalinika, ktoré je tvorené prevažne granitoidmi (severne od synklinály) a migmatitmi a rulami (južne od synklinály). Severný okraj tejto štruktúry tvorí výrazný nízkotatranský zlom Kryštalinikum Mahel' (1986) považuje za najvýznamnejšiu zložku kryštalinika tatrika viac metamorfované komplexy (migmatity, ortoruly, pararuly, svory, amfibolity), ktorých vek odhaduje na proterozoický a staropaleozoický. Podradne sú tu zastúpené aj staropaleozoické slabšie metamorfované komplexy (svorové fylity, fylity a bázické horniny). Podstatnú časť tvoria tri typy granitoidov: biotitický granodiorit (ďumbiersky typ), autometamorfný porfýrický granodiorit až granit (malomagurský, prašivský) a leukokrátny, apliticko-pegmatitový typ s viacerými varietami.

Podľa Maheľa (1986) sú pre kryštalinikum tatrika v Ďumbierských Tatrách typické:

- a) pararulový komplex na báze s ortorulami, ktorý je budovaný najmä biotitickými a dvojsľúdnymi pararulami, ale aj inými typmi rúl, ktoré môžu byť sprevádzané aj amfibolitmi a ojedinelé aj metaultrabazitmi.
- b) súvrstvie Kliniska, ktoré je mladšie ako pararulový komplex a tvorené je rôznymi typmi fylitov staropaleozoického veku. Okrem fylitov sa môžu vyskytnúť aj metadroby a metakonglomeráty.
- c) migmatity zastúpené od paralelne páskovaných typov, cez prechodné typy až k nevýrazne páskovaným typom. Špeciálnym typom sú hybridné granitoidy so všesmernou aj plošne paralelnou textúrou. Patria medzi neleukokrátne aplitické granity, muskoviticko-biotitické i pegmatitické horniny. Hlavným typom sú dvojsľudné, leukokrátne, jemno až strednozrnné granity Kráľičky. „V úzkej zóne pri južnom okraji Ďumbierskeho masívu vystupujú postkinemtické migmatity ako súčasť endokontaktnej zóny pestrého zloženia“.
- d) granitoidy, ktoré sú súčasťou predovšetkým Ďumbierskeho masívu (plutónu). Ich rôznorodosť je spôsobená asimiláciou pláštá, diferenciáciou magmy, procesmi metasomatózy a viacštádiálnou intrúziou. Základom masívu je strednozrnný biotitický granodiorit až kremenitý diorit, ktorý ako Ďumbiersky typ vyčlenil Koutek (1931). Ďalším typom je stredno až hrubozrnný granit až granodiorit označovaný ako prašivský typ (Koutek 1931). V okrajových častiach masívu sa vyskytujú menšie telesá leukokrátnych aplitických granitov, ktoré sú najmladšie z granitoidov Ďumbierskeho masívu.

Autochtónny mezozoický obal

Autochtónne mezozoikum tvorí úzky lem po obode väčšiny kryštalinika, alebo vystupuje uprostred kryštalinika, kde tvorí synklinály Konského grúňa, Baby a Trangošky. Sedimentácia obalových sekvencií kryštalinika začala v perme, kedy sa v depresiách usadzovali kontinentálne sedimenty (pestré droby, arkózy, pieskovce a bridlice). V Ďumbierskej časti Nízkych Tatier tvoria tieto sedimenty vážniarske súvrstvie. Tieto permské súvrstvia sú však zachované len v drobných izolovaných výskytoch (Vozárová – Vozár 1988). Sedimentácia mezozoika začala v spodnom triase a s hiátmi pokračovala až do vrchnej kriedy (cenoman, resp. turón v Tatrách a Veľkej Fatre; Hók et al. 2001). „Pre obalové sekvencie je príznačná faciálna pestrnosť s množstvom osobitných vývinov a facií v jednotlivých pohoriach“ (Maheľ 1986). V tatriku Ďumbierských Nízkych Tatier sa najčastejšie nachádzajú spodnotriasové a strednotriasové členy, pričom najúplnejšie sledy triasu sa zachovali v synklinálnych štruktúrach Trangošky a Konského grúňa. Jurské a kriedové členy sa vyskytujú len v severozápadnom cípe Nízkych Tatier, v Červenej Magure a pri Donovaloch (Maheľ 1986). Vrstevný sled mezozoika opísal Zoubek (1937) nasledovne:

- a) starý kryštalinický podklad (kyslé žuly, pegmatity, migmatity, amfibolity)
- b) kremence, kremité pieskovce, kremité arkózy (spodný trias)
- c) verfenské bridlice (spodný trias)
- d) vápnence a dolomity (stredný trias)
- e) liasová brekcia vápnitá

GEORELIÉF NÍZKYCH TATRIER

Georeliéf Nízkych Tatier predstavuje súbor tvarov zemského povrchu, pričom tvorí najdôležitejšie rozhranie v geosystéme krajiny. Súčasne predstavuje plochou, ktorá tvorí rozhranie

medzi pevnou litosférou alebo pedosférou na jednej strane a na druhej strane plynnou atmosférou alebo kvapalnou hydrosférou. Geomorfologické procesy utvárajú georeliéf, pričom ich výsledkom sú povrchové tvary formy georeliéfu. Georeliéf a geomorfologické procesy silne vplyvajú na ostatné prírodné zložky, pôdu, podnebie, rastlinstvo a živočíšstvo. Základné vlastnosti georeliéfu sú nadmorská výška, sklon v smere spádnice, orientácia voči svetovým stranám, čiže príjem slnečného žiarenia, množstva zrážok a pôsobenia vetra, ďalej krivosť georeliéfu po spádnici a krivosť georeliéfu po vrstevnici. Georeliéf ako najdôležitejšie rozhranie v krajine umožňuje porozumieť kľúčovým prírodným väzbám v krajine, pričom je dôležité pochopiť predovšetkým vznik, vývoj a funkciu georeliéfu krajine a poznať jednotlivé geomorfologické procesy, formy georeliéfu a ich mozaiku. Viaceré geomorfologické procesy sú hrozbou, rizikom a limitom pre činnosť človeka.

Georeliéf sa nachádza v stave dynamickej rovnováhy, vzniká a vyvíja sa komplexnému a protikladnému pôsobeniu dvoch hlavných skupín geomorfologických procesov:

a) Endogénne vnútorné procesy: pochádzajú z vnútra Zeme a tvoria rozsiahle základné štruktúrne nerovnosti zemského povrchu. Patria sem najmä:

- o Tektonické pohyby: Pohyby zemskej kôry, zlomy, vrásnenie, vedúce k zdvihu pohoria, vzniku zlomových strání, priekopových prepadlín, rozdrvených tektonických pásiem
- o Vulkanizmus: magma prenikajúca z hĺbok do zemských dutín a vystupujúca na povrch
- o Zemetrasenia: krátkodobé intenzívne pohyby vytvárajúce zmeny reliéfu

b) Exogénne vonkajšie procesy: pôsobia na zemský povrch z vonkajšej strany a majú tendenciu zarovnávať alebo modelovať tvary vytvorené endogénnymi procesmi. Patria sem najmä:

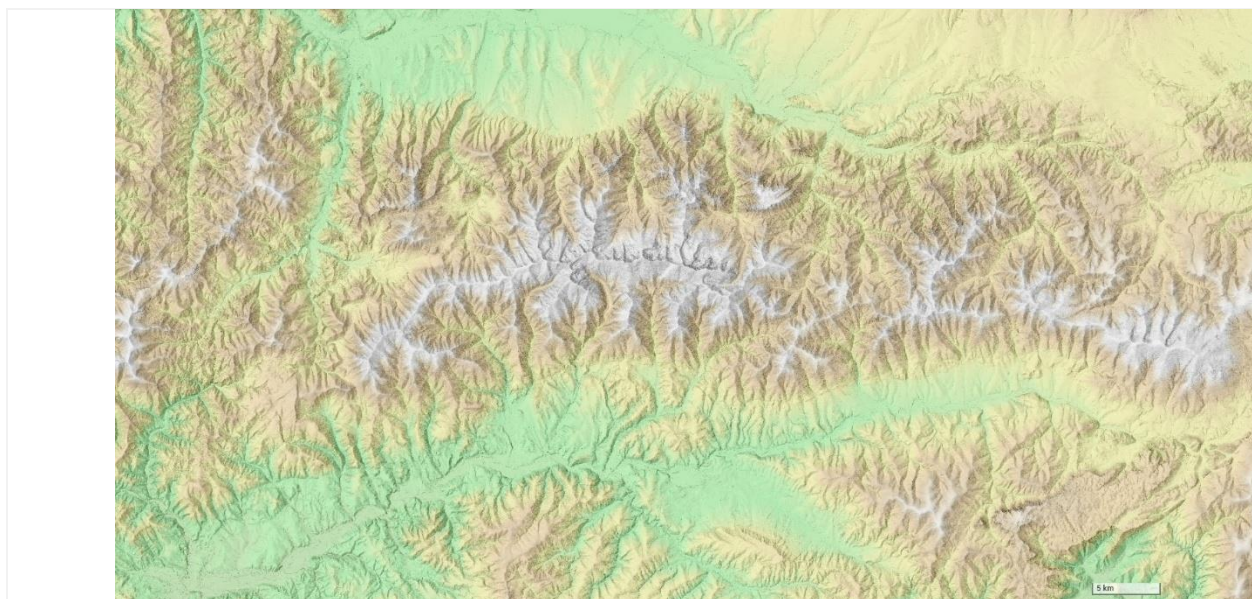
- o Zvetrávanie: rozpad hornín vplyvom pôsobenia teploty, vody, ľadu, živých organizmov
- o Erózia: odnos zvetranej horniny činnosťou vody riek, ľadovcov, vetra alebo gravitácie
- o Akumulácia: ukladanie a usadzovanie prenesených hornín, čo vedie k vzniku nových foriem reliéfu ako sú riečne terasy, ľadovcové morény, náplavové a úsypiskové kužele

ZÁKLADNÉ GEOMORFOLOGICKÉ ČRTY GEORELIÉFU NÍZKYCH TATIER

Georeliéf Nízkych Tatier je mimoriadne pestrý a zložitý, čo je dané ich geologickou stavbou, dlhodobým vývojom a pôsobením rôznych geomorfologických procesov. Nízke Tatry sú druhým najvyšším pohorím Slovenska a tvoria významnú súčasť Fatransko-tatranskej oblasti Vnútorných Západných Karpát. Nízke Tatry sú charakteristické dlhým, asi 95 km dlhým hlavným hrebeňom, ktorý sa tiahne v smere východ – západ. Tento hrebeň tvorí mohutnú horskú klenbu s priemernými nadmorskými výškami od 1 500 do 2 000 m n. m. Úpätie Nízkych Tatier začína stúpať od výšky 400 m n.m. pričom štyri vrcholy presahujú 2000 m n.m. (Ďumbier, Štiavica, Chopok, Dereše).

Georeliéf Nízkych Tatier je charakterizovaný ako klenbovito-hrašťová štruktúra s kryštalickejším jadrom, ktoré je obojstranne rozčlenené eróziou. Ide o rozsiahle horské pásmo, ktoré je výsledkom tektonických pohybov najmä v pliocéne a na začiatku pleistocénu. Hlavné črtu reliéfu Nízkych Tatier sú nasledovné: Klenbovito-hrašťová štruktúra, pohorie má tvar rozsiahlej

klenby, ktorá bola neskôr rozčlenená eróziou na hráste a doliny. Kryštálické jadro vyvretých hornín vystupuje na povrch a tvorí základ celého pohoria. Vysoké vrcholy a hlavný hrebeň dosahuje výšku nad 2000 metrov nad morom. Hlboké doliny vytvorené medzi hrasťami sa striedajú s vysokými horskými chrbátmi, napríklad geosústava Demänovská dolina, Krakova hoľa, Jánska dolina, Ohnište. Vysokohorský reliéf je charakteristický ostrými štítmi, skalnatými svahmi, karovými plesami a ľadovcovými formami georeliéfu. Rozvodie riek Váh, Hron, Hnilec a Hornád na hrebeňoch Nízkych Tatier tvorí najdôležitejšie rozvodie Slovenska.

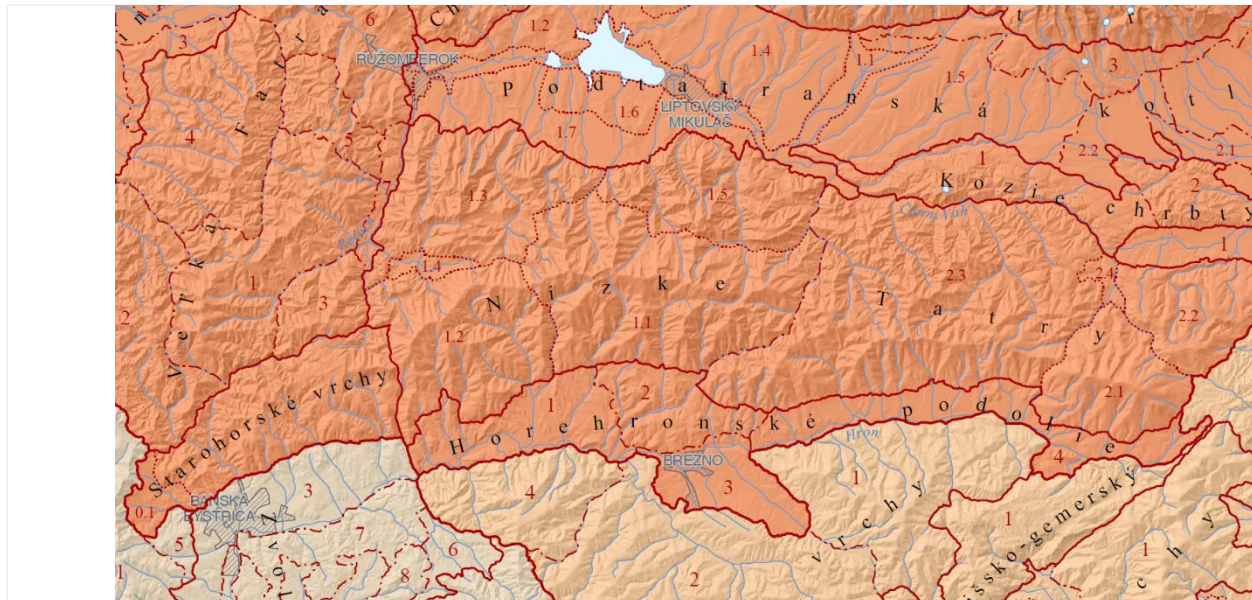

Obr. 2 Georeliéf a výšková členitosť Nízkych Tatier (Lidar ÚGKK SR 2025)

GEOMORFOLOGICKO – GEOMORFOMETRICKÉ ČLENENIE GEORELIÉFU NÍZKYCH TATIER

Geomorfologické členenie reliéfu Slovenska je spracované na úrovni geomorfologických jednotiek, celkov, podcelkov a častí (Lukniš, Mazúr 1978, 1980, 1986). Nízke Tatry v rámci tohto členenia patria do Alpínsko – himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasť Fatransko – tatransk. Nízke Tatry sa ďalej delia na podcelky a časti nasledovne: 1. Ďumbierske Tatry, 1.1 Ďumbier, 1.2 Prašivá, 1.3 Salatíny, 1.4 Lúžňanská kotlina, 1.5 Demänovské vrchy; 2. Kráľovohoľské Tatry, 2. 1 Kráľova hoľa, 2.2 Predná hoľa, 2.3 Priehyba, 2.4 Teplická kotlina.

Mimoriadna členitosť reliéfu Nízkych Tatier, časové i priestorové komplikovaná genéza a z nej vyplývajúca ohromná pestrosť foriem a typov reliéfu, o to vypuklejšie sa prejaví zložitnosť členenia. Vychádzajúc z prelínania sa dvoch základných zoskupení typov reliéfu Západokarpatskej oblasti, z existencie typov podmienených výškovou diferenciáciou územia (vertikálna tektonická diferenciácia) a typov podmienených plošným členením územia (horizontálna štruktúrna diferenciácia). Pri zostavení stupnice regionálneho členenia (Mazúr 1964) sa vychádzalo z kritérií, genetické, typologické, štruktúrne, morfografické, chronologické, stav vývoja podľa taxonomických celkov. Kým u vyšších stupňov boli rozhodujúce kritériá morfogenetické, pri nižších vzrastal význam štruktúrnych a vývojových. Pre typologické triedenie georeliéfu bola zvolená taxonomická stupnica komplex, typ reliéfu, formácia typov reliéfu, asociácia typov reliéfu, fyziognomicko-genetický typ a subtyp, variéta.

Obr. 3 Geomorfologické členenie Nízkych Tatier (Kočícký, Ivanič 2011; Mazúr Lukniš 1986)

MORFOLOGICKO-MERFOLOGICKÉ TYPY GEORELIÉFU NÍZKYCH TATIER

Typizácia reliéfu založená na ortografických a morfometrických charakteristikách, ktoré zohľadňujú tvar, sklon a členitosť územia. Pre Nízke Tatry môžeme odvodiť všeobecné princípy a typy reliéfu, ktoré sa v pohorí vyskytujú v súlade s viacerými prácami slovenských geomorfológov (Lukniš, Mazúr, Krcho, Minár, Bizubová, Stankoviansky, Lacika a iní) o členení georeliéfu Slovenska. Vo všeobecnosti je georeliéf členený na základe nadmorskej výšky a vertikálnej a horizontálnej členitosti. V pohorí Nízke Tatry kde georeliéf dosahuje značné nadmorské výšky (Ďumbier 2043,4 m n. m., 2023,6 m n. m.), sa vyskytujú nasledovné morfograficko – morfometrické typy georeliéfu (Lukniš 1972; Tremboš, Minár 2002; obr. 4, tab. 11).

Krasová krajina je ako špecifický prírodný geosystém (Jakál 1986, 1991), ktorý sa vlastnosťami reliéfu a cirkuláciou krasových vôd podstatne odlišuje od okolitej nekrasovej krajiny. Citlivosť krasu na antropické vplyvy je veľmi výrazná. V krasových územiach s vysokým stupňom povrchového a podzemného skrasovatenia je odraz zmien na povrchu krajiny veľmi rýchlo sprostredkovaný i do jej podzemia. Sprostredkujúcim médiom je zrážková voda a voda pritekajúca do krasu z nekrasového územia. Vysoký stupeň skrasovatenia so zastúpením najmä depresných foriem krasu (krasových jám, uval, slepých dolín a iné) a podzemných jaskynných systémov robí krasový geosystém vysoko organizovaným, a tým silne náchylným na zraniteľnosť antropickými aktivitami. Krasová krajina, nachádzajúca sa v štádiu zrelosti vývoja reliéfu, je vysoko organizovaný geosystém s pevnou vzájomne sa ovplyvňujúcou väzbou medzi reliéfom a krasovými vodami. Tieto dva prvky krajiny ovplyvňujú aj charakter vlastností pôdy, miestnej klímy, flóry a fauny. Humánny impakt do krasovej krajiny vedie často k nepriaznivej odozve v prírodnej krajine s dopadom na zmenu kvality povrchu a podzemia krasu, čo môže vyústiť až k znehodnoteniu čiastkových potenciálov krajiny pre jej využívanie človekom.

V Nízkych Tatrách sa ako optimálne pre vznik rozsiahlych jaskynných systémov ukazujú podmienky, ktoré sú spojené s výskytom mocných polôh chemicky čistých vrstevnatých vápencov, prestúpených tektonickými puklinami s úklonom vrstiev typických pre antecedentné izoklinálne doliny. Z hydrologických podmienok sú to alochtónne toky, pritekajúce z nekrasového vysokohorského prostredia s agresívnymi vodami s ich influkciou do podzemia. V priaznivých podmienkach alogénneho krasu vznikli Demänovské jaskyne v Demänovskom krase, jaskyne vo vysokohorskom krase Krakovej hole, jaskyne v krase Jánskej doliny, jaskyne v Malužinskej doline a podobne. Povrchová morfológická podobnosť rozčleneného krasu monoklinálnych chrbtov Demänovského krasu je nápadná a monoklinálne chrbty sa viažu na karbonáty krížňanského príkrovu. Rozdielne sú však kvartérne a súčasné podmienky formovania krasu. Poloha karbonátového masívu Demänovského krasu tvorí bariéru pre riečne toky, ktoré pritekajú do krasu z vyššie položeného nekrasového hrebeňa Nízkych Tatier. V krase vytvárajú prelomové doliny izoklinálneho typu. Ich vody sa ponárajú vo forme sústredených tokov do podzemia, formujú jaskyne horizontálneho typu a po opustení (Jakál 2004).

Zraniteľnosť a odolnosť krasu Nízkych Tatier. Pri hodnotení zaťaženia krajiny musíme vychádzať z poznania jej ekologickej stability a prírodnej odolnosti. Prírodná zaťažiteľnosť je schopnosť prírodného ekosystému uniesť takú úroveň využívania, aby nedošlo k nepriaznivým ekologickým zmenám. V podstate ide o určenie kritického prahu, za ktorým sa menia abiotické prvky prírodného prostredia vplyvom ľudských aktivít (Izakovičová et. al. 1997). Odolnosť krajiny chápe Hagget (1988, in Izakovičová et al. 1997) ako schopnosť krajiny vzdorovať vonkajšiemu pôsobeniu, resp. absorbovať vplyv vonkajšieho pôsobenia. Kritériá anglosaskej geomorfológie, používané pre hodnotenie odolnosti georeliéfu, uvedené v práci Izakovičová et al. (1997), sme aplikovali na podmienky krasovej krajiny.

Odolnosť podložia – geomorfologická hodnota hornín

V miernej klimatickej oblasti patria vápence k veľmi odolným horninám. Počas paleogeomorfologického vývoja boli naše krasové územia pod vplyvom tropickej klímy (vrchná krieda, panón) i studenej pleistocénnej klímy, kedy bol vápenec náchylnejší na rozpúšťanie, a tým aj na formovanie krasového fenoménu. Dnešný reliéf je takto pamäťou predchádzajúcich etáp krasovatenia. Zrážková a alochtónna voda však pôsobí v krase na niekoľkonásobne väčšej ploche ako v nekrasovej krajine. Okrem povrchovej denudácie dochádza k rozpúšťaniu vápenca pozdĺž hustej siete puklín a jaskynných dutín, a tým aj k zvýšenému odnosu hmoty z krasu.

Podzemné rieky vytvorili rozsiahle jaskynné priestory, ktorých objem je často porovnateľný s objemom povrchových dolín. Morfológická odolnosť, konfigurácia povrchu sa v krajine prejavuje vlastnosťami morfometrických parametrov. Absolútna nadmorská výška určuje klimatické podmienky pre intenzitu krasovatenia Nízkych Tatrách od kotlinového krasu cca 500 m n. m. po vysokohorský kras 2000 m n. m. S pribúdaním nadmorskej výšky sa zvyšuje množstvo zrážok a agresivita studených zrážkových vôd a vôd z topiaceho sa snehu, a tým stúpa tiež intenzita rozpúšťania vápenca.

Sklonitosť a energia reliéfu (relatívna členitosť) ovplyvňujú infiltráciu zrážkových vôd do podzemia. Plošinový reliéf usmerňuje priesak zrážkových vôd systémom puklín priamo do podzemia, svahy nad 15° urýchľujú povrchový odtok zrážkových vôd. V Nízkych Tatrách rozlišujeme štyri stupne energie krasového reliéfu (Jakál 2002):

- planinový kras – náhorné plošiny s prevýšením 31-100 m

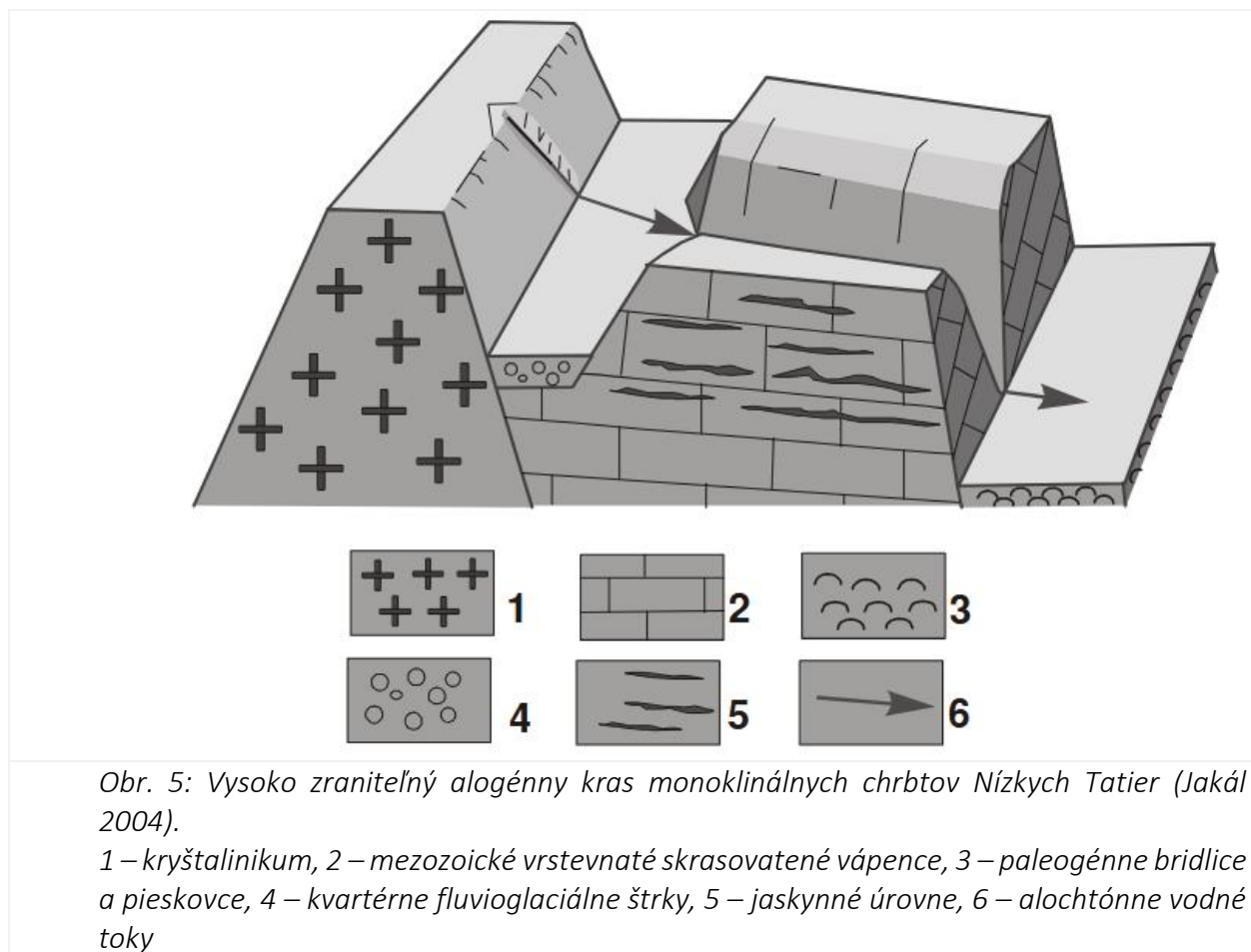
- rozčlenený kras masívnych chrbátov a hrástí s prevýšením 100-310 m
- kras monoklinálnych chrbátov s prevýšením 311-470 m
- vysokohorský kras s prevýšením 471-640 m

Tab. 11 Morfografické typy a výškové stupne georeliéfu (Lukniš 1972)

Morfografický typ georeliéfu	Vertikálna členitosť	Výškový stupeň georeliéfu	Nadmorská výška [m n.]
rovina	0 – 30	nížina	95 – 300
pahorkatina	31 – 100	nízka vysočina	301 – 800
nižšia vrchovina	101 – 180	stredná vysočina	801 – 1 500
vyššia vrchovina	181 – 310	vysoká vysočina	1 501 – 2 655
nižšia hornatina	311 – 470		
vyššia hornatina	471 – 640		
veľhornatina	nad 641		

Uvedené údaje teoreticky naznačujú na zvyšovanie povrchového odtoku so stúpajúcou energiou reliéfu, do tohto procesu však vstupujú tektonická rozčlenenie hornín, úložné pomery a pórovitosť krasovatejúcich hornín. Morfometrické parametre sú limitujúcim faktorom pre ekonomické aktivity človeka v krase, najmä v lokalizácii sídelnej štruktúry, výstavby komunikácií, zakladaní technických a vodohospodárskych diel a poľnohospodárskej činnosti.

- a) Štruktúrna odolnosť geosystému krasu je daná charakterom priestorovej mozaiky foriem reliéfu a lokačná odolnosť s prenosom látok a energie sa môže v krasovej krajine klasifikovať spoločne. Obe sú vyjadrené individuálnymi formami reliéfu, hustotou ich výskytu, dimenziou a vzájomnými priestorovými vzťahmi. Pre kras sú podstatné z hľadiska prenosu látok a energie dva vzťahy: a) prenos materiálu z vypuklých a plochých foriem reliéfu do depresných (krasové jamy, uvaly, slepé doliny), na dne ktorých materiál sedimentuje; b) prenos materiálu z depresných foriem do horninového prostredia, vyplňujúci dutiny a jaskynné priestory. Materiál z povrchu krasu sa pohybom vody a gravitačných procesov premiestňuje podzemím a systémom krasových prameňov je časť materiálu vyplavovaná na povrch mimo kras. V silne vyvinutom krase je tento proces rýchly a transportná odolnosť je veľmi nízka.
- b) Filtračná odolnosť – filtrovanie transportovaných látok a energie je určené hustotou a šírkou puklín a dutín, najmä sekundárnej pórovitosti skrasovateľných hornín. Laminárne prúdenie vody prechádza v turbulentné už v dutinách 5-16mm širokých (Ford 1977). Pri turbulentnom prúdení vody je možný prenos látok do väčších hĺbok vo vadóznom priestore na jeho kontakt s freatickou zónou podzemných vôd. Uvoľňovanie puklín, vyplavovanie materiálu na jednom mieste, upchatie puklín v inom priestore robí kras veľmi premenlivým pre transport látok.
- c) Odolnosť geosystému je stav v krasovej krajine je vyjadrený stupňom povrchového a podzemného skrasovatenia a typom súčasného vývoja reliéfu (autogénny, alogénny, zmiešaný), od ktorého závisia vzťahy medzi krasom a nekrasovým okolím. Čím je vyšší stupeň skrasovatenia, tým je krasový geosystém zraniteľnejší. Nízky stupeň odolnosti geosystému krajiny predurčuje len jeho malú zaťažiteľnosť ľudskou činnosťou.

Vzájomné vzťahy medzi ľudskými aktivitami v krase analyzujeme vo vodnom hospodárstve, lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, cestovného ruchu a priemyslu. Jednotlivé ekonomické aktivity sa navzájom ovplyvňujú. Vhodnosť využívania krasovej krajiny sa javí v následnosti od vhodného po najmenej vhodné takto, vodné hospodárstvo, lesné hospodárstvo, cestovný ruch, poľnohospodárstvo a priemysel. Veľmi zložitý sú vzťahy medzi jednotlivými aktivitami, ktoré sa vykonávajú v oblasti kontaktného krasu, kde sa prichádzajúce vody ponárajú do krasu. Vodné hospodárstvo využíva prírodné pitné zdroje vôd zachytávaním pramenných vôd a čerpaním hlbinných krasových vôd, na druhej strane je kvalita, ale aj kvantita pitných vôd ohrozená ostatnými ľudskými aktivitami, ktoré vedú k znečisteniu krasových vôd deravou kanalizáciou a aj k zmene cirkulácie vôd. Lesné hospodárstvo v území s plytkou pôdnou pokrývkou plošín, strmých svahov krasových planín, ale aj strmých svahov v rozčlenenom type stredohorského krasu, ktoré je odrazom odolnosti vápencov, sťažujú podmienky pre pestovanie hospodárskeho lesa. Náročnosť ťažby dreva na strmých svahoch, ale aj obnova lesnej pokrývky si vyžadujú v krase nákladné práce. Ťažba systémom holorubov sa musí v krase vylúčiť. Odlesnenie podmieňuje eróziu plytkých pôd a ich splavovanie do podzemia s následnou kontamináciou podzemných vôd, ktorá sa zvyšuje používaním chemických postrekov proti pôsobeniu lesných škodcov. Dnes už podstatná časť krasu v Nízkych Tatrách leží v chránených územiach, čo umožňuje pestovanie prevažne ochranného lesa. Poľnohospodárstvo expanduje na úkor lesa, pričom ide o významný ľudský zásah rozpoznateľný v krajine. Odlesnenie a pasienkárstvo, najmä na náhorných plošinách, podmienilo osobitý ráz

krajiny. Kultúrne lesostepi, uzavreté v dubohrabových lesoch, je potrebné zachovať. Dávajú krajine osobitný ráz. Potrebné je zabrániť živelnému prenikaniu do lesa a lesostepi čo je možné vykonať regulovanou pastvou, čo do počtu a času pasenia. Pastva však znamená aj urýchlenie erózie, čo vedie k splavovaniu pôdy do krasového podzemia. Chemizácia zvyšuje riziko kontaminácie krasových vôd a jaskynného prostredia. Cestovný ruch má v krase široké uplatnenie, nielen jaskyne, ale aj rozmanité prírodné zákutia krasových tiesňav, osobitosť krasového fenoménu sú potenciálom pre rozvoj turistiky. Na druhej strane budovanie športových a obslužných zariadení môže tiež nevhodne pôsobiť na znečistenie krasových vôd. Priemysel, ktorý je v krasovom území zastúpený predovšetkým ťažbou kameňa, najvýraznejšie zasahuje do estetiky krajiny a znehodnocuje tak jej potenciál pre cestovný ruch a má vplyv aj na zmenu režimu podzemných vôd v hydrologických štruktúrach.

ABIOTICKÉ PRVKY A JAVY

Tab. 12 Geomorfologické a hydrologické procesy, formy georeliéfu, hydrologické útvary a abiotické prvky a javy, ktoré sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme

GEOMORFO- LOGICKÉ HYDROLOGICKÉ PROCESY	FORMY GEORELIÉFU, HYDROLOGICKÉ ÚTVARY, ABIOTICKÉ PRVKY A JAVY
ENDOGENNE TEKTONICKÉ	vrása, vrásová vrstva (napríklad Krakova hoľa); antiklinálny tektonický chrbát, synklinálna tektonická depresia, relikť klenby, relikť panvy, relikť kratogénneho štítu alebo tabule; príkrovová skalná stena; reliktná riftová depresia, skalné steny priekopovej prepadliny, tektonicko zlomové sklané steny, zlomový svah (fazeta); (napríklad Demänovský kras, oblasť Prašivej, oblasť Ďumbiera, dolina Čierneho Váhu, dolina Ipolťice, Malužinská dolina, Bocianska dolina, Revúcka dolina, Demänovská dolina, Jánska dolina);
ENDOGENNE VULKANICKÉ	relikty: vulkánu, relikť vulkanického kužeľa, vulkanická bomba, relikť vulkanického kráteru (hlavný kráter, parazitický kráter, bahenný kráter), relikť kaldery (explozívna kaldera, tektonická kaldera), soma, sopúch, lávový prúd, lávový pokrov / vulkanické plató, tufová tabuľa, relikť lávového štítu, pyroklastický / sypaný relikť sopky, relikť stratovulkánického svahu, maaru, vulkanického dómu; riftová depresia; (napríklad hrebeň Červená, Svidovská dolina, Bocianska dolina);
EXOGENNE PALEOMARÍNE RELIKTNÉ	akumulačný chrbát, akumulačný pokrov; podmorský kaňon, turbiditný kužeľ, abysálna dolina; podmorský zosuv; koralový útes, biogénny val; abrázna plošina, abrázny zrub / klif, abrázna terasa, abrázny útes, abrázny skalný hribe, abrázna jaskyňa, pláž (štrková pláž piesočná pláž), bariérový val, predbrežný val; kosa, lagúna, tombolo; (napríklad oblasť Liptovskej Osady a Svarína, Demänovský kras);

EXOGENNE GRAVITAČNÉ		suťový kamenný prúd, osypy, rozsadlina, blokovisko; skalná ryha, skalný žľab, úsyp / úsypisko, úsypový / sutinový / úsypiskový kužeľ; skalná jazva, skalná stena, zlomisko, blokovisko, kamenná lavína; zosuv, odlučná stena, gravitačná / ťahová trhlina, blok, depresia, akumulčný jazyk; skalné blokovisko povrchového zliezania zvetralín (creep); odvalovanie skalnej steny; exfoliačná klenba; združené hrebene, gravitačná jaskyňa; gravitačná vrása (bulging), poklesové sadavé prepadliny; (napríklad oblasť svahov hrebeňov a záverov dolín Ďumbierskych Tatier a Kraľovohoľských Tatier);
EXOGENNE VODNO GRAVITAČNÉ	–	zemný prúd; bahenný prúd / bahnotok; bahenno-blokový prúd (mura, lahar), murová ryha, murový kužeľ; soliflukčný jazyk, úvalina; (napríklad oblasť svahov hlavných hrebeňov a záverov dolín Ďumbierskych Tatier a Kraľovohoľských Tatier; Liptovská kotlina; Horehronské podolie)
EXOGENNE TEKTONICKO ERÓZNE	–	tektonicko erózný hrebeň, poklesová zlomová depresia; zlomová brázda, zlomový svah, zlomová terasa, skalná stena, bralo, skalný previs, abri; (napríklad oblasť skalných stien Ohnište, Hradište, Krakova hoľa, Demänovský kras, hrebeň Ďumbierskych Tatier a Kraľovohoľských Tatier);
EXOGENNE RONOVO SVAHOVÉ	–	ronová ryha / stružka; výmoľ, strž, barrancos; (napríklad úžľabiny, rokliny, strmé svahy a hrebene Nízkych Tatier; Liptovskej kotliny, Horehronského podolia); impaktný kráterik; egutačné jamky (napríklad Demänovská kras, Demänovský jaskynný systém);
EXOGENNE FLUVIÁLNE		členené prírodné riečne koryto (ohyb koryta, riečna zákruta, meandrové koryto (napríklad PR meandre Hrona, PP Meandre Lúžňanky); rozvetvené koryto, meander (meandrová šija, nárazový breh, nánosový breh), brod, štrková lavica, štrkový ostrov, sihoť, riečny ostrov, rameno, mŕtve rameno, niva, riečna terasa, erózna riečna terasa, akumulčná riečna terasa, kombinovaná riečna terasa (napríklad Váh Liptovský Ján - Borová sihoť); mŕtve rameno (Váh Mašiansky balvan, Čierny Váh, Hron Medzibrod, Hron Polomka); ostrovná riečna terasa a ostrovný balvan (napríklad Mašiansky balvan); náplavový kužeľ, terasovaný kužeľ, agradačný val, prikorytový val, riečna delta, obtočník, riečna dolina, zaklesnutý / dolinný meander, voľný meander (napríklad alúvium vodných tokov Čierny Váh, Váh, Hron, Bystrianka, Štiavnica, Demänovka, Ľupčianka, Revúca); obrí / krútnavový hrniec (napríklad Radová dolinka, Vyvieranie, Štiavnica, Hučiaky); perej, sklz, skok, vodopád (napríklad Brankovský vodopád, Vajskovský vodopád, Jelení vodopád, vodopád Hlaváč, Hučiaky, vodopád Lazištiansky potok, vodopád Šušťiacka, dolina Bielô Záskočie, vodopád Studňa radosti Starý Hrad, Radová dolinka, dolina Vyvieranie, sklz Vráta Mošnica, vodopád Hlboký potok, vodopád Pod Orlovou); prielomová dolina / prielom epigenetická prielomová dolina, antecedentná prielomová dolina (napríklad prielom Váh Podtureň - Liptovský Hrádok, Čierny Váh Svarín, Hron Červená Skala, Hron Medzibrod

	- Lučatín, Hron Banská Bystrica); windgap riečne pirátstvo (napríklad sedlo Čertovica, sedlo Donovaly, dolina Čierny Váh);
EXOGENNÉ KRASOVÉ A PSEUDO KRASOVÉ	krasové škrapy, závrť / krasová jama (puklinový závrť, rúťivý závrť) (napríklad závrty Machnatô Ľupčianska dolina), krasová priepašť, úvala, hum, mogot, polje, krasová planina, kaňon, tiesňava, rokľina, slepá dolina, poloslepá dolina, vrecovitá dolina; (napríklad Kras Borovinského a Kohúta, Ludrovský kras, Ľupčiansky kras, Kras Mošnickej doliny a doliny Kamenice, Kras Demänovskej doliny, Kras Krakovej hole a Poludnice, Kras Jánskej doliny, Kras Ohnišťa, Malužinský kras, Porubčiansky kras, Kras Kráľovej hole, Ďumbiersky vysokohorský kras, Krasové ostrovy Liptovskej kotliny, Krasové územia Horehronského podolia); travertínový kráter, travertínová misa, travertínová kopa, travertínová terasa, travertínový vodopád (napríklad travertíny Liptovské Sliače, travertíny Liptovský Ján, Moštenické travertíny, travertíny vo Vajskovej); sufózna depresia (sufózna misa, sufózny kotol, sufózna studňa), sufózny výklenok (napríklad fľiš Liptovská kotlina); jaskyňa, jaskynná priepašť, jaskynná studňa, dóm, sieň, chodba, sintrová výplň, stalagmit, stalaktit, stalagnát, brčko, sintrová terasa, sintrová kaskáda, sintrový závoj, sintrový povlak, sintrový nátek, sintrový bubon, sintrová kôra (Demänovský jaskynný systém – Demänovská ľadová jaskyňa, Jaskyňa Chrám Slobody, Jaskyňa Mieru); Jaskyňa Okno, Jaskyňa Veľký Sokol, Ľadová priepašť na Ohništi, Malužinská jaskyňa, Jaskyňa Starý Hrad, Jaskyňa Večná robota, Jaskyňa Záskočie, Javorová priepašť, Jaskyňa Slniečny lúč; Jaskyňa Zlomiská, Jaskyňa mŕtvych netopierov, Bystrianska jaskyňa);
EXOGENNÉ KRYOGÉNNE	kamenný prúd, kamenné more, kamenný ľadovec, mrazový zrub; tufury, pingo; štruktúrne pôdy (polygonálne, girlandové, dláždené); alas, termokar (napríklad PR Štroty, záver Demänovskej doliny, záver Jánskej doliny, Ďumbier, Kráľova hoľa);
EXOGENNÉ NIVÁLNE	nivačný svah, nivačný depresia, nivačný kotol (karoid), kryoplanačná terasa; lavínová ryha, lavýnový kužeľ (napríklad Kráľova hoľa, Veľký bok, záver Vajskovskej doliny, Ďurková, Veľká hoľa, Veľká Chochuľa);
EXOGENNÉ GLACIÁLNE	ľadovcový kotol (kar), ľadovcový amfiteáter, ľadovcová dolina U (tróg), plece trógu, fjord, visutá dolina, konfluenčný stupeň, nunatak, karling / materhorn, fjeld, guliak / mutón / oblík, ryha (exaračná ryha, deterzná ryha); drumlin, moréna (povrchová, vnútorná, spodná, bočná, stredná pravá a nepravá, čelná, náporová, základná), eratický / bludný balvan; glacifluviálny kužeľ, sandrová plošina / sandur, kam, kamová terasa, óz / esker, vytopisková depresia, paleodolina; (napríklad záver Demänovskej doliny, oblasť Ďumbier, Chopok, Dereše, záver Jánskej doliny, záver Vajskovskej doliny, záver Dúbravskej doliny); priehlbeň

	ľadovcového plesa (napríklad priehľbeň Vrbické pleso, Lukové pleso, Ďumbierske Bystré pleso, pleso Ludárka, pleso Lahný vršok, pleso Pod Chabencom, Krížske pleso);
EXOGENNE EOLICKÉ	deflačná depresia, kývavec, hranec / eolglyptolit, eolický skalný hribe, eolická skalná rímsa, eolické skalné okno, eolický skalný most; relikty pieskovej duny / presyp (duna pripútaná, barchan, pozdĺžna, priečna, parabolická, pyramidálna), čeriny, medzidunová depresia; eolická rovina (pieskový pokrov, sprašový pokrov), eolický asymetrický svah (sprašový závej); (napríklad Pohorelá, Bravčovo, Selce dolina Ľupčica, Ľupčiansky skalný hribe, Mackov bok, Ludrovská dolina);
EXOGENNE BIOGENNE	rašelinisko (slatinisko, vrchovisko) (napríklad Močiare Liptovský Ján, Pohorelské vrchovisko, Korytnica); mravenisko, brloh, svišťa nora pukeľ (napríklad Demänovská dolina, Vajskovská dolina, Kráľova hoľa) bobrí hrad a hrádz (napríklad dolina Čierneho Váhu, Jedlinky, dolina Ždiarskeho potoka);
EXOGENNE ANTROPOGENNE, ARCHEOLOGICKO – PREHISTORICKÉ A HISTORICKÉ	<u>antropogénne archeologicko-prehistorické formy georeliéfu</u> : hradiskové valy, relikty múrov, hradiskové priekopy, hradiskové brány, sídliskové terasy, bane, megalitická stavba hrob, archeologické sídliská, prehistorické cesty, pohrebisko, mohyla, (napríklad Poludnica, Demänovská hora, Na Jame, Bodová, Domitierka, Jánsky Hrádok, Kameničná, Rohačka, Lazisko Hrádok Zvon, Ludrová Vratná, Kohút, Ludrová Stráne Pánková, Špania Dolina, Selecký Hrádok, Medzibrod Hradisko, Horná Lehota Hrádok); <u>antropogénne historické krajinné štruktúry</u> : terasové štruktúry a medze, kamenné múriky, pivničky (napríklad Liptovská Teplička, Liptovská Lúžna, Ľanovo Rohačka, Liptovská Porúbka, Biely Potok Dunaj, Pohorelá, Polomka, Medzibrod, Mýto pod Ďumbierom, Selce); vodné odrážky a privádzacie jarky, tajchy a jazerá (napríklad Špaňodolinský banský vodovod Prašivá – Špania Dolina, Izbica pod Jelenskou skalou, tajch Russeger, Jagerštôľňa, Malužinský tajch, tajch Ipolťica Lacková);
EXOGENNE PASÍVNO MORFO ŠTRUKTÚRE	<u>na vertikálne nehomogénnych štruktúrach</u> : štruktúrny skalný hribe (napríklad Ľupčiansky skalný hribe), zemná pyramída, štruktúrne skalné okno, štruktúrna skalná brána, štruktúrny skalný most (napríklad Poludnica, Bielô, Predný vrch, Zadný vrch); štruktúrne skalné okno (napríklad Ohnište Okno, Poludnica Okno, Okno Mošnica); štruktúrna skalná ihla, štruktúrna skalná veža, štruktúrne skalné mesto (napríklad Machnatô v Kostolcoch); <u>na horizontálnych štruktúrach</u> : štruktúrna tabuľa / plošina, štruktúrna terasa, stolový / tabuľový vrch, stupňovina (napríklad Poludnica, Kosienky, Ohnište); <u>na naklonených štruktúrach</u> : kvesta / côle, monoklinálny chrbát / crête, kozí chrbát / hog back (napríklad Demänovský kras, Malužinský kras, Kozie chrbty); <u>na horizontálne nehomogénnych štruktúrach</u> : erózna depresia (erózna kotlinová depresia, erózna brázda, štruktúrna skalná misa) (napríklad Lúčky); štruktúrny tvrdoš (štruktúrna skalná ihla, štruktúrna

	skalná stena; štruktúrna skalná rímsa, štruktúrne skalné mesto) príkrovová troska (napríklad Demänovský kras, kras Krakovej hole, Malužinský kras); vulkanický tvrdoš (vypreparovaný lávový prúd, vypreparovaný žila / dajka) (napríklad Bazanitova dajka v granodiorite pri Dubrave, Dúbrava-Ľubelská, dolina Machnatô, dolina Kraľovianka, dajka Trangoška); relikt erózneho kaldery (napríklad Svídovská dolina, Trangoška); inverzná antiklinálna depresia; svah na zlomovej línii (napríklad Jánska dolina, Demänovská dolina);
EXOGENNE POLYGENETICKÉ	zarovnaný povrch (peneplén, pediplén, pediment, etchplén, tektoplén) (napríklad Demänovský kras, Krakova hoľa, Poludnica, Lúčky, Kosienky, Ohnište, Priehyba, Rovne, Veľká Vápenica, Veľký Bok, Košariská, Hošková, Mačková);
EXOGENNE HYDRO – VÝVEROVÉ A PONORNÉ	prameň studený (zlomový, sutinový, vrestevný) (napríklad Motyčky); prameň termálny (travertínový, minerálny) (napríklad Korytnica, Železnô, Liptovský Ján, Borová sihoť, Vislavice, Vyšná Boca, Vyšné Sliače, Jasenie Bachláč, Moštenické travertíny); krasová vyvieracia (napríklad Demänovka Vyvieranie, Štiavnica Hlboké Medzibrodie, Stanišovská, vyvieracia Gregorov potok); pramenište (napríklad vodných tokov Otupianka, Chabenec, Paludžanka, Križianka, Ľupčianka, Magurka); krasový ponor (napríklad Zadná Voda, Demänovka, Stredný potok, Štiavnica, Bystrá);
EXOGENNE HYDRO – AKUMULAČNÉ	pleso (napríklad Vrbické pleso, Lukové pleso, Ďumbierske Bystré pleso, pleso Ludárka, pleso Lazný vršok, pleso Pod Chabencom, Krížske pleso); jazero (napríklad travertínové jazierko Liptovský Ján, Čarovné jazero DJS; Jaskyniarsky sen j. Štefanová); mokrad' (močiar, slatina, rašelinisko, vlhká lúka, prírodná stojatá voda, prírodná tečúca voda) (napríklad Sliačske mokrade, mokrade Moštenickej doliny, mokrade Liptovskej Lúžnej, mokrade Hiadeľskej doliny, Bukovecká dolina, Polomka, Dedinská, mokrade Pohorelej, Brezinky, meandre Lúžňanky, meandre Hrona, Hnilecká Jelšina, mokrade Liptovskej Tepličky, Svidovo, Chraste, mokrade Pavčinej Lehoty, Demänovská Slatina);

2.2 Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany

Na základe zhodnotenia stavu druhov a biotopov zo správ, ktoré Slovenská republika predkladá Európskej komisii podľa článku 17 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení, medzinárodných záväzkov a cieľov stanovených v strategických dokumentoch EÚ a Slovenskej republiky je potrebné v predmetnom území **zachovať, resp. v prípade vybraných druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany NP**

Nízke Tatry, obnoviť ich priaznivý stav. Cieľom je tiež **zachovať abiotické javy**, ktoré sú predmetom ochrany.

Hodnotenie jednotlivých lesných a nelesných biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu pre ÚEV Baranovo SKUEV0299, Brezinky SKUEV0297, Brvnište SKUEV0298, Červený grúň SKUEV0150, Demänovská slatina SKUEV0061, Ďumbierske Tatry SKUEV0302, Horné lazy SKUEV0153, Jeľšie SKUEV0059, Kopec SKUEV0301, Kráľovoľské Tatry SKUEV0310, Pohorelské vrchovisko SKUEV0151, Salatín SKUEV0197, Suchá dolina SKUEV0154, Skribňovo SKUEV0300, Tlstá SKUEV0058, Turková SKUEV0296 a SKCHVU018 Nízke Tatry v NP a stanovenie cieľov ich ochrany je uvedené v samostatných prílohách:

- Pre lesné biotopy európskeho významu a lesné biotopy národného významu v NP Nízke Tatry v prílohe č. 4;
- Pre nelesné biotopy európskeho významu a nelesné biotopy národného významu v NP Nízke Tatry v prílohe č. 5;
- Pre druhy nižších rastlín, lišajníkov a húb európskeho významu a národného významu v NP Nízke Tatry v prílohe č. 6;
- Pre druhy vyšších rastlín európskeho významu a národného významu v NP Nízke Tatry v prílohe č. 7;
- Pre druhy živočíchov európskeho významu a národného významu v NP Nízke Tatry v prílohe č. 8.

2.3 Faktory ovplyvňujúce stav predmetu ochrany

Faktory ovplyvňujúce stav lesných biotopov

Najvýznamnejším antropickým faktorom ovplyvňujúcim stav lesných biotopov je naďalej hospodárenie v lese. Hodnotenie tohto dopadu možno ponímať kladne, ale i negatívne, pokiaľ nie sú rešpektované prírodné zákonitosti v podobe formovania vhodnej porastovej štruktúry lesných biotopov. Primárnou zmenou pre dosiahnutie stability lesných ekosystémov je zmena prístupu určená legislatívnou zmenou novely zákona 543/2002 Z. z. z roku 2020, ktorá určuje jediný možný spôsob hospodárenia v území národného parku – prírode blízke hospodárenie v lesoch. Táto dramatická legislatívna zmena v horských podmienkach si vyžaduje dôkladne posúdenie území do dvoch troch základných skupín.

Prvou významne zastúpenou skupinou sú nedostupné porasty schopné autoregulačných procesov, ktoré v rámci A zóny by mali byť ponechané na samovývoj v pasívnom manažmente. Druhou skupinou sú dobre sprístupnené, lesnou dopravnou sieťou dostupné lesné porasty zamrané na hospodársku činnosť, ktoré ale naďalej významne plnia ostatné mimoprodukčné a ochranné funkcie lesov. Táto skupina je zaradená do C zóny národného parku. Posledná, akási prechodná skupina sú porasty zaradené do dočasnej B zóny. Výrazne menší podiel v rámci B zóny budú mať lesy trvalo zaradené do tejto prísne územne chránenej zóny, kde dôvodom je permanentná starostlivosť o osobitne chránené časti krajiny s potrebou starostlivosti zameranej na udržanie priaznivého stavu. Jedná sa spravidla o spoločenstvá rašeliniskových lesov, alebo podmočených, či brehových lesných porastov, ktoré musia byť udržiavané v rámci proti-

povodňových opatrení. V prípade tej početnejšie zastúpenej skupiny lesov v (dočasnej) zóne B sa jedná spravidla o lesné komplexy s pozmenenou porastovou štruktúrou, ktoré v dôsledku predošlého hospodárenia v krajine boli významné ovplyvnené človekom. Značný podiel majú na tomto stave prirodzené disurbančné procesy v podobe rozvetenia lesných porastov vetrom a následnou gradáciou biotických – fyziologických škodlivých činiteľov v podobe podkôrneho hmyzu z rodu *Ips*, ktoré znásobili ničivé dôsledky týchto procesov a znova podporili homogenizáciu vekovej a hrúbkovej štruktúry lesov, nakoľko platná legislatíva bola málo flexibilná a neumožňovala podporu významnej diferenciácie vertikálnej porastovej štruktúry pri rozsiahlom kalamitnom spracovaní rozpaduných lesných komplexov. Ďalšou historickou príčinou destabilizácie porastov bola nevhodná druhová skladba cielene zakladaná a formovaná človekom, ktorá pramenila z nedostatočných vedeckých poznatkov a potreby vhodného dreva pre drevospracujúci priemysel preferujúceho smrek obyčajný, či predchádzajúce vyberania buka lesného na výrobu drevného uhlia, ktoré slúžilo na spracovanie rudy v banskom odvetví. Menej zastúpenou zložkou bolo uplatnenie i drevín z neznámych genofondových zdrojov, či uplatnenie alochtónnych druhov drevín na zabezpečenie napr. rozsiahlych plôch po požiaroch, či lokalít ohrozených eróziou, lavínami prípadne zvýšenie drevnej produkcie.

Tieto príčiny zmeny lesných porastov podporili súčasný rozmach disturbancií lesov v národnom parku v kombinácii zo zmenou klímy a nerovnomernosti zrážkových úhrnov, spôsobujúcich nerovnomernú bilanáciu vody v porastoch, negatívne ovplyvňujúcich vitalitu lesných porastov. Zhoršenie zdravotného stavu súčasných lesných porastov podporil i vysoký stav jelenej zveri v predošlej dekáde, zapríčinený podhodnocovaním normovaných kmeňových stavov zveri, či zníženým odlovom. K tejto početnej skupine antropogénnych vplyvov na les sa pridali iné významné faktory napr. v podobe grafióz, tracheomikózných ochorení, ktoré spôsobili v závere predošlého milénia tzv. hromadné hynutie niektorých druhov drevín ako sú: jaseň, brest, jedľa či zriedkavo zastúpeného duba v lesných spoločenstvách. Tým pádom došlo k významnému zníženiu lesných biotopov: Ls4 Lipovo javorové sutinové lesy (*9180), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110) i biotopy národného významu ako napr. Ls 6.1 Suchomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy, Ls 8Jedľové a jedľovo- smrekové lesy. Preto v najbližšom období 30 rokov bude potrebné cielene realizovať hospodárske zásahy v prechodnej B zóne do druhovej a priestorovej štruktúry s cieľom prinavrátenia výmery týchto lesných biotopov, čo podporí i ekologickú stabilitu montánnej krajiny, biodiverzitu na lokálnej úrovni ako aj plnenie mimoprodukčných funkcií lesa.

Zhoršenie stavu lesných biotopov podporujú i ďalšie príčiny lesohospodárskej činnosti v predchádzajúcich obdobiach ako sú napr. ochudobňovanie lesných porastov odstraňovaním pionierskych drevín, nešetrné obnovné alebo asanačné ťažby, pri ktorých je odstránená značná časť zásoby porastu bez ponechania stromov na dožitie a hrubého mŕtveho dreva, nešetrné približovanie dreva, pri ktorom sa zničí už existujúce prirodzené zmladenie, vytvárajú sa podmienky pre zrýchlený odtok vody z krajiny, podporuje sa erózia pôdy, čo následne mení ekosystémy riek.

Spĺnenie dlhodobých cieľov môže byť značne limitované, alebo modifikované viacerými človekom podmienenými faktormi.

Vytvorenie rovnovekých a nezriedka rovnorodých porastov v systéme lesa vekových tried rúbaňovým hospodárením na veľkých plochách viedlo k zhoršeniu štruktúry lesných biotopov a tým aj k zhoršeniu ich kvality. Disturbancie (vietor, podkôrny hmyz) sa preto tak intenzívne prejavujú vo väčšej plošnej škále ako je prirodzené. Vplyvom umelého navýšenia zastúpenia smreka v porastoch mimo smrekového vegetačného stupňa a evidentných klimatických zmien s ich prejavmi

(napr. dlhé obdobia bez zrážok, vyššie teplotné extrémny), smrekové porasty trpia stresom a znižuje sa ich odolnosť voči náletom podkôrneho hmyzu. Pri ťažbe, najmä v preštíhlených a druho-vo chudobných porastoch, vznikajú rýchlo odclonené porastové steny, ktoré sú náchylnejšie na spálu kôry, na nové ataky podkôrneho hmyzu aj vietor. Ťažbou napadnutých stromov vzniká opäť čerstvá porastová stena a situácia sa opakuje často až do vyťaženia celého svahu. Na odkrytých rúbaniskách prevládajú extrémne mikroklimatické podmienky, ktoré znemožňujú vývoj prirodzeného zmladenia lesných drevín, lebo vyhovujú expanzívny- mu druhom vysokých bylín. Podiel starých prirodzených lesov, ktoré boli modelom priaznivého stavu biotopov a meradlom prirodzeného stupňa ich diverzity, mimo bezzásahových území klesol na minimum. Dorubmi často dochádza k úplnému odstráneniu porastovej zásoby bez ponechania biotopových stromov alebo stromov na dožitie.

Súčasťou problematiky lesnej ťažby je aj sprístupňovanie lesov a nevhodná výstavba, resp. nedôsledná údržba lesnej cestnej siete. Pri trasovaní a výstavbe lesných ciest sa často neberie do úvahy zraniteľnosť prostredia, otvorenie a drenáž svahov a následný vplyv na odtokové pomery, vrátane zvyšovania odtoku. V NP Nízke Tatry dochádza aj k nelegálnej výstavbe technologických komunikácií bez súhlasu orgánu ochrany prírody.

Optimálne plánovanie starostlivosti o les bolo doposiaľ sťažené až znemožnené absenciou definovania prírody blízkeho obhospodarovania lesov v legislatíve (zákon o lesoch).

Plánovaná aj skutočná ťažba dreva je vysoká, predovšetkým z dôvodu vysokého podielu porastov rubného veku. Dôsledkom je postupne narastajúci objem plánovaných ťažieb dreva. Nevyrovnaná veková štruktúra v lesoch NP spôsobuje cyklické zmeny aj vo vývoji ťažbových možností. Problémom sa javí aj metodika stanovenia ťažbového etátu v hospodárskych lesoch, ktorý je v oblasti hospodárskej úpravy lesa nadhodnocovaný v dôsledku použitia nesprávnych ťažbových ukazovateľov a v kombinácii so spracovávaním a výskytom kalamít mení pomer vekových tried a množstvo vyťažených starých porastov najmä s prevahou smreka.

Ďalšie faktory ovplyvňujúce stav lesných biotopov môžu byť abiotického alebo biotického pôvodu. Najsilnejším biotickým faktorom (i keď tiež antropogénne podmieneným) sa javí premnožená lesná raticová zver, ktorá brzdí proces prirodzenej obnovy požieraním a poškodzovaním prirodzeného zmladenia. V hospodárskych lesoch predstavujú problém aj rôzne druhy podkôrneho hmyzu, najmä lykožrút smrekový a lykožrút lesklý. Ruderálne druhy ako dôsledok človekom vytvorených rúbanísk a drevokazné huby sú v NP Nízke Tatry ako biotické faktory zanedbateľné.

Faktory abiotického prostredia môžu pôsobiť mechanicky (napr. vietor, sneh), fyzikálne (ohreň) a fyziologicky (sucho). V NP Nízke Tatry má z nich v súčasnosti najväčší vplyv vietor. Zatiaľ čo v obhospodarovovaných lesoch zóny C spôsobuje škody a narúša hospodárske plánovanie, vývratmi a zlomami vznikajú nové úkrytové a potravné možnosti pre chránené druhy živočíchov a tiež priestory pre ich hniezdenie a rozmnožovanie. Negatívny vplyv sucha ako dôsledku klimatickej zmeny bude pravdepodobne v budúcnosti rásť.

Faktory ovplyvňujúce stav nelesných biotopov

Významným negatívnym faktorom ovplyvňujúcim nelesné biotopy je absencia obhospodarovania a s tým spojená následná sekundárna sukcesia, ktorá sa prejavuje na lúkach a pasienkoch zarastaním travinno-bylinných spoločenstiev náletovými drevinami. Zánik tradičného hospodárenia – kosenia a pastvy a opustenie plôch vedie k vytváraniu krovinových porastov a zmene druhového zloženia vegetácie. V dôsledku toho v porastoch začínajú dominovať expanzívne

druhy, prestávajú sa uplatňovať konkurenčne slabšie druhy rastlín, akumuluje sa množstvo stariny a zvyšuje sa obsah živín v pôde, čo následne urýchľuje zhoršovanie stavu a vedie k zániku cenných travinno-bylinných spoločenstiev. Dochádza k fragmentácii nelesných biotopov a tým k ďalšiemu zníženiu ich odolnosti voči negatívnym vplyvom.

V snahe zvýšiť úrodnosť trvalých trávnych porastov boli aj v nedávnej minulosti na mnohých lokalitách realizované prísevy takých druhov a kultivarov tráv, ktoré sa vyznačujú vyššou produkciou biomasy. Táto intenzifikácia využívania lúčnych porastov má za následok zníženie druhovej diverzity, a to najmä vo forme poklesu priemerného počtu druhov vo vegetačnom zložení, či zániku populácií konkurenčne slabších druhov.

Sukcesia drevín a zvyšovanie zastúpenia konkurenčne schopnejších druhov sa negatívne prejavuje aj v iných typoch nelesných biotopov. V rašeliniskách, slatinách a ďalších vlhkomilných porastoch býva často iniciovaná, alebo výrazne podporená narušením hydrologického režimu spôsobeným zásahmi realizovanými priamo na lokalite, alebo v jej okolí a zvýšením obsahu živín v substráte v dôsledku ich prísunu z externých zdrojov alebo rozkladu organickej hmoty.

Absencia obhospodarovania, narušenie vegetačného krytu, zmeny vo vodnom režime, či prítomnosť koridorov dopravy majú za následok aj zvýšený výskyt inváznych druhov rastlín. Tie vstupujú do pôvodných rastlinných spoločenstiev, v ktorých vytláčajú pôvodné druhy.

K faktorom pozitívne vplyvujúcim na nelesné biotopy NP Veľkej Fatry patria najmä tradičné spôsoby obhospodarovania, či už vo forme kosenia alebo neintenzívneho pasenia hospodárskych zvierat. Na miestach, ktoré zarastajú náletovými drevinami je nevyhnutná starostlivosť aj formou výrubu a odstraňovania drevín.

Faktory ovplyvňujúce stav populácií druhov rastlín

Na stave populácií rastlín sa prejavujú vplyvy pôsobiace na biotopy, v ktorých sa vyskytujú. Zjavné je to najmä u konkurenčne slabých druhov, alebo druhov viazaných na špecifické podmienky.

V prípade druhov prirodzených spoločenstiev, v ktorých sa za optimálny spôsob starostlivosti považuje ponechanie biotopov bez zásahu človeka (napr. lesné biotopy, skaly, sutiny), sú významným negatívnym faktorom necitlivé antropogénne zásahy do porastov prípadne substrátu, ktorých dôsledkom býva výrazná zmena mikroklimatických a svetelných pomerov, zmena hydrologického režimu, chemizmu a ďalších vlastností pôdy, zničenie vhodného substrátu (napr. staré rozkladajúce sa drevo), mechanické poškodenie alebo zničenie rastlín atď.

So zmenou podmienok často dochádza k nástupu konkurenčne schopnejších druhov a celkovej zmene vegetácie, ale aj k zvýšeniu stresu pre populácie citlivejších druhov rastlín, ktorý sa môže prejaviť zníženou vitalitou, obmedzenou produkciou semien, alebo úplným zánikom populácie.

Pre konkurencie menej schopné druhy viazané na nelesné spoločenstvá je významným negatívnym faktorom absencia vhodného obhospodarovania (najmä kosenie a extenzívna pastva), keďže bývajú ohrozované zarastaním biotopov krovínami a drevinami a konkurenčne silnejšími druhmi bylín a tráv.

Zmeny hydrologického režimu a obsahu živín sú limitujúcim faktorom pre citlivé druhy rašelinísk, slatín, pramenísk, vlhkých lúk, brehových porastov a biotopov stojatých a tečúcich vôd. Bývajú spôsobené nielen nevhodnými antropogénnymi zásahmi, ale aj zmenou klimatických podmienok, ktorú možno pozorovať v posledných rokoch a ktorej následky sa už odzrkadľujú nielen na stave rašelinísk a slatín ale aj na výdatnosti prameňov.

So zhoršovaním stavu nelesných biotopov súvisí ich fragmentácia. Zvyšuje sa sukcesný tlak druhov z okolitých porastov a obmedzuje genetický tok medzi jednotlivými subpopuláciami druhov. Zníženie genetickej diverzity v populáciách môže viesť k zníženiu množstva produkovaných semien a následnému poklesu počtu jedincov.

Faktory ovplyvňujúce stav populácií druhov živočíchov

Monokultúrne rovnovéke porasty, najmä smrekové, sú typické výrazne zníženou biodiverzitou, bez spodnej a strednej etáže, neposkytujúce dostatočné úkrytové a potravné možnosti predovšetkým pre terestrické cicavce vrátane netopierov, ale aj vtáctvo a množstvo bezstavovcov, na ktoré bývajú takéto lesy chudobné. Zároveň lokálne dochádza k úbytku starších lesných porastov s vyššou biodiverzitou, ktorá je v nich dosahovaná vďaka pestrejšej druhovej, aj vekovej štruktúre drevín a najmä vďaka dostatku starých stromov, hrubého mŕtveho dreva, stromov s vysokou biologickou hodnotou (dutinových stromov, stromov výrazne starších, ponechaných na dožitie).

Negatívne vplýva na celý rad živočíšnych druhov taktiež nevhodná štruktúra mladších porastov a ich drevinového zloženia. Pri plánovanej obnove realizovanej starými zaužívanými postupmi sú staršie porasty postupne nahrádzané mladými rovnovými a relatívne rovnorodými porastami, v ktorých absentujú staré, dutinové stromy, zlomy a sucháre. V minulosti bol výrazne preferovaný smrek na úkor pôvodného drevinového zloženia a z tohto dôvodu v lesoch Nízkych Tatier na mnohých miestach absentujú najmä pionierske dreviny ako jarabina vtáčia, breza previsnutá, topol osikový či viaceré druhy vrb. Kvôli členitému reliéfu sú výrazné mikroklimatické rozdiely na jednotlivých stanovištiach, kde by bolo potrebné priblíženie sa prirodzenému drevinovému zloženiu a to najmä zachovaním druhov drevín, ako sú napríklad javory, bresty, hraby, jedle a smrekovce.

Dostatok mŕtveho dreva v hospodárskych lesoch limituje vhodné životné podmienky hmyzu viazaného naň, ako aj ich prosperitu ich predátorov, zachytávanie vody a jej postupné uvoľňovanie do prostredia. U niektorých subjektov v NP Nízke Tatry došlo k ponechaniu časti kalamít nespracovaných za finančnú náhradu. Sú však časti Národného parku, kde je hrubého mŕtveho dreva nedostatok - ide najmä o hospodárske lesy, alebo o porasty po plošnom spracovaní kalamít.

K horším výsledkom pri naplňaní dlhodobých cieľov môžu prispieť aj niektoré antropické faktory nachádzajúce sa mimo územia NAPANT-u. Významnú rolu v tomto prípade hrá ochrana biotopov sťahovavých druhov na zimoviskách a migračných trasách, ako aj ochrana samotných druhov počas migrácie a zimovania. Pre sťahovavé druhy vtákov predstavujú najväčšie riziká z tohto pohľadu nelegálny lov počas migrácie, intenzifikácia poľnohospodárstva na zimoviskách a odlesňovanie. Na minimalizovanie pôsobenia tohto faktoru je potrebné zabezpečiť vhodné podmienky na hniezdenie druhov v území NP Nízke Tatry za účelom zvýšenia hniezdnej úspešnosti.

Negatívne faktory ovplyvňujú populáciu aj veľkých šeliem – vlka dravého (*Canis lupus*), rysa ostrovida (*Lynx lynx*), medveďa hnedého (*Ursus arctos*), ale aj menších šeliem ako mačka divá (*Felis silvestris*), kuna lesná (*Martes martes*) či tchor tmavý (*Mustela putorius*). Medzi najvýznamnejšie pôsobiace faktory patrí hlavne výstavba infraštruktúry, výstavba dopravných komunikácií okolo celého NP Nízke Tatry, ktoré pretínajú ich migračné trasy a sú príčinou priamej mortality po kolíziách s dopravnou infraštruktúrou. Bariérový efekt diaľnic a rýchlostných ciest, na ktorých sa len sporadicky plánuje vybudovanie ekoduktov, je vážnou prekážkou udržania priechodnosti krajiny pre veľké šelmy. Obmedzuje tok génov medzi ich populáciami, spôsobuje aj stratu genetickej

diverzity. Pre realizáciu opatrení na ich ochranu je preto kľúčové, aby v rozhodovacom procese v oblasti územného plánovania, vydávania územných rozhodnutí a stavebných povolení, ale aj v oblasti ochrany prírody boli presadzované opatrenia na zachovanie alebo zlepšenie priechodnosti krajiny pre živočíšne druhy. Zachovanie priechodnosti krajiny nie je však potrebné len pre prežitie populácií veľkých šeliem, ale aj iných druhov živočíchov, ako napríklad obojživelníky.

Ďalším faktorom je rozširovanie zastavaných území, ktoré majú vplyv na vytváranie bariérových prvkov okolo NP alebo priamo v území NP Nízke Tatry a majú za následok fragmentáciu vhodných biotopov pre šelmy, čím sťažujú ich migráciu. Dopravná mortalita, t. j. úhyny napr. šeliem na cestných komunikáciách, patria v súčasnosti k najvýznamnejším evidovaným príčinám ich mortality. V prípade vydry dochádza k usmrteniam v úsekoch ciest na križovaní s vodnými tokmi tam, kde sú nepriechodné typy priečných objektov alebo medzi dvoma vodnými tokmi, medzi ktorými prechádza. V prípade veľkých šeliem ide najmä o prechody medzi orografickými celkami. Špeciálne v prípade medveďa hnedého dochádza ku kolíziám pri prechádzaní z lesného prostredia za dostupnými zdrojmi potravy, ktorými sú najmä kukurica alebo iné, energeticky bohaté zdroje potravy v okrajových častiach NP Nízke Tatry.

U medveďa hnedého v prípade predkladania neprirodzených zdrojov potravy stúpa riziko návyku na nevhodné zdroje potravy, ako aj snaha o ich cielené vyhľadávanie v blízkosti človeka a následná synantropizácia týchto jedincov. Doplnkové zdroje potravy nad rámec prirodzenej úživnosti biotopu spôsobujú tiež vyššiu toleranciu medveďov navzájom, menšie súperenie o zdroje, vyššie prírastky a zvyšovanie celkovej populácie medveďa. Kukurica alebo pšenica, ktorá je v posledných rokoch hojne pestovaná v okolí NP Nízke Tatry, je silným atraktantom pre medvede a mení ich správanie, toleranciu voči blízkosti človeka, využívanie krajiny a ich sezónne presuny. Medvede prilákané potravou do lokalít mimo lesa podstupujú väčšie riziko kolízií s dopravou i stretu s človekom. Pri absencii plodonosných druhov drevín prirodzene sa vyskytujúcich v lesných porastoch (čerešňa vtáčia, jarabina, plané jablone, ..) a kríkov (malina, černica), stúpa tlak na dozrievajúce ovocie v okolí Nízke Tatier.

Na voľne žijúcu populáciu vlkov a rysov môžu mať negatívny vplyv aj faktory, ktoré priamo vplývajú na zdravotný stav koristi. Patria k nim predovšetkým infekčné a parazitárne ochorenia a intoxikácie. V rámci opatrení minimalizujúcich takéto riziko je žiaduce, aby u psov, ktoré sa dostávajú do možného kontaktu s vlkami (ide predovšetkým o pastierske plemená psov pri košiaroch) boli vykonané všetky preventívne a profylaktické veterinárne úkony. Rovnako je potrebné, aby bol posudzovaný zdravotný a genetický stav rysa a vlka na národnej a populačnej úrovni.

Veľmi významným negatívnym faktorom pôsobiacim na populáciu šeliem je aj pytliactvo – nelegálny lov. Vplyv tohto faktoru nevieme kvantifikovať, pretože je len ťažko zistiteľné, koľko jedincov môže padnúť za obeť pytlíakom.

Pre existenciu vydry a ďalších na vodu viazaných organizmov je dôležité množstvo a kvalita vody v tokoch, ktoré obývajú a množstvo a kvalita potravy. Potravou nie sú len ryby, ale tiež kôrovce, mäkkýše, obojživelníky a ďalšie druhy menších živočíchov. Pôsobenie človeka na prietok vody v riekach súvisí najmä s výstavbou malých vodných elektrární a priehrad na vodných útvaroch, napriamovaním tokov, zavlažovaním, čerpaním podzemnej či povrchovej vody a ovplyvňovaním mokradí v okolí tokov. V NP Nízke Tatry je niekoľko významných záchytov prameňov pre účely zásobovania obyvateľstva pitnou vodou.

Dôsledky zmeny klímy a postupné vysychanie krajiny sú už viditeľné na mnohých miestach, no najvýraznejšie je to pri malých lesných mokradiach a v množstve vody v potokoch. Množstvo vody v posledných rokoch klesá, prietoky sú rozkolísané, čo sa odráža na vodnatosti lesných tokov. V ostatných desaťročiach sa mokrade redukovali odvodňovaním, zasypaním a vodné toky sa napriamovali a regulovali, pričom došlo aj k likvidácii brehovej vegetácie. Zaznamenávame vysychanie malých lesných mokradí, menších prameňov a celkové presychanie územia, čo sa začína odrážať na populáciách obojživelníkov a ďalších skupín živočíchov.

Potrebné je tiež zamedziť veľkoplošnému a vôbec akémukoľvek používaniu pesticídov v NP Nízke Tatry, s výnimkou odstraňovania invázných nepôvodných druhov rastlín, pri ktorom bude postupované podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov. Aplikácia autorizovaných alebo povolených prípravkov na ochranu rastlín bude použitá iba v prípade, ak nebudú mať mechanické zásahy dostatočnú účinnosť. Pod dostatočnou účinnosťou mechanického zásahu myslíme zníženie vitality odstraňovaných rastlín aspoň o 50 % množstva živej biomasy po mechanických zásahoch počas jednej vegetačnej sezóny. Mechanické zásahy sa budú vykonávať niekoľkonásobne za sebou počas vegetačnej sezóny na predmetnej lokalite výskytu, aby sa maximálne zvýšil potenciál účinnosti mechanického zásahu. Odhad množstva živej biomasy sa vykoná kvalifikovaným odhadom a použitím opisu rovnako ako pri fytocenologických snímkach. Aplikácia autorizovaných alebo povolených prípravkov na ochranu rastlín bude bez výnimky použitá v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti. Teda v prvom rade budú eliminované riziká pre živočíchov, vodné zdroje, ako aj necieľové druhy rastlín a ostatné, až v druhom rade bude potreba eradikácie invázných nepôvodných druhov rastlín aplikáciou autorizovaných alebo povolených prípravkov na ochranu rastlín. Prednostne budú použité selektívne herbicídy.

Aj negatívne faktory ovplyvňujúce výskyt netopierov môžeme rozdeliť na dve skupiny, a to na prírodné a antropogénne. Uvedené činitele sú však mnohokrát úzko prepojené a je pomerne zložitá nájsť medzi nimi jednoznačnú hranicu. Z hľadiska posúdenia vplyvov negatívnych faktorov je najdôležitejšie to, ako sú druhy netopierov viazané k danému územiu, či sa v ňom vyskytujú celoročne, a teda sa aj rozmnožujú, využívajú ho ako potravný biotop alebo v ňom zimujú. Pre prosperitu druhov je podstatné zachovanie miest pre rozmnožovanie, zimnú hibernáciu aj potravný biotop s dostatkom vhodnej potravy. Medzi netopiermi sú druhy počas výchovy mláďat využívajúce podkrovia objektov, vrátane lesných stavieb, ale tiež druhy využívajúce dutiny stromov. V prípade lesných druhov je kľúčovým faktorom zachovať staré bŕtlavé dutinové stromy a druhovú pestrosť porastov, vrátane pionierskych drevín. Absencia vhodných úkrytov pre letné materské kolónie a zimoviská limituje výskyt druhov v inak vhodnom území. Z uvedeného dôvodu mimoriadne negatívne vplýva na výskyt netopierov akýkoľvek zásah do starých lesných porastov v akomkoľvek ročnom období. Zásahy v najcennejších porastoch majú byť plánované s ohľadom na ročný životný cyklus netopierov a stromy s potenciálnym výskytom netopierov by mali byť dohodnutým spôsobom označené a ponechávané v porastoch na dožitie.

V prípade jaskynných druhov, ale aj všetkých ostatných netopierov, ktoré určitú časť roka trávajú v podzemí, je rizikom množstvo antropogénnych vplyvov, ktoré síce v rôznej miere, ale negatívne vplývajú na výskyt týchto živočíchov. Ide predovšetkým o zmenšovanie, resp. uzatváranie vstupov do jaskynných priestorov vedúcich k strate úkrytu, vyrušovanie v dôsledku návštevnosti neprístupných jaskýň, nekontrolované vyrušovanie speleologickými výskumnými a športovými aktivitami v čase hibernácie, prepájanie jaskynných systémov a s tým súvisiaca zmena teplotných

pomerov a prúdenia vzduchu v jaskyniach, atď. Z prírodných faktorov má najpodstatnejší vplyv sukcesia - zarastanie niektorých jaskynných otvorov alebo prírodné geologické posuny a zosuvy, zmeny hydrologického režimu jaskyne, ktoré majú za následok zasypenie podzemného priestoru, a tým pádom znamenajú aj zánik úkrytu.

Z hľadiska lovného biotopu hmyzožravcov (vtáky, netopiere) negatívne vplýva na všetky uvedené druhy najmä používanie pesticídov a herbicídov, ktoré sa týka hlavne okrajových častí NP hraničiacich s poľnohospodárskou krajinou. Intenzívne poľnohospodárstvo s veľkými plochami monokultúrnych plodín s nízkou diverzitou hmyzu na styčných zónach NP tiež negatívne vplýva na potravnú bázu netopierov. Vzhľadom na to, že sa väčšina netopierov dvoch druhov (*Rhinolophus hipposideros*, *Myotis myotis*) rozmnožuje v synantropnom prostredí mimo územia NP a ÚEV, s väčšinou negatívnych vplyvov sa potýkajú práve tam. Všetky negatívne vplyvy počas reprodukčného obdobia výrazne ovplyvňujú populácie synantropných druhov, preto je dôležité ich tiež spomenúť. Najzávažnejším faktorom je predovšetkým strata úkrytov, vyrušovanie a úhyn jedincov v ľudských stavbách v dôsledku rekonštrukčných prác, uzatváranie vletových otvorov do jednotlivých stavieb, cielené zásahy na elimináciu výskytu netopierov, dekoračné osvetľovanie stavieb s výskytom netopierov a tiež nízka úroveň poznania a vedomostí obyvateľstva v oblastiach s výskytom netopierov.

Z prírodných faktorov má v poslednom čase čoraz väčší význam zmena klímy, čo má za následok aj horúce letné etapy, ktoré zapríčiňujú prehrievanie synantropných podkrovných úkrytov a vedú k masovým úhynom najmä mláďat netopierov. Ako nezanedbateľný prírodný faktor je potrebné spomenúť aj prítomnosť predátorov (sovy, dravce, kuny, mačky) v blízkosti alebo priamo v úkryte netopierov. Taktiež je problém nedostatok údajov z obdobia mimo hibernácie. Poznanie distribúcie druhov v území a ich výskyt v území počas roka je podmienkou ich účinnej ochrany, ako aj stanovenia konkrétnych návrhov ochrannárskych opatrení pri usmernení a regulácii ľudských aktivít negatívne vplývajúcich na výskyt netopierov.

Úroveň poznania jednotlivých druhov, ich nárokov na prostredie, limitujúcich faktorov, reálnych ohrození a dynamiky populácií je základným predpokladom ich reálnej ochrany a sledovania efektu opatrení. Monitoring stavu druhov a ich biotopov by mal byť základnou súčasťou aktivít NP, no závisí od finančnej podpory, technických a personálnych kapacít, ktoré hodnotíme dlhodobo ako nepostačujúce, čo je jedným z rizikových faktorov ich reálnej ochrany.

Pre realizáciu ochrannárskych opatrení je dôležité vzbudzovať u verejnosti podporu pre ochranu prírody. Vnímanie verejnosti môže zhoršiť aj nedostatočná komunikácia s verejnosťou pri prijímaní opatrení pre ochranu prírody. Na naplnenie cieľov ochrany môže negatívne pôsobiť aj celková nepriaznivá ekonomická a sociálna situácia v Európe.

V prípade nepriaznivého vývoja ekonomiky môžu byť prioritou iné opatrenia, a teda aj celkové vnímanie ochrany prírody ako priority sa môže posunúť na nižšiu úroveň a sťažiť tak dosiahnutie dlhodobých cieľov. Na minimalizovanie dopadu tohto vplyvu je potrebné systematicky upozorňovať na prínosy a význam ochrany prírody, ktoré poskytujú služby spoločnosti nezávisle od ekonomickej situácie (napr. vodozádržná schopnosť zachovalých

lesov, pričom zachovalé lesy sú dôležité aj pre prežitie predmetov ochrany a pod.). Potrebné je aj naďalej poukazovať na význam ekosystémov a ochrany prírody nielen z pohľadu ekonomického, ale aj z hľadiska celkového prínosu pre kvalitu života, a to nielen z praktického hľadiska (zachovanie lesov pre ochranu pred povodňami, vhodnosť mikroklimatických podmienok a pod.), ale aj z hľadiska naplňania duševných potrieb značnej časti ľudskej populácie, najmä potreby pobytu a

pohybu v prírodnom prostredí, ale tiež pre záujem o pozorovanie voľne žijúcich živočíchov a rastlín, záujem o turistiku, cykloturistiku či beh na lyžiach v esteticky peknom prírodnom prostredí, o fotografovanie prírodných motívov; v neposlednom rade prispieva pravidelný pobyt a pohyb v človekom v nie príliš narušenom prírodnom prostredí a na čerstvom vzduchu k zdravému fyzickému i psychickému vývinu detí, a teda vplýva na potenciál našich budúcich generácií.

3. CIELE OCHRANY A OPATRENIA NA ICH DOSIAHNUTIE

3.1 Stanovenie cieľov ochrany

K zabezpečeniu cieľov ochrany slúži diferenciácia územia NP na ekologicko-funkčné priestory a zóny. **Mapa ekologicko-funkčných priestorov** je v prílohe 6.5.

Rozdelenie územia na ekologicko-funkčné priestory (EFP)

Ekologicko-funkčné priestory (EFP) sú vymedzené na základe zoskupenia ekologicky príbuzných biotopov a ich rovnakého ekologického a socioekonomického hodnotenia. EFP je charakterizovaný homogenitou ekologických podmienok a jednotným funkčným zameraním z hľadiska cieľov ochrany prírody, pričom je v území priestorovo opakovateľnou jednotkou s podrobne určeným typom základnej starostlivosti. Na území NP Nízke Tatry sa vyčleňuje 5 EFP. Ich prehľad a ďalšie podrobnosti sú uvedené v tab. č. 13.

Tab. č. 13 Prehľad ekologicko-funkčných priestorov na území NP Nízke Tatry

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna / podzóna	Špecifické socioekonomické využitie
EFP 1.1	Hôľne pásmo – nelesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj	958,31	zóna A	Nerušný, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), poľnohospodárske pozemky (TTP) horský až alpínsky stupeň, kde sa neuvažuje s obhospodarovaním.
EFP 1.2	Hôľne pásmo – ostatné lesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj	24790,07	zóna A	Nerušný, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), lesné pozemky (LPF) horský až alpínsky stupeň, kde sa neuvažuje s obhospodarovaním.
EFP 2.1	Hôľne pásmo - lesné a nelesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi	4755,57	zóna B	Osobitný spôsob obhospodarovania s cieľom trvalého udržania územia v zóne B. Cieľom je udržanie a zlepšenie biotopov v horskom až alpínskom vegetačnom stupni (napr. biotopy skalných stien a sutín, alpínskych porastov, podmäčianých a rašeliniskových smrekových lesov a pod.)
EFP 2.2	Lesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi	17102,95	zóna B	Osobitný spôsob obhospodarovania s cieľom zaradiť niektoré časti územia (podhorské až vysokohorské lesy) do zóny A v plánovanom horizonte do 30 rokov, cielené zásahy v prospech vybraných druhov a lesných biotopov (napr. hlucháň hôrny, biotop 91E0, 9410 a 9150), náprava narušení spôsobených doterajším využívaním územia (diferenciácia porastov, oprava vodného režimu, asanácia ciest, ...)
EFP 2.3	Vodné plochy a toky s cieľom udržania stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi	222,39	zóna D, C a B	Osobitný spôsob obhospodarovania s cieľom trvalého udržania územia v príslušnej zóne v prospech vybraných akvatických a semiakvatických druhov. Zabezpečovanie protipovodňových opatrení v len rizikových oblastiach.

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna / podzóna	Špecifické socioekonomické využitie
EFP 3	Lesné pozemky resp. lesné porasty obhospodarované s prírodou blízky hospodárením	39884,46	zóna C	Lesy - prírodou blízke obhospodarovanie lesa jemnejšími hospodárskymi spôsobmi, - nárazníková zóna medzi zónami A, B a susednými lesmi v nadväzujúcej voľnej krajine a ochrannom pásme NP spočívajúce v aktívnych zásahoch minimalizujúcich šírenie biotických škodlivých činiteľov.
EFP 4	Nelesné pozemky resp. trvalé trávne porasty s obhospodarováním zameraním na trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej pôdy	510,33	Zóna C	Trvalé trávne porasty obhospodarované pastvou a/alebo kosením. Mulčovanie sa pripúšťa len raz za 3 roky. Pri obnovách degradovaných biotopov je možné uvažovať s osevom miestnych druhov tráv a bylín.
EFP 5	Zastavané územia obcí, strediská cestovného ruchu, rozvojové plochy obcí podľa schválených ÚPD, energetické objekty, verejné a účelové komunikácie, tajchy, telekomunikačné vysielacie a pod. Jedná sa najmä o pozemky ako sú zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy, záhrady a pod.	479,54	zóna D	Územie určené na nevyhnutný územný rozvoj sídel, chatových, zdravotníckych a rekreačných oblastí. Všetky ostatné lokality, v ktorých je potrebné zachovať jestvujúcu energetickú, telekomunikačnú a cestnú infraštruktúru.

Ciele ochrany a manažmentu Národného parku Nízke Tatry

Nakoľko je územie NP Nízke Tatry súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000, cieľom je zachovať a, ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany vo vyššie uvedených územiach sústavy Natura 2000. Pre kategóriu chránených území II. Národný park sú podľa Príručky k prideľovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN (Kadlečík, J. et al., 2014) definované hlavné ciele národného parku: uchovanie biotopov, druhov a genetickej rozmanitosti, udržiavanie environmentálnych / ekosystémových služieb a cestovný ruch, turistika a rekreácia.

3.2. Zásady a regulatívy hospodárskeho, rekreačného a iného využívania územia

Zásady manažmentu/starostlivosti o predmety ochrany v EFP 1 (zóna A)

Najvyššou prioritou je zachovanie **prírodných ekosystémov** zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov - **bez zásahu**, bez lesohospodárskych, poľnohospodárskych, poľovních a rybárskych manažmentov v predmetnej zóne s výnimkou činností uvedených v Projekte ochrany o NP Nízke Tatry v kapitole 3.1 (Vymedzenie zón a ekologicko-funkčných priestorov, podrobnosti o podmienkach územnej ochrany).

Pre **stavebné objekty** budú uplatňované tieto zásady:

- nebudovať nové objekty (vrátane drobných a doplnkových stavieb) a zariadenia, ani neobnovovať zaniknuté historické objekty;
- existujúce objekty využívať len pre ich stanovenú funkciu, tzn. nie je možné ich využívať na komerčné účely, stavebné práce obmedziť len na udržiavacie práce, nezväčšovať zastavanú plochu, obostavaný priestor (objem a hmotu) objektov. V prípade objektov v správe NP Nízke Tatry je potrebné náležite odôvodniť rozsah a spôsob využitia daného zámeru v jednotlivých zónach (budú prípustné napr. objekty podporujúce mäkký turizmus);
- všetky uvedené objekty udržiavať vo vyhovujúcom technickom stave, dobrej architektonicko-výtvarnej úrovni a vo vyhovujúcom materiálovom a farebnom riešení, ktoré nepoškodzuje charakteristický vzhľad krajiny, nekontaminuje zložky prírodného prostredia.

Za podmienok určených predovšetkým v zákone č. 543/2002 Z. z., resp. iných všeobecne záväzných právnych predpisoch, budú tiež vykonávané/umožnené:

- nedeštruktívny výskum a monitoring chránených častí prírody a krajiny;
- údržba len vybraných existujúcich ciest, chodníkov a stavieb;
- dobudovanie potrebnej drobnej turistickej infraštruktúry (napr. lavičky, prístrešky informačné tabule);
- výrub drevín pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku;
- údržba verejnoprospešných zariadení (napr. vodovodov, telekomunikačných zariadení, geodetického značenia, vodomerných zariadení SHMÚ, elektrických vedení a ich ochranných pásiem) ktoré sú v území už vybudované;
- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby značkových turistických chodníkov /TZCH a NCH (napríklad prerezanie drevín), z dôvodu zamedzenia poškodenia biotopov a biotopov druhov zošliaپávaním v okolí chodníka a trasy splavovania, výmena smerovníkov turistického značenia na križovatkách turistických trás;
- udržiavacie práce bez zmeny vzhľadu objektu na existujúcich stavbách (útulne, chaty, ...);
- zásahy do vodného toku a jeho brehového porastu sú možné realizovať len v rozsahu § 29 zákona č. 543/2002 Z.z. spojené so zabezpečením prietočnosti profilu;

- odstraňovanie nežiadúcich, nepotrebných a nevyužívaných, chátrajúcich, prípadne rizikových stavieb, ciest, oplôtkov, poľovníckych zariadení;
- umožnenie zberu lesných plodov, využitie účelovej dopravnej siete pre vlastníkov, správcov a nájomcov územia;
- zber lesného reprodukčného materiálu, odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov;
- peší pohyb ľudí po vyznačených turistických trasách, náučných chodníkoch a na miestach vyhradených návštevným poriadkom a pohyb ľudí po území s pracovníkom ochrany prírody, alebo certifikovaným sprievodcom v miestach a trasách na to určených, vykonávanie rôznych športových činností na miestach vyhradených návštevným poriadkom;
- zásahy cielené na podporu ohrozených druhov rastlín, živočíchov a biotopov (napr. odstránenie náletu v biotope Sk1, Sk2, introdukcia vyhynutého druhu, ochrana hniezd ohrozených druhov, obnova vodného režimu, obnova alebo vytvorenie malých vodných plôch pre reprodukciu obojživelníkov ohrozovaných zazemňovaním, sukcesiou, vysychaním, jednorázové zásahy v lokalitách výskytu jasoňa červenookého);
- ostatné športovo – rekreačné činnosti (skialpinizmus, pešia turistika, cykloturistika, závesné lietanie a pod.) sú upravené v návštevnom poriadku NP.

Zásady starostlivosti **poľnohospodárstva, poľovného a lesného hospodárstva:**

- oblasť Salatína, Ďumbiera, Brunova, Vjaskovská dolina (hranica vodným tokom Dve vody po štátnu cestu na Srdiečko), Bystrá dolina od Bystrianky po herbeň Veľký Gápeľ, Homôľka – Zadná hoľa – Veľký bok – Nemecká – Mačacia - Chmelienec, Prašivá – Ráztocká hoľa - Ďurková (juh), kde sa zakazuje hospodárska činnosť výkon práva poľovníctva v podobe individuálneho lovu zveri, prikrmovania a vnadenia zveri;
- odstrel raticovej zveri druhov *Cervus elaphus*, *Capreolus capreolus* za účelom minimalizácie hospodárskych škôd na mladých lesných porastoch v období od 1.8. do 31.12. kalendárneho roka;
- odstrel jedincov druhov *Martes martes*, *Martes foina*, *Vulpes vulpes*, *Sus scrofa* a *Garrulus glandarius* ktorí sú prirodzenými predátormi jedincov druhu *Tetrao urogallus*;
- bodová aplikácia chemických prípravkov na ochranu mladých lesných kultúr v správe Pozemkového spoločenstva vlastníkov súkromného lesa v Liptovskej Porúbke;
- zabezpečenie údržby a menších opráv existujúcich technických zariadení a stavieb;
- prevádzka a údržba jestvujúcich využívaných poľovných zariadení, kam patria stavby ako posed, krmovisko, soľníky, slanisko, zásyp, senník, napájanie zveri a pod.;
- paušálna výnimka na kosenie trvalých trávnych porastov a náletových drevín v bezprostrednej blízkosti od stavieb tzn. do 5 m od okraja budov a prístupových komunikácií k nim;
- asanácia nežiadúcich lesných ciest a približovacích liniek;
- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby existujúcich poľovníckych chodníkov a ochranných obvodových chodníkov (napr. prerezanie spadnutých stromov a konárov, vyrovnávanie vychodených koľají a výmoľov, doplnenie drevených výstuží na spevenenie

svahu v podmočených častiach, mechanické alebo manuálne odstránenie zarastajúcej vegetácie), ktoré sú zakreslené v súčasných porastových mapách;

- preháňanie hospodárskych zvierat cez lesné porasty v zóne A na lúky a pasienky mimo A zóny, kde je potrebné zabezpečiť pasenie zvierat z dôvodu zabezpečenia priaznivého stavu alebo zlepšenia stavu chránených druhov na travinných biotopoch, ak nejedná o možnosť využitia iných priehonov;
- pasenie hospodárskych zvierat v NP je podmienené platnou nájomnou zmluvou s vlastníkom alebo správcom pozemku;
- výruby drevín a odstraňovanie biomasy na vybraných maloplošných stanovištiach nelesných biotopov vyskytujúcich sa v rámci komplexu lesných biotopov, a to v prípade nevyhnutného zásahu z dôvodu ochrany a zabezpečenia priaznivého stavu predmetov ochrany – chránených druhov rastlín a/alebo živočíchov, existenčne naviazaných (prevažne) na nelesné typy biotopov (napr. *Pulsatilla grandis*, *Dracocephalum austriacum*, *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, *Astragalus vesicarius*, *Onosma arenaria*); spravidla ide o stanovištia ako skaly, skalnaté a sutinové časti, xerotermy, lesostep v rámci lesných pozemkov, príp. ide o časti vedené ako neplodné plochy, funkčné plochy alebo lesné cesty.

Zásady manažmentu/starostlivosti o predmety ochrany v EFP 2 (zóna B):

Cieľom dočasného účelového manažmentu B zóny NP Nízke Tatry je v presne stanovenom časovom horizonte (do 30 rokov) v čo najväčšej miere zlepšiť diferenciáciu lesných biotopov prostredníctvom využitia prírodných procesov a/alebo prostredníctvom aktívnych manažmentových opatrení a pričleňovať postupne tieto plochy k A zóne. Cieľovými hospodárskymi zásahmi je potrebné zabezpečiť zlepšovanie stavu lesných biotopov a druhov na neviazaných, podpora biodiverzity a nastavenie štruktúry vhodnej pre autoregulačné procesy budúcej A zóny. Výnimkou budú časti B zóny určené na trvalý manažment ako sú napr. rašeliniskové smrekové lesy. Tieto zásahy sú výrazne odlišné od bežného obhospodarovania a je teda potrebné vyhlásenie príslušných lesov za lesy osobitného určenia.

Zásady manažmentu lesných ekosystémov:

- v JPRL, resp. ich časti, ktoré majú prirodzené drevinové zloženie a priaznivú priestorovú štruktúru a dostatočné zastúpenie mŕtveho dreva sa opatrenia nenavrhujú;
- plochy zasiahnuté prirodzenými disturbanciami (vetrové polomy, či vyschnuté časti) sa ponechávajú bez zásahov s výnimkou zabezpečenia priechodnosti vybraných ciest a chodníkov. Rovnako nie sú predmetom ťažby jednotlivé vývraty, zlomy či sucháre;
- pionierske dreviny budú ponechávané na dožitie, nebudú odstraňované v rámci výchovných ťažieb pokiaľ nemajú dominatné zastúpenie;
- v porastoch do 50 rokov sa opatrenia zamerajú na odstránenie stanovištne nevhodných druhov, resp. zníženie zastúpenia druhov s nadlimitným zastúpením oproti prirodzenej vegetačnej pokrývke, zlepšovanie zdravotného stavu drevín a úpravu priestorovej štruktúry, s osobitným dôrazom na dosiahnutie jej vhodnosti v častiach s výskytom tetraťa hlucháňa;
- v porastoch nad 50 rokov sa opatrenia zamerajú na odstránenie stanovištne nevhodných druhov a úpravu priestorovej štruktúry s cieľom podpory prirodzeného zmladenia stanovištne vhodných autochtónnych drevín so zastúpením nižším ako je prirodzené, najmä jedle, buka, a ostatných deficitne zastúpených drevín;

- osobitný režim hospodárenia (s dôrazom na zachovanie priaznivého stavu biotopov druhov); lesohospodárske opatrenia (výchova, jednotlivé a skupinové účelové výbery, prirodzená obnova) budú zamerané na zlepšenie drevinového zloženia a štruktúry v porastoch – na stav blízky prírodnému lesu (zastúpenie drevín zodpovedajúce stanovištným podmienkam; obnovná doba nepretržitá, rôznoveká a horizontálne a vertikálne diferencovaná cieľová štruktúra porastov), a podpory úkrytových, hniezdných a potravných možností pre druhy, ktoré sú predmetmi ochrany v NP;
- obnovná ťažba v lesoch s prirodzeným drevinovým zložením a vhodnou štruktúrou sa nevykonáva (lesy nechať zostarnúť);
- obnovná ťažba v lesoch s drevinovým zložením výrazne zmeneným oproti prirodzenému - nevylučuje sa ťažba nadmerne zastúpených drevín (napr. smrek) so speňažením drevnej hmoty ako zdroj financií pre fungovanie NP. Ťažba sa vykonáva za dodržania týchto zásad:
 - o budú ponechávané zlomy a biotopové stromy (napr. dutinové a hniezdne stromy);
 - o bude ponechávané hrubé mŕtve drevo s minimálnym priemerom rovnajúcim sa strednej hrúbke pre priemerného meňa popísaného v PSL v objeme najmenej 20 m³/ha, v prípade smreka môže byť realizovaná mechanická asanácia;
 - o ponechať na dožitie minimálne 15 kusov živých stojacich stromov na 1 hektár, pričom minimálne 5 ks z nich musí mať hrúbku kmeňa väčšiu ako priemerná hrúbka hlavnej úrovne predmetnej jednotky priestorového rozčlenenia lesa („JPRL“) (výstavky);
- v porastoch, ktoré sú potenciálnym biotopom hlucháňa realizovať zásahy tak, aby vznikli presvetlené porasty s bohatou pokryvnosťou čučoriedky. Vo vybraných porastoch je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:
 - o v štádiu rúbaň až mladina – vytvoriť čistiny s šírkou 20 – 30m (0,05 – 0,1ha) vzdialené od seba 30 - 40m (t. j. 2 – 4 čistiny na hektár) a prepojiť ich zakrivenými linkami so šírkou 3 - 8m, vzniknuté plochy uhádzať, podporovať prirodzené zmladenie, jedľu, ponechávať jarabinu a iné pionierske dreviny (ponechávať aj v starších porastoch), presvetlenie hlúčikov až vytváranie liniek;
 - o porasty určené na prebierku – vykonávať s dostatočnou intenzitou, aby sa v nich dosiahlo zakmenenie max. 0,7, pre podporu čučoriedkových zárastov vytvárať čistiny (porastové medzery), udržiavať/podporovať jarabinu, prímiesové dreviny;
 - o budovať a vychovávať stabilné lesné ekosystémy plniace ochranné a environmentálne funkcie lesov;
 - o asanácia nežiadúcich lesných ciest a približovacích liniek;
 - o obnova: maloplošná ťažba (skupinový clonný rub prípadne aj holorub 0,2 – max. 0,5 ha) prírode blízkym obhospodarovaním lesa. Podporovanie hlboko zavetvených stromov a vytváranie čistín do plochy 0,3 ha v biotopoch hlucháňa hôrneho. Ďalšie opatrenia zahŕňajú ponechávanie výstavkov vitálnych stromov a mŕtveho dreva;
- zabezpečiť výber a použitie šetrnej technológie ťažby dreva s dôrazom na minimalizovanie poškodenia pôdneho a vegetačného krytu a znečistenia prírodného prostredia;
- porasty, ktoré predstavujú hniezdný biotop dravcov, sov, ďatľovcov, kurovitých vtákov a bociana čierneho, budú ponechané bez zásahu v čase hniezdzenia a samotné hniezdne stromy alebo skupiny stromov určené na dožitie fyzického veku;

- v porastoch s vekom nad 50 rokov budú zásahy vykonané v mimohniezdnom období t.j. hniezdne obdobie podľa jednotlivých druhov, ktoré sa na danej lokalite vyskytujú.

Cieľom trvalého manažmentu nelesných pozemkov s charakterom trávnych porastov v zóne B bude zachovanie priaznivého stavu druhov a nelesných biotopov. Dosiahnutie tohto stavu sa bude realizovať extenzívnou formou hospodárenia ako je pastva hospodárskych zvierat v primeranom počte a kosba neskorá kosba po 1. júli.

Zásady manažmentu **nelesných ekosystémov**:

- na kosných lúkach (v minulosti kosených) zachovať pravidelné kosenie 1 až 2 krát za rok; na niektorých lokalitách je vhodné/možné pasenie v takej intenzite, aby sa travinno-bylinné porasty kontinuálne prirodzene regenerovali a nedochádzalo k erózii pôdy v dôsledku nadmerného vypásania, prípadne koncentrovaného a/alebo nadmerne dlhého pohybu hospodárskych zvierat na miestach, ktoré sú vzhľadom na sklon, zamokrenie alebo iné príčiny viac ohrozené eróziou v jesennom alebo v jarom období (apríl, máj, september až november);
- vysokohorské lúky je možné kosiť 1 krát za rok vo vhodnom agrotermíne po odkvitnutí vzácných druhov;
- kosiť od stredu k okraju porastu alebo od jednej strany pozemku na druhú stranu, nie kosenie od okraja do stredu;
- kosbu na 10 % pôdneho bloku posunúť na neskorší termín (minimálne od 1. augusta), kde môžu byť zahrnuté menej produktívne časti ako napr. strmší svah alebo medza, podmáčané miesto alebo pod. z pohľadu ochrany niektorých skupín živočíchov. Z pohľadu ochrany motýľov je vhodným opatrením ponechanie nepokoseného pásu až do konca septembra;
- na pasienkoch zachovať extenzívne pasenie; pravidelné prekladanie košiarov (min. však raz za 3 dni), zabezpečiť ochranu hospodárskych zvierat pred veľkými šelmami strážením stáda pastierskym strážnym psom ako aj elektrickým oplôtom v zmysle platnej legislatívy;
- podmáčané lúky spravidla len kosiť (obmedziť vchádzanie hospodárskych zvierat do biotopu; prepásenie je možné len na vybraných lokalitách, len veľmi krátkodobo /v jesennom období/ – a to len po dohode so Správou NP);
- pri pasení zvierat pri vodných tokoch dbať na to, aby nedochádzalo k devastácii brehových porastov a k znečisteniu vodného toku, v prípade potreby prehnania hospodárskych zvierat cez vodný tok využiť existujúci brod;
- pri stádlení a košarovaní hospodárskych zvierat na plochách trvalých trávnych porastov dohodnúť konkrétne miesto stádlenia a košarovania so Správou NP tak, aby nedošlo k poškodeniu vzácných biotopov;
- na lúky a pasienky zaradené do zóny B, ktoré sú však obklopené zónou A, kde je potrebné zabezpečiť ich vypásanie (prepásanie), je možné po dohode so Správou NP preháňať hospodárske zvieratá ako doposiaľ, t.j. cez existujúce priehony, ktoré sa nachádzajú v lesných porastoch a zároveň sú súčasťou zóny A, ak nejestvuje možnosť využitia iných priehonov.
- slatiny a prameniská len kosiť ľahkou technikou (vylúčenie pasenia, napájania a vchádzania hospodárskych zvierat);
- mulčovanie je možné len na dlhodobu neobhospodarovateľných lúkach – so starinou a úspešnými drevinami – z dôvodu prípravy lokality na bežné obhospodarovanie; v

takomto prípade je možné mulčovať raz za 3 roky; doplnkovo mulčovať je možné aj nedopasky na spásaných pasienkoch, biomasu bude odstraňovaná v celom rozsahu, aby sa predišlo degradácii lúčnych biotopov;

- kosenie a mulčovanie porastov čučoriedok, brusníc i rozvoľňovanie krovitých biotopov je možné v odôvodnených prípadoch, a to po dohode so Správou NP;
- pri intenzívnej pastve pasienky udržiavať v nezaburinenom stave, plochy zarastené nitrofilnými druhmi ako sú žihľava, bodliak a pod. vykášať 2 krát ročne alebo mulčovať;
- pri košarovaní hospodárskych zvierat na plochách trvalých trávnych porastov písomne dohodnúť konkrétne miesto košarovania so Správou NP tak, aby nedošlo k poškodeniu vzácnych biotopov; zabezpečovať ochranu hospodárskych zvierat pred útokom šeliem v zmysle platnej legislatívy;
- zabezpečiť primeranú ochranu hospodárskych zvierat v zmysle platnej legislatívy, pričom oplôtky v lokalitách s neceloročným stádlením budú odstraňované.
- miesta napájania a pramenísk zabezpečiť pred rozbahnením;
- odstraňovanie náletových drevín na parcelách vedených ako trvalé trávne porasty za účelom pravidelného obhospodarovania so zachovaním existujúcich starých/starších solitérnych drevín (stromov a krov) v súlade s platnou legislatívou, pričom je nutné je ponechať časť krovín a solitérne rastúcich drevín na plochách rozptýlených na predemtných pozemkoch;
- dôležitým faktorom, ktorý významne (priamo či nepriamo) prispieva k zachovaniu nelesných biotopov v EFP 2 na území národného parku sú hospodárske zvieratá, preto dôležitým opatrením je podpora chovov vhodných hospodárskych zvierat (predovšetkým podpora chovov tradičných plemien).

Pre **stavebné objekty** budú uplatňované tieto zásady:

- nebudovať nové objekty (vrátane drobných a doplnkových stavieb) a zariadenia, ani neobnovovať zaniknuté historické objekty, výnimkou sú účelové hospodárske jednoduché objekty na lesohospodársku a poľnohospodársku činnosť;
- existujúce objekty využívať len pre ich stanovenú funkciu, tzn. nie je možné ich využívať na komerčné účely, stavebné práce obmedziť len na udržiavacie práce, nezväčšovať zastavanú plochu, obostavaný priestor (objem a hmotu) objektov. V prípade objektov v správe NP Nízke Tatry je potrebné náležite odôvodniť rozsah a spôsob využitia daného zámeru v jednotlivých zónach (budú prípustné napr. objekty podporujúce mäkký turizmus);
- všetky uvedené objekty udržiavať vo vyhovujúcom technickom stave, dobrej architektonicko-výtvarnej úrovni a vo vyhovujúcom materiálovom a farebnom riešení, ktoré nepoškodzuje charakteristický vzhľad krajiny, nekontaminuje zložky prírodného prostredia.

Za podmienok určených predovšetkým v zákone č. 543/2002 Z. z., resp. iných všeobecne záväzných právnych predpisoch, budú tiež vykonávané/umožnené:

- nedeštruktívny výskum a monitoring chránených častí prírody a krajiny;
- údržba len vybraných existujúcich ciest, chodníkov, stavieb a účelových zariadení (solníky, krmelce pre objemové krmivo a pod);

- dobudovanie potrebnej drobnej turistickej infraštruktúry (napr. lavičky, prístrešky informačné tabule);
- údržba verejnoprospešných zariadení (napr. vodovodov, telekomunikačných zariadení, geodetického značenia, vodomerných zariadení SHMÚ, elektrických vedení a ich ochranných pásiem) ktoré sú v území už vybudované;
- udržiavacie práce bez zmeny charakteristického vzhľadu objektu na existujúcich stavbách (útulne, chaty, studničky...);
- zásahy do vodného toku a jeho brehového porastu sú možné realizovať len v rozsahu § 29 zákona č. 543/2002 Z.z. spojené so zabezpečením prietočnosti profilu;
- odstraňovanie nežiadúcich, nepotrebných a nevyužívaných, chátrajúcich, prípadne rizikových stavieb, ciest, oplôtkov, poľovníckych zariadení;
- asanácia nežiadúcich lesných ciest a približovacích liniek;
- odstraňovanie invázných a expanzívnych (invázne sa správajúcich druhov);
- umožnenie zberu húb, lesných plodov a využitie účelovej dopravnej siete pre vlastníkov, správcov a nájomcov územia;
- zber lesného reprodukčného materiálu, odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov;
- peší pohyb ľudí po vyznačených turistických trasách, náučných chodníkoch a na miestach vyhradených návštevným poriadkom a pohyb ľudí po území s pracovníkom ochrany prírody, alebo certifikovaným sprievodcom v miestach a trasách na to určených, vykonávanie rôznych športových činností na miestach vyhradených návštevným poriadkom;
- zásahy cielené na podporu ohrozených druhov rastlín, živočíchov a biotopov (napr. odstránenie náletu drevín v neslesných biotopoch, introdukcia vyhynutého druhu alebo transfúr z miesta insitu, ochrana hniezd ohrozených druhov, obnova vodného režimu, obnova alebo vytvorenie malých vodných plôch pre reprodukciu obojživelníkov ohrozovaných zazemňovaním, sukcesiou, vysychaním, jednorázové zásahy v lokalitách výskytu jasoňa červenookého);
- ostatné športovo – rekreačné činnosti (skialpinizmus, pešia turistika, cykloturistika, závesné lietanie a pod.) sú upravené v návštevnom poriadku NP.

Zásady manažmentu/starostlivosti o predmety ochrany v EFP 3 (zóna C):

Manažment lesných ekosystémov

- uplatňovanie princípov prírode blízkeho obhospodarovania lesa (ďalej len PBHL) v zmysle § 18 ods. 4 zákona 326/2005 Z.z. o lesoch (s dôrazom na druhovú, výškovú, hrúbkovú a priestorovú diferenciáciu porastov s ponechávaním predrastkov a podporu ojedinelých druhov drevín);
- budovanie doplnkovej lesnej cestnej infraštruktúry v nevyhnutnom rozsahu pre potreby PBHL;
- zabezpečiť výber a použitie šetrnej technológie ťažby dreva a zalesňovacích postupov s dôrazom na minimalizovanie poškodenia pôdneho a vegetačného krytu a znečistenia prírodného prostredia;
- ponechávanie stromov rubného veku na dožitie v počte najmenej 10 ks na 1 ha;
- ponechávanie zlomov, suchárov a biotopových stromov /dutinových obsadených drevokaznými chránenými druhmi/ bez zásahu;
- ponechávanie časti pionierskych drevín na dožitie, neodstraňovať ich v rámci výchovy, pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 20 %;

- ponechávanie hrubého mŕtveho dreva zodpovedajúce aspoň priemernej hrúbke stredného kmeňa v opisnej časti PSL v objeme najmenej 12 m³/ ha;
- v lesných porastoch, ktoré predstavujú hniezdny biotop dravcov, sov, d'atľovcov, kurovitých vtákov a bociana čierneho budú ponechávané hniezdne stromy bez zásahu, vrátane asanačnej ťažby;
- v porastoch s vekom nad 50 rokov pri úmyselnej ťažbe je potrebné realizovať opatrenia v mimohniezdnom období t.j na pozemkoch v Správe NP Nízke Tatry podľa určených druhov identifikovaných na predmetnej lokalite.

Zásady manažmentu/starostlivosti o predmety ochrany v EFP 4 (zóna C):

Manažment nelesných ekosystémov

- na kosných lúkach (v minulosti kosených) zachovať pravidelné kosenie 1 až 2 krát za rok; na niektorých lokalitách je vhodné/možné pasenie v takej intenzite, aby sa travinno-bylinné porasty kontinuálne prirodzene regenerovali a nedochádzalo k erózii pôdy v dôsledku nadmerného vypásania, prípadne koncentrovaného a/alebo nadmerne dlhého pohybu hospodárskych zvierat na miestach, ktoré sú vzhľadom na sklon, zamokrenie alebo iné príčiny viac ohrozené eróziou v jesennom alebo v jarnom období (apríl, máj, september až november);
- vysokohorské lúky je možné kosiť 1 krát za rok vo vhodnom agrotermíne po odkvitnutí vzácných druhov;
- kosiť od stredu k okraju porastu alebo od jednej strany pozemku na druhú stranu, nie kosenie od okraja do stredu;
- kosbu na 10 % pôdneho bloku posunúť na neskorší termín (minimálne od 1. augusta), kde môžu byť zahrnuté menej produktívne časti ako napr. strmší svah alebo medza, podmáčané miesto alebo pod. z pohľadu ochrany niektorých skupín živočíchov. Z pohľadu ochrany motýľov je vhodným opatrením ponechanie nepokoseného pásu až do konca septembra;
- na pasienkoch zachovať extenzívne pasenie; pravidelné prekladanie košiarov (min. však raz za 3 dni), zabezpečiť ochranu hospodárskych zvierat pred veľkými šelmami strážením stáda pastierskym strážnym psom ako aj elektrickým oplôtom v zmysle platnej legislatívy;
- podmáčané lúky spravidla len kosiť (obmedziť vchádzanie hospodárskych zvierat do biotopu; prepasenie je možné len na vybraných lokalitách, len veľmi krátkodobo /v jesennom období/ – a to len po dohode so Správou NP);
- slatiny a prameniská len kosiť ľahkou technikou (vylúčenie pasenia, napájania a vchádzania hospodárskych zvierat);
- mulčovanie je možné len na dlhodobo neobhospodarovaných lúkach – so starinou a sukcesnými drevinami – z dôvodu pripravenia lokality na bežné obhospodarovanie; v takomto prípade je možné mulčovať raz za 3 roky; doplnkovo mulčovať je možné aj nedopasky na spásaných pasienkoch, biomasa bude odstraňovaná v celom rozsahu, aby sa predišlo degradácii lúčnych biotopov;
- kosenie a mulčovanie porastov čučoriedok, brusníc i rozvoľňovanie krovitých biotopov je možné v odôvodnených prípadoch, a to po dohode so Správou NP;

- pri intenzívnej pastve pasienky udržiavať v nezaburinenom stave, plochy zarastené nitrofilnými druhmi ako sú žihľava, bodliak a pod. vykášať 2 krát ročne alebo mulčovať;
- pri košarovaní hospodárskych zvierat na plochách trvalých trávnych porastov písomne dohodnúť konkrétne miesto košarovania so Správou NP tak, aby nedošlo k poškodeniu vzácných biotopov; zabezpečovať ochranu hospodárskych zvierat pred útokom šeliem v zmysle platnej legislatívy;
- zabezpečiť primeranú ochranu hospodárskych zvierat v zmysle platnej legislatívy, pričom oplôtky v lokalitách s neceloročným stádlením budú odstraňované.
- miesta napájania a pramenísk zabezpečiť pred rozbahnením;
- odstraňovanie náletových drevín na parcelách vedených ako trvalé trávne porasty za účelom pravidelného obhospodarovania so zachovaním existujúcich starých/starších solitérnych drevín (stromov a krov) v súlade s platnou legislatívou, pričom je nutné je ponechať časť krovín a solitérne rastúcich drevín na plochách rozptýlených na predemtných pozemkoch;
- dôležitým faktorom, ktorý významne (priamo či nepriamo) prispieva k zachovaniu nelesných biotopov v EFP 4 na území národného parku sú hospodárske zvieratá, preto dôležitým opatrením je podpora chovov vhodných hospodárskych zvierat (predovšetkým podpora chovov tradičných plemien);
- priestory salaša a zariadení pre pastvu je personál povinný udržiavať v poriadku a čistote, a zároveň zabrániť poškodzovaniu okolitej stromovej a krovitej vegetácie;
- pri pasení zvierat pri vodných tokoch dbať na to, aby nedochádzalo k devastácii brehových porastov a k znečisteniu vodného toku, v prípade potreby prehnanie hospodárskych zvierat cez vodný tok využiť existujúci brod;
- pri stádlení a košarovaní hospodárskych zvierat na plochách trvalých trávnych porastov dohodnúť konkrétne miesto stádlenia a košarovania so Správou NP tak, aby nedošlo k poškodeniu vzácných biotopov;
- na lúky a pasienky zaradené do zóny C, ktoré sú však obklopené zónou A alebo B a kde je potrebné zabezpečiť ich vypásanie (prepásanie), je možné po dohode so Správou NP Nízke Tatry preháňať hospodárske zvieratá ako doposiaľ, t.j. cez existujúce priehony, ktoré sa nachádzajú v lesných porastoch a zároveň sú súčasťou zóny A, B, ak nejestvuje možnosť využitia iných priehonov;
- ponechať staršie jedince drevín ako solitéry, napr. dreviny s obvodom kmeňa nad 120 cm, solitérne jedince ovocných drevín, jedince hlohov s priemerom kmienka nad 7 cm, pomiestne jedince ruží (*Rosa canina*) a borievok obyčajných (*Juniperus communis*);
- ponechať dreviny s hniezdami a dutinovými stromy, ktoré môžu slúžiť na hniezdenie vtáctva a netopierov;
- výruby vykonávať tak, aby nedošlo k poškodeniu vegetačného krytu v časti TTP ešte nezarastenej náletovými drevinami pri vyťahovaní, približovaní a odvoze drevnej hmoty/biomasy, zamedziť vytváraniu odvozných miest pre skladovanie vyrúbanej drevnej hmoty;
- pri plošnom výrube zabezpečiť opätovné nezmladzovanie pňov vyrúbaných drevín a krovín opakovaným vykášaním výmladkov listnatých drevín a krovín.
- vylúčenie aplikácie chemických prípravkov (pesticídov, umelých hnojív, digestátu);

- možné je použitie hnoja, hnojovky, príp. močovky (v dohodnutých/povolených množstvách a za dohodnutých podmienok);
- vylúčenie rozorávania lúk a pasienkov;
- vylúčenie odvodňovacích opatrení na poľnohospodárskych pozemkoch;
- pozemky, ktoré boli doteraz a dlhodobo využívané ako role (orná pôda), môžu byť takto využívané aj naďalej;
- dôležitým faktorom, ktorý významne (priamo či nepriamo) prispieva k zachovaniu nelesných biotopov v EFP 3 na území národného parku je pastva hospodárskych zvierat, preto dôležitým opatrením je podpora chovu hospodárskych zvierat (predovšetkým podpora chovu tradičných plemien).

Poľovné obhospodarovanie

- vylúčiť všetky formy vnadenia šeliem;
- v území NP vylúčiť vnadenie a prikrmovanie raticovej zveri jadrovým a dužinatým krmivom;
- v NP prikrmovať výlučne objemovým krmivom, soliská jemožné zriaďovať v dostatočnom odstupe od mladých lesných kultúr;
- neumiestňovať krmoviská a vnaďiská v blízkosti ľudských obydľí, turistických trás a cyklotrás, lokalít s výskytom hlucháňa hôrneho;
- poľovnícke zariadenia je možné zriaďovať len po dohode so Správou NP za dodržania určených podmienok.

Rybárstvo

- vylúčiť zarybňovanie a chov nepôvodných druhov rýb v NP Nízke Tatry (ako napr. pstruh dúhový, sivoň);

Zásady manažmentu/starostlivosti o predmety ochrany EFP 5 (zóna D):

Ide o územie mimo hlavných záujmov ochrany prírody, t. j. zastavané územia obcí, strediská cestovného ruchu, rozvojové plochy obcí podľa schválenej územných ÚPD, významné prvky technickej infraštruktúry ako sú energetické objekty (produktovody), cesty I., II. a III. triedy, miestne a účelové komunikácie, tajchy, telekomunikačné vysielacie a pod. Jedná sa najmä o pozemky v zmysle katastra nehnuteľností ako sú zastavané plochy a nádvorá, ostatné plochy, záhrady a ovocný sad. Jedná sa o odprírodnené časti územia NP so zameraním na podporu rozvoja udržateľného cestovného ruchu, energetických sietí, produktovodov a účelových zariadení.

Zásady pri výrube náletových drevín a krovín:

- výrub drevín vykonať v mimohniezdnom období (od 1. 9. do 28. 2. bežného kalendárneho roka);
- ponechať solitérne dreviny s obvodom kmeňa nad 120 cm, solitérne jedince ovocných drevín napr. čerešňa vtáčia, miestnych odrôd a plánok ovocných drevín, krovité jedince hlohov s priemerom kmienka min. 7 cm, pomiestne jedince ruží (*Rosa canina*) a borievok obyčajných (*Juniperus communis*);
- ponechať brehovú porasty vodných tokov, min. 5 m od brehovej čiary po oboch stranách vodného toku;

- ponechať dreviny s hniezdami a dutinové stromy, ktoré budú slúžiť alebo slúžia na hniezdenie vtáctva a netopierov;
- nezasahovať do najcennejších lokalít s lesnými vyvinutými biotopmi (s charakterom lesa), ktoré vznikali sekundárnou sukcesiou niekoľko desiatok rokov (viac ako 50) po opustení obhospodarovania;
- výrubu vykonávať tak, aby nedošlo k poškodeniu vegetačného krytu (ešte v nezarastenej časti TTP náletovými drevinami) v danom poraste (najmä pri vyťahovaní, približovaní a odvoze dreva);
- po skončení rubných prác zabezpečiť uhádzanie všetkých zvyškov po ťažbe (konárov) do kôp, na miestach s výskytom travinného porastu je nutné odstrániť všetky zvyšky po ťažbe, v nedostupných lokalitách uhodiť na konsolidované kopy, nie pásy;
- pri plošnom výrube zabezpečiť opätovné nezmladzovanie pňov vyrúbaných drevín a krovín opakovaným vykášaním výmladkov listnatých drevín a krovín.

Zásady umiestňovania stavieb:

- len na pôvodných miestach stavieb (t.j. na miestach s existujúcimi základmi budov; ide o bývalé stavby, ktoré postupne schádzali, postavené pred r. 1945) a to v pôvodnom rozsahu/veľkosti, v súlade s pôvodnou ľudovou architektúrou územia – za použitia tradičných materiálov;
- stavby pre individuálnu rekreáciu: vychádzať z lokálneho architektonického štýlu, buď za použitia dobových fotografií pôvodného stavebného objektu, alebo architektonického štýlu použitého na pôvodných objektoch v blízkom okolí stavby – za použitia tradičných materiálov;
- stavby pre poľovnícke a lesnícke aktivity – zjednotiť z hľadiska použitia materiálov a veľkosti stavieb, uprednostniť drevo s použitím prvkov ľudovej architektúry, využívať masívne drevo;
- na stavbu zariadení s turistickým účelom (informačné panely, informačné body, lavičky, prístrešky, útulne) uprednostniť drevo s použitím prvkov ľudovej architektúry, na stavbu drevenej konštrukcie využívať masívne drevo, nepoužívať cudzorodé, neprírodné materiály ako sú výrobky z PVC a rôzne druhy plechov s výnimkou tabule;
- stavebné práce vykonať tak, aby sa minimalizovalo poškodenie okolitého biotopu;
- v prípade potreby výkopových prác je potrebné dohliadnuť, aby sa zamedzilo zavlečeniu inváznym rastlín;
- odpad vzniknutý pri činnosti bude odvezený a bude s ním nakladané v zmysle príslušných právnych noriem;
- neoplocovať pozemky v NP a jeho ochrannom pásme z dôvodu zabezpečenia migračnej priechodnosti pre živočíchy, zamedziť líniovej výsadbe drevín v podobe živých plotov či individuálnej výsadbe nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov;
- realizovať opatrenia na ochranu živočíchov v prípade vodných plôch, ktoré predstavujú riziko úhynu alebo zraňovaniu chránených druhov.

Zásady starostlivosti v okolí sídiel:

- zachovanie záhrad a sádov spolu so zachovaním a ochranou starých ovocných stromov. Pri výsadbe nových ovocných stromov zabezpečiť zachovanie existujúcich (pôvodných) odrôd – preštiepením na nové stromy.

Zásady manažmentu/starostlivosti v ochrannom pásme NP

Zásady umiestňovania stavieb:

- v zmysle schválených územných plánov obcí v prípade, ak obec nemá schválený územný plán, postupuje sa v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – územného plánu regiónu, po zhodnotení súladu s cieľmi ochrany ÚEV uvedenými v prílohe č. 6.8;
- ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútrošidelnú a vnútroareálovú zeleň;
- na pôvodných miestach stavieb (t.j. na miestach s existujúcimi základmi budov; ide o bývalé stavby, ktoré postupne schádzali, postavené pred r. 1945) a to v pôvodnom rozsahu/veľkosti, v súlade s pôvodnou ľudovou architektúrou územia – za použitia tradičných materiálov;
- stavby pre individuálnu rekreáciu: vychádzať z lokálneho architektonického štýlu, buď za použitia dobových fotografií pôvodného stavebného objektu, alebo architektonického štýlu použitého na pôvodných objektoch v blízkom okolí stavby – za použitia tradičných materiálov;
- stavby pre poľovnícke a lesnícke aktivity – zjednotiť z hľadiska použitia materiálov a veľkosti stavieb, uprednostniť drevo a kameň s použitím prvkov ľudovej architektúry, využívať masívne drevo;
- na stavbu zariadení s turistickým účelom (informačné panely, informačné body, lavičky, prístrešky, útulne) uprednostniť drevo s použitím prvkov ľudovej architektúry, na stavbu drevenej konštrukcie využívať masívne drevo, nepoužívať cudzorodé, neprírodné materiály ako sú výrobky z PVC a rôzne druhy plechov s výnimkou tabule;
- stavebné práce vykonať tak, aby sa minimalizovalo poškodenie okolitého biotopu;
- v prípade potreby výkopových prác je potrebné dohliadnuť, aby sa zamedzilo zavlečeniu invázných rastlín; sledovať výskyt druhov, ktoré budú vyrastať na zemine dovezenej z územia mimo NP. Následne, v prípade výskytu nežiadúcich druhov, vlastníkov, správca alebo nájomca zabezpečiť bezodkladne ich odstránenie. odpad vzniknutý pri činnosti bude odvezený a bude s ním nakladané v zmysle príslušných právnych noriem;
- odpad vzniknutý pri činnosti bude odvezený a bude s ním nakladané v zmysle príslušných právnych noriem;
- oplocovanie pozemkov v zmysle zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny na zachovanie migračných možností živočíchov.

Kosenie a pasenie

- na kosných lúkach (v minulosti kosených) zachovať pravidelné kosenie - na niektorých lokalitách je vhodné/možné extenzívne dopásanie v jesennom alebo v jarnom období (apríl, máj, september až november);
- kosiť od stredu k okraju porastu alebo od jednej strany pozemku na druhú stranu;
- na pasienkoch zachovať extenzívne pasenie; pravidelné prekladanie košiarov (min. však raz za 3 dni), zabezpečiť ochranu hospodárskych zvierat pred veľkými šelmami strážením stáda pastierskym strážnym psom ako aj elektrickým oplôtom v zmysle platnej legislatívy;

- podmáčané lúky spravidla len kosiť (obmedziť vchádzanie hospodárskych zvierat do biotopov; prepasenie je možné len na vybraných lokalitách, len veľmi krátkodobo /v jesennom období/ – a to len po dohode so Správou NP);
- slatiny a prameniská len kosiť ľahkou technikou (vylúčenie pasenia, napájania a vchádzania hospodárskych zvierat);
- mulčovanie je možné len na dlhodobo neobhospodarovateľných lúčach – so starinou a sukcesnými drevinami – z dôvodu pripravenia lokality na bežné obhospodarovanie; v takomto prípade je možné mulčovať max. 3 roky po sebe; doplnkovo (lokálne) mulčovať je možné aj nedopasky na spásaných pasienkoch;
- pri intenzívnej pastve pasienky udržiavať v nezaburinenom stave, plochy zarastené nitrofilnými druhmi ako sú žihľava, bodliak a pod. vykášať 2 krát ročne alebo mulčovať.

Košarovanie

- pri košarovaní hospodárskych zvierat na plochách trvalých trávnych porastov dohodnúť konkrétne miesto košarovania so Správou NP (aby nedošlo k poškodeniu vzácných biotopov);
- bezpodmienečne zabezpečovať ochranu hospodárskych zvierat pred útokom šeliem v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov.

Preháňanie hospodárskych zvierat na lokality

- na lúky a pasienky mimo maloplošných chránených území, ktoré sú však obklopené, na ktorých je potrebné zabezpečiť ich vypásanie (prepásanie), je možné preháňať hospodárske zvieratá ako doposiaľ, t.j. cez existujúce priehony, ktoré sa nachádzajú v lesných porastoch a zároveň sú súčasťou prísne chráneného územia, ak nie je možnosť využitia iných priehonov.

Odstraňovanie náletových drevín

- odstraňovanie náletových drevín na parcelách vedených ako trvalé trávne porasty za účelom pravidelného obhospodarovania so zachovaním existujúcich starých/starších solitérnych drevín (stromov a krov) v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Hnojenie, použitie chemických prípravkov a iné aktivity

- vylúčenie aplikácie chemických a iných podobných prípravkov (pesticídov, umelých hnojív, digestátu);
- možné je použitie hnoja, hnojovky, príp. močovky (v dohodnutých/povolených množstvách a za dohodnutých podmienok);
- vylúčenie rozorávania lúč a pasienkov;
- pozemky, ktoré boli v súčasnosti a dlhodobo využívané ako role (orba a pestovanie plodín), môžu byť takto využívané aj naďalej.

Dôležitým faktorom, ktorý významne (priamo či nepriamo) prispieva k zachovaniu nelesných biotopov v ochrannom pásme národného parku sú hospodárske zvieratá, preto dôležitým opatrením je podpora chovov vhodných hospodárskych zvierat (predovšetkým podpora chovov tradičných plemien).

Zásady pri výrube náletových drevín a krovín

- výrub drevín vykonať v mimohniezdnom období (od 1. 9. do 28. 2. bežného kalendárneho roka);
- ponechať solitérne dreviny s obvodom kmeňa nad 100 cm, solitérne jedince ovocných drevín napr. čerešňa vtáčia, miestnych odrôd a plánok ovocných drevín, krovité jedince hlohov s priemerom kmienka min. 7 cm, pomeštné jedince ruží (*Rosa canina*) a borievok obyčajných (*Juniperus communis*);
- ponechať brehovú porasty vodných tokov, min. 5 m od brehovej čiary po oboch stranách vodného toku;
- ponechať dreviny s hniezdami a dutinovú stromy, ktoré budú slúžiť alebo slúžia na hniezdenie vtáctva a netopierov;
- nezasahovať do najcennejších lokalít s vyvinutými lesnými, napr. lužnými biotopmi (s charakterom lesa), ktoré vznikali sekundárnou sukcesiou niekoľko desiatok rokov (viac ako 50) po opustení obhospodarovania, ktoré majú charakter lesa bez významnej pokrývnosti bylín a tráv;
- výruby vykonávať tak, aby nedošlo k poškodeniu vegetačného krytu (ešte v nezarastenej časti TTP náletovými drevinami) v danom poraste (najmä pri vyťahovaní, približovaní a odvoze dreva);
- po skončení rubných prác zabezpečiť uhádzanie všetkých zvyškov po ťažbe (konárov) do kôp, na miestach s výskytom travinno-bylinného porastu je nutné odstrániť všetky zvyšky po ťažbe; po skončení rubných prác zabezpečiť uhádzanie všetkých zvyškov po ťažbe (konárov) do kôp, na miestach s výskytom travinného travinno-bylinného porastu je nutné uhodiť všetky zvyšky po ťažbe v prípade nedostupných lokalít na konsolidované kopy;
- pri plošnom výrube zabezpečiť opätovné nezmladzovanie pňov vyrúbaných drevín a krovín opakovaným vykásaním výmladkov listnatých drevín a krovín.

Ďalšie všeobecné zásady, ktoré je potrebné uplatňovať v území NP a jeho ochrannom pásme

V predmetnom chránenom území a jeho ochrannom pásme je potrebné dodržiavať zásady vyplývajúce z aktuálne platného legislatívneho znenia zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov najmä podľa paragrafov: **§ 4, § 6, § 13, § 14, § 15, § 16, § 24, § 28, § 34, § 35, § 47, § 49.**

Osobitný dôraz sa kladie na nasledujúce činnosti:

- eliminovať výskyt introdukovaných poľovných druhov ako muflón lesný, daniel škvrnitý a ďalších nepôvodných poľovných druhov zveri, ktoré môžu poškodiť lesné porasty a pri premnožení aj bylinnú etáž a nelesné biotopy;
- používať pri ochrane zveri poľovne upotrebitelných psov, ich využívanie na ochranu a dohľadávanie poranenej zveri;
- voľný pohyb psa na účely výcviku pre poľovné upotrebenie psa, organizovanie poľovníckych a kynologických skúšok;
- zber a likvidácia uhynutej zveri;
- monitorovanie a sčítanie zveri;

- vylúčiť zarybňovanie a chov nepôvodných druhov rýb v prirodzených vodných tokoch druhmi ako napr. pstruh dúhový, sivoň;
- zabezpečenie kvalifikovaných sprievodcovských služieb a personálu informačných stredísk, centier;
- spoznávanie najcennejších častí NP a jeho ochranného pásma s odborným sprievodom;
- odstrániť nelegálne skládky odpadu;
- športové súťaže individuálneho charakteru celoslovenského i medzinárodného významu – po vyhodnotení a vylúčení možných negatívnych vplyvov na predmety ochrany po schválení orgánom ochrany prírody; bez možnosti použitia svetelných a zvukových efektov, umiestňovania reklám a billboardov, reprodukováných zvukov;
- možnosť výberu vstupného do územia NP za účelom regulácie návštevnosti v najvyťaženejších častiach, jej usmerňovania, prerozdelenia turizmu do menej vyťaženejších lokalít turistické záujmy geocachingovej komunity vo vzdialenosti 10 metrov od značených chodníkov výlučne po predchádzajúcom odkonzultovaní so Správou NP;
- obmedzenie v prípade povrchových ložísk ako sú kameňolomy v ochrannom pásme NP zasahujúcich do európskej sústavy chránených území NATURA 2000, ktorých činnosť už skončila a sú domovom chránených druhov živočíchov a rastlín, alebo je zámerom ich rozširovanie. Je preto potrebné neobnovovať ich činnosť, aby nedošlo k narušeniu krajinného rázu a ekologickej stability územia z dôvodu zmeny mikroklimatických pomerov, likvidácie lesného pôdneho fondu odlesnením, odstraňovaním pôdneho krytu, likvidáciou pôdnej fauny, flóry. Neotvárať v území nové kameňolomy.

Opatrenia na úseku ochrany pred požiarimi za účelom predchádzania vzniku požiaru lesa

Ohrozenosť požiarimi v rôznych typoch biotopov na území NP Nízke Tatry narastá z dôvodov klimatických zmien, najmä sucho a vietor a tomu zodpovedajúci stav vegetácie, ako aj aktivity človeka - turistika, fajčenie, kladenie ohňa, vypaľovanie tráv a iné. Preto je nevyhnuté realizovať kontrolnú činnosť lesnej stráže a stráže ochrany prírody, ktoré minimalizujú príčinu vzniku požiarov, nakoľko väčšina vznikutých požiarov v nedávnom období bola zapríčinená ľudskou činnosťou.

Protipožiarna prevencia a ochrana ekosystémov v NP vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku požiarnej ochrany najmä zo zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov.

Jeden z nástrojov efektívnej protipožiarnej prevencie a ochrany je založený na včasnom spozorovaní a odovzdaní informácie o možnom požiarom nebezpečenstve, resp. o vzniknutom požiari. V období zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, vyhláseného okresným riaditeľstvom Hasičského a záchranného zboru, je zabezpečená na území NP hliadkovacia činnosť.

Pre možnosť rýchleho nasadenia požiarnych zásahových jednotiek sa budú udržiavať zjazdne existujúce cesty a vodné zdroje vedené v mapových podkladoch predkladaných príslušnému okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru. Osoby vykonávajúce hliadky budú zaškolené a oboznámené z potrebnými informáciami, ako sú napr. miesta odberu vody, umiestňovanie skladov protipožiarneho náradia, dopravné napojenie lokalít pre prejazd hasičskej techniky. V prípade potreby nasadenia osôb zasahujúcich pri zneškodňovaní požiaru budú zastupovať Správu NP súčinní pri spolupráci s vedúcim zasahujúceho tímu na požiarovisku.

3.3 Opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany, harmonogram a merateľné indikátory ich plnenia, subjekt zodpovedný za ich plnenie

Dlhodobý cieľ 1: ZACHOVANIE ALEBO POSTUPNÁ OBNOVA PRIRODZENÝCH EKOSYSTÉMOV							
Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nenarušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území. Realizácia opatrení tohto cieľa má umožniť v lesných porastoch prirodzené procesy bez zásahu človeka s dosiahnutím rôznorodej štruktúry porastov s výskytom pôvodných druhov drevín typických pre biotopy Kr10 Kosodrevina (*4070), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Ls5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.1 Kyslomislné borovicové a dubovo-borovicové lesy, Ls6.2 Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Sk 4 Karbonátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni, Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Sk 3 Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Sk 8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Al1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150), Al2 Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150), Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno bylinné porasty (6170), Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Al9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte (*6210), Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230). Opatrenia zabezpečia zlepšenie alebo zachovanie priaznivého stavu biotopov a stavu druhov na ne viazaných.							
Opatrenie 1.1.1	Bezzásahový režim v lesných a nelesných ekosystémoch.						
	Merateľný indikátor plnenia: výmera porastov s ochranou autoregulačných procesov, priblíženie sa k stavu prirodzených alebo prírodných spoločenstiev, vhodné podmienky pre hniezdenie druhov vtákov a výskyt ostatných druhov živočíchov a rastlín						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.1.1.1.	Pasívny manažment v lesných biotopoch (bezzásah)	Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.1, Ls6.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2. <i>Boros schneideri</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Osmoderma eremita</i> , <i>Eriogaster catax</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Bubo bubo</i> ,	Udržaný alebo zlepšený stav biotopov; v porastoch sa nevykonávajú žiadne lesohospodárske opatrenia, stabilné populácie typických druhov vyskytujúcich sa v území	2025-2055	Vlastník, správca, užívateľ, Správa NP Nízke Tatry	Finančná náhrada (štátny rozpočet), rozpočet užívateľa pozemkov	1.2

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

		<i>Picoides tridactylus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Glaucidium passerinum</i> , <i>Tetrastes bonasia</i> , <i>Tetrao urogallus</i> , <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Caprimulgus europaeus</i> , <i>Barabastella barabstellus</i> , <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Ursus arctos</i>					
1.1.1.2.	Iniciovať zmenu kategórie hospodárskych lesov na kategóriu lesy osobitného určenia, subkategória e) lesy v chránených územiach	Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.2, Ls9.1, Ls9.2.	Zmenené kategórie lesa (z hospodárskych lesov na lesy osobitného určenia)	v nasledujúcich decéniách (od roku prípravy PSL)	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	1.2
1.1.1.3.	Pasívny manažment vo vybraný nelesných biotopoch (bezzásah) / Realizácia nevyhnutného manažmentu nelesných biotopov pre zlepšenie podmienok niektorých druhov a biotopov (napr. <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Parnassius apollo</i>) v hôľnom pásme.	Sk1, Sk2, SK3, Sk6, Al2, Sk8 /(prípadne Al1, Al3, Al5, Al9, Tr1, Tr8, Lk1, Lk2, Lk5, Pr1 s možnosťou realizácie manažmentu v odôvodnených prípadoch) <i>Tetrao urogallus</i> , <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Marmota marmota latirostris</i> , <i>Microtus tatricus</i> , <i>Rupicapra rupicapra tatrica</i> , <i>Ursus arctos</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Eriogaster catax</i> , <i>Parnassius apollo</i> .	Udržaný stav nelesných biotopov / cieleným manažmentom v podobe kosby a pastvy, prípadne mučovaním nedopaskov, redukcia krovín a rozvoľňovania kosodreviny.	2025-2055	Vlastník, správca, užívateľ, Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, rozpočet užívateľa pozemku	1.1
Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hôľneho pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite pre zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).							

Realizácia opatrení tohto cieľa má umožniť zachovanie hŕľneho pásma - lesné a nelesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi prirodzené procesy bez zásahu človeka s dosiahnutím rôznorodej štruktúry porastov s výskytom pôvodných druhov drevín typických pre biotopy: - Kr10 Kosodrevina (*4070) a ojedinele i lesných biotopov ako napr. Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Ls5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy, Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), ktoré sú lokalizované na ostatných lesných pozemkoch, - Al1 Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150), Al2 Alpínske snehové výležišká na silikátovom podklade (6150), Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávno bylinné porasty (6170), Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Al9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Tr1 Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte (*6210), Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230). Opatrenia zabezpečia zlepšenie alebo zachovanie priaznivého stavu biotopov a stavu druhov na ne viazaných. biotopy Kr10 (*4070) Kosodrevina, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Ls 5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Ls7.2 a 7.3 Rašeliniskové a borovicové lesy (*91D0), Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Al1 Alpínske trávno-bylinné porasty na silikátovom podklade (6150), Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávno bylinné porasty (6170), Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Al9 Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Tr1 Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte (*6210), Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (*6230), Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Ra3 Prechodné rašeliniská a vrchoviská (7140), Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230). Opatrenia zabezpečia udržania stavu lesných biotopov a druhov na ne viazaných, s minimálnym výskytom nepôvodných druhov. Naplnením opatrení tohto cieľa sa má dosiahnuť rôznorodá priestorová a veková štruktúra a výskyt typických druhov							
Opatrenie 1.2.1.	Zásahy vedúce k zlepšeniu stavu nelesných biotopov v horskom až alpínskom vegetačnom stupni (Al1, Al3, Al5, Al9, Tr1, Tr8, Lk1, Lk2, Lk5, Ra3, Ra6) a manažmentové zásahy smerované k zlepšeniu alebo udržaniu lesných biotopov (Kr10, Ls1.3, Ls1.4, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.1, Ls6.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2) alebo druhov na ne viazaných v zóne B v EFP 2						
	Merateľný indikátor plnenia: výmera porastov so zlepšujúcim sa stavom nelesných biotopov/zvýšenie druhovej bohatosti porastov/priblíženie sa k stavu prirodzených alebo prírodných ekosystémov; zachovaný priaznivý stav biotopu a priaznivé podmienky pre existenciu druhov rastlín a živočíchov (existujúcich jedincov), nedochádza k zmenšovaniu mikrohabitatov v rámci biotopov druhov, vhodné hniezdne a potravné podmienky						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.2.1.1.	Zachovanie a obnova vysokohorských nelesných spoločenstiev	Al1, Al3, Al5, Al9, Tr1, Tr8, <i>Anthus spinoletta</i> , <i>Prunella modularis</i> ,	Extenzívne kosenie biotopov s odstraňovaním vegetácie, pasenie.	2025-2055	Vlastník, správca, užívateľ, Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, rozpočet užívateľa pozemku	2.1

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

		<i>Microtus nivalis</i> , <i>Microtus tatricus</i> , <i>Marmota marmota</i> <i>latirostris</i> , <i>Rupicapra</i> <i>rupicapra tatrica</i>					
1.2.1.2.	Zachovanie a obnova horských nelesných spoločenstiev	Lk1, Lk2, Lk5, <i>Campanula serrata</i> , <i>Anthus spinoletta</i> , <i>Prunella modularis</i> , <i>Microtus nivalis</i> , <i>Bubo</i> <i>bubo</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx</i> <i>lynx</i> , <i>Ursus arctos</i> , <i>Vipera</i> <i>berus</i>	Extenzívne kosenie biotopov s odstraňovaním vegetácie, pasenie.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, užívatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, Finančná náhrada (štátny rozpočet), rozpočet užívateľa pozemkov	2.1
1.2.1.3.	Udržiavanie stavu horských rašeliniskových spoločenstiev	Ra3, Ra6, <i>Pinguicula vulgaris</i> , <i>Menyanthes trifoliata</i> , <i>Primula farinosa</i> , <i>Vertigo angustior</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Bufo viridis</i> , <i>Hyla arborea</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Ficedula albicollis</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Phoenicurus phoenicurus</i> , <i>Muscicapa striata</i> , <i>Myotis dasycneme</i>	Periodické kosenie biotopov s odstraňovaním vegetácie a výrub náletových drevín.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, užívatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, Finančná náhrada (štátny rozpočet), rozpočet užívateľa pozemkov	2.1
Opatrenie 1.2.2.	Zásahy vedúce k zlepšeniu stavu lesných biotopov Ls1.3, Ls1.4, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2 a druhov na ne viazaných v zóne B (EFP 2.2) i ochranu susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu šíriacich sa z bezzásahových území v zóne A (EFP 1.2) Merateľný indikátor plnenia: výmera porastov so zlepšujúcim sa stavom lesných biotopov/zvýšenie diferenciácie porastov/priblíženie sa k stavu prirodzených alebo prírodných lesov; zachovaný priaznivý stav biotopu a priaznivé podmienky pre existenciu druhov rastlín a živočíchov (existujúcich jedincov), nedochádza k zmenšovaniu mikrohabitatov v rámci biotopov druhov, vhodné hniezdne a potravné podmienky.						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.2.2.1.	Iniciovať zmenu		Zmenené kategórie	V zóne B realizovať	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ,	2.2

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	kategórie hospodárskych lesov na kategóriu lesy osobitného určenia, subkategória e) lesy v chránených územiach; aktualizácia PSoL	Ls1.3, Ls1.4, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2 <i>Pseudogarrulus excelsus, Rosalia alpina, Rhyssodes sulcatus, Aquila chrysaetos, Pernis apivorus, Dendrocopos leucotos, Picus canus, Picoides tridactylus, Dryocopus martius, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Tetrastes bonasia, Tetrao tetrix, Caprimulgus europaeus, Barbastella barbastellus, Myotis bechsteini, Nyctalus leisleri, Dryomys nitedula, Felis silvestris, Canis lupus, Lynx lynx, Ursus arctos</i>	lesa (z hospodárskych lesov na lesy osobitného určenia); aktualizovaný PSoL	zmeny pri obnove jednotlivých PSL		štátny rozpočet, vlastné zdroje	
1.2.2.2.	Obnovenie degradovaných biotopov v okolí lokalít s výskytom hlucháča - špeciálny tzv.	<i>Tetrao urogallus</i>	Vytvorené biotopy s vhodnou vekovo-druhovo-priestorovou štruktúrou lesných porastov pre hlucháča	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	2.2

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	„hlucháňovi-priateľský manažment lesa“ vo vhodných porastoch do 50 rokov					Finančná náhrada (štátny rozpočet), rozpočet obhospodarovateľa pozemkov	
1.2.2.3.	Zásahy (výchova, účelový výber (jednotlivý, skupinový)) – zamerané na úpravu drevinového zloženia (zastúpenie drevín) a vytvorenie diferencovanej štruktúry porastov (horizontálne a vertikálne) blízkej prirodzeným/ prírodným lesom v lesných porastoch nad 50 rokov a v lesných porastoch do 50 rokov mimo biotop hlucháňa	<i>Temnostoma bombylans</i> , <i>Eurythyrea austriaca</i> , <i>Lacon lepidopterus</i> , <i>Tetrastes bonasia</i> , <i>Tetrao urogallus</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Vespertilio murinus</i> , <i>Musccardinus avellanarius</i> , <i>Felis silvestris</i> , <i>Martes martes</i>	Rôznorodá priestorová a veková štruktúra porastov, drevinové zloženie bližšie prirodzenému, udržiavaný alebo zlepšený stav biotopov; prevaha prírodných lesov (podľa Katalógu biotopu) a bylín, min. 20 ks stromov na ha strednej hrúbky, min. 20 m ³ hrubého mŕtveho dreva na ha)	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, Finančná náhrada (štátny rozpočet), rozpočet užívateľa pozemkov	2.2
1.2.2.4.	Ponechanie suchých stojacich, odumierajúcich, odumretých a dutinových stromov alebo ich skupín (ekonomicky nezaujímavých) v poraste, vrátane zlomených zvyškov kmeňov pri obnovnej, prípadne výchovnej	<i>Boros schneideri</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Osmoderma eremita</i> , <i>Rhyssodes sulcatus</i> , <i>Limoniscus violaceus</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus</i>	Zabezpečenie hniezdnych a potravných možností	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, rozpočet užívateľa pozemkov	2.2

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	ťažbe.	<i>canus, Picoides tridactylus, Dryocopus martius, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Barabastella barabstellus</i>					
1.2.2.5.	Ponechanie porastov, ktoré predstavujú hniezdny biotop kurovitých vtákov, dravcov, sov, alebo bociana čierneho bez zásahu vrátane asanačnej ťažby	<i>Tetrao urogallus, Tetrao tetrix, Tetrastes bonasia, Ciconia nigra, Strix aluco, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Aquila chrysaetos, Bubo bubo, Barabastella barabstellus</i>	Stabilné hniezdenie na hniezdných lokalitách	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, rozpočet užívateľa pozemkov	2.2
1.2.2.6.	Časové obmedzenie vykonávania úmyselnej a asanačnej ťažby – zásah vykonať v mimohniezdnom období, od 1. júla do 31. januára bežného kalendárneho roka	<i>Dendrocopos leucotos, Picus canus, Picoides tridactylus, Dryocopus martius, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Tetrao urogallus, Tetrao tetrix, Tetrastes bonasia, Ciconia nigra, Strix aluco, Aegolius funereus,</i>	Zachovanie priaznivého stavu druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, rozpočet užívateľa	2.2

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

		<i>Glaucidium passerinum, Aquila chrysaetos, Bubo bubo Barabastella barabstellus</i>					
1.2.2.7.	Realizácia asanačnej ťažby do 500 m od porastov šíriacich biotické škodlivé činitele z A zóny	Ls5.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2.	Zachovanie priaznivého stavu biotopov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, rozpočet užívateľa	2.2
Opatrenie 1.2.3.	Zásahy vedúce k zlepšeniu stavu druhov viazaných na vodné spoločenstvá v zóne B v EFP 2						
	Merateľný indikátor plnenia: výmera porastov so zlepšujúcim sa stavom lesných biotopov/zvýšenie diferenciácie porastov/priblíženie sa k stavu prirodzených alebo prírodných lesov; zachovaný priaznivý stav biotopu a priaznivé podmienky pre existenciu druhov rastlín a živočíchov (existujúcich jedincov), nedochádza k zmenšovaniu mikrohabitatov v rámci biotopov druhov, vhodné hniezdne a potravné podmienky						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh /MCHU	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.2.3.1	Odstraňovanie nežiadúcej vegetácie (napr. porastov páľky) a sedimentov	Vrbické pleso	Zachovanie priaznivého stavu mokradného biotopu	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, Obhospodarovateľ /vlastník územia	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2.3
1.2.3.2	Odstraňovanie migračných bariér na vodných tokoch	<i>Cottus gobio, Eudontomyzon mariae, Hucho hucho, Thymallus thymallus, Astacus astacus</i>	Zachovanie priaznivého stavu predmetných druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, Obhospodarovateľ /vlastník územia	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2.3
Operatívny cieľ 1.3a: Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a ochrana susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach a opačne (C zóna). Naplnením opatrení tohto cieľa sa má dosiahnuť rôznorodá priestorová a veková štruktúra a výskyt typických druhov pre biotopy Ls1.3 (*91E0) Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls1.4 (*91E0) Horské jelšové a lužné lesy, Ls4 (*9180) Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls5.1 (9130) Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy,							

Ls5.2 (9110) Kyslomilné bukové lesy, Ls5.3 (9140) Javorovo-bukové horské lesy, Ls5.4 (9150) Vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 (91Q0) Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, s dostatkom tzv. mŕtveho dreva, Ls9.1 (9410) Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 (9410) Smrekové lesy vysokobylinné s minimálnym výskytom nepôvodných druhov pri uplatňovaní princípov prírody blízkeho obhospodarovania lesa. Naplnením opatrení tohto cieľa sa má zabezpečiť ochrana blízkych lesných komplexov s dominantným zastúpením smreka obyčajného, spravidla nižšie ležiacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu z bezzásahových území, alebo zabrániť destabilizácií smrečín po prípadnej gradácii zo susedných, často umelých porastov do bezzásahového územia.							
Opatrenie 1.3.1. a	Lesohospodárske opatrenia vedúce k zlepšeniu stavu lesných biotopov Ls1.3, Ls2.1, Ls2.2, Ls3.1, Ls3.51, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, k udržaniu a zlepšeniu stavu populácií dravcov, sov, dutinových hniezdičov, bociana čierneho a netopierov v zóne C v EFP 3						
	Merateľný indikátor plnenia: zlepšujúci sa stav lesných biotopov (priblíženie sa k stavu prirodzených alebo prírodných lesov), vekovo a priestorovo rôznorodé porasty, zachovanie hniezdných možností pre druhy						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.3.1.1.a	Prírode blízke obhospodarovanie lesa v zmysle § 18 ods. 4 zákona 326/2005 Z.z. o lesoch zamerané na zlepšenie drevinového zloženia a štruktúry lesných biotopov; iniciovať zmenu kategórie hospodárskych lesov na kategóriu lesy osobitného určenia, subkategória e) lesy v chránených územiach	Ls1.3, Ls1.4, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls6.2, Ls8, Ls9.1, Ls9.2. <i>Rosalia alpina, Carabus variolosus, Dendrocopos leucotos, Picus canus, Picoides tridactylus, Dryocopus martius, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Tetrao urogallus, Tetrao tetrix, Tetrastes bonasia, Ciconia nigra, Aegolius funereus, Glaucidium passerinum, Aquila chrysaetos, Bubo bubo, Barabastella barabastelus, Canis lupus, Lynx lynx, Ursus arctos</i>	Zlepšený stav biotopov a druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3
1.3.1.2.a	V rámci výchovných opatrení (plecie ruby, prečistky až prebierky) ponechávať prípravné	<i>Eriogaster catax, Euplagia quadripunctata, Maculinea alcon, Maculinea arion,</i>	Potravné a hniezdne možnosti pre druhy	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	dreviny – ako jarabiny, vrby, osiky, brezy, pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 20 %	<i>Ficedula albicollis</i> , <i>Ficedula parva</i> , <i>Muscicapa striata</i> , <i>Lanius excubitor</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Nyctalus noctula</i>			pozemkov		
1.3.1.3.a	V rámci obhospodarovania ponechávať vitálne stromy na dožitie ako i suché, odumierajúce alebo odumreté stojace a ležiace drevo v porastoch (torzá, štompy, zlomy)	<i>Rosalia alpina</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Picoides tridactylus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Glaucidium passerinum</i> , <i>Tetrao urogallus</i> , <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Tetrastes bonasia</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Bubo bubo</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Ursus arctos</i>	Zabezpečenie hniezdných / úkrytových a potravných možností Udržiavať priaznivý alebo zlepšený nepriaznivý stav biotopov ponechávaním min. 10 ks živých stromov na ha strednej hrúbky, min. 10 m ³ hrubého mŕtveho dreva na ha	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3
1.3.1.4.a	Ponechanie porastov, ktoré predstavujú hniezdny biotop dravcov, sov, alebo bociana čierneho bez zásahu vrátane asanačnej ťažby	<i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Bubo bubo</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Strix aluco</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Glaucidium passerinum</i> , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Picoides tridactylus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteini</i>	Stabilné hniezdenie na hniezdných lokalitách	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3
1.3.1.5.a	Časové obmedzenie vykonávania úmyselnej a asanačnej ťažby - zásah vykonať v mimohniezdnom období podľa nárokov	Všetky chránené druhy vtákov využívajúcich lesný ekosystém ako hniezdny biotop	Zachovanie priaznivého stavu druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3

	jednotlivých druhov						
1.3.1.6.a	Realizácia monitoringu zdravotného stavu stromov a následná asanácia napadnutých jedincov	Ls5.2, Ls 8, Ls9.1, Ls9.2.	Zachovanie priaznivého stavu biotopov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	3
Operatívny cieľ 1.3b: Zachovanie trvalých trávnych porastov na nezmenšujúcej sa výmere s cieľom dosiahnutia zlepšenia alebo zachovania priaznivého stavu nelesných biotopov trvalých trávnych porastov Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky (6520), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Tr1 (6210) Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte, Tr8 (*6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.							
Opatrenie 1.3.1.b	Pravidelná starostlivosť o lúčne a travinno-bylinné biotopy a druhy na ne viazané						
	Merateľný indikátor plnenia: nezmenšujúca sa výmera lúčnych a travinno-bylinných biotopov						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.3.1.1.b	Pravidelná kosba a extenzívna pastva lúk pasienkov ovcami, hovädzím dobytkom, alebo inými hospodárskymi zvieratami, kosenie alebo mulčovanie nedopaskov	Lk1, Lk2, Tr1, Tr8,, <i>Campanula serrata</i> , <i>Gymnadenia conopsea</i> , <i>Gymnadenia odoratissima</i> , <i>Neotinea tridentata</i> , <i>Neotinea ustulata</i> , <i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i> , <i>Orchis militaris</i> , <i>Pseudorchis albida</i> , <i>Trollius altissimus</i> <i>Leptidea morsei</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Maculinea nausithous</i> , <i>Parnassius apollo</i> , <i>Bombus</i> spp., <i>Maculinea teleius</i> , <i>Lacerta agilis</i> , <i>Lyrurus tetrix</i> , <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Clanga pomarina</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Crex crex</i> , <i>Coturnix coturnix</i> , <i>Lanius excubitor</i> , <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Rhinolophus</i>	Každoročne vypasený biotop, bez stariny a nežiadúcej sukcesie; biotop nie je pasiením zdegradovaný či poškodený; Je udržiavaný alebo zlepšený stav predmetných biotopov a dotknutých druhov	2025 – 2055 (každoročne)	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	4

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

		<i>hipposideros, Eptesicus serotinus, Pipistrellus nathusii, Sperophilus avellanarius, Felis silvestris, Martes martes, Mustela lutreola, Mustela putorius</i>					
1.3.1.2.b	Pravidelné kosenie vlhkých lúk ručne 1 krát za rok s následným odstránením biomasy	Lk5, Lk6, <i>Epipactis palustris, Dactylorhiza majalis</i>	Každoročne pokosený biotop, bez stariny a nežiadúcej sukcesie; udržiavaný, alebo zlepšený stav predmetných biotopov a dotknutých druhov	2025 – 2055 (každoročne)	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	4
1.3.1.3.b	Výrub sukcesných drevín na lúčach a pasienkoch s ponechávaním solitérnych jedincov stromov	Lk1, Lk2, Lk5, Lk6, Tr1, Tr8, <i>Campanula serrata, Gymnadenia odoratissima, Neotinea tridentata, Neotinea ustulata, Ophrys insectifera, Orchis mascula subsp. signifera, Orchis militaris, Pseudorchis albida, Dactylorhiza majalis, Epipactis palustris, Trollius altissimus,</i>	Biotop bez nežiadúcich sukcesných porastov drevín	2025 – 2055 (každoročne)	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	4
1.3.1.4.b	Mulčovanie lúk a pasienkov s výskytom nežiadúcich náletových drevín alebo expanzívnych druhov rastlín	Lk1, Lk2, Tr1, Tr8	Lúky a pasienky bez expanzívnych druhov rastlín alebo mladých náletov drevín, pripravené na ďalšie užívanie	2025 – 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	4

1.3.1.5.b	Prinavrátanie (obnova) biotopov na degradovaných stanovištiach s <i>Rumex alpestris</i> .	Tr8, Lk1, Lk2, <i>Campanula serrata</i> , <i>Gymnadenia odoratissima</i> , <i>Neotinea tridentata</i> , <i>Neotinea ustulata</i> , <i>Orchis mascula</i> subsp. <i>signifera</i> , <i>Orchis militaris</i> , <i>Trollius altissimus</i> <i>Lycaena dispar</i>	Každoročne pokosený biotop, bez stariny a nežiadúcej sukcesie; udržiavaný alebo zlepšený stav predmetných biotopov a dotknutých druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	4
Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí i vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.							
Opatrenie 1.4.1.	Obnova mokradí zničených/poškodených v minulosti cielene (meliorácie, odvodňovanie a pod.), prípadne prejazdom lesnej techniky						
	Merateľný indikátor plnenia je dĺžka vodných tokov s prinavrátaným prirodzeným charakterom, počet odstránených prekážok a výmera/počet obnovených mokradí.						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.4.1.1	Identifikácia a mapovanie zaniknutých, resp. poškodených mokradí.	Vo – vodné biotopy, Br – Nelesné brehové porasty, Ra – Rašeliniská a slatiny, Pr - Prameniská, Ls 1 – podhorské a horské lužné lesy, Ls 7 – Rašeliniskové lesy, Lk – Podmáčané a vlhké lúky.	výmera/počet identifikovaných mokradí na obnovu	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4
1.4.1.2	Obnova zasypaných a odvodnených mokradí zrušením opevnenia brehov vodných tokov.	Vo – vodné biotopy, Br – Nelesné brehové porasty, Ra – Rašeliniská a slatiny, Pr - Prameniská, Ls 1 – podhorské a horské lužné lesy, Ls 7 – Rašeliniskové lesy, Lk – Podmáčané a vlhké lúky.	výmera/počet obnovených mokradí	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

		<i>Vertigo geyeri, Vertigo angustior, Bombina variegata, Triturus montandoni, Triturus alpestris, Bufo viridis, Hyla arborea, Natrix tessellata, Myotis dasycneme</i>					
1.4.1.3	Dobudovanie a sfunkčnenie rybochodov okolo prevádzkovaných MVE na vodných tokoch.	<i>Eudontomyzon mariae, Cottus gobio, Thymallus thymallus, Hucho hucho</i>	počet vybudovaných rybochodov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhosp odarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4
1.4.1.4	Manažment vybraných mokradných spoločenstiev.	Vo – vodné biotopy, Br – Nelesné brehové porasty, Ra – Rašeliniská a slatiny, Pr - Prameniská, Ls 1 – podhorské a horské lužné lesy, Ls 7 – Rašeliniskové lesy, Lk – Podmáčané a vlhké lúky. <i>Bombina variegata, Triturus montandoni, Triturus alpestris, Bufo viridis, Hyla arborea</i>	počet/výmera genofondových plôch	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhosp odarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4
1.4.1.5	Zamedzenie výstavby v ochranných pásmach mokradných spoločenstiev (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách, RÚSES).	Br – Nelesné brehové porasty, Ra – Rašeliniská a slatiny, Pr - Prameniská, Ls 1 – podhorské a horské lužné lesy, Ls 7 – Rašeliniskové lesy, Lk – Podmáčané a vlhké lúky.	počet/výmera lokalít s potenciálom zástavby	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, / orgány štátnej správy	Štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4, 5
1.4.1.6	Vypracovanie štúdie – určenie vhodných lokalít na tvorbu malých mokradí.	Vo – vodné biotopy, Br – Nelesné brehové porasty, Ra – Rašeliniská a slatiny, Pr - Prameniská, Ls 1 – podhorské a horské lužné lesy, Ls 7 – Rašeliniskové lesy,	počet/výmera plôch	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhosp odarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4

		Lk – Podmáčané a vlhké lúky.					
1.4.1.7	Realizácia terénnych úprav za účelom zachytávania vody v krajine - ručné alebo strojové vytváranie mokradí, terénnych jám a ďalších opatrení na zachytávanie vody, prípadne spomalenie odtoku.	<i>Carabus variolosus</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Triturus alpestris</i> , <i>Bufo viridis</i> , <i>Hyla arborea</i>	počet upravených lokalít	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4
Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine.							
Opatrenie 1.5.1	V rámci tohto cieľu ide o likvidáciu inváznych a invázne sa správajúcich druhov živočíchov, rastlín a drevín, ako aj odstránenie neželaných stavieb, poľovníckych zariadení a oplôtkov v lesných porastoch. Súčasťou cieľa je aj znepriechodnenie alebo asanácia nadbytočných lesných ciest a technologických komunikácií s cieľom zabrániť nežiaducemu povrchovému odtoku vody a prispieť k obnove prirodzených ekologických procesov v krajine.						
	Merateľný indikátor plnenia: dĺžka asanovaných úsekov ciest, stavieb a odstránených poľovníckych zariadení.						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
1.5.1.1	Mapovanie a odstraňovanie migračných bariér	<i>Eudontomyzon mariae</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Thymallus thymallus</i> , <i>Hucho hucho</i> , <i>Astacus astacus</i> , <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Triturus alpestris</i> , <i>Bufo viridis</i> , <i>Hyla arborea</i> , <i>Felis silvestris</i> , <i>Martes martes</i> , <i>Mustela lutreola</i> , <i>Mustela putorius</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Ursus arctos</i>	Dĺžka zmapovaných tokov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4, 5

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

1.5.1.2	Identifikácia lesných ciest a technologických komunikácií, ktoré vyžadujú asanáciu, znepriechodnenie, prípadne opatrenia na zabránenie povrchovému odtoku;		Dĺžka zmapovaných komunikácií	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	1, 2, 3, 4
1.5.1.3	Opatrenia na zabránenie povrchového odtoku z neperspektívnych a/alebo nevhodne trasovaných lesných ciest a technologických komunikácií	<i>Triturus montandoni</i> , <i>Salamandra salamandra</i>	Dĺžka komunikácií s realizovanými opatreniami na zabránenie povrchovému odtoku	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	1, 2, 3, 4
1.5.1.4	Mapovanie a odstraňovanie starých nefukčných oplôtkov v lesných porastoch	<i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Bubo bubo</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Strix aluco</i> , <i>Aegolius funereus</i> , <i>Glaucidium passerinum</i> , , <i>Dendrocopos leucotos</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Picoides tridactylus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Tetrao urogallus</i> , <i>Tetrao tetrix</i> , <i>Tetrastes bonasia</i> , <i>Felis silvestris</i> , <i>Martes martes</i> , <i>Mustela lutreola</i> , <i>Mustela putorius</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Ursus arctos</i>	Dĺžka vymapovaných a asanovaných oplôtkov na asanáciu	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	1, 2, 3, 4
1.5.1.5	Identifikácia a asanácia stavieb, ktoré predstavujú riziko poškodzovania prostredia NP (sklady PHM, hnojiská, a pod.), ktoré Správa NP	Prevažne lesné a nelesné biotopy i druhy, ktoré sú predmetmi ochrany NP.	Počet asanovaných stavieb / odstránených poľovníckych zariadení	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	1, 2, 3, 4

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	neplánuje využívať a budú chátrať (baráky, horárne), mapovanie poľovníckych zariadení s posúdením ich (ne)vhodnosti využitia pre návštevníkov NP.						
1.5.1.6	Identifikácia, odstraňovanie a asanácia starých banských záťaží.	Prevažne lesné a nelesné biotopy i druhy, ktoré sú predmetmi ochrany NP.	Počet asanovaných záťaží	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4, 5
1.5.1.7	Likvidácia invázne sa správajúcich drevín (<i>Robinia pseudoacacia</i> , <i>Rhus typhina</i> , a iných druhov, ktorých výskyt bude v území zistený) vytrhávaním, injekciou s použitím schválených a registrovaných chemických látok	Všetky dotknuté biotopy	Zrealizované ochranné opatrenia, invázne druhy sa nerozširujú a dochádza k ich postupnej až úplnej likvidácii	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4, 5
1.5.1.8	Likvidácia inváznych rastlín (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> , <i>Fallopia</i> sp. <i>Heracleum mantegazzianum</i> , <i>Impatiens glandulifera</i> , <i>Solidago canadensis</i> , <i>Solidago gigantea</i> , a ďalšie druhy, ktorých výskyt bude v území zistený) vytrhávaním a/alebo kosením pred kvitnutím	Všetky dotknuté biotopy	Zrealizované ochranné opatrenia, invázne druhy sa nerozširujú a dochádza k ich postupnej až úplnej likvidácii	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje	2, 3, 4, 5

1.5.1.9	Likvidácia inváznych, invázne sa správajúcich a nepôvodných druhov živočíchov	Všetky dotknuté druhy a biotopy	Zrealizované ochranné opatrenia, odchty	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, vlastné zdroje užívateľa	2, 3, 4, 5
---------	---	---------------------------------	---	-------------	---	--	------------

Dlhodobý cieľ 2:

ZVYŠOVANIE ÚROVNE POZNANIA PREDMETOV OCHRANY A FAKTOROV OVPLYVŇUJÚCICH ICH STAV

Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe

Naplnením opatrení tohto cieľa sa majú na pravidelnej báze získavať recentné údaje o výskyte a stave predmetov ochrany chráneného územia, čo umožní najpresnejšiu identifikáciu aktuálneho stavu prírodných hodnôt NP.

Opatrenie 2.1.1	Realizácia výskumov (lesnícke, dendrologické, geologické, speleologické, hydrologické a iné)						
	Merateľný indikátor plnenia: údaje o výskyte a stave predmetov ochrany						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
2.1.1.1	Realizácia výskumov na území NP a jeho ochranného pásma	Lesné a nelesné biotopy i abiotická zložka prírody	Správy z výskumov, záznamy v databáze KIMS	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, zdroje vedeckých inštitúcií, vedecké granty	Všetky, OP
2.1.1.2	Výskum, ochrana a realizácia opatrení na zabezpečenie ochrany abiotických zložiek prírody (jaskyne, penovcové prameniská, nerasty a skameneliny, vodopády a ďalšie)	Všetky abiotické zložky, ktoré sú predmetom ochrany	Správy z výskumov, stanoviská	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, zdroje vedeckých inštitúcií, vedecké granty	Všetky OP

Opatrenie 2.1.2	Pravidelný monitoring druhov a biotopov						
	Merateľný indikátor plnenia: údaje o stave biotopov a druhov						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
2.1.2.1	Pravidelné monitoriny druhov a biotopov	Lesné a nelesné biotopy, rastlinné a živočíšne druhy, ktoré sú predmetmi ochrany v NP	Hodnotenie stavu , reporty, záznamy v databáze KIMS	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, zdroje vedeckých inštitúcií, vedecké granty	Všetky OP
2.1.2.2	Intenzívne ciele zisťovanie výskytu vybraných chránených a vzácných druhov	Ls7, Ls6.1, Ls4, Tr1, Tr8, Lk5, Lk6, Pr3, Ra3, Ra6, Al9, Al6 <i>Scapania sp.</i> , <i>Boros schneideri</i> , <i>Osmoderma erminea</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Cujucus cinnaberinus</i> , <i>Maculinea nausithous</i> , <i>Limoniscus violaceus</i> , <i>Rhyssodes sulcatus</i>	Hodnotenie stavu , reporty, záznamy v databáze KIMS				Všetky OP
2.1.2.3	Mapovanie a monitoring výskytu invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov	Invázne druhy rastlín a živočíchov	Evidencia výskytu nepôvodných druhov, záznamy v databáze KIMS	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, zdroje vedeckých inštitúcií, vedecké granty	Všetky OP
Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne. Naplnením opatrení tohto cieľa sa bude proaktívne realizovať a rozvíjať spolupráca s vedeckými inštitúciami na výskumných úlohách v rámci NP Nízke Tatry a jeho ochranného pásma. Podporovať sa bude prezentácia získaných informácií pracovníkmi Správy NP Nízke Tatry na odborných a vedeckých seminároch, konferenciách, workshopoch a publikovanie výsledkov v odborných a vedeckých periodikách. Realizovať sa bude envirovýchova a sprístupňovanie informácií o NP a jeho hodnotách.							
Opatrenie	Spolupráca s vedeckými a odbornými inštitúciami pri výskume.						

2.2.1. Merateľný indikátor plnenia: počet zapojených inštitúcií a počet vedeckých prác							
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
2.2.1.1	Spolupráca s univerzitami, výskumnými inštitúciami, vedeckými a odbornými pracoviskami,	-	Počet výskumov, bakalárskych, diplomových, doktorandských prác realizovaných na území NP Nízke Tatry, počet inštitúcií spolupracujúcich na výskumoch v NP Nízke Tatry	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje, zdroje vedeckých inštitúcií, vedecké granty	Všetky OP
2.2.1.2	Účasť na odborných a vedeckých konferenciách, seminároch, workshopoch, publikovanie výsledkov práce v odborných a vedeckých článkoch, zborníkoch, časopisoch a podobne.	-	Počet publikovaných výstupov, počet absolvovaných odborných seminárov, konferencií	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
2.2.3.1	Odborné vzdelávanie – školenia, kurzy, workshopy a pod. potrebné pre zvyšovanie odbornej úrovne zamestnancov NP	-	Počet získaných oprávnení potrebných pre výkon práce, zvyšovanie odbornosti a kvalifikácie zamestnancov Počet školení, kurzov, seminárov a pod.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	

Dlhodobý cieľ 3: APLIKOVANIE ZÁSAD UDRŽATEĽNOSTI CESTOVNÉHO RUCHU POSTAVENÉHO NAJMA NA REKREÁCII PRI POZNÁVANÍ PRÍRODY A KRAJINY A VZDELÁVACEJ PONUKE PRE NÁVŠTEVNÍKA							
<u>Operatívny cieľ 3.1:</u> Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry. Naplnením opatrení tohto cieľa je otvorenie a sprevádzkovanie návštevníckeho a informačného centra, starostlivosť o turistickú infraštruktúru a zjednotenie správy štátnych pozemkov pre zlepšenie ponuky služieb.							
Opatrenie 3.1.1		Príprava a realizácia návštevníckeho a informačného centra pre návštevníkov NP a jeho OP					
		Merateľný indikátor plnenia: počet funkčných centier pre návštevníkov					
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
3.1.1.1	Otvorenie a funkčná prevádzka návštevníckeho centra (Červená Skala, Pusté Pole)		Počet funkčných návštevníckych centier, návštevnosť za rok	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
Opatrenie 3.1.2		Dobudovať infraštruktúru a služby vhodné pre rozvoj ekoturizmu					
		Merateľný indikátor plnenia: počet km turistickej infraštruktúry, počet zariadení turistickej infraštruktúry (Chaty, útulne a jednoduché prvky ako sú lavičky, altánky, odpadkové koše, náučné panely a pod.					
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
3.1.2.1.	Vybudovať náučné a informačné lokality, náučné chodníky		Počet náučných a informačných lokalít, náučných chodníkov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	Všetky OP
3.1.2.2.	Vybudovať a zrekonštruovať chaty, terénne stanice a útulne			2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	Všetky OP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

3.1.2.3	Inventarizácia a revitalizácie turistických chodníkov		Počet úsekov (km).	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	Všetky OP
3.1.2.4	Vytvorenie elektronickej distribúcie ponuky (sprevádzkovanie elektronického rezervačného systému a pod.).		Elektronická platforma.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.1.2.5	Dobudovanie potrebnej infraštruktúry pre návštevníkov NP (prenosné WC, odstavné plochy, turnikety, suvenírové stánky)		Počet sprevádzkovaných zariadení.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	Všetky OP
Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry. Realizáciou opatrení tohto cieľa sa vytvorí ponuka produktov trvalo udržateľného cestovného ruchu na území národného parku a jeho ochranného pásma a zabezpečí sa jednotná elektronická platforma pre distribúciu.							
Opatrenie 3.2.1		Vykonávať marketingové aktivity na podporu ekoturizmu					
		Merateľný indikátor plnenia: jednotná správa ponuky					
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
3.2.1.1	Integrovanie marketingovej komunikácie ekoturizmu		Jednotná správa ponuky	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.2.1.2	Príprava podkladov pre šírenie informácií cez FB, web stránku, propagácia aktivít a výsledkov práce NP		Počet príspevkov na FB a web stránke	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

3.2.1.3	Príprava marketingových produktov na podporu ekoturizmu (napr. reklamy, filmy, propagačné materiály na produkty a služby)		Počet marketingových produktov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
Operatívny cieľ 3.3: REALIZÁCIA ENVIRONMENTÁLNEJ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA RÔZNYCH CIEĽOVÝCH SKUPÍN.							
Opatrenie 3.3.	Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.						
	Realizáciou opatrení tohto cieľa sa vytvorí ponuka produktov trvalo udržateľného cestovného ruchu na území národného parku a jeho ochranného pásma a zabezpečí sa jednotná elektronická platforma pre distribúciu.						
3.3.1.1	Environmentálna výchova a vzdelávanie	Počet prednášok , exkurzií a akcií pre rôzne záujmové skupiny, príprava programov pre školy		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.3.1.2	Príprava propagačných materiálov a predmetov o NP a jeho hodnotách, predmetoch ochrany	Počet a druhy propagačných materiálov a reklamných predmetov		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.3.1.3	Príprava informačných tabúl a iných foriem sprístupňovania informácií o hodnotách územia umiestnených	Počet informačných tabúl a bodov v území		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	v teréne, ich údržba						
3.3.1.4	Tvorba náučných chodníkov a ich údržba, tvorba informačných miest, lokalít a podobne	Počet náučných chodníkov, informačných lokalít a pod.		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	Všetky OP
3.3.1.5	Príprava publikácií (časopis, brožúry, knihy a podobne)	Počet vlastných publikácií		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.3.1.6	Príprava podkladov pre šírenie informácií cez FB, web stránku, propagácia aktivít a výsledkov práce NP	Počet príspevkov na FB a web stránke		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
3.3.1.7	Spolupráca s médiami	Počet mediálnych správ a výstupov		2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje,	
Dlhodobý cieľ 4: ZACHOVANIE KRAJINNÉHO RÁZU ÚZEMIA A JEHO ESTETICKEJ A PRÍRODNEJ HODNOTY							
<u>Operatívny cieľ 4.1:</u> Zamedzenie urbanizácii územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu krajiny vrátane poľnohospodárskych častí územia a ochranného pásma národného parku. Opatrenia tohto cieľa by mali viesť k nezvyšovaniu intenzity súčasnej zástavby na území národného parku, bez prvkov modernej architektúry a veľkých rekreačných centier v chránenom území, ako aj k zvýšenej podpore tradičného obhospodarovania lúk a pasienkov.							
Opatrenie 4.1.1							
	Regulácia a usmernenie stavebnej činnosti						
	Merateľný indikátor plnenia: zachovaný súčasný rozsah urbanizácie územia						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

4.1.1.1	Umiestňovanie nových stavieb v území národného parku povoliť len na pozemky (miesta) s existujúcimi základmi alebo pozostatkami po starých stavbách, v území vyčlenenom na územný rozvoj obcí, rekreačných stredísk a areálov		Zachovať súčasný rozsah urbanizácie územia (zachované množstvo stavieb, vrátane stavieb na miestach bývalých stavieb) a zachovaný stav biotopov na existujúcej výmere, výstavba len v miestach vyhradených na tento účel	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, orgány štátnej správy		Všetky OP
4.1.1.2	Pri tvorbe územnoplánovacej dokumentácie presadzovať záujmy ochrany prírody uplatňované najmä v strategických dokumentoch		Stanoviská Správy NAPANT k územnoplánovacím dokumentáciám, účasť na verejných prerokovaniach k územným plánom (samospráva, obce)	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, orgány štátnej správy		Všetky OP
4.1.1.3	Preferencia tzv. mäkkého turizmu, bez výstavby rozsiahlych areálov, prevádzka existujúcich chát a útulní, podpora ubytovania a lokálnych služieb, pozorovanie druhov v ich prirodzenom prostredí		Turistické využívanie územia vhodné pre dané prírodné prostredie, zachovávajúce charakter krajiny	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Užívatelia, vlastníci, Správa NAPANT	Všetky OP
Opatrenie 4.1.2	Uplatňovanie technických požiadaviek na zachovanie miestnej pôvodnej architektúry						
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie pôvodného architektonického štýlu objektov						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
4.1.2.1	Pri stavebnej činnosti zabezpečiť zachovanie tradičnej architektúry daného územia, použiť		V rámci stanovísk Správy NP Nízke Tatry k stavebnej činnosti uvádzať podmienky, dodržaním	2025 - 2055	vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov		Všetky OP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	tradičné prvky a materiály, zachovať krajinný obraz a ráz.		ktorých je zabezpečené zachovanie tradičnej architektúry dotknutých stavieb, zachovanie charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu.				
Opatrenie 4.1.3	Podpora individuálneho hospodárenia na pozemkoch v súkromnom vlastníctve, chov tradičných plemien druhov hospodárskych zvierat						
	Merateľný indikátor plnenia: zachovanie tradičného hospodárenia na pozemkoch v súkromnom vlastníctve, zachovanie tradičných plemien druhov hospodárskych zvierat.						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
4.1.3.1	Hospodárenie v rámci súkromných pozemkov s ornou pôdou a trvalými trávnyimi porastami využívanými na kosenie a sušenie sena a pasenie hospodárskych zvierat		Obhospodarovanie krajiny súkromnými osobami, miestnymi obyvateľmi	2025 - 2055	vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	2, 4 a OP
4.1.3.2	Podpora chovov predovšetkým tradičných plemien oviec, kôz a hovädzieho dobytku		Pretrvávajúci chov pôvodných druhov hospodárskych zvierat	2025 - 2055	vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	2, 4 a OP
Opatrenie 4.1.4	Manažmentové opatrenia vedúce k udržaniu a zlepšeniu stavu vybraných abiotických javov						
	Merateľný indikátor plnenia: zachovaný stav vybraných abiotických javov						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
4.1.4.1	Prioritou je stabilizácia pôdneho krytu, prevencia erózie a znižovanie rizika povrchového odtoku, napr. prostredníctvom revitalizácie narušených	Skalné biotopy a jaskyne, Alpínska vegetácia, <i>Rupicapra rupicapra tatrica</i> , <i>Marmota marmota latirostris</i> ,	Stav priaznivého stavu biotopov a druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	lesných ciest, likvidácie starých prístupových liniek a obnovy vegetačného pokryvu na exponovaných svahoch. Opatrenia zahŕňajú aj ochranu geomorfologicky cenných útvarov a prírodných skál pred poškodením či narušením návštevnosťou a nevhodnými zásahmi.	<i>Myotis myotis</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis blythii</i> , <i>Myotis brandti</i>					
4.1.4.2	Starostlivosť o kameňolomy – bez nelegálnej ťažby a vyvezeného komunálneho a stavebného odpadu. Neotvárať nové kameňolomy.	Všetky lesné a nelesné biotopy	Stav kameňolomov – žiadne nové ani obnovenie ťažby v zaniknutých, Východiskový stav: Stav k 1.1.2025	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, vlastníci/obhospodarovatelia pozemkov, orgány štátnej správy	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.							
Opatrenia tohto cieľa by mali viesť k rekreačnému využívaniu sprístupnených jaskýň v súlade s dotknutými predmetmi ochrany prírody.							
Opatrenie 4.2.1	Prevenencia, eliminácia, minimalizácia negatívnych vplyvov využívania sprístupnených jaskýň						
	Merateľný indikátor plnenia: zachovalý stav prírodného prostredia okolia sprístupnených jaskýň						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP
4.2.1.1	Monitoring zmien prírodného prostredia okolia sprístupnených jaskýň vplyvom návštevnosti a rekreačného využívania územia, najmä s dôrazom na predmety ochrany	<i>Myotis myotis</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis blythii</i> , <i>Myotis brandti</i>	Pravidelné údaje o stave biotopov, druhov a iných predmetov ochrany v okolí sprístupnených jaskýň a ich prístupových trás; zaznamenané negatívne vplyvy činnosti, ktoré sa v záujmovom území prejavia	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

4.2.1.2	Nezvyšovať podiel zastavaných plôch obslužných objektov sprístupnených jaskýň (tzn. nerealizovať žiadne nové prístavby modernizáciu realizovať len v rámci existujúcich priestorov).	<i>Myotis myotis</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis blythii</i> , <i>Myotis brandti</i>	Zachovať súčasnú výmeru zastavaných plôch, súhlasiť len s modernizáciou existujúcich obslužných objektov, bez zvyšovania ich kapacity.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, SSJ	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
4.2.1.3	Identifikácia koridorov spájajúcich úkryty a loviská druhov netopierov (zabezpečenie ich ochrany)	<i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Myotis bechsteini</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Myotis dasycneme</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> , <i>Myotis blythii</i> , <i>Myotis brandti</i> , <i>Myotis emarginatus</i> , <i>Nyctalus leisleri</i> , <i>Nyctalus noctula</i> , <i>Pipistrellus pipistrellus</i> , <i>Vespertilio murinus</i>	Údaje o migračných koridoroch, zachovať a nepovoliť výstavbu objektov alebo zariadení, ktoré by tieto koridory ovplyvňovali a ohrozovali jednotlivé populácie druhov	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, SSJ	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
Operatívny cieľ 4.3: Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí. Prevenencia, eliminácia, minimalizácia a kompenzácia vplyvov investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov.							
Opatrenie 4.3.1	Posudzovanie plánov/projektov a regulácia investičných zámerov, ochrana migračných ciest a koridorov v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme						
	Merateľný indikátor plnenia: posudzovanie plánov/projektov v procese SEA, EIA; mapa migračných koridorov cieľových druhov; zlepšenie priechodnosti dopravnej infraštruktúry; tvorba migračných ciest						
Číslo aktivity	Opis aktivity	Biotop/druh	Merateľný indikátor plnenia aktivity	Predpokladaný termín realizácie	Zodpovednosť	Predpokladaný spôsob financovania	EFP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

4.3.1.1	Monitoring migračných koridorov	<i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Triturus alpestris</i> , <i>Bufo viridis</i> , <i>Hyla arborea</i> , <i>Felis silvestris</i> , <i>Martes martes</i> , <i>Mustela lutreola</i> , <i>Mustela putorius</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Ursus arctos</i>	Monitoring migračných koridorov živočíchov, identifikácia kritických prechodov na existujúcej infraštruktúre (terénny prieskum, fotopasce, zimný monitoring, monitorovanie mortality na cestách).	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
4.3.1.2	Spracovanie mapových podkladov na základe monitoringu		Spracované dáta z terénneho prieskumu (monitoring, fotopasce, telemetria), mapa biokoridorov a kritických prechodov na súčasnej infraštruktúre, zapracovanie technických a organizačných opatrení (napr. ekodukty) pre minimalizáciu negatívnych dopadov infraštruktúry na prírodné biotopy a voľne žijúce živočíchy	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	Zdroje EÚ, štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
4.3.1.3	Pri príprave investičných zámerov neplánovať urbanizáciu (zastavanie) plôch biotopov a druhov európskeho alebo národného významu okrem verejného technického vybavenia územia		Stanoviská Správy NP Nízke Tatry k investičným zámerom	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry, orgány štátnej správy	štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
4.3.1.4	Rokovania so zainteresovanými		Realizovanie rokovaní ku prevencii, eliminácii dopadov investičných	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

	subjektami ohľadne investičných zámerov		zámerov na migráciu živočíchov a určenie podmienok na kompenzáciu vplyvov				
4.3.1.5	Podpora ochrany a tvorby nových priechodov pre faunu, zlepšenie konektivity jednotlivých populácií	<i>Bombina variegata, Triturus montandoni, Triturus alpestris, Bufo viridis, Hyla arborea, Felis silvestris, Martes martes, Mustela lutreola, Mustela putorius, Canis lupus, Lynx lynx, Ursus arctos</i>	Zlepšeniu priechodnosti dopravnej infraštruktúry (počet nadchodov, podchodov, úprav existujúcich stavieb).	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP
4.3.1.6	Podpora ochrany a výsadby nelesnej drevinovej vegetácie ako prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí	<i>Clanga pomarina, Ciconia ciconia, Buteo buteo, Lanius excubitor</i>	Ochrana existujúcich a tvorba nových migračných ciest.	2025 - 2055	Správa NP Nízke Tatry	štátny rozpočet, vlastné zdroje prijímateľa	Všetky OP

4. FINANCOVANIE A VYHODNOCOVANIE OPATRENÍ

4.1. Odhad finančných prostriedkov potrebných na vykonanie opatrení a zdroje financovania

Tab.č. 11 Odhad finančných prostriedkov potrebných na vykonanie opatrení v rokoch 2026 - 2040

Opatrenie / €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.															
1.1.1.1	102677 2	107811 0	111321 6	118861 7	124805 0	131045 0	137597 5	144477 0	151700 0	159286 0	167250 0	175613 0	184393 5	193613 0	203294 0
1.1.1.2	50000	52500	55125	57881	60775	63814	67005	70355	73873	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	26000	26000	26000	26000	26000	1000	1050	1102	1157	1215	1276	1340	1407	1477	1551
Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hôlného pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite pre zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).															
1.2.1.1	0	50000	50000	0	1000000	0	0	0	0	0	1050000	0	0	0	0
1.2.1.2	1000000	0	1050000	0	1102500	0	1157625	0	1215506	0	1276282	0	1340096	0	1407100
1.2.1.3	0	0	38000	0	0	43990	0	0	50924	0	0	58950	0	0	68243
1.2.2.1	50000	52500	55125	57881	60775	63814	67005	70355	73873	0	0	0	0	0	0
1.2.2.2	1800000	1890000	1984500	2083725	0	0	0	0	0	0	144000	0	0	0	0
1.2.2.3	125000	131250	137813	144703	151938	159535	167512	175888	184682	193916	203612	213792	224482	235706	247491
1.2.2.4	18700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20570	0	0	0	0
1.2.2.5	20500	21525	22601	23731	24918	26164	27472	28846	30288	31802	33392	35062	36815	38656	40589
1.2.2.6	167000	175350	184118	193323	202990	213139	223796	234986	246735	259072	272025	285627	299908	314903	330649
1.2.2.7	100000	105000	110250	115763	121551	127628	134010	140710	147746	155133	162889	171034	179586	188565	197993
1.2.3.1	0	0	0	0	800	0	0	0	0	0	972	0	0	0	1241
1.2.3.2	0	0	0	0	2000	0	0	0	0	0	2431	0	0	0	3103

Opatrenie / €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Operatívny cieľ 1.3a: Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a ochrana susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach a opačne (C zóna).															
1.3.1.1.a	300000	315000	330750	347288	364652	382884	402029	422130	443237	465398	488668	513102	538757	565695	593979
1.3.1.2.a															
1.3.1.3.a															
1.3.1.4.a															
1.3.1.5.a															
1.3.1.6.a															
Operatívny cieľ 1.3b: Zachovanie trvalých trávnych porastov na nezmenšujúcej sa výmere s cieľom dosiahnutia zlepšenia alebo zachovania priaznivého stavu nelesných biotopov trvalých trávnych porastov Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky (6520), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Tr1 (6210) Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte, Tr8 (*6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.															
1.3.1.1.b															
1.3.1.2.b															
1.3.1.3.b															
1.3.1.4.b															
1.3.1.5.b															
Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí i vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.															
1.4.1.1															
1.4.1.2															
1.4.1.3															
1.4.1.4															
1.4.1.5															
1.4.1.6															

Opatrenie / €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
1.4.1.7															
Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine.															
1.5.1.1															
1.5.1.2															
1.5.1.3															
1.5.1.4															
1.5.1.5															
1.5.1.6															
1.5.1.7															
1.5.1.8															
1.5.1.9															
Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.															
2.1.1.1															
2.1.1.2															
2.1.2.1															
2.1.2.2															
2.1.2.3															
Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne.															
2.2.1.1															
2.2.1.2															

Opatrenie / €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
2.2.1.3															
Operatívny cieľ 3.1: Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry.															
3.1.1.1															
3.1.2.1															
3.1.2.2															
3.1.2.3															
3.1.2.4															
3.1.2.5															
Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry.															
3.2.1.1															
3.2.1.2															
3.2.1.3															
Operatívny cieľ 3.3: Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.															
3.3.1.1															
3.3.1.2															
3.3.1.3															
3.3.1.4															
3.3.1.5															
3.3.1.6															
3.3.1.7															
Operatívny cieľ 4.1: Zamedzenie urbanizácii územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu krajiny vrátane poľnohospodárskych častí územia a ochranného pásma národného parku.															

Opatrenie / €	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
4.1.1.1															
4.1.1.2															
4.1.1.3															
4.1.2.1															
4.1.3.1															
4.1.3.2															
4.1.4.1															
4.1.4.2															
Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.															
4.2.1.1															
4.2.1.2															
4.2.1.3															
Operatívny cieľ 4.3: Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí.															
4.3.1.1															
4.3.1.2															
4.3.1.3															
4.3.1.4															
4.3.1.5															
4.3.1.6															
Spolu v €	284240 0	323340 0	344190 0	448790 0	297880 0	290790 0	289790 0	289790 0	278690 0	281880 0	294790 0	276790 0	277290 0	276790 0	276880 0

Tab. 12 Odhad finančných prostriedkov potrebných na vykonanie opatrení v rokoch 2041 - 2055

Opatrenie / €	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.															
1.1.1.1	2032940	2134587	2241316	2353382	2471051	2594604	2724334	2860551	3003578	3153757	3311445	3477017	3650868	3833412	4025082
1.1.1.2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.3	1980	2079	2183	2292	2407	2527	2653	2786	2925	3072	3225	3386	3556	3733	3920
Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hĺbneho pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite pre zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).															
1.2.1.1	0	50000	50000	0	1102500	0	0	0	0	1157625	100000	0	0	0	1215506
1.2.1.2	1477455	0	1551328	0	1628895	0	1710339	0	1795856	0	1885649	0	1979932	0	1477455
1.2.1.3	78999	0	0	91452	0	0	105867	0	0	122554	0	0	141871	0	156413
1.2.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2.2	0	0	0	0	0	144000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2.3	259866	272859	286502	300827	315869	331662	348245	365658	383940	403137	423294	444459	466682	490016	514517
1.2.2.4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.2.5	42618	44749	46986	49336	51802	54393	57112	59968	62966	66115	69420	72891	76536	80363	84381
1.2.2.6	347181	364540	382767	401905	422001	443101	465256	488519	512944	538592	565521	593797	623487	654662	687395
1.2.2.7	207893	218287	229202	240662	252695	265330	278596	292526	307152	322510	338635	355567	373346	392013	411614
1.2.3.1	0	0	0	0	1584	0	0	0	0	2022	0	0	0	0	2580
1.2.3.2	0	0	0	0	3960	0	0	0	0	5054	0	0	0	0	6450
Operatívny cieľ 1.3a: Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a ochrana susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach a opačne (C zóna).															
1.3.1.1.a	623678	654862	687605	721986	758085	795989	835789	877578	921457	967530	1015906	1066702	1120037	1176039	1234841
1.3.1.2.a															

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

Opatrenie / €	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
1.3.1.3.a															
1.3.1.4.a															
1.3.1.5.a															
1.3.1.6.a															
Operatívny cieľ 1.3b: Zachovanie trvalých trávnych porastov na nezmenšujúcej sa výmere s cieľom dosiahnutia zlepšenia alebo zachovania priaznivého stavu nelesných biotopov trvalých trávnych porastov Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky (6520), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Tr1 (6210) Suchomilné trávno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte, Tr8 (*6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.															
1.3.1.1.b															
1.3.1.2.b															
1.3.1.3.b															
1.3.1.4.b															
1.3.1.5.b															
Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí i vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.															
1.4.1.1															
1.4.1.2															
1.4.1.3															
1.4.1.4															
1.4.1.5															
1.4.1.6															
1.4.1.7															
Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine.															
1.5.1.1															
1.5.1.2															

Opatrenie / €	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
1.5.1.3															
1.5.1.4															
1.5.1.5															
1.5.1.6															
1.5.1.7															
1.5.1.8															
1.5.1.9															
Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.															
2.1.1.1															
2.1.1.2															
2.1.2.1															
2.1.2.2															
2.1.2.3															
Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne.															
2.2.1.1															
2.2.1.2															
2.2.1.3															
Operatívny cieľ 3.1: Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry.															
3.1.1.1															
3.1.2.1															

Opatrenie / €	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
3.1.2.2															
3.1.2.3															
3.1.2.4															
3.1.2.5															
Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry.															
3.2.1.1															
3.2.1.2															
3.2.1.3															
Operatívny cieľ 3.3: Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.															
3.3.1.1															
3.3.1.2															
3.3.1.3															
3.3.1.4															
3.3.1.5															
3.3.1.6															
3.3.1.7															
Operatívny cieľ 4.1: Zamedzenie urbanizácii územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu krajiny vrátane poľnohospodárskych častí územia a ochranného pásma národného parku.															
4.1.1.1															
4.1.1.2															
4.1.1.3															
4.1.2.1															

Opatrenie / €	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
4.1.3.1															
4.1.3.2															
4.1.4.1															
4.1.4.2															
Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.															
4.2.1.1															
4.2.1.2															
4.2.1.3															
Operatívny cieľ 4.3: Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí.															
4.3.1.1															
4.3.1.2															
4.3.1.3															
4.3.1.4															
4.3.1.5															
4.3.1.6															
Spolu v €															

Tab. č. 13 Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.	
1.1.1.1	Údaje o výške náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch vo vlastníctve neštátnych subjektov vychádzajú z priemernej hodnoty uhradenej v rámci ujmy z roku 2024 podľa jednotlivých obhospodarovateľov valorizovaných o infláciu. Výška ujmy bola spracovaná znaleckými posudkami v rôznych časových horizontoch podľa platnosti PSL a žiadosti daných obhospodarovateľov podaných na príslušný orgány ochrany prírody podľa § 61e zákona č. 543/2000Z Z.z.. Obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch vychádza z platných rozhodnutí orgánov ochrany prírody o priznaní náhrady za zákaz zasahovania do lesných porastov v existujúcich maloplošných chránených územiach (rezerváciách s 5. stupňom ochrany) a rozhodnutí podľa § 4 zákona č. 543/2000Z Z.z.. Realizácia uvedeného opatrenia priamo vyplýva z rozšírenia území bezzásahu (v rámci zóny A). Vyznačovanie priebehu hraníc zón A v NP sa vychádzalo v €/km a materiállové položky (napr. hraničné stĺpy, farby, spojovací materiál...).
1.1.1.2	Predpokladané náklady spojené s postupnou zmenou kategórie hospodárskych lesov na kategóriu lesy osobitného určenia. Vyznačovanie priebehu hraníc kategórie lesa v teréne.
1.1.1.3	Realizácia manažmentových opatrení na vybraných nelesných biotopoch spočíva v sporadickom zásahu v podobe výrubu drevín ako je rozvoľňovanie kosodreviny, extenzívnej pastvy a kosby s cieľom udržania predmetov ochrany v podobe druhov na predmetnej lokalite. Vyznačovanie priebehu hraníc zón A v NP sa vychádzalo v €/km a materiállové položky (napr. hraničné stĺpy, farby, spojovací materiál...).
Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hôľneho pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite pre zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).	
1.2.1.1	Realizácia manažmentových opatrení na nelesných biotopoch spočívajúca vo výrube drevín ako je napr. rozvoľňovanie kosodreviny, výrub náletových drevín, a extenzívnej pastvy, kosby s cieľom udržania predmetov ochrany v podobe druhov na predmetných lokalitách. Jedná sa o mechanizované alebo ručné kosenie, pastva hospodárskych zvierat podľa limitov spoločnej poľnohospodárskej politiky v intervale max. 1 krát ročne. Hodnota nákladov bola stanovená na základe priemernej ceny práce 1ha/1700 €. Vyznačovanie priebehu hraníc zón B v NP.
1.2.1.2	Realizácia manažmentových opatrení na nelesných biotopoch spočívajúca vo výrube drevín ako je napr. rozvoľňovanie kosodreviny, výrub náletových drevín, a extenzívnej pastvy, kosby s cieľom udržania predmetov ochrany v podobe druhov na predmetných lokalitách. Jedná sa o mechanizované alebo ručné kosenie, pastva hospodárskych zvierat podľa limitov spoločnej poľnohospodárskej politiky v intervale 1 až 2 krát ročne. Hodnota nákladov bola stanovená na základe priemernej ceny práce 1ha/1500 €. Vyznačovanie priebehu hraníc zón B v NP.
1.2.1.3	Realizácia manažmentových opatrení spočívajúca v odstraňovaní vegetácie a výrubu náletových drevín vrátane odstraňovania biomasy z plochy. Uvedená činnosť je náročná na pohyb v málo únosnom teréne a preto budú realizované len ručne s predpokladnou výškou nákladov na úrovni 1ha/1900 €. Frekvencia predmetného manažmentu je 1 až 2 krát za obdobie troch rokov podľa miestnych podmienok.
1.2.2.1	Predpokladané náklady spojené s postupnou zmenou kategórie hospodárskych lesov na kategóriu lesy osobitného určenia. Vyznačovanie priebehu hraníc kategórie lesa v teréne.
1.2.2.2	Obnova hluchánich biotopov v lesných porastoch (do 50 rokov) s nevhodnou štruktúrou pre daný druh, spočívajúca najmä v rozvoľňovaní porastov so zabezpečením hniezdnych a potravných možností pre druh. Frekvencia ťažby bude reflektovať na stabilitu, ktoré budú manažované ich veku

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
	s predpokladaným počtom výchovných zásahov 1 až 4 krát za obdobie 25 rokov v predpokladanej výške 900 až 2000 €/ha. Predpokladaná výmera biotopu s aktívnym manažmentom je cca 1200 ha.
1.2.2.3.	Realizácia výchovy v lesných porastoch (nad 50 rokov alebo do 50 rokov mimo biotopu hlucháňa), ktoré budú realizované s cieľom zlepšenia alebo udržania lesných biotopov ako predmetov ochrany s frekvenciou zásahu 1 až 5 krát za obdobie 30 rokov podľa veku bonity stanovišťa a druhu dreviny v predpokladanej výške 600 €/ha. Predpokladaná výmera biotopu je 2500 ha.
1.2.2.4	Pri určovaní výšky nákladov na opatrenie spočívajúce v ponechávaní hrubého mŕtveho dreva v lesných porasoch sa vychádza z predpokladanej finančnej straty na drevnej hmote v sortimentoch piliarske výrezi III. C, D, vlákna a palivo v samovýrobe, ktorá je stanovená podľa platného cenníka S-NAPANT a pri predpokladanom objeme 280 m ³ počítame s ekonomickou výškou 18 700 € v prvej dekáde. Čiastka bude alokovaná každých 10 rokov ako je časový horizont obnovy PSL a teda počas 30 rokov sa bude vykazovať v 1 – 10 – 20 a 30 roku, pričom rozdiel vo výške bude navýšený o predpokladané zvýšenie hodnoty dreva na trhu 1 % ročne. Preto v 10 roku bude uvádzaná výška 20 570 € v 20 roku 22 627 € a v poslednom roku platnosti PS o NP 24 890 €. Výška ceny v predmetnom modeli je len rámcovo určená na 86 787 € za obdobie 30 rokov účtovaná v 4 referenčných obdobiach a jej konečná cena sa môže líšiť podľa aktuálnej ceny drevných sortimentov v danom čase.
1.2.2.5	Ponechávanie lesných porastov na dožitie fyzického veku s hniezdnymi biotopmi vtákov je stanovený obdobne s rozdielom kvalitatívne triedy, kde sa už počíta aj s kvalitnejšími sortimentami III. A až palivové drevo. Pri výmere 400 ha na začiatku platnosti bude predstavovať finančnú čiastku 615 000 €. Táto čiastka bude stanovená každoročne za celé obdobie 30 rokov.
1.2.2.6	V prípade časového obmedzenia asančných ťažieb je možné uvažovať so stratou na kvalite drevnej hmoty a bude vychádzať z ekonomickej straty na úrovni 25 % z priemernej vysúťaženej ceny 48 €/m ³ pri priemernom ročnom objeme 5 800 m ³ asančnej ťažby, čo predstavuje počas 30 rokov objem 104 400 m ³ s výškou straty 5 000 000 €. V prípade naliehavých úmyselných ťažbách (odclonujúcich prirodzené zmladenie) uvažujeme s 2 % ekonomickej straty na umyselných ťažbách v celkovo objeme 210 000 m ³ s výškou straty za 10 rokov predstavuje 9 576 000 €, čo predpokladá časové obmedzenie rubnej úmyselnej ťažby u 7 000 m ³ , ktoré v sebe majú započítanú i škodu na prirodzenom zmladení.
1.2.2.7	Obranné opatrenia na zabránenie šírenia biotických škodlivých činiteľov v sebe zahŕňajú realizáciu asanačnej ťažby predovšetkým v smrečinách a smrekových zmiešaných lesoch nad 60 rokov so zastúpením smreka nad 20 %, ktoré sa budú realizovať /podľa potreby/ na základe kalamitných stavov lykožrúta zisteného počas monitoringu zdravotného stavu lesov podkôrníkovým pozorovateľom. Opatrenia v sebe zahŕňajú realizácia stínky, odvetvenia, odkôrnenia pri pni v prísne chránených odľahlých lokalitách (B zóny) alebo stínku, odvetvenie, rozrez, sústredovanie a odvoz sanovanej drevnej hmoty v dostupných lokalitách C zóny Národného parku Nízke Tatry. Frekvencia realizácie aktivity bude každoročná vo výške nákladov odhadovaných na úrovni 3 000 000 € rozrátaná do obdobia 30 rokov.
1.2.3.1	Aktivita zameraná na mechanizované odstraňovanie nežiaducej vegetácie na vodnej ploche realizovaná približne v 5 ročných cykloch, kde sa očakávajú náklady na ploche 0,73 ha. Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä s dodávateľskými službami.
1.2.3.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené odstraňovanie migračných bariér, ktoré zahŕňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie. V sume sú zahrnuté aj odhadované náklady na dodávateľské služby pri odstraňovaní bariér na vodných tokoch .
Operatívny cieľ 1.3a: Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a ochrana susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach a opačne (C zóna).	

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
1.3.1.1.a	Celkové náklady na opatrenie boli stanovené použitím sadzby podľa podpory Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pre lesnícke environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov vo výške 42 €/ha
1.3.1.2.a	Výchova mladých lesných porastov sa v daných stanovištných podmienkach predpokladá v zápornom ekonomickom vyjadrení a bude veľmi variabilná vychádzajúc z viacerých ukazovateľov – vek, drevina, bonita, stupeň zapojenia a pod. Pri výmere 80 000 ha/30 rokov sa očakáva že, výmera vychovávaných bude postupne mierne klesať vzhľadom na súčasnú nepriaznivú vekovú štruktúru porastov.
1.3.1.3.a	Ponechávanie výstavkov 9. etáže v podobe vitálnych stromov bude uplatňované pri úmyselných rubných ťažbách. Stanovenie ekonomického ukazovateľa vychádza z predpokladaného objemu stromov ponechaných na porastovej ploche o priemernom počte 12 ks/ha, ktoré budú pre násobené cenou sortimentov 3A až 3D.
1.3.1.4.a	Ponechávanie lesných porastov a ich zvyškov v podobe skupín vitálnych stromov na dožitie fyzického veku na podporu biodiverzity a zlepšenie kvality biotopu vtákov pre zlepšenie hniezdnej a potravinovej ponuky, ktorý je stanovený rovnako ako pri aktivite 1.2.2.5. V horizonte 30 rokov možno predpokladať objemu 650 ha. Táto čiastka bude rovnomerne rozpočítaná za každý rok.
1.3.1.5.a	V prípade časového obmedzenia asančných ťažieb je možné uvažovať so stratou na kvalite drevnej hmoty a bude vychádzať z ekonomickej straty na úrovni 25 % z priemernej vysúťaženej ceny 48 €/m ³ pri priemernom ročnom objeme 5 800 m ³ asančnej ťažby, čo predstavuje počas 30 rokov objem 174 000 m ³ s výškou straty 6 264 000 €. Predmetná hodnota je rozpočítaná na dobu 30 rokov.
1.3.1.6.a	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
Operatívny cieľ 1.3b: Zachovanie trvalých trávnych porastov na nezmenšujúcej sa výmere s cieľom dosiahnutia zlepšenia alebo zachovania priaznivého stavu nelesných biotopov trvalých trávnych porastov Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky (6520), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Tr1 (6210) Suchomilné trávno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte, Tr8 (*6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.	
1.3.1.1.b	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“ .
1.3.1.2.b	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“ .
1.3.1.3.b	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“ .

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
1.3.1.4.b	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“.
1.3.1.5.b	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“.
Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí i vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.	
1.4.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s identifikácia a mapovanie zaniknutých, resp. poškodených mokradí, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov.
1.4.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä s dodávateľskými službami pri obnove mokradí. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“.
1.4.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním migračných bariér, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie. V sume sú zahrnuté aj odhadované náklady na dodávateľské služby pri vybudovaní a sfunkčnení rybochodov okolo prevádzkovaných MVE na vodných tokoch.
1.4.1.4	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri vykonaní manažmentových opatrení pre vybrané mokradné spoločenstvá. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“.
1.4.1.5	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk.
1.4.1.6	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vypracovaním štúdie na určenie vhodných lokalít na tvorbu malých mokradí.
1.4.1.7	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä so mzdami zamestnancami a s dodávateľskými službami pri realizácii terénnych úprav za účelom zachytávania vody v krajine. Odhadovaná suma vychádza zo schválenej dokumentácie „Iný dokument manažmentu chránených území a druhov - pre biotopy a druhy európskeho významu vrátane druhov vtákov v rámci území sústavy Natura 2000 v Národnom parku Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme na obdobie 2025 – 2036“.
Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine.	

<i>Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení</i>	
1.5.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním, monitoringom a odstraňovaním migračných bariér, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
1.5.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
1.5.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené najmä s dodávateľskými službami.
1.5.1.4	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním resp. inventarizáciou, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä dodávateľské služby.
1.5.1.5	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním resp. inventarizáciou, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä dodávateľské služby.
1.5.1.6	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním resp. inventarizáciou, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä dodávateľské služby.
1.5.1.7	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s odstraňovaním invázných a nepôvodných druhov drevín, ktoré zahrňujú mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
1.5.1.8	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s odstraňovaním invázných a nepôvodných druhov rastlín, ktoré zahrňujú mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
1.5.1.9	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s likvidáciou invázných, invázne sa správajúcich a nepôvodných druhov živočíchov, ktoré zahrňujú mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
<i>Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.</i>	
2.1.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
2.1.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním, monitoringom a realizáciou opatrení na zabezpečenie ochrany abiotických zložiek prírody, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
2.1.2.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
2.1.2.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
2.1.2.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne.	
2.2.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
2.2.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady pri účasti na odborných a vedeckých konferenciách, seminároch, workshopoch, publikovanie výsledkov práce v odborných a vedeckých článkoch, zborníkoch, časopisoch a podobne.
2.2.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady pri účasti na odborných a vedeckých konferenciách, seminároch, workshopoch, publikovanie výsledkov práce v odborných a vedeckých článkoch, zborníkoch, časopisoch a podobne.
Operatívny cieľ 3.1: Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry.	
3.1.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s vybudovaním, otvorením a sfunkčnením prevádzky návštevníckeho centra v Červená Skala a horského hotela Pusté Pole.
3.1.2.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s vybudovaním náučných a informačných lokalít, náučných chodníkov.
3.1.2.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s rekonštrukciou chát, terénnych staníc a útulní.
3.1.2.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s monitorovaním, inventarizáciou a revitalizáciou nadmerne zaťažených a z erodovaných turistických chodníkov.
3.1.2.4	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s vytvorením elektronickej distribúcie ponuky (sprevádzkovanie elektronického rezervačného systému a pod.).
3.1.2.5	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s dobudovaním potrebnej infraštruktúry pre návštevníkov NP (prenosné WC, odstavné plochy, turnikety, suvenírové stánky).
Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry.	
3.2.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s vytvorením a aktualizáciou integrovanej marketingovej komunikácie ekoturizmu.
3.2.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou podkladov pre šírenie informácií cez FB, web stránku, propagácia aktivít a výsledkov práce NP. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup služieb.

Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení	
3.2.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou propagačných materiálov a predmetov o NP a jeho hodnotách, predmetoch ochrany. Dané podklady a materiály budú cyklicky aktualizované a vydávané vo väčšom rozsahu. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup pomôcok a služieb.
<u>Operatívny cieľ 3.3:</u> Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.	
3.3.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou prednášok , exkurzií a akcií pre rôzne záujmové skupiny, prípravu programov pre školy. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup pomôcok a služieb.
3.3.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou propagačných materiálov a predmetov o NP a jeho hodnotách, predmetoch ochrany. Dané podklady a materiály budú cyklicky aktualizované a vydávané vo väčšom rozsahu. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup pomôcok a služieb.
3.3.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou informačných tabúlí a iných foriem sprístupňovania informácií o hodnotách územia umiestnených v teréne, ich údržba. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a služieb pre vytvorenie a umiestnenie informačných prvkov do územia.
3.3.1.4	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s tvorbou náučných chodníkov a ich údržba, tvorba informačných miest, lokalít a podobne. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a služieb pre vytvorenie a umiestnenie informačných prvkov do územia, údržba chodníkov.
3.3.1.5	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou publikácií (časopis, brožúry, knihy a podobne). V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup služieb.
3.3.1.6	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s prípravou podkladov pre šírenie informácií cez FB, web stránku, propagácia aktivít a výsledkov práce NP. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup služieb.
3.3.1.7	Suma predstavuje odhadované náklady spojené so spoluprácou s médiami. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov a nákup služieb.
<u>Operatívny cieľ 4.1:</u> Zamedzenie urbanizácii územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu krajiny vrátane poľnohospodárskych častí územia a ochranného pásma národného parku.	
4.1.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s umiestňovaním nových stavieb v území národného parku, ako je monitoring a mapovanie územia, vzdávanie stanovísk a iné. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov .
4.1.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s tvorbou územnoplánovacej dokumentácie. V odhadovaných nákladoch sú zahrnuté najmä mzdy zamestnancov.
4.1.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s budovaním prvkov a ponuky mäkkého turizmu.
4.1.2.1	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk.
4.1.3.1	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov a vzdelávanie verejnosti v oblasti podpory hospodárenia v rámci súkromných pozemkov s ornou pôdou a trvalými trávnyimi porastami využívanými na kosenie a sušenie sena a pasenie hospodárskych zvierat.

<i>Objasnenie výpočtu a odhadu finančných nákladov jednotlivých opatrení</i>	
4.1.3.2	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov a vzdelávanie verejnosti v oblasti podpory hospodárenia v rámci súkromných pozemkov s pasením hospodárskych zvierat.
4.1.4.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom geomorfologicky cenných útvarov a prírodných skál pred poškodením či narušením návštevnosťou a nevhodnými zásahmi, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov, prípadné technologické vybavenie a práce spojené na ich obnovu.
4.1.4.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom existujúcich kameňolomov, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
<i>Operatívny cieľ 4.2:</i> Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.	
4.2.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s monitoringom zmien prírodného prostredia okolia sprístupnených jaskýň vplyvom návštevnosti a rekreačného využívania územia, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
4.2.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk.
4.2.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
<i>Operatívny cieľ 4.3:</i> Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí.	
4.3.1.1	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
4.3.1.2	Suma predstavuje odhadované náklady spojené s mapovaním a monitoringom, ktoré zahrňujú najmä mzdy zamestnancov a prípadné technologické vybavenie.
4.3.1.3	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk.
4.3.1.4	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk a rokovaním s investormi.
4.3.1.5	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk, rokovaním s investormi, odborným dozorom pracovníka Správy NP a nákladmi spojených na obnovu nadchodov a podchodov pre faunu.
4.3.1.6	Suma predstavuje odhadované náklady na mzdy zamestnancov spojené s vydávaním stanovísk, rokovaním s investormi, odborným dozorom pracovníka Správy NP a nákladmi spojených na obnovu a vytvorenie nových migračných trás.

4.2. Spôsob vyhodnocovania programu starostlivosti

Plnenie aktivít by malo byť kontrolované na úrovni Správy NP Nízke Tatry podľa termínov v harmonograme navrhovaných opatrení (kapitola 3.3.) naplnením výstupu aktivity podľa stanoveného indikátora. Termíny odpočtu budú nastavené logicky v termínoch, kedy je možné kontrolovať výstupy. V tabuľke je vyznačené predpokladané trvanie aktivity znakom x pre príslušný rok, ak je políčko tabuľky červene vyfarbené je v danom roku pri aktivite predpokladaný kontrolovateľný výstup.

Tab. 13 Harmonogram realizácie navrhnutých opatrení s vyznačenými termínmi ich odpočtu

Opatrenie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	
Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (A zóna) a zlepšenie stavu pozmenených lesných ekosystémov za účelom zabezpečenia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.																															
1.1.1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.1.1.2	x									x										x										x	
1.1.1.3										x										x										x	
Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hľadného pásma (od horského až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova prirodzených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite pre zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (B zóna).																															
1.2.1.1					x					x					x					x						x				x	
1.2.1.2		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	
1.2.1.3			x			x			x	x			x			x			x	x			x			x			x	x	
1.2.2.1	x									x																					
1.2.2.2	x	x	x	x						x	x									x	x									x	
1.2.2.3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.2.2.4	x									x	x									x	x									x	
1.2.2.5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Opatrenie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
1.2.2.6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.2.2.7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.2.3.1.					x					x					x						x				x					x
1.2.3.2.					x					x					x						x				x					x
Operatívny cieľ 1.3a: Zlepšenie stavu/odolnosti lesných ekosystémov postupmi prírody blízkeho lesného hospodárstva a ochrana susediacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach a opačne (C zóna).																														
1.3.1.1.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.2.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.3.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.4.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.5.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.6.a	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Operatívny cieľ 1.3b: Zachovanie trvalých trávnych porastov na nezmenšujúcej sa výmere s cieľom dosiahnutia zlepšenia alebo zachovania priaznivého stavu nelesných biotopov trvalých trávnych porastov Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Lk2 Horské kosné lúky (6520), Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach (6430), Tr1 (6210) Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte, Tr8 (*6230) Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte a druhov rastlín a živočíchov na ne viazaných.																														
1.3.1.1.b		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x
1.3.1.2.b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.3.b	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.3.1.4.b			x			x			x	x				x			x		x				x			x			x	x
1.3.1.5.b		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x
Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie nezmeneného charakteru a kontinuity mokradí i vodných tokov bez úprav toku na celej ich dĺžke a taktiež s dôrazom na zamedzenie urbanizovania územia v ich bezprostrednej blízkosti.																														

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

Opatreni e	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	
1.4.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.4.1. 2					x					x					x					x					x					x	
1.4.1. 3					x					x					x					x					x					x	
1.4.1. 4			x			x			x	x			x			x			x	x			x			x			x	x	
1.4.1. 5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.4.1. 6						x				x						x				x						x				x	
1.4.1. 7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine.																															
1.5.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
1.5.1. 9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.																															
2.1.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Opatrení e	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	
2.1.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.1.2. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.1.2. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.1.2. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Operatívny cieľ 2.2: Podpora systematickej vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum, ktorý bude slúžiť ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, adaptívny manažment a hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien, pričom sa dôraz kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a zapojenie mladých odborníkov do praktického výskumu v teréne.																															
2.2.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.2.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.2.1. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Operatívny cieľ 3.1: Formovanie kvalitného zázemia založeného na spolupráci a uplatňovanie manažmentu udržateľného mäkkého cestovného ruchu pre spravovanie Národného parku Nízke Tatry.																															
3.1.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.1.2. 1	x		x		x		x		x	x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x	
3.1.2. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.1.2. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.1.2. 4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.1.2. 5			x			x			x	x			x			x			x	x			x			x			x	x	
Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií Národného parku Nízke Tatry.																															
3.2.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.2.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
3.2.1. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Opatrenie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
Operatívny cieľ 3.3: Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.																														
3.3.1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.3.1.2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.3.1.3		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x
3.3.1.4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.3.1.5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.3.1.6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.3.1.7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Operatívny cieľ 4.1: Zamedzenie urbanizácii územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu krajiny vrátane poľnohospodárskych častí územia a ochranného pásma národného parku.																														
4.1.1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.1.2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.1.3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.2.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.3.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.3.2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.4.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.1.4.2		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x		x
Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území NP a jeho ochranného pásma.																														
4.2.1.1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Opatrenie	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055
4.2.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.2.1. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Operatívny cieľ 4.3: Posudzovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu, zachovanie a podpora prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) v NP a jeho okolí.																														
4.3.1. 1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.3.1. 2	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.3.1. 3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.3.1. 4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.3.1. 5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4.3.1. 6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Výstupom kontroly bude správa o vykonanej kontrole, ktorá bude odoslaná orgánu ochrany prírody, ktorý schvaľuje program starostlivosti o chránené územie s prípadnými návrhmi na modifikáciu programu starostlivosti podľa výsledkov riešených aktivít. Modifikácie budú považované za dodatky programu starostlivosti a po prerokovaní a schválení orgánom ochrany prírody sa stanú integrálnou súčasťou programu starostlivosti.

5. PREHĽAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV

- Babuška, V. & Plančár, J. (eds.): Geodynamic investigation in Czechoslovakia. Final Report. Veda, Bratislava, 187 – 192 s.
- Baláž, D., Marhold, K., Urban, P., (eds.) 2001: Červený zoznam rastlín a živočíchov Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska, Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, 2009-2013 dostupné na <http://www.beiss.sk/>
- Bella, P. 1992: Klasifikácia negatívnych antropogénnych zásahov v krasovej krajine na Slovensku. *Slovenský kras*, 30, 57-73 s.
- Bella P. 1995: Ku genéze ponorných fluviokrasových jaskýň alogénnych území Západných Karpát. In Hochmuth, Z., ed. Reliéf a integrovaný výskum krajiny. Prešov Pedagogická fakulta UPJŠ, 7-18 s.
- Bella, P. 1998: Priestorová a chronologická štruktúra jaskynných geosystémov. *Slovenský kras*, 36, 7-34 s.
- Bella, P. 2008: Jaskyne ako prírodné geosystémy: geoekologický výskum a environmentálna ochrana Speleologia Slovaca : edícia monografií Správy slovenských jaskýň – Speleologia Slovaca – Zväzok 2, 166 s.
- Biely, A. a Bezák, V. 1997: Vysvetlivky ku geologickej mape Nízkych Tatier 1:50 000. Geologická služba Slovenskej republiky. Bratislava.
- Ceľúch, M., Kaňúch, P., 2005: Návrh monitoringu pre druhy netopierov (Chiroptera). Centrum ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 160 s.
- Čeřovský, J., Feráková, V., Holub, J., Maglocký, Š & Procházka, F.: Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR. 5: Vyššie rastliny, *Príroda*, 232 s.
- Danko, Š. a Karaska, D. (2002). Výr skalný (*Bubo bubo*). In: Danko, Š., Darolová, A., Krištín, T. (eds.) (2002). Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava
- Ford, D. C., 1977: Genetic Classification of Solution Cave System. *Proceeding of the 7th International Congress of Speleology*. Sheffield (International Speleological Union), 189-192 s.
- Fusán, O., IBrmajer, J., Kvitkovič, J. & Plančár, J., 1981: Block dynamic of the West Carpathians. In: Zátapek, A. (ed.): Geophys. syntheses in Czechoslovakia. Final Report. Veda, Bratislava, 153 – 157 s.

- Futák, J., 1980: Fytogeografické členenie. In: Mazúr, E. et al., Atlas SSR, SAV a SUGK, Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.
- Hrašna, M. 1998: Tektonická a seizmická aktivita územia Slovenska, In: Wagner, P. Durmeková, T. (eds.): Geology and Environment. Dionýz Štúr Publ. Bratislava, 107 – 109 s.
- Hók, J., Kahan, Š., Aubrecht, R. (2001): Geológia Slovenska. Univerzita Komenského. Bratislava.
- Izakovičová Z., Miklós L., Drdoš J. 1997: Krajinnokoekologické podmienky trvalo-udržateľného rozvoja. Bratislava Veda.
- Jakál J. 1991: Natural resources of a karst landscape and possibilities of their utilization. Slovenský kras, 29, 3-29 s.
- Jákál J. 2002: Krasová krajina, jej vlastnosti a odolnosť voči antropickým vplyvom. Geografický časopis, 54, 2002, 4.
- Jakál J. 2004: Podmienky autochtónneho a alochtónneho vývoja krasového reliéfu Západných Karpát. Geografický časopis, 56, 2004, 2.
- Janák, M., Plašienka, D., Frey, M., Cosca, M., Schmidt, S. T., Lupták, B., & Méres, Š. 2001: Cretaceous evolution of a metamorphic core complex, the Veporic unit, Western Carpathians (Slovakia): P–T conditions and in situ $^{40}\text{Ar}/^{39}\text{Ar}$ UV laser probe dating of metapelites. *Journal of Metamorphic Geology*, 19(2), 197-216 s.
- Jurewicz, E., Gireń, B., Steller, J. 2007: Cavitation erosion a possible cause of the mass loss within thrust zones in the Tatra Mts., Poland. *Acta Geologica Polonica*, 57(3), 305-323 s.
- Kalvoda, J. 1974: Geomorfologický vývoj hrebeňovej časti Vysokých Tatier.
- Koutek, J. 1931: Geologické studie na severozápadě Nízkých Tater. - Sbor. SGÚ, 9. Praha.
- Miklós, László, ed., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002. 342 s.
- Kliment, J., 1999: Komentovaný prehľad vyšších rastlín flóry Slovenska uvádzaných v literatúre ako endemické taxóny. Bull. Slov. bot. spol., Bratislava, 21, Suppl. 4, 1-434 s.
- Krcho, J., 1974: Štruktúra a priestorová diferenciácia fyzickogeografickej sféry ako kybernetického systému. Geografický časopis, 26/2.
- Krcho, J., 1981: Mapa ako abstraktný kartografický model Sk geografickej krajiny ako reálneho priestorového systému SG. Geografický časopis, 33/3.

- Krcho, J., 1991: Georelief as a subsystem of landscape and the influence of morphometric parameters of georelief on spatial differentiation of landscapeecological processes. *Ecology (CSFR)*, 10, 2, 115-158 s.
- Kvitkovič, J., Plančár, J. 1975: Analýza morfoštruktúr z hladiska súčasných pohybových tendencií vo vzťahu k hlbinej geologickej stavbe Západných Karpát. *Geografický časopis*, 27, 4, Bratislava 1975.
- Kvitkovič J., Plančár J. 1977: Recentné vertikálne pohyby zjaviskej kôry vo vzťahu k zemetraseniam a seizmoaktívnym zlomom v západných karpatoch. *Geografický časopis* 27, 3, 239-253 s.
- Lukniš, M. 1972: Slovensko. *Príroda. diel 2. Obzor*.
- Lukniš, M. 1973: Reliéf Vysokých Tatier a ich predpolia. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. 1973. 39 s.
- Mahel', M. 1986: Geologická stavba československých Karpát. Palealpínske jednotky. Veda, vydavateľstvo slovenskej akadémie vied. Bratislava.
- Marhold, K., Hindák, F., (eds.) 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, 2008, 688 s.
- Mazúr E. 1976: Morphostructural features of the West Carpathians. *Geogr. Čas.*, 28, 2, Bratislava 1976
- Mazúr, E. a Lukniš, M. 1978: Regionálne geomorfologické členenie Slovenskej socialistickej republiky. In: *Geografický časopis.*, roč. 30, č. 2, s. 101-125 (1 mapa 1 : 1 000 000).
- Mazúr, E., Lukniš, M. 1980: Geomorfologické jednotky. In Mazúr, E., ed Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Bratislava (SAV a SÚGK), 54-55 s.
- Nemčok, M., Nemčok, J. 1994: Late Cretaceous deformation of the Pieniny Klippen Belt, West Carpathians. *Tectonophysics*, 239 (1-4), 81-109 s.
- Polák, P., Saxa, A., (eds.) 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu. prírody a krajiny v znení neskorších predpisov prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002, 344 s.
- Ratkovský, Š. 2013. Vyčleňovanie a typizácia geoekologických jednotiek jaskýň s využitím multivariačných štatistických metód. *Geografický časopis*, 65, 171-185 s.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE – ŠOP SR, Banská Bystrica, 225 s.

- Šefara, J., Kováč, M., Plašienka, D. Šujan, M., 1998: Seismogenic zones in the Eastern Alpine-Western Carpathian-Pannonian junction area. *Geol.Carpath.*,49,4,247 – 260.
- Šuvada, R. (eds.), 2023: Katalóg biotopov Slovenska. Druhé, rozšírené vydanie. – Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 511 s.
- Tremboš, Minár 2002 Tremboš, P., Minár, J. (2002). Morfológicko-morfometrické typy reliéfu. *Atlas krajiny SR*, 90-91.
- Tremboš P., Mičian M., Minár J., Hradecký J., 2009: Geoekológia. Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta. 111 s.
- Viceníková, A., Polák, P., (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku, ŠOP SR, Banská Bystrica , 151 s. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 687 s.
- Zoubek, V. 1937: Dva nálezy rúd v mezozoiku d'umbierskej zóny. *Věstník Štátného Geologického ústavu Československej republiky*, 13, 1-2, 211-231. Praha.
- Mapový portál Štátnej ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 2014 dostupné na <http://maps.sopsr.sk/mapy/map.html>
- <http://www.putnickemiesta.sk/>
- <http://www.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/pramene.html#mapa>
- Register evidencie navrhovaných, určených, blokováných a zrušených prieskumných území, Geologický ústav Dionýza Štúra, 2014 dostupné na <http://mapserver.geology.sk/pu/>
- Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, Pamiatkový úrad SR, 2015 dostupný na <https://www.pamiatky.sk/sk/page/evidencia-narodnych-kulturnych-pamiatok-na-slovensku>
- Slovenska. Ochrana prírody 20, suplement. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, SR, Banská Bystrica.
- Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny dostupný na <http://uzemia.enviroportal.sk/>

Legislatíva

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z.z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010. Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry

Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2009/147/EÚ o ochrane voľne žijúceho vtáctva (konsolidované zmenie) v platnom znení

Smernica Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1141 z 13. júla 2016, ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku

Databázy

ISTB – centrálna databáza ŠOP SR - centrálna databáza taxónov a biotopov

KIMS – centrálna databáza ŠOP SR – centrálna databáza taxónov a biotopov (www.biomonitoring.sk)

Správa, ktorú Slovenská republika predložila v roku 2019 podľa článku 17 smernice o biotopoch (za roky 2013-2018): <https://cdr.eionet.europa.eu/sk/eu/art17/envxrnnda/>

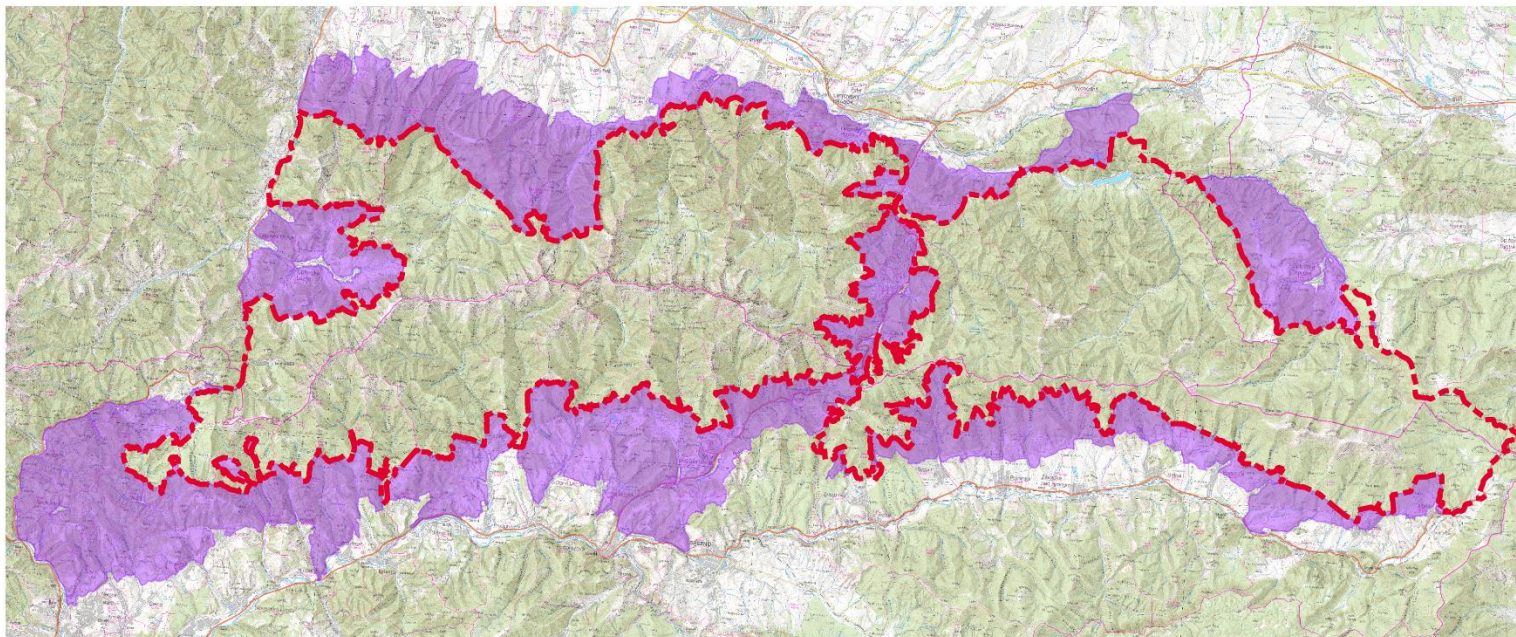
Foto

Snímka na titulnej strane pohľad na masív Skalky (Autor: Longauerová).

6. MAPOVÉ PRÍLOHY

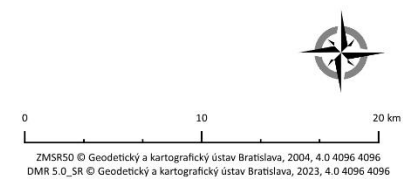
- 6.1 *Mapa chráneného územia a jeho ochranného pásma*
- 6.2.1 *Mapa prekryvu chráneného územia s inými chránenými územiami*
- 6.2.2 *Mapa prekryvu chráneného územia a jeho ochranného pásma s existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území*
- 6.3.1 *Mapa predmetov ochrany – rastlinné druhy*
- 6.3.2 *Mapa predmetov ochrany – živočíšne druhy*
- 6.3.3 *Mapa predmetov ochrany – nelesné biotopy*
- 6.3.4 *Mapa predmetov ochrany – lesné biotopy*
- 6.4 *Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia*
- 6.5 *Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov*
- 6.6 *Mapa ekologicko-funkčných priestorov – prekryv s územiami európskeho významu*
- 6.7.1 *Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – bezzásahové územia*
- 6.7.2 *Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – pravidelná starostlivosť*
- 6.7.3 *Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie alebo zachovanie stavu nelesných biotopov*
- 6.7.4 *Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie prirodzeného charakteru vodných tokov*
- 6.8 *Mapa turistickej infraštruktúry a miest vyhradených pre využívanie verejnosťou*

6.1 Mapa chráneného územia a jeho ochranného pásma

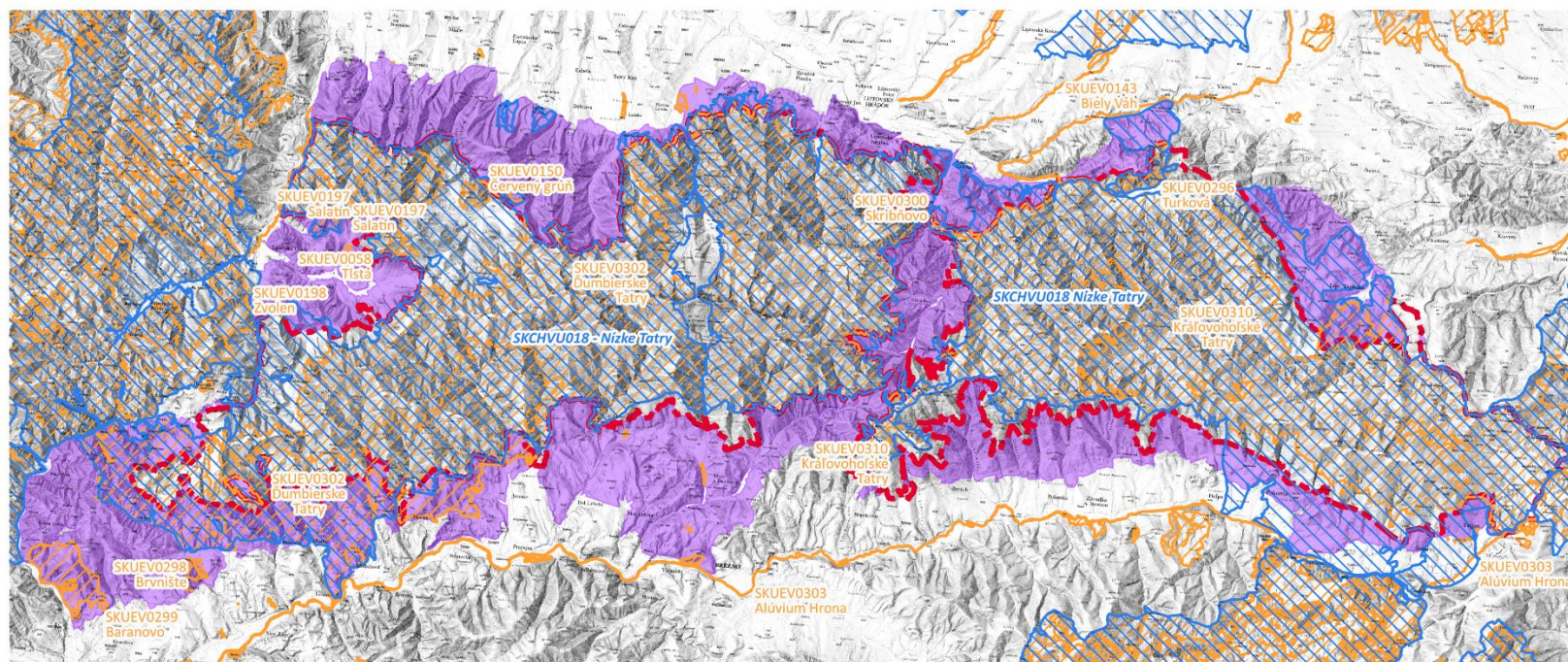

Príloha 6.1 – Mapa chráneného územia a jeho ochranného pásma

 územie Národného parku Nízke Tatry
 ochranné pásmo NP Nízke Tatry

6.2.1 Mapa prekryvu Národného parku s inými chránenými územiami

Príloha 6.2.1 – Mapa prekryvu chráneného územia s inými chránenými územiami

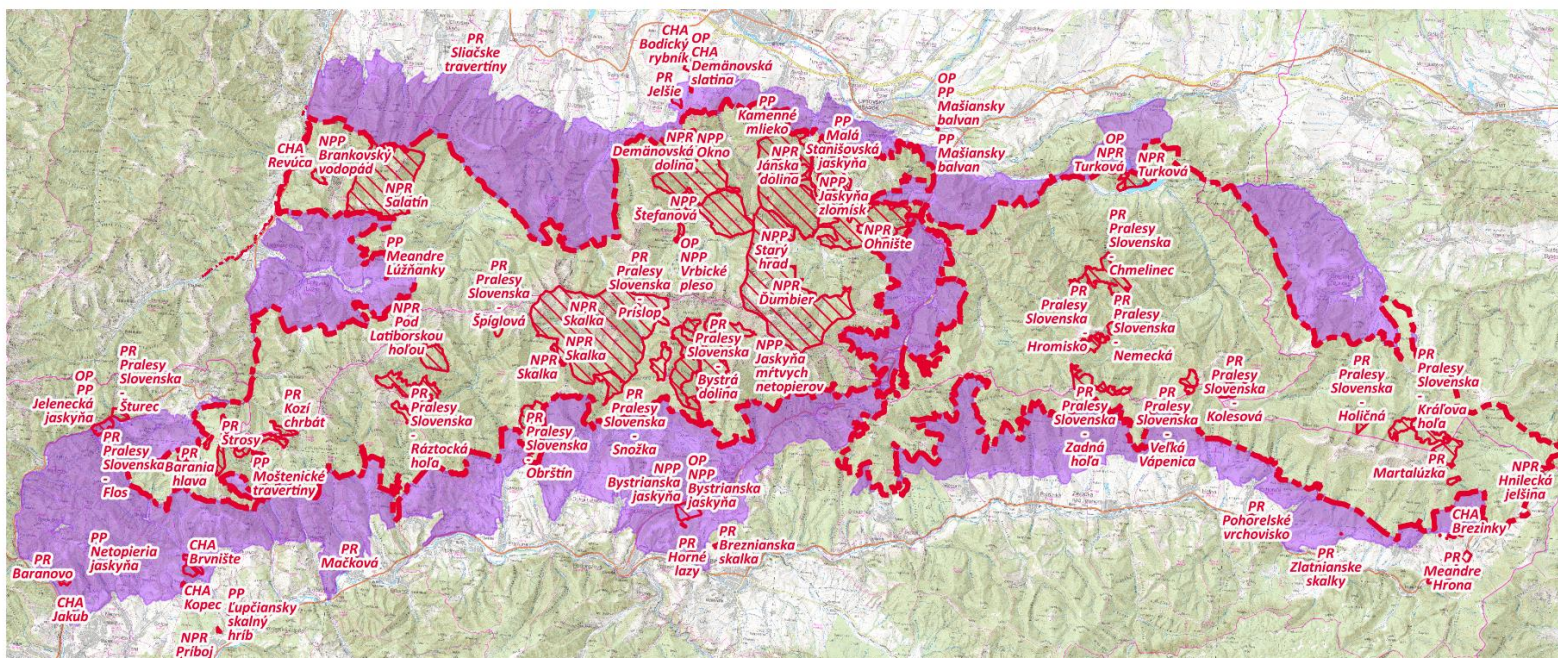
- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- územie európskeho významu (SKUEV0303 Alúvium Hrona, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV1297 Brezinky, SKUEV0298 Brvníšte, SKUEV0150 Červený grúň, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0302 Dumbierske Tatry, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV1301 Kopec, SKUEV0310 Kráľovohorské Tatry, SKUEV0197 Salatin, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0058 Tlštá, SKUEV0296 Turková, SKUEV0198 Zvolen)
- chránené vtácie územie (SKCHVU018 Nízke Tatry)

0 10 20 km

ZMSRS0 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.2.2 Mapa prekryvu chráneného územia a jeho ochranného pásma s existujúcimi územiaми národnej sústavy chránených území

Príloha 6.2.2 - Mapa prekryvu chráneného územia a jeho ochranného pásma s existujúcimi územiaми národnej sústavy chránených území

územie Národného parku Nízke Tatry

ochranné pásmo NP Nízke Tatry

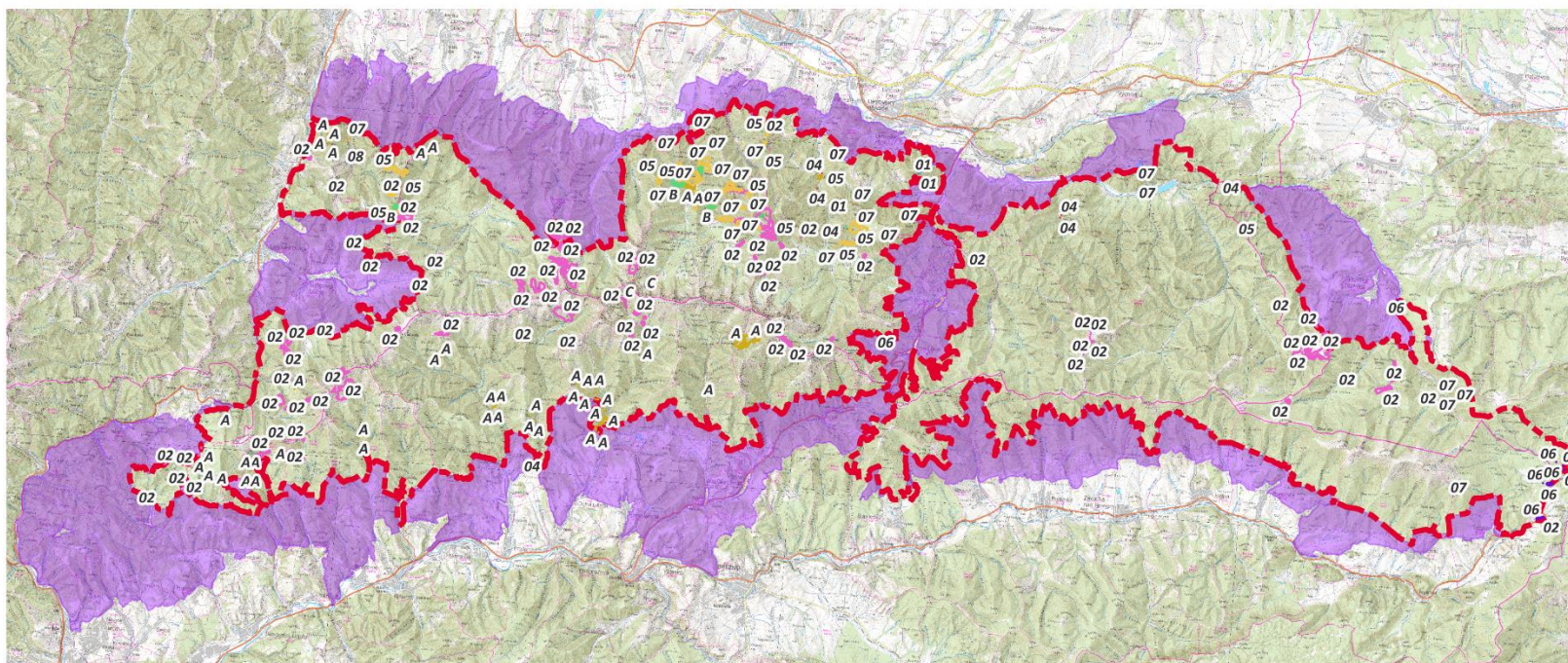
maloplošne chránené územia

(PP Barania hlava, NPP Brankovský vodopád, NPR Demänovská dolina, NPP Demänovské jaskyne, NPR Ďumbier, NPR Hnieľská jeľšina, NPR Jánska dolina, NPP Jaskyňa mŕtvych netopierov, NPP Jaskyňa zlomisk, PP Kamenné mlieko, PR Kozí chrbát, PP Malá Stanišovská jaskyňa, PR Martalúžka, PR Moštenické travertíny, NPR Ohnište, NPP Okno, NPR Pod Latiborskou hoľou, PR Pralesy Slovenska – Bystrá dolina, PR Pralesy Slovenska – Holičná, PR Pralesy Slovenska – Hromisko, PR Pralesy Slovenska – Chmelinec, PR Pralesy Slovenska – Kolesová, PR Pralesy Slovenska – Kráľova hoľa, PR Pralesy Slovenska – Martalúžka, PR Pralesy Slovenska – Nemecká, PR Pralesy Slovenska – Obrštín, PR Pralesy Slovenska – Príslop, PR Pralesy Slovenska – Rážtocká hoľa, PR Pralesy Slovenska – Snožka, PR Pralesy Slovenska – Špiglová, PR Pralesy Slovenska – Veľká Vápenica, PR Pralesy Slovenska – Zadná hoľa, CHA Revúca, NPR Salatin, NPR Skalka, NPP Stanišovská jaskyňa, NPP Starý hrad, NPP Štefanová, PR Štrošy, NPR Turková, NPP Veľká ľadová priepasť, NPP Vrbické pleso, NPP Zápoľná, NPP Záskočská jaskyňa)

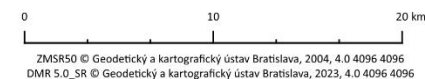
10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.3.1 Mapa predmetov ochrany – rastlinné druhy

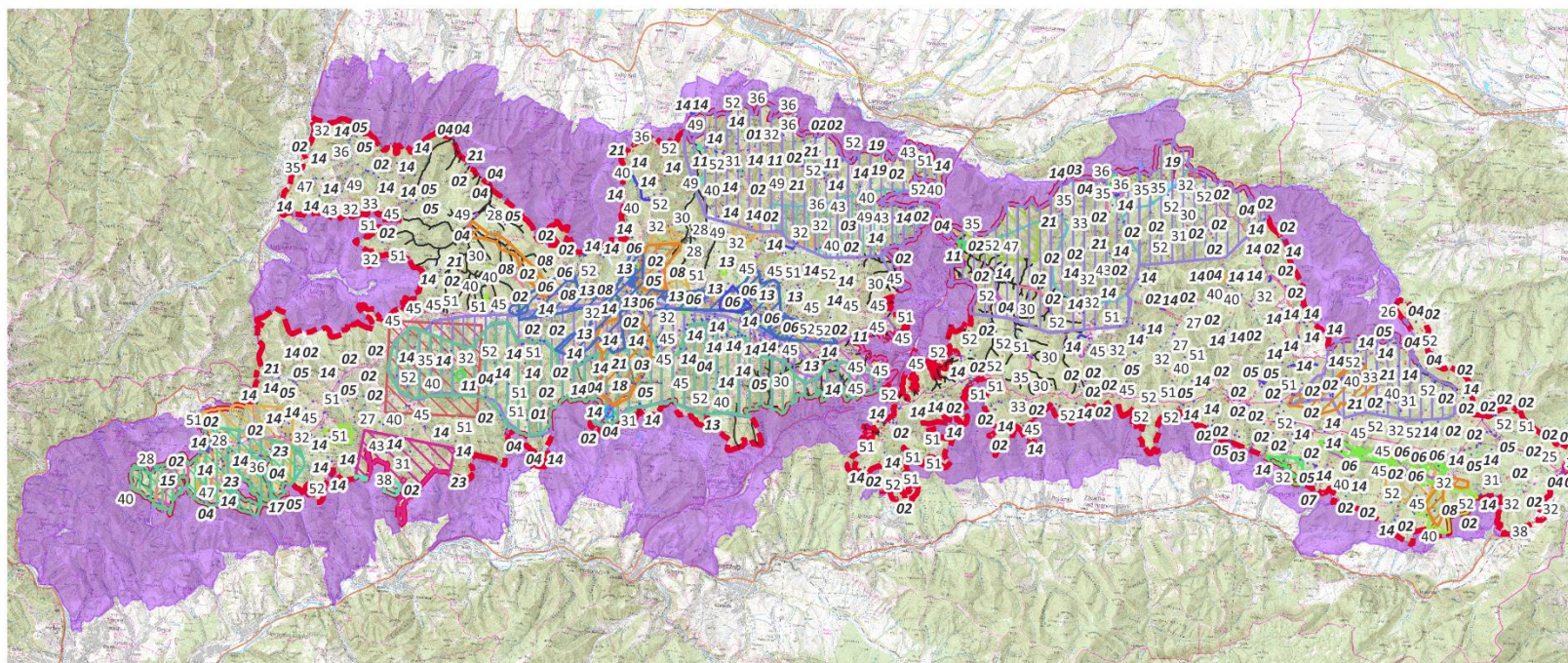

Príloha 6.3.1 – Mapa predmetov ochrany - rastlinné druhy

	územie Národného parku Nízke Tatry		ochranné pásmo NP Nízke Tatry
Bryophyta (machorasty)			
	A - Buxbaumia viridis		01 - Adenophora liliifolia
	B - Mannia triandra		02 - Campanula serrata
	C - Ochryaea tatrensis		04 - Cypripedium calceolus
			05 - Dianthus nitidus
			06 - Ligularia sibirica
			07 - Pulsatilla slavica
			08 - Pulsatilla subslavica

6.3.2 Mapa predmetov ochrany – živočíšne druhy

Príloha 6.3.2 – Mapa predmetov ochrany - živočíšne druhy

územie Národného parku Nízke Tatry
ochranné pásmo NP Nízke Tatry

Mammalia (cicavce)

- 01 - Barbastella barbastellus
- 02 - Canis lupus
- 03 - Felis silvestris
- 04 - Lutra lutra
- 05 - Lynx lynx
- 06 - Marmota marmota latirostris
- 07 - Martes martes
- 08 - Microtus tatricus
- 09 - Myotis bechsteinii
- 10 - Myotis dasycneme
- 11 - Myotis myotis
- 12 - Rhinolophus hipposideros
- 13 - Rupicapra rupicapra tatrica
- 14 - Ursus arctos

Insecta (hmyz)

- 15 - Boros schneideri
- 16 - Callimorpha quadripunctaria
- 17 - Carabus variolosus
- 18 - Cucujus cinnabarinus
- 19 - Leptidea morsei
- 20 - Parnassius apollo
- 21 - Pseudogautrotina excellens
- 22 - Rhyssodes sulcatus
- 23 - Rosalia alpina
- 24 - Eriogaster catax

Mollusca (mäkkýše)

- 25 - Vertigo angustior
- 26 - Vertigo geyeri

Amphibia (obajživelníky)

- 27 - Bombina variegata
- 28 - Triturus montandonii

Osteichthyes (ryby)

- 29 - Cottus gobio
- 30 - Thymallus thymallus

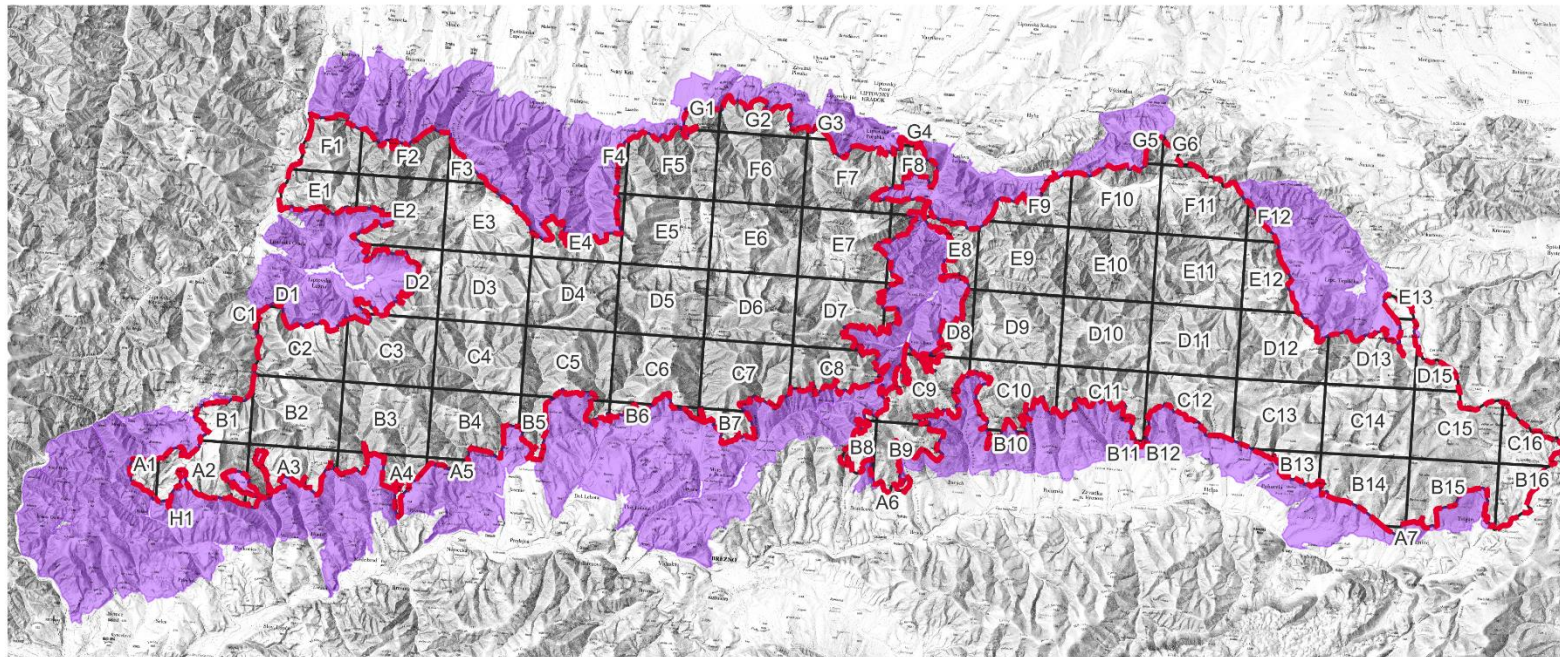
Aves (vtáky)

- 31 - Aegolius funereus
- 32 - Aquila chrysaetos
- 33 - Bubo bubo
- 34 - Caprimulgus europaeus
- 35 - Caprimulgus europaeus
- 36 - Clanga (=Aquila) pomarina
- 37 - Coturnix coturnix
- 38 - Crex crex
- 39 - Dendrocygus leucotos
- 40 - Dendrocygus leucotos
- 41 - Ficedula albicollis
- 42 - Ficedula parva
- 43 - Glaucidium passerinum
- 44 - Lanius excubitor
- 45 - Lyrurus (Tetrao) tetrix
- 46 - Muscicapa striata
- 47 - Pernis apivorus
- 48 - Phoenicurus phoenicurus
- 49 - Picoides tetractylus
- 50 - Picus canus
- 51 - Tetrao urogallus
- 52 - Tetrastes (Bonasia) bonasia

0 10 20 km
ZMSRSO © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.3.3 Mapa predmetov ochrany – nelesné biotopy

Príloha - 6.3.3 Mapa predmetu ochrany – nelesné biotopy

územie Národného parku Nízke Tatry ochranné pásmo NP Nízke Tatry rastrová sieť

0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

Legenda k mapovej prílohe č. 6.3.3:

KÓD RASTRA	BIOTOP
A1	Lk1, Sk3
A2	Lk1, Pr3, Sk3, Tr8
A3	komplex Lk6, Ra6; Lk1, Pr3, Tr1.1
A4	Lk1
A5	Tr1
A7	Tr8
KÓD RASTRA	BIOTOP
C2	Al5, Al9, Br6, Kr10, Lk1, Lk2, Lk3, Lk5, Pi5, Tr 8
C3	Al 1, Al 5, Al 6, Al 9, Br 6, Kr 10, Sk 3, Tr 8
C4	Al 1, Al 6, Kr 10, Tr 8
C5	Al 1, Al 5, Al 9, Kr 10, Lk 2, Sk 1, Tr 8
C6	Al 9, Kr 10, Tr 8
C7	Al 9, Kr 10, Tr 8
C8	Al 1, Al 9, Sk 3, Tr 8
C9	Lk 3, Tr 8
C10	Kr 10, Tr 8
C11	Tr 8
C12	Kr 10, Ra 6, Tr8
C13	Al 1, Al 2, Al 9, komplex Al1, Al9; komplex Al1, Al9, Al6; komplex Kr10, Al6a; Kr 10, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C14	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al1, Al9; komplex Al1, Al9, Al6; komplex Al5, Al6; komplex Kr10, Al6a; Kr 10, Pr 1, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C15	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al1, Al9; komplex Al1, Al9, Al6; komplex Kr10, Al6a; Kr 10, Lk 2, Lk 3, Pr 1, Ra 3, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C16	Lk 3, Ra 3, Vo2
KÓD RASTRA	BIOTOP
E1	Lk 1, Sk 1, Tr 8
E2	Al 3, Br 6, Kr 10, Lk 1, Lk 2, Sk 1, Tr 8
E3	Lk 1, Lk 5, Pr 3, Ra 6, Sk 1
E4	Al 1, Al 9, Sk 3, Tr 8
E5	Al 1, Al 9, komplex Al1, Al9, Al6; Kr 10, Lk 5, Lk 3, Sk 1, Sk 2, Sk 3, Tr 8
E6	Al 3, Kr 10, Lk 1, Lk 3, Sk 1, Sk 6, Tr 8
E7	Al 3, Lk 1, Lk 3, Lk 5, Ra 6, Sk 1, Tr 8
E8	Lk 1, Lk 3, Ra 6, Sk 1
E9	Lk 1, Lk 5
E10	Lk 3, Tr 8

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

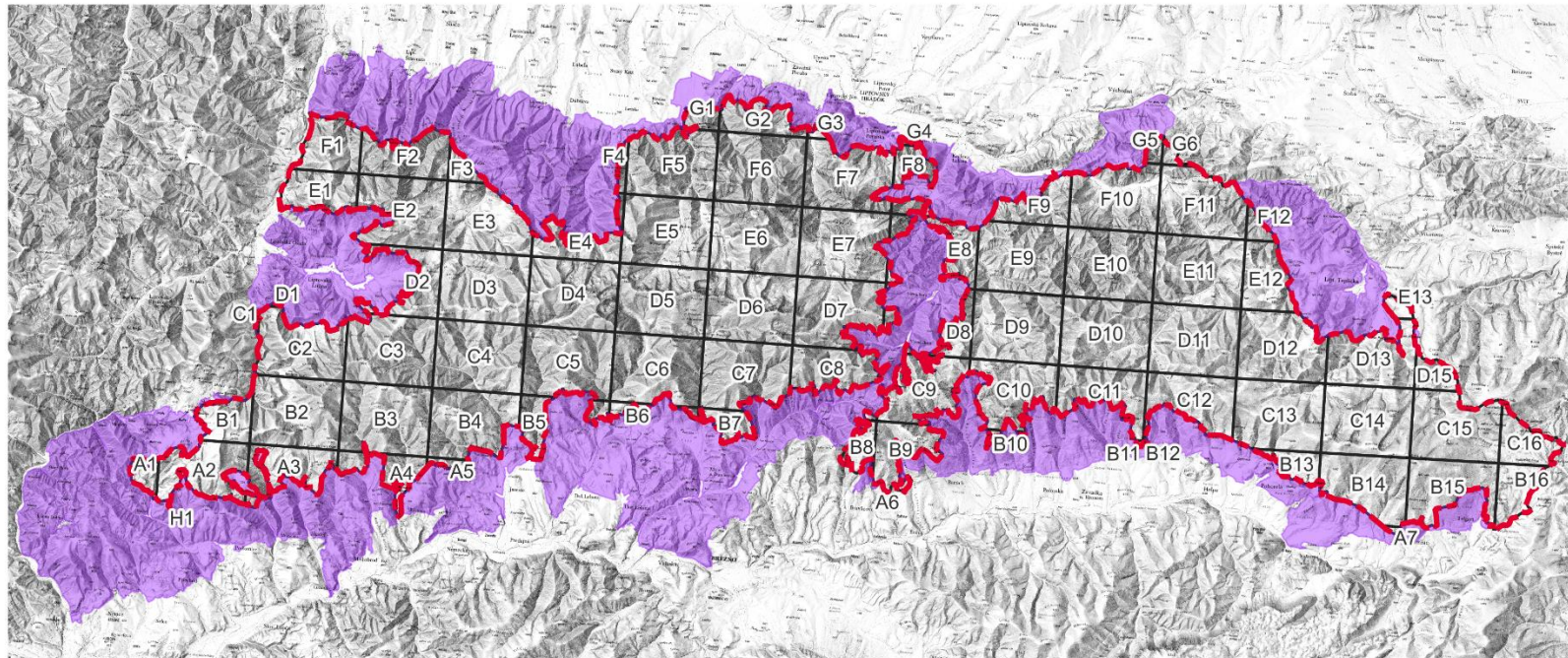
E11	Lk 1, Lk 3, Lk 5
E12	Lk 1, Lk 3, Tr8
E13	Lk 2

KÓD RASTRA	BIOTOP
B1	Ra3, Sk3, Tr8
B2	Al1,Al5,Al6,Al9,Kr10,Lk1,Lk2,Lk3,Pi5,Sk3,Tr 1.1, Tr8
B3	Al6, Kr10, Tr8
B4	Lk1, Tr8
B5	Lk1
B7	Lk1
B8	Lk3
B9	Lk3
B14	Al1, Al2, Al6, Al9, komplex Al1, Al9; komplex Al1,Al9,Al6; komplex Kr10, Al6a; K 10, Lk3, Sk2, Sk3, Tr8
B15	Al1, Al2, Al6, Al9, komplex Al1, Al9; komplex Al1,Al9,Al6; komplex Kr10, Al6a; Kr10, Lk3, Pr1, Sk2, Sk3, Tr8
B16	Lk 1, Lk 3, Ra 3, Ra6
KÓD RASTRA	BIOTOP
D2	Al 5,Br 6,Kr 10,Lk 1,Ra 6,Tr 8
D3	Al 1,Al 5,Al 9,komplex Al1,Al9,Al6;komplex Lk1, Lk3;Kr 10,Lk 5,Sk 3,Tr 8
D4	Al 1,Al 5,Al 6,Al 9,komplex Al1,Al9,Al6;komplex Al6, Al1;Sk 2,Sk 3,Tr 8
D5	Al 1,Al 5,Al 6,Al 9,komplex Al1,Al9,Al6;komplex Al6, Al1;Kr 10,Lk 5,Sk 2,Sk 3,Tr 8
D6	Al 1,Al 3,Al 5,Al 6,Al 9,komplex Al6, Al9;Kr 10,Lk 5,Sk 2,Sk 3,Tr 8
D7	Al 1,Al 6,Sk 2,Tr 8
D8	Lk 3, Tr 8
D9	Lk 1,Lk 2,Lk 3,Lk 5,Tr 8
D10	Al 3,Br 6,Kr 10,Lk 3,Tr 8
D11	Lk 2,Lk 5,Tr 8
D12	Lk 1, Lk 2, Tr
D13	Lk 1,Lk 2,Lk 3, Lk 5
D15	Lk 2, Tr 1.1

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

KÓD RASTRA	BIOTOP
F1	Lk 1
F2	Al 3,Br 6,Sk 1
F3	Lk 1, Sk 1
F5	Al 3,Lk 1,Lk 3,Lk 5,Sk 1,Sk 6
F6	Al 3,Kr 10,Lk 1,Lk 2,Lk 3,Sk 1
F7	Lk 1,Lk 2,Lk 3,Sk 1
F8	Lk 1, Sk 1
F9	Lk 1, Lk 3
F10	Br 2,Lk 1,Sk 1
F11	Lk 1,Lk 2,Lk 5
G2	Al 3, Lk 1, Lk 3, Sk 1
G3	Lk 3

6.3.4 Mapa predmetov ochrany – lesné biotopy

Prílohy 6.3.4 Mapa predmetu ochrany – lesné biotopy

 územie Národného parku Nízke Tatry ochranné pásmo NP Nízke Tatry rastrová sieť

0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

Legenda k mapovej prílohe č. 6.3.4:

KÓD RASTRA	BIOTOP
A1	Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls6.1, Ls8
A2	91D0, 91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
A3	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls6.1, Ls8
A4	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
A5	Ls5.1, Ls5.4
A6	Ls5.1, Ls5.3
KÓD RASTRA	BIOTOP
C1	Ls5.3, Ls5.4
C2	9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4
C3	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls8, Ls9.1
C4	91E0, 9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
C5	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls8
C6	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
C7	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
C8	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3
C9	91E0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C10	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
C11	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C12	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C13	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls8, Ls9.1
C14	9410, Kr10
C15	91E0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.4
C16	91E0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
KÓD RASTRA	BIOTOP
E1	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4
E10	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
E11	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
E12	9410, Ls5.4, Ls9.1
E2	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
E3	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.4, Ls9.1
E4	9410, Kr10, Ls9.1

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

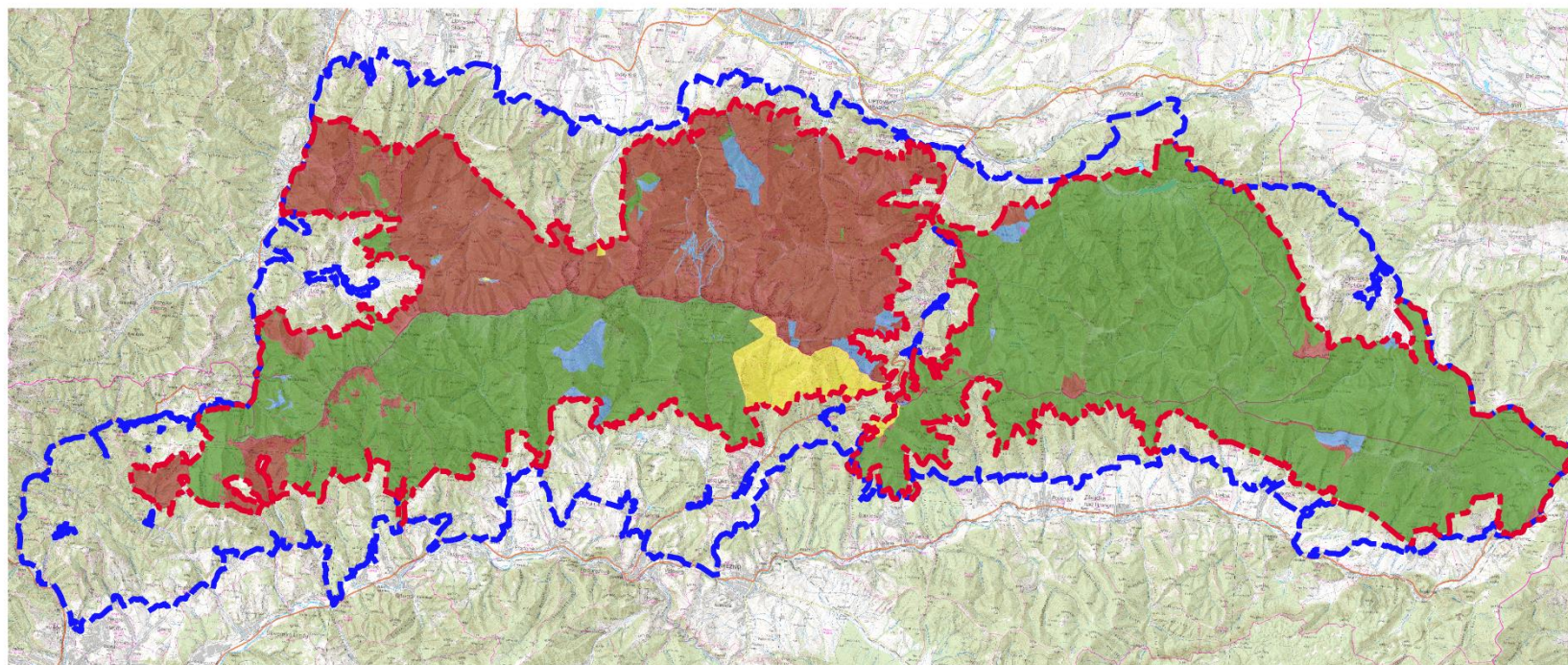
E5	91Q0, 9410, Kr10, Kr11, Ls8, Ls9.1, Ls9.3
E6	91Q0, 9410, Kr10, Kr11, Ls5.4, Ls9.1
E7	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
E8	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4
E9	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
KÓD RASTRA	BIOTOP
G1	Ls5.4
G2	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.4
G3	Ls5.3, Ls5.4
G4	Ls5.4
G5	91Q0, Ls5.4
G6	91Q0, Ls5.1, Ls5.4

KÓD RASTRA	BIOTOP
B1	91D0, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
B2	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
B3	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls8
B4	91E0, 9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
B5	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8
B6	Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls9.1
B7	Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
B8	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls9.1
B9	9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
B10	Ls5.3, Ls5.4
B12	Ls5.3
B13	9410, Ls8, Ls9.1
B14	9410, Kr10, Ls9.1
B15	91E0, 9410, Kr10, Ls8, Ls9.1
B16	91D0, 91E0, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
KÓD RASTRA	BIOTOP
D1	Ls5.4
D2	9410, Kr10, Ls5.4, Ls9.1
D3	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2
D4	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1

Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo

D5	9410, Kr10, Kr11, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
D6	9410, Kr10, Kr11, Ls5.1, Ls5.3, Ls8
D7	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2
D8	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D9	91D0, 91E0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D10	91E0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3
D11	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D12	9410, Ls5.4
D13	9410
D15	9410
KÓD RASTRA	BIOTOP
F1	Ls5.1, Ls5.4
F10	91E0, 91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F11	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
F2	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F3	Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F4	Ls5.4
F5	91Q0, 9410, Ls5.4, Ls8
F6	91Q0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.4
F7	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
F8	9410, Ls5.1, Ls5.4, Ls8
F9	91D0, 91E0, 91Q0, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls8

6.4 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia

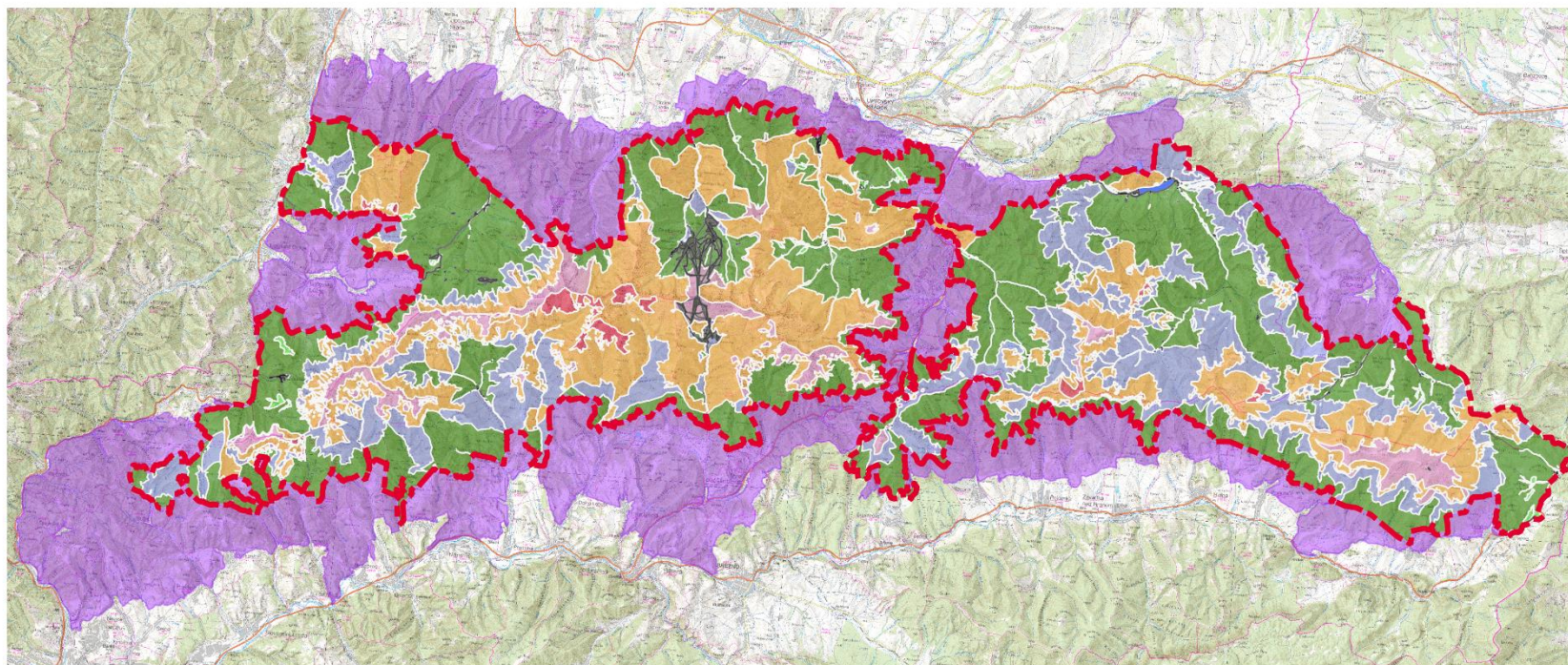
Príloha 6.4 – Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia

- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- cirkevné pozemky (KN-C)
- pozemky miest, obcí, VÚC (KN-c)
- súkromné pozemky (KN-C)
- štátne pozemky (KN-C)
- nezaložený list vlastníctva v registri KN-C

Forma vlastníctva	Plocha z výmery NP Nízke Tatry (ha)	Podiel z výmery NP Nízke Tatry (%)
štátne	56 703,63	63,99
súkromné	2 227,12	2,51
miest, obcí, samosprávneho kraja	2 311,04	2,61
cirkevné	11,615	0,01
neidentifikované (bez LV)	27 356,99	30,87
SPOLU	88 610,39	100

6.5 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov

Príloha 6.5 – Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov

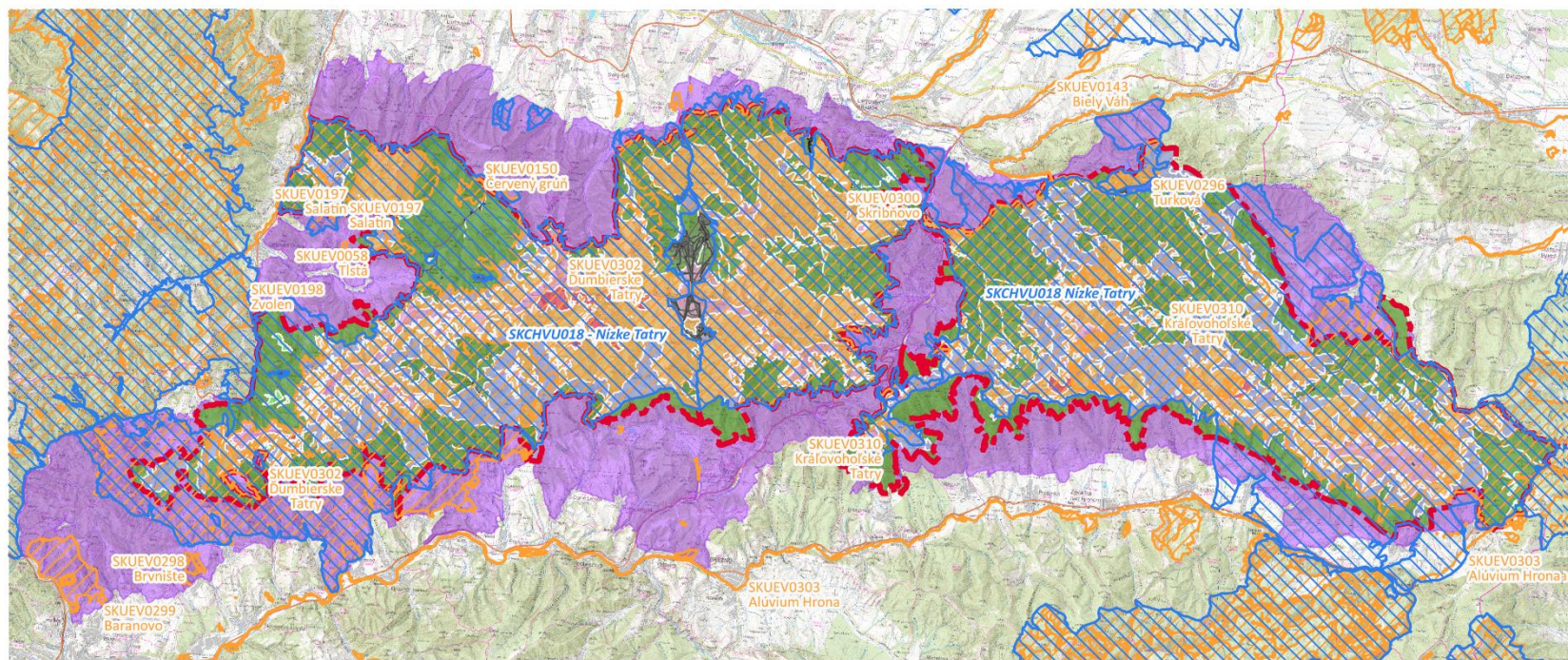
- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry

Ekologicko-funkčné priestory (EFP)

- EFP-1-1 hôľne pásmo - nelesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj
- EFP-1-2 hôľne pásmo - ostatné lesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj
- EFP-2-1 hôľne pásmo - lesné a nelesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-2-2 lesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-2-3 vodné plochy a toky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-3 lesné pozemky obhospodarované s prírodou blízky obhospodarováním
- EFP-4 nelesné pozemky s obhospodarováním so zameraním na trvalo udržateľné využívanie PPF
- EFP-5 zastavané územia obcí, strediská CR, rozvojové plochy obcí podľa schválených UPD, produktovody, komunikácie a telekomunikačné vysieláče

6.6 Mapa ekologicko-funkčných priestorov – prekryv s územiami európskeho významu

Príloha 6.6 - Mapa ekologicko-funkčných priestorov – prekryv s územiami európskeho významu

- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry

Ekologicko-funkčne-priestory_EFP_navrh_NAPANT

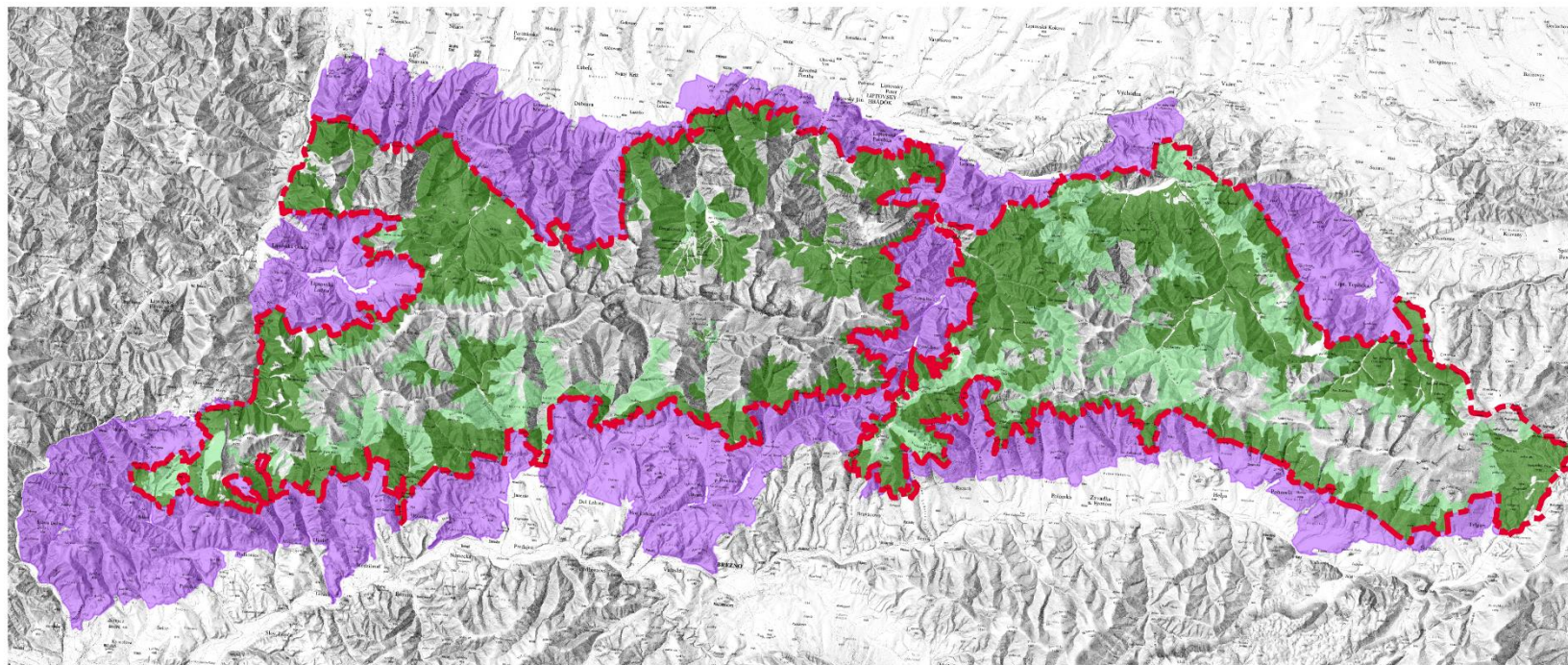
- EFP-1-1 hĺbne pásmo - nelesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj
- EFP-1-2 hĺbne pásmo - ostatné lesné pozemky ponechané na samovoľný vývoj
- EFP-2-1 hĺbne pásmo - lesné a nelesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-2-2 lesné pozemky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-2-3 vodné plochy a toky s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi
- EFP-3 lesné pozemky obhospodarované s prírodou blízko obhospodarovánim
- EFP-4 nelesné pozemky s obhospodarovánim so zameraním na trvalo udržateľné využívanie PPF
- EFP-5 zastavané územia obcí, strediská CR, rozvojové plochy obcí podľa schválených UPD, produktovody, komunikácie a telekomunikačné vysielacie

- územie európskeho významu (SKUEV0303 Alúvium Hrona, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV1297 Brezinky, SKUEV0298 Brvníšte, SKUEV0150 Červený grúň, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0302 Dumbierske Tatry, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jeľšie, SKUEV1301 Kopec, SKUEV0310 Kráľovoľské Tatry, SKUEV0197 Salatin, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0058 Tlsta, SKUEV0296 Turková, SKUEV0198 Zvolen)
- chránené vtáčie územie (SKCHVU018 Nízke Tatry)

0 10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.7.1 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – bezzásahové územia

Príloha 6.7.1 - Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti

územie Národného parku Nízke Tatry

ochranné pásmo NP Nízke Tatry

Bezzásahové územie a lesohospodárske opatrenia k zlepšeniu stavu lesných biotopov

opatrenie č. 1.2.2.1, 1.2.2.2, 1.2.2.3, 1.2.2.4, 1.2.2.5, 1.2.2.6, 1.2.2.7 - B zóna s extenzívnou ťažbou pre zachovanie, prípadne zlepšenie stavu biotopov a druhov

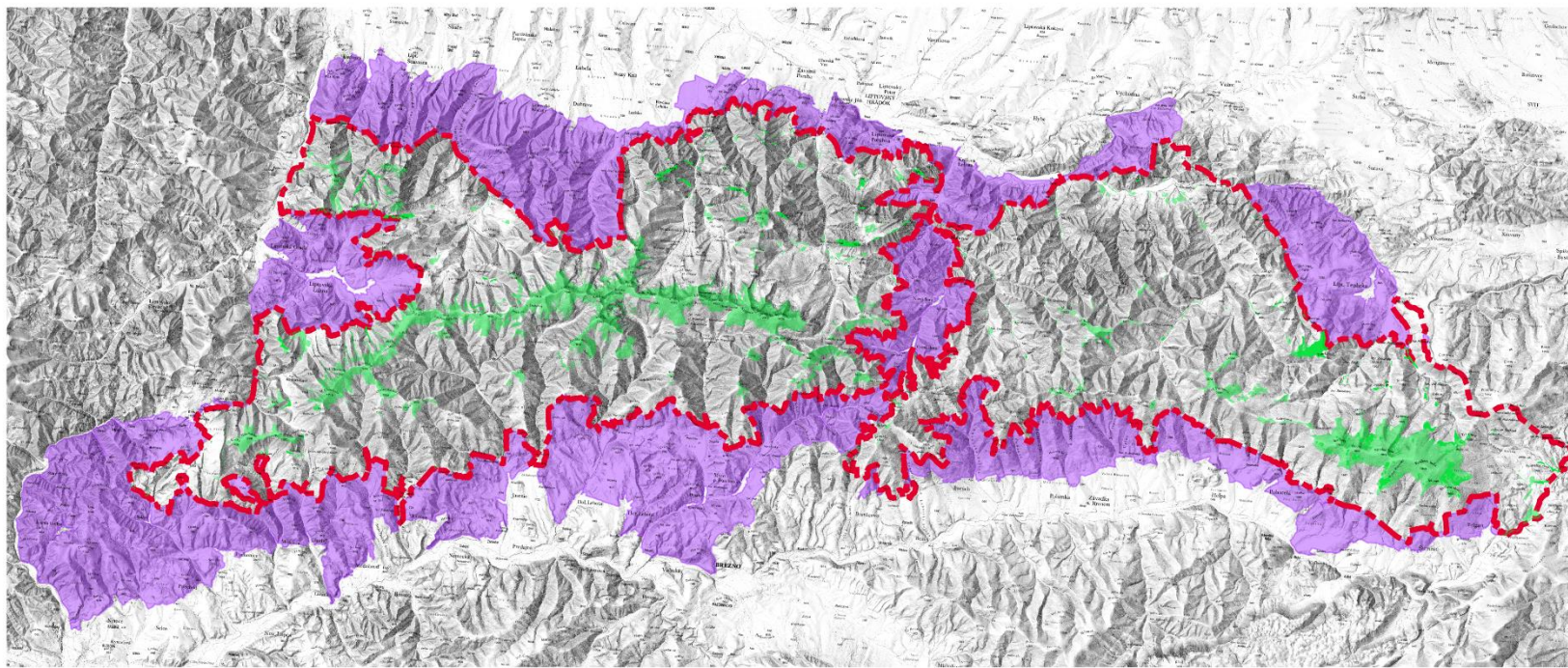
opatrenie č. 1.3.1.1.A, 1.3.1.2.A, 1.3.1.3.A, 1.3.1.4.A, 1.3.1.5.A, 1.3.1.6.A - C zóna s prírodou blízkym hospodárením v lese

0 10 20 km

ZMSRSO © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.7.2 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – pravidelná starostlivosť

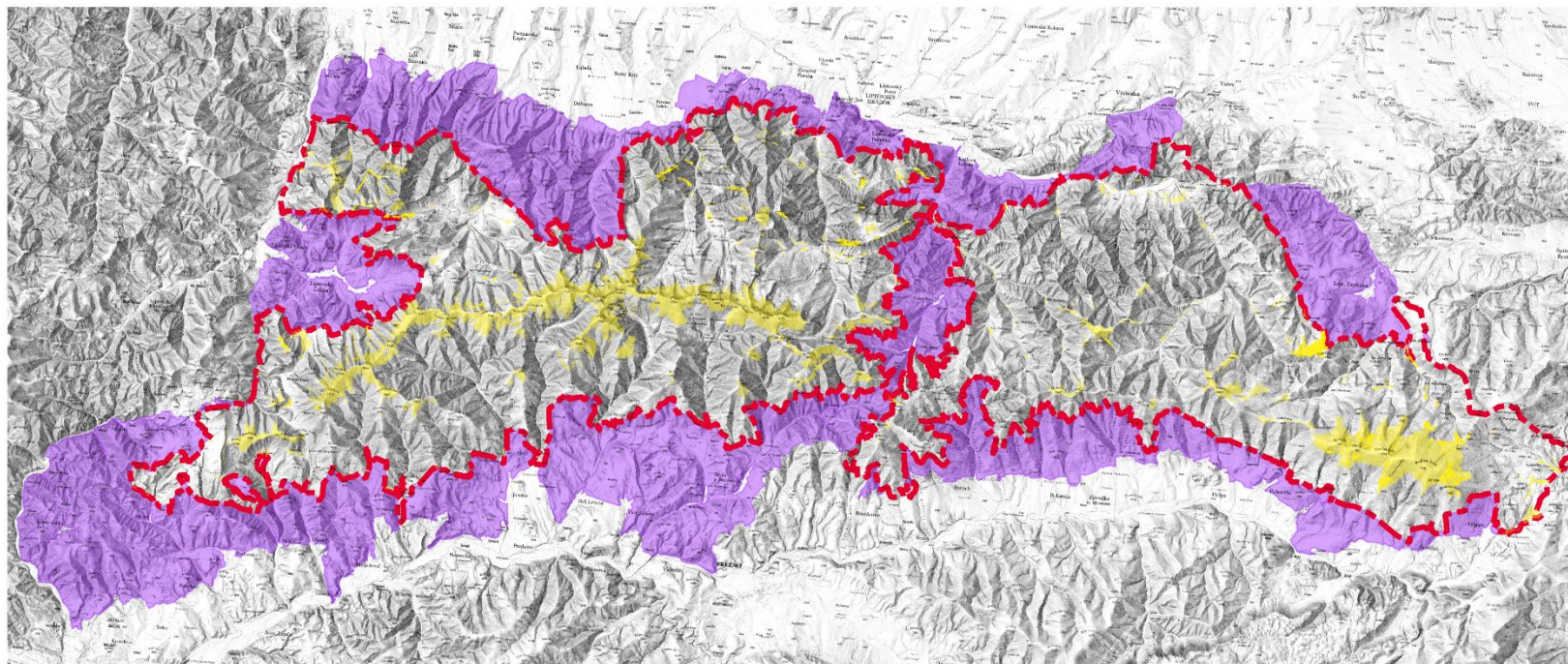
Príloha 6.7.2 - Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti

- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- opatrenie 1.2.1, 1.3.1.b, - pravidelná starostlivosť o lúčne a trávinnobylinné biotopy a druhy na ne viazané

0 10 20 km
ZMSRSO © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.7.3 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie alebo zachovanie stavu nelesných biotopov

Príloha 6.7.3 - Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti

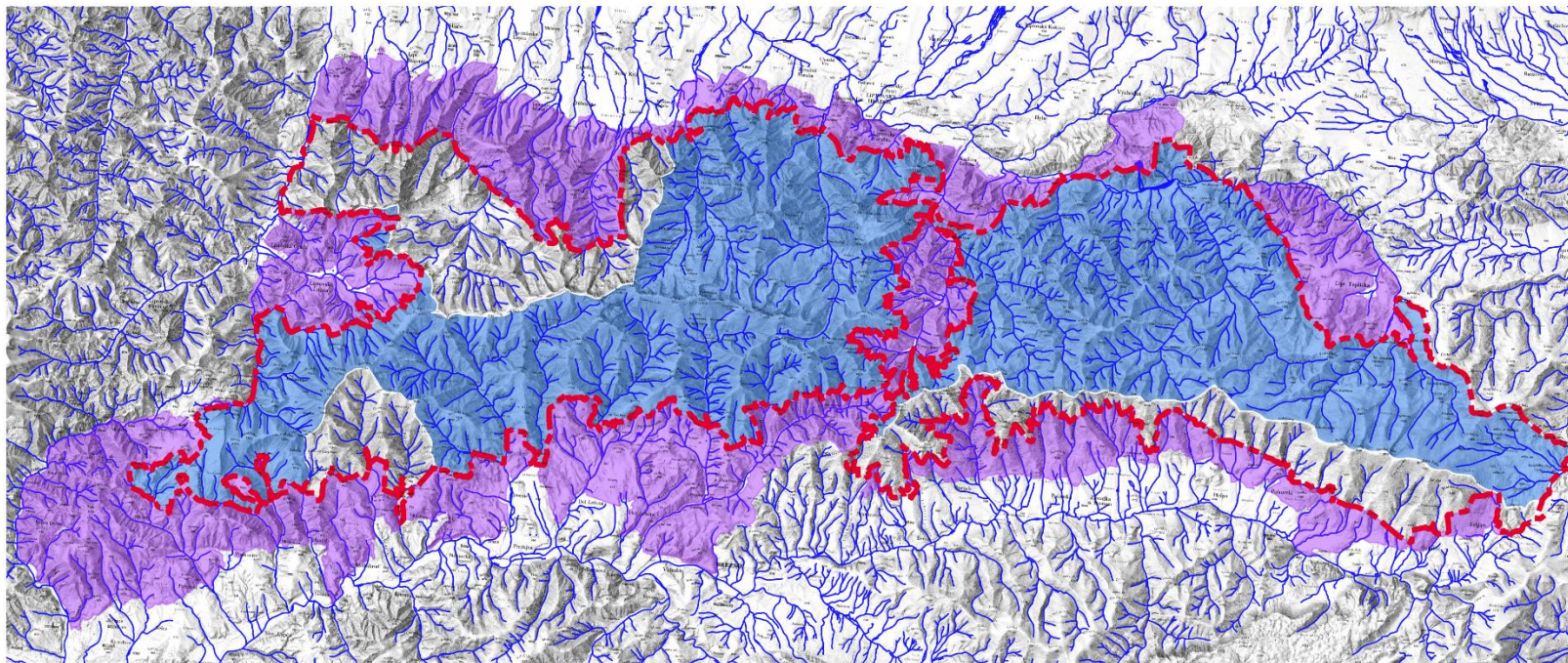
- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- opatrenie 1.1.1 - manažmentové opatrenia vedúce k zlepšeniu lebo zachovaniu stavu ostatných nelesných biotopov a starostlivosť o druhy na ne viazané

0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.7.4 Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti – zlepšenie prirodzeného charakteru vodných tokov

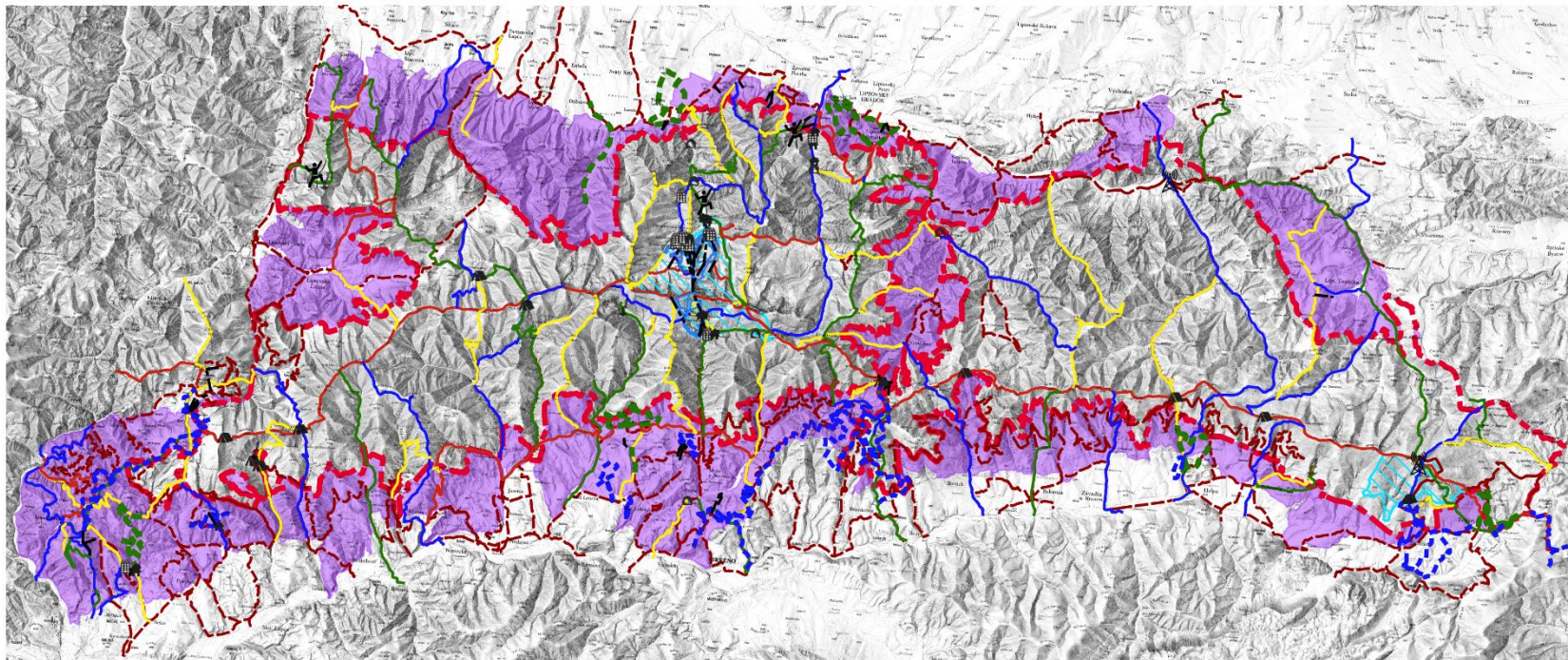
Príloha 6.7.4 - Mapa navrhovaných opatrení starostlivosti

- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- línia tokov, riek a bystrín
- opatrenie 1.4.1.3, 1.4.1.4, 1.4.1.5, - zachovanie prirodzeného charakteru vodných tokov

0 10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

6.8 Mapa turistickej infraštruktúry a miest vyhradených pre využívanie verejnosťou

Príloha 6.8 - Mapa turistickej infraštruktúry a miest vyhradených pre využívanie verejnosťou

	územie Národného parku Nízke Tatry		cyklotrasa
	ochranné pásmo NP Nízke Tatry		náučný chodník
	jaskyňa	Turisticke chodníky	
	miesto na prenocovanie		červený
	skalolezectvo		modrý
	vodopád		zelený
	vysielač		žltý
Ubytovanie			lyžiarske dráhy
	hotel		areál pre skialpinistické lyžovanie
	chata		
	bežkárska trať		

0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7. PRÍLOHY

Príloha č. 1: Zmeny priebehu hraníc Národného parku podľa parcelného stavu KN_C

Príloha č. 2: Zmeny priebehu hraníc ochranného pásma Národného parku podľa parcelného stavu KN_C

Príloha č. 3: Zoznam parciel, ktoré celé alebo časťou zasahujú do Národného parku Nízke Tatry a do jeho ochranného pásma podľa parcelného stavu KN_C

Príloha č. 4: Hodnotenie lesných biotopov európskeho a národného významu a stanovenie cieľov ich ochrany

Príloha č. 5: Hodnotenie nelesných biotopov európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany

Príloha č. 6: Hodnotenie druhov nižších rastlín európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany

Príloha č. 7: Hodnotenie druhov vyšších rastlín európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany

Príloha č. 8: Hodnotenie druhov živočíchov európskeho a národného významu a stanovenie cieľov ich ochrany

